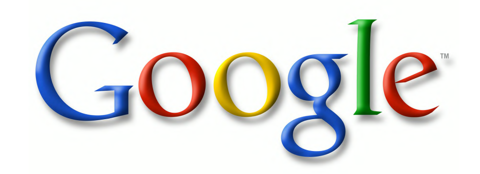
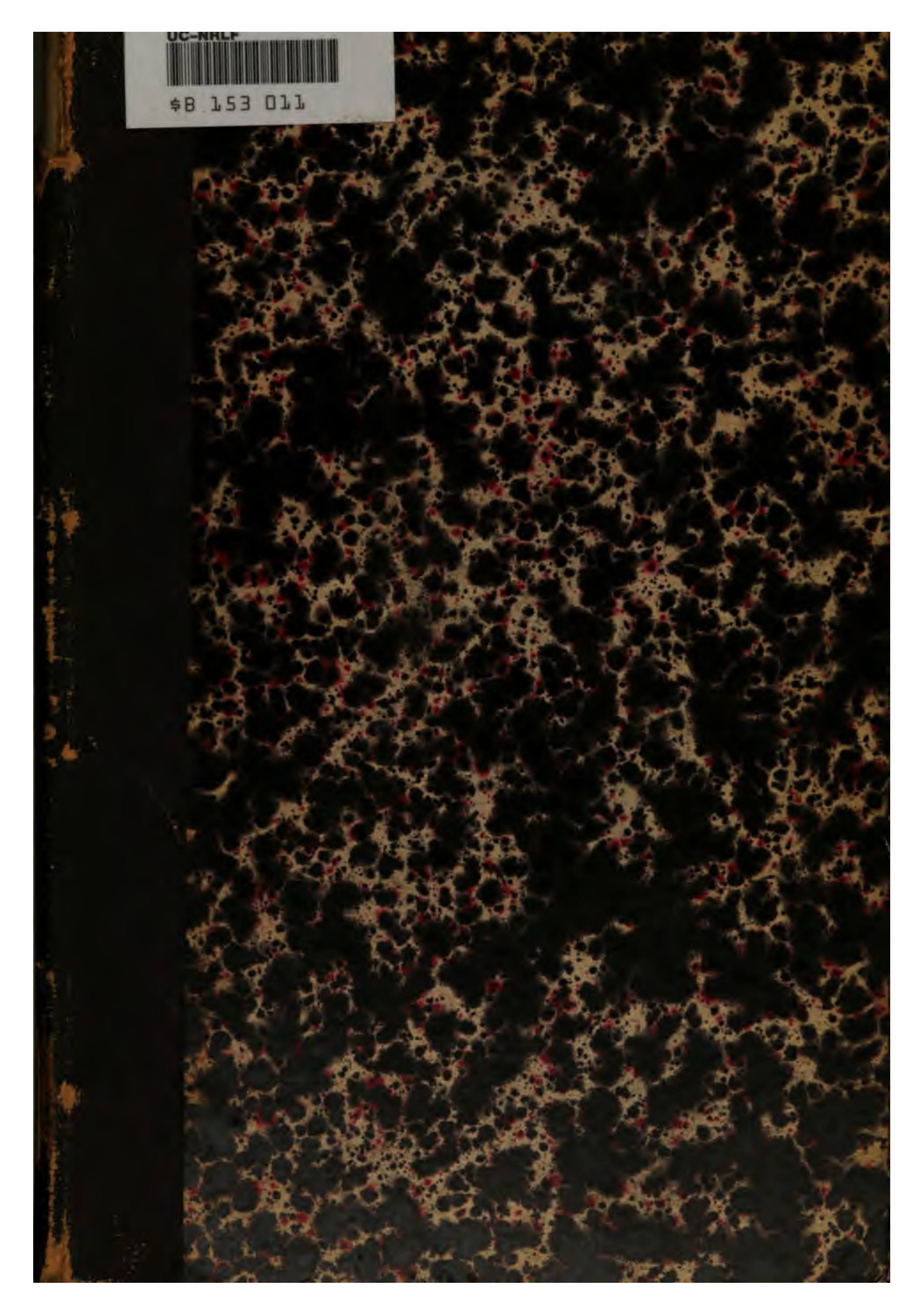
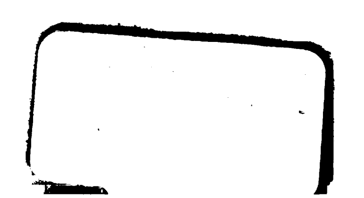

BERKELEY
LIBRARY
UNIVERSITY OF
CALIFORNIA

ENDURE FORT
Bibliotheca Lindesiana.

CATALOGUS

VAN DE

BIBLIOTHEEK

DER

STAD AMSTERDAM.

EERSTE GEDEELTE.

AMSTERDAM.
1856.

VOORBERIGT.

Sedert het overlijden van den Hoogleeraar Mr. D. J. VAN LENNEP in het begin van 1853, waardoor de post van Bibliothecaris der Boekerij dezer Stad openviel, is aan Curatoren der Doorluchte School, aan wie het beheer en toezigt over die Instelling door het Gemeentebestuur werd opgedragen, weldra de noodzakelijkheid gebleken, om bij de hervorming en uitbreiding dier boekverzameling, ook een nieuwen en meer volledigen Catalogus in het licht te geven. De vorige toch, die in 1796 door den toenmaligen Bibliothecaris, den Hoogleeraar Mr. H. C. CRAS in folio was uitgegeven en met eene welgeschrevene latijnsche Voorrede voorzien, is te onvolledig om nog te kunnen dienen, en het later in 1834 evenzeer in folio verschenen Supplement is mede niet geschikt om langer dienst te kunnen doen. Daarenboven behoort de Catalogus, nu de Boekerij niet meer alleen voor de Doorluchte School, maar ook voor de behoeften der handeldrijvende en nijvere bevolking moet uitgebreid en aangevuld worden, in de taal des volks en niet langer in het Latijn te zijn vervaardigd, om alzoo van meer algemeene dienst te kunnen zijn. Men heeft dus gemeend de zamenstelling van een geheel nieuwen Catalogus te moeten opdragen aan den verdienstelijken Custos der Bibliotheek, den Heer P. A. TIELE, die zich van de hem opgedragene taak met loffelijken ijver gekweten, en den Catalogus binnen een niet zeer ruim tijdsverloop tot stand gebragt heeft. De Heer TIELE heeft over de geschiedenis en inrigting der Boekerij een jaar geleden in het Weekblad *De Algemeene Konst- en Letterbode* N°. 45 en 49 een tweetal belangrijke artikelen doen opnemen, waaraan wij over de vroegere lotgevallen dier Instelling hier ter plaatse het volgende ontleenen.

„Zoo als de meeste parochiekerken, bezaten ook de Oude en Nieuwe kerk te Amsterdam, lang vóór de Kerkhervorming, kleine bibliotheken, die door de vroomheid en mildheid van sommige leeken voor dien tijd vrij aanzienlijk vermeerderd werden. Bij de verandering in burgerlijke en kerkelijke zaken in 1578 vervielen die boekverzamelingen, te gelijk met de kerken en de overige kerkelijke goederen, aan de stad. De boekerij der Oude kerk schijnt nog geruimen tijd daar gebleven te zijn, voor er eenig gebruik van gemaakt werd. Maar die van de Nieuwe kerk, door een legaat van den schepen JAN VERHEE tot eene verzameling van 80 verschillende werken (!) geklommen, bleef onder het opzicht van den president der kerkmeesters, voor hen die er aanvraag om deden, ten gebruike openstaan.

„In 1632 werd, zoo als men weet, het *Athenaeum Illustre* te Amsterdam opgericht, en een gedeelte van het voormalige klooster van S. Agnes door de stad aan die inrichting afgestaan, de middelste vertrekken om tot gehoorzalen, de bovenste om voor bibliotheek in te richten. — Nog in hetzelfde jaar werden daarin geplaatst de boeken, die aan de Nieuwe kerk bewaard werden [1]), en te gelijker tijd eenige werken, die vroeger aan het klooster der Minderbroeders behoord hadden en die bij de plundering in 1566, waarschijnlijk voorloopig, mede in de Nieuwe kerk geborgen waren. Men droeg zorg om ze in het nieuwe lokaal veilig te bewaren, en legde ze, ouder gewoonte, met kettingen aan de banken vast; en in weerwil van die strenge voorzorg werden er toch in dien goeden ouden tijd verscheidene ontvreemd. Zie de klachten en vermaningen in de katalogussen van 1668 en 1711, waarin ook de nalatigheid der leeners in het terugbezorgen der boeken betreurd wordt.

„Zoo was dan de grondslag voor de bibliotheek gelegd, en nu deed zich de noodzakelijkheid gevoelen om de zorg voor die inrichting

---

[1]) „De aanleiding daartoe was zonderling genoeg. De Kerkenraad, die vroeger gewoon was in de O. Kerk bijeen te komen, verkoos in 't vervolg in de N. Kerk te vergaderen, maar de kamer die in deze kerk daartoe dienen moest was te klein, en kon den geheelen Kerkenraad niet bevatten. Als de boekenkamer die daaraan grensde leeg gemaakt en met het andere vertrek vereenigd werd, was de zaak in orde, maar waar zouden zij met de boeken blijven? Gelukkig redde de inrichting van een lokaal van het Athenæum tot bibliotheek hen uit de verlegenheid, en verhoedde misschien dat de boeken op eene andere wijze weggeruimd werden."

aan een deskundige op te dragen. De eerste, die de betrekking van bibliothekaris bekleedde was DIONYSIUS VOSSIUS, de oudste zoon van den grooten G. J. VOSSIUS, den eerst beroepen hoogleeraar aan het *Athenæum*. Hem werd een voor dien tijd nog al ruim honorarium van *f*300 — toegelegd. Na zijn dood in 1642 verkreeg zijn broeder MATTHEUS, en, toen deze in 1646 mede overleden was, de derde zoon van VOSSIUS, IZAAK, de historieschrijver van de Staten van Holland, het bibliothekarisambt. Na hem namen ARNOLDUS SENGUERDIUS, JOH. HEIDANUS, GER. LEON. BLASIUS, (med. dr.), CORN. DANCKERTS, (predikant) die betrekking waar. De laatste werd (op 't laatst der XVIIde eeuw) door P. SCHAAK opgevolgd, en na dezen vinden wij nu eens predikanten, dan hoogleeraren van het Athenæum, somtijds raadsheeren en zelfs burgemeesters als bibliothekaris vermeld.

„De jaarlijksche toelage, die de stad voor de bibliotheek over had, was van den beginne af niet meer dan *f* 300, hoewel die som nu en dan overschreden werd. Zoo stond de regering in 1633, toen er te Leyden eene groote bibliotheek verkocht zou worden, *f* 1000 tot aankoop van boeken af, en in 1646 werd de gewone som met *f* 400, — overschreden. Maar het was en bleef toch een bitter kleine som, vooral in dien tijd, toen de boeken zoo kostbaar werden uitgegeven. De voornaamste vermeerderingen moesten dus van elders komen.

„Toen SCHAAK bibliothekaris werd, vond hij eenige kisten met oude boeken nog ongebruikt op de bibliotheek staan. Bij nader onderzoek bleek het eene uitmuntende verzameling te zijn van boeken over katholijke theologie in den loop der XVde eeuw verschenen en afkomstig van eenen pastoor JACOBUS BUYCK, die, bij de verandering in 1578, uit Amsterdam geweken, zich te Kalkar schijnt neergezet te hebben, en daar nog minstens 20 jaar de dienst waarnam en in dien tijd zijne bibliotheek zeer vergrootte. Hoe die aan de bibliotheek van het Athenæum gekomen is, is mij onbekend. Misschien keerde BUYCK later in Amsterdam terug en werden toen zijne boeken in beslag genomen, of misschien erfden zijne bloedverwanten zijne boekerij. Alle boeken van hem afkomstig zijn met het stempel J. B. gemerkt.

„Vroeger reeds schijnen de boeken, aan de Oude kerk behoorende, met de bibliotheek van het Athenæum, althands gedeeltelijk, vereenigd te zijn. Wanneer dit plaats had en wat daartoe aanleiding gaf, kan ik evenmin opgeven.

„Eene belangrijke aanwinst verkreeg de bibliotheek in het midden

van de XVIIde eeuw door een geschenk van den beroemden geneeskundige en Amsterdamschen burgemeester NICOLAAS TULP, van verscheidene geneeskundige, natuur-historische en andere werken. Zijn voorbeeld werd door enkelen gevolgd, en ook verscheidene bibliothekarissen gaven enkele groote werken aan de bibliotheek ten geschenke, zoodat zij in 1711, toen er een nieuwe katalogus van in 't licht gegeven werd, sinds hare oprichting vrij aanzienlijk vermeerderd was.

„Na dien tijd geraakte de bibliotheek langzamerhand in vergetelheid en werd zij van lieverlede geheel verwaarloosd. Wel had de burgemeester SIX, toen hem in 1746 de zorg voor haar werd opgedragen, in 't volgende jaar 500 gulden tot aankoop van boeken beschikt, „maar die mildheid," zegt Prof. CRAS in de aangehaalde voorrede, „was voor 't vervolg van geen nut, want er werden bijna geen boeken bijgekocht, er werd niets ten geschenke gegeven, verscheidene boeken ten prooi aan mot en worm vergingen in de kasten, zoodat zij weggeworpen en verbrand moesten worden, en het lokaal zelf werd met instorting bedreigd." Van die verwaarloozing draagt nog een groot deel der oudere boeken de sporen. Vooral de slechte toestand van het gebouw, die aan lucht en water den vrijen toegang tot de boeken gaf, heeft er vele bedorven.

„Eene betere toekomst daagde voor de bibliotheek, toen in 1778 HENDRIK VERHEYK, P. BURMANNUS SEC. als bibliothekaris opvolgde. Hij zorgde voor de herstelling van het gebouw, bevrijdde de boeken van hun ijzeren band, plaatste ze in kasten, en verkreeg eene som van *f* 800.— tot aankoop van boeken, waarvoor de handschriften van CORNELIS PIETERSZ. HOOFT (den vader des dichters,) en een schat van oostersche manuscripten aan de bibliotheek werden toegevoegd. In 1743 was zij door de mildheid van den schepen GERARD VAN PAPENBROEK ook de oorspronkelijke hss. van onzen grooten P. Cz. HOOFT rijk geworden.

„Toen VERHEYK in 1784 overleed, volgde de hoogleeraar H. C. CRAS hem als bibliothekaris op. Aan zijn zorg en arbeid hebben wij den voor zijn tijd zeer goeden katalogus (Amsterdam 1796), en de vermeerdering van de Bibliotheek met een aantal uitgebreide en belangrijke werken te danken. Hoewel de stad niet meer dan *f*600. — tot onderhoud en aankoop van boeken over had, moeten wij ons over de aanzienlijke vermeerdering der bibliotheek onder zijn bestuur verwonderen, te meer omdat, zoo als hij zelf verklaart, de bibliotheek slechts zeldzaam geschenken ontving. Bij zijn overlijden in 1820

liet hij zijne verzameling van plakaatboeken en eenige andere werken aan de bibliotheek na.

„Prof. CRAS werd in zijne betrekking als bibliothekaris opgevolgd door den hoogleeraar D. J. VAN LENNEP, die hem reeds eenigen tijd als adjunct-bibliothekaris had ter zijde gestaan. Aan hem is de bibliotheek hare verplaatsing uit het oude en vochtige lokaal boven 't Athenæum, naar ruimer en beter daarvoor geschikte vertrekken boven het Paleis van Justitie verschuldigd (1838). Maar in weerwil van die verbetering, en hoewel men nu des winters in eene verwarmde leeskamer van de bibliotheek gebruik kon maken, bleef de belangstelling zeer gering, zoodat Prof. VAN LENNEP zijne zorg en moeite zoo weinig beloond ziende, zich ten laatste met het aankoopen van eenige hoofdwerken voor de bibliotheek vergenoegde. Zij werd onder zijn bestuur vermeerderd met een aanzienlijk gedeelte der boekerij van Prof. WILLMET, die daarvoor *f* 600.— aan de bibliotheek had nagelaten, en met eene verzameling natuur-, sterrekundige en historische werken, van den heer J. SCHILLING, directeur der Stads-Werken, afkomstig."

Nadat het toezigt over de Bibliotheek aan Curatoren was opgedragen, werden er het grootste gedeelte van de Boekerij, aan Stads Publieke Werken berustende, en eenige werken van het Stedelijk Archief aan toegevoegd. Voorts maakte de *Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst* gebruik van Art. 3 van het Reglement [1]), waarbij boekerijen aan de Stads-Bibliotheek in bruikleening kunnen gegeven worden, terwijl de eigendom aan den uitleener gewaarborgd blijft. Hare kleine maar steeds toenemende boekerij vult eenigzins de leemte aan, die in het vak der Geneeskunde bestond.

Dit alles maakte eene vergrooting der localen noodzakelijk, die in den loop van 1855 werd tot stand gebragt. De leeskamer werd voor de helft vergroot en doelmatiger ingerigt, en door een binnendoorgang in verbinding gebragt met een vertrek dat tot bewaring der handschriften en prentwerken dient. Voorts werden drie zalen boven de Bibliotheek tot plaatsing van boeken ingerigt en door een trap met de benedenvertrekken verbonden.

Behalven de bovengenoemde grootere aanwinsten werd de Bibliotheek sinds 1853 ook door geschenken van bijzondere personen aanzienlijk verrijkt. In de jaren 1854 en 1855 bedroeg dit een getal van omstreeks 500 werken en geschriften.

---

[1]) Het Reglement is aan de Stads-Bibliotheek voor 25 Cts verkrijgbaar.

Wat den Catalogus betreft, heeft men bij de rangschikking der boeken gepoogd, eene wetenschappelijke orde met eene practische inrigting te vereenigen. De systematische orde kon niet overal worden in acht genomen, maar moest wel eens ten behoeve van het dagelijksch gebruik worden gewijzigd, daar van verschillende wetenschappen meer dan ééne afdeeling schaars, sommige in het geheel niet, bedacht zijn. Ook is dikwijls, om het gebruik van den Catalogus gemakkelijker te maken, de alphabetische volgorde der titels boven de chronologische verkozen.

Overal, waar boeken van verschillenden aard in éénen band zamengevoegd waren, zijn bij het eerste werk in den band ook de overige beschreven. Bij de verschillende afdeelingen, waartoe de andere werken behooren, wordt naar deze plaats verwezen.

Men heeft voorts in de bewerking van den Catalogus tweederlei wijze van inrigting gevolgd. De eene, overeenkomstig Art. 6 van het Reglement met nummers en met de noodige tusschenruimten ter bijschrijving van de later aankomende werken. De andere, bestemd voor geleerde genootschappen en maatschappijen, en buiten Amsterdam gevestigde Bibliotheken, zonder nummers en zonder witte tusschenruimten. Beide zijn voor denzelfden prijs in den handel verkrijgbaar. Bij het ter leen geven van boekwerken zal die met de nummers behooren te worden geraadpleegd, naar aanleiding van Art. 10.

Moge deze Verzameling van boekwerken, welke, niettegenstaande de uitbreiding, die zij vooral in den laatsten tijd heeft verkregen, toch nog vele en groote leemten en gapingen vertoont, door de ondersteuning van het Gemeentebestuur, maar vooral ook door de medewerking van belangelooze gevers, gelijk dit laatste reeds bij toeneming plaats vindt, allengs tot de hoogte worden opgevoerd, die zij in eene zoo volkrijke stad, en in welke zoo velerlei behoefte aan grondig onderzoek en nuttige studiën bestaat, zoodra mogelijk behoort te bereiken.

Curatoren der Doorl. School,

AMSTERDAM, H. J. KOENEN, *Voorz.*

8 September 1856. H. AMESHOFF, *Secr.*

ALGEMEENE WERKEN.

[G E N E R A L I A].

I. Encyclopaedien en Algemeene Woordenboeken; Inleiding tot de Studie en Algemeene Handboeken.

1 Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des Sciences, des Arts et des Métiers, par une Société de Gens de Lettres. Mis en ordre et publ. par (DENYS) DIDEROT, et quant à la partie mathématique par (J. LE ROND) D'ALEMBERT. Paris. 1751—72. — Supplément. Paris. 1776—77. — Table analytique et raisonnée. Par. 1780. — 35 vol. fol.

Texte, 17 vol. et Suppl. 4 vol. — Planches, 11 vol. et Suppl. 1 vol. — Table 2 vol.

2 Encyclopédie méthodique ou par ordre de matières, par une Société de Gens de lettres. Paris, Panckoucke et Agasse. 1782—1832. 200 vol. 4°. (Texte, 157 vol.; Planches et Tableaux, 43 vol.)

Agriculture. 1787—1821. 7 tom. (Tome VII: Dictionn. de la culture des arbres).
Amusemens des Sciences. 1792.
Antiquités, Mythologie, Diplomatique des Chartres et Chronologie. 1786—1794. 5 tom.; Planches. 1804. 3 tom.
Architecture. 1788—1825. 3 tom.
Art aratoire et du jardinage. 1799; Planches. 1802.
Art militaire. 1784—1797. 4 tom.
Artillerie. 1822.
Arts Académiques. Equitation, Escrime etc. 1786.
Arts et Métiers. 1782—91. 8 tom.
Assemblée nationale. Tome II (unique). 1792.
Beaux arts. 1788—91. 2 tom.; Planches. 1805.
Botanique. 1783—1808. 8 tom.; Supplément. 1810—17. 5 tom.; Planches. 1823. 4 tom. (1000 pl.); Tableau. 1791—1823. 3 tom.
Chasses (Dictionn. des). 1795; Planches. 1811.
Chymie, Pharmacie et Métallurgie. 1786—1815. 6 tom.; Planches. 1813.
Chirurgie. 1790, 92. 2 tom.; Planches. 1799.
Commerce. 1783—84. 3 tom.
Economie politique et diplomatique. 1784—88. 4 tom.
Encyclopaediana ou Dictionnaire des *ana*. 1791.
Finances. 1784—87. 3 tom.
Forêts et bois, Arbres et Arbustes. Tome I (unique). 1791.
Géographie (moderne). 1783—88. 3 tom.
Géographie ancienne. 1787—92. 3 tom.
Géographie physique. 1795—1828. 5 tom.; Atlas. 1827. — Atlas cont. la géogr. ancienne, du moyen age, moderne, physique. 1787, 88. 2 tom.

Grammaire et Littérature. 1782—86. 3 tom.
Histoire. 1784—1804. 6 tom.
Histoire naturelle des Animaux. 1782—1825. 10 tom.; Planches et Tableau. 11 vol. [Cétologie et Erpétologie. 2 pt. 1 vol.; Ichthyologie. 1788; Insectes. 1797; Crustacées, Arachnides et Insectes. 1818; Mammalogie. 1820, 22. 2 vol.; Ornithologie. 1823. 4 vol.; Ophiologie. 1790.]
Histoire naturelle des Vers. 1789—1832. 3 tom.; — des Zoophytes. 1824.; Planches. 1827. 3 tom.
Jeux Mathématiques (Dictionn. des). 1799.
Jurisprudence. 1782—91. 10 tom. (Tome IX—X: Police et Municipalités).
Logique et Métaphysique. 1786—91. 4 tom.
Manufactures, arts et métiers. 1785—1828. 4 tom.
Marine. 1783—87. 3 tom.
Mathématiques. 1784—89. 3 tom.
Médecine. 1787—1830. 13 tom.
Musique. 1791, 1818. 2 tom. av. pl.
Pêches (Dictionn. des). 1796; Planches. 1793.
Philosophie ancienne et moderne. 1791—93. 3 tom.
Physique. 1793—1822. 4 tom.; Planches. 1816.
Système Anatomique. 1823—30. 4 tom.; Planches. 1825.
Théologie. 1788—90. 3 vol.
Recueil de Planches. 1783—90. 8 tom. [Amusemens des Sciences; Art Militaire; Arts Académiques; Arts et Métiers; Histoire; Manufactures; Marine; Mathématiques].

3 Allgemeine Encyclopädie der Wissenschaften und Künste in alphabet. Folge von genannten Schriftstellern bearbeitet; Th. I bis CXVII. Leipzig, Gleditsch, Brockhaus. 1818—1855. 4°. Mit Kupfern und Charten.

Erste Section. A—G. Herausgeg. von J. S. ERSCH und J. G. GRUBER, fortges. von M. H. E. MEIER. Th. I—LXI. *(A—Gersdorffsburg.)* 1818—1855.

Zweite Section. H—N. Herausgeg. von G. HASSEL und W. MÜLLER, fortges. von A. G. HOFFMANN. Th. I—XXXI. (*H—Izzo* und Nachträge zu *I.*) 1827—1855.

Dritte Section. O—Z. Herausgeg. von M. H. E. MEIER und L. F. KÄMTZ. Th. I—XXV. (*O—Phyxios.*) 1830—1850.

4 Encyclopaedia Britannica (The), or dictionary of arts, sciences and general literature. 8th edition, with extensive improvements and additions and numerous engravings. (Preceed. by 5 preliminary dissertations.) Vol. I—X. (*A—Gran*). Edinburgh, A. and C. Black. 1853—56. 4°.

5 LAUR. BEYERLINCK, Theatrum vitae humanae h. e. rerum divinarum humanarumque syntagma catholicum, philosophicum, historicum, dogmaticum. Colon. Agripp. 1631. 8 vol. fol.

6 N. CHOMEL, Algemeen huishoudelijk-, natuur-, zedekundig- en konst-Woordenboek. 2e druk, verbet. en vermeerd. door J. A. DE CHALMOT. Leyden. 1778. 7 dln. — Vervolg, Campen. 1786—93. 9 dln. 4°. Met pl.

7 A. FOKKE, Sz., Catechismus der Wetenschappen, schoone kunsten en fraaije letteren. Amst. 1794—1802. 11 dln. 8°. Met pl.

8 G. NIEUWENHUIS, Algemeen Woordenboek van Kunsten en Wetenschappen. Onder medew. van een aantal vaderl. geleerden bijeenverzameld. Zutphen. 1820—28. 7 dln. — Algemeen Aanhangsel. Nym. 1833—44. 7 dln. 8°.

9 MUSTAFA BEN ABDALLAH (*Kateb Jelebi* dicti et nomine *Haji Khalfa* celebrati). Lexicon Bibliographicum et encyclopaedicum (Arabice). Primum ed., Latine vertit et comment. instr. GUST. FLÜGEL. Leipz., for the Oriental transl. fund. 1835—42. Vol. I—III. 4°.

10 ANT. POSSEVINI, S. J., Bibliotheca selecta de ratione studiorum. Venet. 1603. 2 tomi. 1 vol. fol.

11 JOH. SCHEFFERI, De informatione literaria. Hamb. 1683. 8°.

12 J. G. BÜSCH, Encyclopädie der histor., philosoph. und mathemat. Wissenschaften. Hamb. 1775. 8°.

13 Lehr-Buch darin ein kurzgef. Unterricht aus verschied. philosoph. und mathemat. Wissenschaften, der Historie und Geographie. Mit Kupf. Berl. 1765. 8°.

14 Unterweisung in den vornehmsten Künsten und Wissenschaften. Leipz. 1777. 8°. M. Kupf.

II. Werken van gemengden inhoud [1]).

A. WERKEN VAN HOOGESCHOLEN EN GELEERDE GENOOTSCHAPPEN.

a. *In Nederland.*

1 Annales Academiae Lugduno-Batavae. 1815—1837. Lugd. Bat. 1817—1838. 22 vol. 4°.

2 Annales Academiae Rheno-Trajectinae. 1815—37. Traj. 1817—37. (C. Supplem. ad tom. I.) 22 vol. 8°.

3 Annales Academiae Groninganae. 1815—1837. Gron. 1817—39. 22 vol. 4°.

4 Annales Academiae Lovaniensis. 1817—21, 1825—26. Lovan. 1821—27. 5 vol. 4°.

5 Annales Academiae Gandavensis. 1818—1822, 1823—1826. Gand. 1820—29. 7 vol. 4°.

6 Annales Academiae Leodiensis. 1818—1827. Leodii. 1821—1829. 9 vol. 4°.

7 Annales Academici (Neerlandici). 1837—1852. Hag. Com. 1840—1841. et Lugd. Bat. 1850—55. 6 vol. 4°.

8 Verhandelingen uitgeg. door de Hollandse Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. Haarl. 1754—93. Met twee registers. 32 dln. 8°. M. pl.

9 Verhandelingen van de Bataafsche (later weder: Hollandsche) Maatschappij van Wetenschappen te Haarlem. Amst. 1799—1851. In 4°. en 8°.

Natuurkundige Verhand. 1799—1838. 24 dln. 8°.
Werktuig- en Wiskund. Verhand. 1802. 8°.
Wijsgeerige Verhand. 1821—1822. I, II. 1. 3 stn. 8°.
Letter- en Oudheidkund. Verhand. 1815—18. I—III. 1. 3 stn. 8°.
Natuurkundige Verhand. Tweede Verzameling. 1841—51. Dl. I—VII. 4°.

10 Verhandelingen, in het Nederd. en in het Latyn geschreven om te dingen naar den prys van het Stolpiaansch Legaat. Leyden. 1766—1818. 4°.

Verhand. over Natuurlyke Godgeleerdheid. 1766—1781. 3 dln. — Verhand. over Kristelyke Zedekunde. 1766—1786. 4 dln. — Afzonderlyke Verhand. van L. H. Jakob (1790); S. Gratama (1796); A. Matthiae (1801); J. C. F. Meister (1811); A. J. Deiman (1818).

---

1) Zoowel de Werken van Genootschappen als de Tijdschriften en Verzamelingen aan éénen tak van Wetenschap gewijd, worden niet hier, maar bij het vak, waartoe zij behooren, beschreven. — Werken van gemengden inhoud van enkele schrijvers vindt men geplaatst bij dat vak, waartoe zij het meest gerekend kunnen worden te behooren, met verwijzingen bij de overige vakken, waartoe die werken bijdragen leveren.

11 Verhandelingen uitgeg. door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen te Vlissingen. Middelb. 1769—92. 15 dln. 8°.

12 Verhandelingen van het Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte te Rotterdam. Rott. 1774—98. 12 dln. — Nieuwe Verhandelingen. Dl. I, VI—XII, 1. Rott. 1800; 1827—51. 4°.

13 Verhandelingen, uitgegeven door Teyler's Genootschap. Haarl. 1781—1815. 46 dln. 37 banden. 4°.

Verhandelingen raakende den natuurlijken en geopenbaarden godsdienst. 27 dln. — Verhand. van Teylers Tweede Genootschap. 19 dln.

14 Werken van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Utr. 1781—1854. 8°.

(Oude) Verhandelingen. 1781—1820. 10 dln.
Nieuwe Verhandelingen. 1820—1851. Dl. I–XVI.
O. van Rees, Verhand. over de verdiensten van G. K. van Hogendorp, als Staathuishoudkundige ten aanzien van Nederland. Utr. 1854. (XVIIe dl. 1e stuk der Nieuwe Verhandd.)
Acta Literaria Societ. Rheno-Trajectinae. 1793—1803. 4 vol.
Nova Acta Literaria. 1821—1831. 4 vol.
H. C. Michaelis, Quaestiones de bello Punico primo. 1846.
Verslagen van het Verhandelde in de Algemeene Vergaderingen. 1849—55.
Aanteekeningen van het Verhandelde in de Sectie-Vergaderingen. 1846—55.
Naamlijst der Leden. 1854.

15 Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Rott. en Batavia. 1781—1854. Dl. I—XXV. (I—XXI, in 8°.; XXII en volg. in 4°.)

16 Werken van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten, opgerigt in 1808. 1e—4e klasse. Amst. 1812—52. In 4°. en 8°.

Eerste Klasse [Wis- en Natuurkundige Wetenschappen].

Verhandelingen. Amst. 1812—25. 7 dln. 4°.
Nieuwe Verhandelingen. Amst. 1827—48. 13 dln. 4°.
Verhandelingen. Derde Reeks. Amst. 1849—52. 5 dln. 4°.
Tijdschrift voor de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen. Amst. 1848—52. 5 dln. 8°.
Verslagen der Openb. Vergader. 1837, 39. 4°.
Verslag over het Amsterd. geoctr. kunst-cement. 1816. 4°.
[Afzonderlijke Werken, door de 1e klasse uitgegeven, zijn op het onderwerp tusschen de overige boeken gevoegd].

Tweede Klasse [Nederlandsche Letterkunde en Geschiedenis].

Verhandelingen. Amst. 1818—43. 8 dln. 4°.
Nieuwe Verhandelingen. 1e dl. Amst. 1850. 8°.
Verslagen der Openb. Vergad. 1820, 1824, 26, 30, 37, 38, 40. 4°.

Derde Klasse [Letterkunde en Geschied. der Oude Volken enz.].

Verhandelingen. Amst. 1817—36. 5 dln. 4°.
Commentationes Latinae. Amst. 1818—36. 6 vol.
F. Frets en A. C. Holtius, Prijsverhand. over de regten, het aanzien en de waardigh. der regtsgel. in het Romeinsche rijk. Amst. 1822. 4°.
A. van Capelle, De rebus et antiquitat. Pergamenis. 4°.
S. Karsten, De tetralogia tragica in Didascal. Sophoclea. 1846. 4°.
— ——, Verhand. over palingenesie en metempsychosis. Amst. 1846. 4°.

Vierde Klasse [Schoone Kunsten].

Verslagen der Openb. Vergad. 1817, 18, 22, 24, 34, 36, 38, 41. 4°.

Algemeene Stukken.

Processen-Verbaal der Algemeene Vergaderingen. 1836—1846. 12 stn. 4°.
Het Instituut of Verslagen en Mededeelingen, uitgeg. door de Vier Klassen. 1841—46. 6 dln. 8°.
Jaarboek van het Kon. Nederl. Instituut over 1847—51. Amst. 1847—52. 5 dln. 8°.
Beschouwingen over den aard en den werkkring van het Kon. Nederl. Inst. Amst. 1849. 8°.

17 Werken van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Amst. 1853—56. In 4°. en 8°.

Afdeeling Natuurkunde.

Verhandelingen. Dl. I, II. 1854, 55. 4°.
Verslagen en Mededeelingen. Dl. I—IV. 1853—56. 8°.

Afdeeling Letterkunde.

Verslagen en Mededeelingen. Dl. I. 1855—56. 8°.

Algemeene Stukken.

Kon. Besluit tot vorming der Akademie. — Organiek Reglement der Akademie, enz. 1855. 4°.

b. *In andere landen.*

1 Histoire et Mémoires de l'Académie Royale des Sciences, depuis son établissement en 1666, jusqu'à 1790. Paris. 1733—97. 139 vol. 4°.

a. Histoire et Mémoires de l'Académie de 1666—1699. Paris. 1733. 11 tom. 14 vol.

b. Histoire et Mémoires de l'Académie de 1699—1790. 2e Ed. (de quelques tomes). Paris. 1718—97. 95 vol. (y compris les suites de 1718 et 1731).

c. Tables alphabét. des matières par *Godin* et *Demours.* Tome 1—5, 7—8. 6 vol.

d. Mémoires de Mathématique et de Physique presentés à l'Académie. Paris. 1750—86. 11 vol.

e. Recueil des pièces qui ont remporté le prix de l'Acad. 1720—48. (Tom. I—VI). Par. 1732—52. 6 vol.

f. Machines et Inventions approuvés par l'Académie dep. son etabliss. en 1666—1754. Paris. 1735—77. 7 vol.

Nadat de *Académie des Sciences* in 1793 was opgeheven, werd het *Institut National* (later *Institut de France*) opgerigt (1795), waarvan de werken der *Classe des Sciences Mathématiques et Physiques* ten vervolge op de voorgaande serie kunnen strekken. In 1815 herkreeg de *Académie des Sciences* haren naam, en gaf in 1816 het 1e deel harer nieuwe *Mémoires* uit. (Zie hieronder).

2 Histoire et Mémoires de l'Académie Royale des Inscriptions et Belles lettres, depuis son établissement (en 1663) jusqu'à 1793. Paris. 1736—1808. 50 vol. 4°.

Voortgezet in de *Mémoires* der *Classe d'Histoire et de Littérature ancienne* van het *Institut de France* (I. *d* van het volg. N°.). In 1815 werd de *Académie des Inscriptions* onder haar ouden naam als eene afdeeling van het *Institut de France* hersteld (zie II *b* van het volgend N°.).

3 Mémoires de l'Institut National des Sciences et Arts (later: Institut de France). Paris. 1798—1854. 69 vol. 4°.

Eerst verdeeld in drie Klassen [zie I. *a—c.*]; sedert 1803 in vier Klassen [I. *a., d.*; de beide andere voor *Langue et littérat. Française* en *Beaux Arts*]. Die verdeeling bleef bestaan bij de nieuwe organisatie in 1815. Alleen verkregen de Klassen andere namen als: *Académie Française*; *Académie des Sciences* (II. *a.*); *Académie des Inscriptions et belles lettres* (II. *b.*); *Académie des Beaux arts.*

I. Van 1795—1815.

a. Sciences mathématiques et physiques (1796—1815). Paris. 1798—1818. 14 vol.

*a.**Mémoires presentés par divers Savans (étrangers). Sciences mathém. et phys. Tome I. Paris. 1806.

b. Sciences morales et politiques. (1796 svv.). Paris. 1798—1804. 5 vol.

c. Littérature et beaux arts (1796 svv.). Paris. 1798—1804. 5 vol.

d. Histoire et Littérature ancienne. Paris. 1815—1818. 4 vol.

II. Van 1815 tot heden.

a. Académie des Sciences. Tome. I—XXIV. Paris. 1818—54. (Vervolg van I. *a.*).

b. Académie des Inscriptions et belles lettres. Tome V—XVIII, XIX, XX. 2.

(Deel I—IV, zie I. *d*; de latere ontbr. stukken zijn nog niet verschenen).

4 Notices et Extraits des Manuscrits de la Bibliothèque du Roi. Paris. 1787—1851. Tome. I—XIV, XVI, 2, XVII, 2. 4°.

Dl. I—IV is uitgeg. door de oude *Académie Roy. des Inscriptions*; Dl. V—X door het *Institut de France*, en van Dl. XI af door hare afdeeling: de herstelde *Académie des Inscriptions*.

5 Auserlesene Abhandlungen der Kön. Akademie der Wissensch. zu Paris, übers. von F. W. BEER. I. Naturlehre u. Chymie. II. Zergliederingskunst, Kräuterwiss. und Mathematik. Mit Kupf. Leipz. 1752, 1754. 8°.

6 Discours sur les progrès des sciences, lettres et arts, depuis 1789, ou Compte rendu par l'Institut de France. Avec des notes (partic. pour la Hollande, par J. L. KESTELOOT). Amst. 1809. 8°.

7 Nouveaux Mémoires de l'Académie Roy. des Sciences et belles-lettres de Bruxelles. Tome I—V. Brux. 1820—29. 4°.

8 Mémoires sur les Questions proposées par l'Académie Roy. des Sciences et belles lettres de Bruxelles, qui ont remp. les prix. Tome. II—VII. Brux. 1822—29. 4°.

9 Histoire et Mémoires de l'Académie Royale des Sciences et Belles Lettres (de Berlin). Berl. 1710—1807. 60 vol. 4°.

a. Miscellanea Berolinensia ad incrementum Scientiarum ex scriptis Societ. Regiae Scientiarum exhib. Berol. 1710—1743. 7 tom. 4 vol.
b. Histoire de l'Acad. Roy. des Sciences et b. l. depuis son origine jusqu'à présent. Berl. 1752.
c Histoire (et Mémoires) de l'Académie. 1745—1769. Berl. 1746—71. 25 vol.
d. Nouveaux Mémoires de l'Académie. 1770—1786. Berl. 1772—1788. 17 vol.
e. Mémoires de l'Académie depuis l'avènement de Frederic Guillaume II. Août 1786—1804. Berl. 1792—1807. 13 vol.

10 Acta Academiae Electoralis Moguntinae scientiarum, quae Erfurti est. Tom. I, II. Erf. 1757, 61. 8°. — Tom. III. sqq. ab a°. 1766—1795. Erf. 1777—96. 12 tom. 4 vol. 4°.

11 Deutsche Schriften von der Kön. Societät der Wissenschaften zu Göttingen herausgegeben. Bd. I. Gött und Gotha. 1771. 8°. Mit Kupf.

12 Acta Societatis Latinae Jenensis, edita a J. E. J. WALCHIO. Jenae. 1752 -56. 5 vol. 8°.

13 Abhandlungen der Churfürstl.-Baierischen Akademie der Wissenschaften. München. 1763—1776. 10 Bde. 4°.

14 Neue Philosophische Abhandlungen der Baierischen Akademie der Wissenschaften. München. 1778—89. Bd. I—V. 4°. M. Kupf.

15 Abhandlungen einer Privatgesellschaft in Böhmen, zur Aufnahme der Mathematik, der vaterländ. Geschichte, und der Naturgeschichte. Zum Druck von IGN. EDLEN VON BORN. Prag. 1775—86. 6 Bde. 8°. Mit Kupf.

16 Commentarii et Acta Academiae Scientiarum Imperialis Petropolitanae. 1726—1802. 58 vol. 4°.

Commentarii. 1726—1746. Petrop. 1728—51. 14 tom.
Novi Commentarii. 1747—1775. Ib. 1750—76. 20 tom. 21 vol.
Acta. 1777—1782. Ib. 1778—86. 6 tom.
Nova Acta. 1783—1802. Ib. 1787—1806. 15 tom. 12 vol.

17 Acta literaria (Societ. Reg.) Sueciae, publicata Upsaliae. 1720—30. 3 tom. 2 vol. 4°.

18 Commentarii de Bononiensi Scientiarum et Artium Instituto atque Academia. Bonon. 1731—83. 6 tom. 9 vol. 4°.

19 Mémoires de l'Académie Royale des Sciences (de Turin.) Ann. 1784—87. Turin. 1786—88. 3 vol. 4°.

20 Uitgezogte Verhandelingen uit de nieuwste werken van de Societeiten der Wetensch. in Europa. Amst. 1757—65. 10 dln. 8°. M. pl.

21 Eighth and Ninth annual Report of the Board of Regents of the Smithsonian Institution. Washington. 1854, 55. 2 vol. 8°.

22 Jos. HENRY, An Account of the Smithsonian Institution. Newark. 1854. 8°.

B. TIJDSCHRIFTEN EN VERZAMELINGEN.

1 Acta Eruditorum, publicata Lipsiae, ab a°. 1682—1731. 50 vol. — Nova Acta Eruditorum. 1732—1774, 1775 pars 1. 42 vol. — Actorum Erudit. Supplementa. Lips. 1692—1734. 10 vol. — Ad Nova Acta Erudit. Supplementa. Lips. 1735—1754. 7 vol. — Indices generales. Lips. 1693—1733. 5 vol. — Unâ 114 vol. 4°.

Aan deze verzameling ontbreken slechts 4 dln., die zeldzaam zijn: Nova acta. 1775, 1776; Suppl. vol. VIII; Indices. vol. VI.

2 Miscellanea Lipsiensia ad incrementum rei litterariae edita, c. praef. J. F. BUDDEI (curante F. C. PEZOLD). Lips. 1716—23. 12 tom. 6 vol. 8°.

3 Miscellanea Lipsiensia nova ad increm. Scientiarum. Cur. F. O. MENCKENIUS. Lips. 1742—58. 10 vol. 8°.

4 Commentarii Lipsienses litterarii. (Ed. FRID. PLATNER.) Lips. 1753—55. 2 vol. 8°.

5 (B. G. STRUVII,) Observationes selectae ad rem litterariam spectantium. Halae. 1700—1705. 10 tom. Cum append. N. H. GUNDLINGII. Francof. 1707. 2 tom. — Unâ 12 tom. 6 vol. 8°.

6 Bibliotheca antiqua, publicata Jenae. 1705, 1706, 1707: Jan. —Mart. 3 vol. 4°.

7 Bibliotheca (Bremensis) historico-philologico-theologica. (Edid. T. HASAEUS et F. A. LAMPE.) Classis I—VIII. Bremae. 1718—27. 8 vol. 8°.

8 Museum (Bremense) histor.-philolog.-theologicum. (Edid. T. HASAEUS et N. NONNEN.) Bremae. 1728—32. 8 ptes. 2 vol. 8°.

9 Symbolae literariae Bremenses ad incrementum scientiarum omne genus, a variis amice collatae. (Edid. C. IKEN.) Bremae. 1744 —49. 3 vol. 8°.

10 Bibliotheca Bremensis nova histor.-philolog.-theologica. (Edid. N. BARKEY.) Classis I—VI. Bremae. 1760—67. 6 vol. 8°.

11 Bibliotheca Hagana histor.-philolog.-theologica, ad continuationem Bibliothecae Bremensis novae constr. a. N. BARKEY. Classis I—VI. Amst. 1768—77. 6 vol. 8°.

12 Museum Haganum histor.-philolog.-theologicum, exstructum a NIC. BARKEY. Hag. Com. 1774—80. 4 vol. 8°.

13 Symbolae litterariae Haganae ad incrementum scientiarum omne genus a variis amice collatae, edit. NIC. BARKEY. Hag. Com. 1777—81. 3 vol. 8°.

14 Miscellanea Duisburgensia edita, inedita, theolog., histor., philolog. (Edid. DAN. GERDES.) Ed. 2a. Amstelod. 1736. (32—35.) 2 vol. 8°.

15 Miscellanea Groningana, in Miscellan. Duisburgens. continuat. publicata. (Ed. DAN. GERDES.) Amstelod. 1736—45. 4 vol. 8°.

16 Museum Duisburgense, constructum a J. P. BERG. Hag. Com. et Duisb. 1782—85. 4 ptes. 2 vol. 8°.

17 Symbolae literariae ex Haganis factae Duisburgenses, cur. J. P. BERG. Hag. Com. et Duisb. 1783—86. 4 ptes. 2 vol. 8°.

De elf bovenstaande verzamelingen vormen eene volledige serie van 42 dln. De verhandelingen, die zij bevatten, zijn meerendeels van godgeleerden en kerkhistorischen inhoud. Ebert (*Bibliogr. Lexicon*, 2370—71) kende slechts 27 deelen.

18 Bibliotheca Lubecensis histor., philolog., theologica. (Edid. H. SCHARBAU, S. G. à MELLE, J. H. à SEELEN.) Lubecae. 1725—31. 12 tom. 3 vol. 8°.

19 Nova Bibliotheca Lubecensis. (Edid. F. J. SCHNOBEL, J. HAKE, J. D. OVERBECK.) Lub. 1753—57. 8 tom. 2 vol. 8°.

20 Miscellanea Lubecensia. (Edid. J. H. OSTERMEIER, F. J. SCHNOBEL, J. D. OVERBECK.) Rost. 1758—61. 4 tom. 1 vol. 8°.

21 Observationes miscellaneae in Auctores veteres et recentiores, ab erud. Britannis A°. 1731 edi coeptae, cum notis et auctar. varr. virr. doct. (Curant. P. BURMANNO et J. P. D'ORVILLE.) Amstelaed. 1732—39. 10 tom. 5 vol. 8°.

De beide eerste dln. behelzen eene vertaling van de *Miscellaneous observations*, door J. Jortin uitgegeven. (Lond. 1731).

22 Observationes miscellaneae criticae novae in Auctores veteres et recentiores. (Cur. J. P. D'ORVILLE.) Amst. 1740—51. 12 tom. 2 vol. 8°.

23 Tempe Helvetica, dissertationes atque observationes theologicas, philologicas, criticas, historicas exhibens. (Edid. J. G. ALTMANNUS.) Ed. 2a. Tiguri. 1737—42. 6 tom. 3 vol. 8°.

24 Satura dissertationum, orationum, epistolarum et observationum. Tiguri. 1737—42. 6 tom. 3 vol. 8°.

25 Museum Helveticum ad juvandas literas in publ. usus apertum. Tiguri. 1746—53. 28 partic. 7 vol. 8°.

26 Miscellanea Italica erudita. Coll. GAUDENTIUS ROBERTUS. Parmae. 1690—1692 4 vol. 4°.

27 Raccolta d'Opuscoli scientifici e filologici (coll. per ANGIOLO CALOGERA.) Tomo I—XXXV. Venezia. 1728—45. 35 vol. 8°.

28 Journal des Scavans, augmenté de plusieurs articles qui ne se trouvent point dans l'édition de Paris; par le *Sieur de Hédouville* (DENYS SALLO) et autres. Ann. 1665—1753. Amsterd. 1685—1753. 169 tom. 172 vol. Av. Tables. 2 vol. — Le même, combiné avec les Mémoires de TRÉVOUX. 1754—63. 78 tom. 71 vol. — Le même, comb. avec des extraits des meill. Journaux de France et d'Angleterre. 1764—75. 84 vol. — Le même, comb. avec les

meill. Journaux Anglois. 1776—Juin 1782. 45 vol. — Ensemble 378 tom. 374 vol. 12°.

Deze verzameling is op zich zelve geheel compleet. — De Parijsche uitgaaf van het *Journal des Sçavans* werd tot 1792 voortgezet en van 1816 af weder geregeld in 4°. formaat vervolgd.

29 Bibliothèque critique ou Recueil de div. pièces critiques, dont la plûpart ne sont point imprimées ou ne se trouvent que très difficilement, publ. par DE SAINJORE. Amst. 1708—10. 4 tom. 8°.

30 Bibliothèque Universelle, par J. LE CLERC. Amst. 1718. (1686—93.) Avec les Tables. 26 tom. 12°.

31 Bibliothèque Choisie, par le même. Amst. 1718. (1703—13.) Avec les Tables. 28 tom. 12°.

32 Bibliothèque Ancienne et Moderne, par le même. Amst. 1714—29. Av. les Tables. 1730. 29 tom. 12°.

33 Bibliothèque Angloise ou histoire littéraire de la Grande Bretagne, par M. DE LA ROCHE et A. DE LA CHAPELLE. Amst. 1717—27. 15 tom. 12°.

34 Mémoires literaires de la Grande Bretagne, par M. DE LA ROCHE. La Haye. 1720—24. 16 tom. 8 vol. 12°.

35 Journal Brittannique, par MATY et DE MAUVE. La Haye. 1750—57. 24 tom. 12°.

36 Bibliothèque Germanique ou histoire littér. de l'Allemagne et des pays du Nord (par LENFANT, DE BEAUSOBRE, DE MAUCLERC et FORMEY). Amst. 1720—41. 50 tom. 25 vol. 8°.

37 Bibliothèque Françoise ou Histoire littér. de la France (par CAMUSAT, GRANET, etc.) Amst. 1723—44. 38 tom. 8°.

38 Bibliothèque Italique ou Histoire littér. de l'Italie (par L. BOURGUET, DE RUCHAT, etc.) Genève. 1728—34. 18 tom. 6 vol. 8°.

39 Bibliothèque Impartiale. Leide, Luzac. Janv. 1750—Aôut. 1758. 18 tom. 8°.

40 Journal Literaire. May 1713—1736. 24 tom. 8°.

1e Série. 1713—22. (Tome I—XII. 1.) par de Sallengre, St. Hyacinthe, van Effen etc.
2e Série. 1723—36. (Tome XII. 2.—XXIV.), par 's Gravesande, de Joncourt, Marchand etc.

41 Gazette littéraire de l'Europe, augm. de plus. articles, qui ne se trouvent pas dans l'éd. de Paris. Amst. Mai. 1764—Dec. 1785. 130 vol. 12°.

De Parijsche uitgaaf van dit tijdschrift, door Suard en Arnaud geredigeerd, hield zich slechts twee jaren staande (1764—65). — Deze uitgaaf is dus na 1765 oorspronkelijk.

42 L'Esprit des Journaux, françois et étrangers. Liège et Brux. 1778—1814. 8°.

Het exemplaar, dat de Bibl. van dit tijdschrift bezit, is onvolledig. Het bestaat uit de volg. dln.: 1778: 1—9, 11—12; — 1779—93 compl.; —

1794: 1—6, 8—12; — 1795—97 compl.; — 1798—an 7 (1799): 1—6, 10—12; — an 8—9 compl.; 1803: 9—12; — 1804: 1—7, 9—12; — 1814: 1, 3.

43 Nützliche Samlungen. 1755—58. Hann. 1756—59. 4 Th. 4°.

44 Hannoverische Beyträge zum Nutzen und Vergnügen 1759—62. Hann. 1759—63. 4 Th. 4°.

45 Hannoverisches Magazin. 1763—90. Hannover. 1764—91. 28 Th. 4°.

46 Neues Hannoverisches Magazin. 1er Jahrg. 1791. Hann. 1792. 4°.

47 Sammlung kleiner Ausführungen aus verschied. Wissensch. welche in den Hannoverischen Anzeigen bekannt gemacht sind. 1750—54. Hann. 1752—55. 4 Th. 4°.

48 Göttingisches Magazin der Wissenschaften und Litteratur. Herausgeg. von G. C. LICHTENBERG und G. FORSTER. Gött. 1780—83. 3 Jahrg. 6 Bde. 8°.

49 Leipziger Magazin zur Naturkunde, Mathematik und Oekonomie. Herausgeg. von C. B. FUNK, N. G. LESKE u. C. F. HINDENBURG. Mit Kupf. Jahrg. 1781—84, 86—87. Leipz. u. Dessau. 6 Bde. 8°.

50 Wittenbergisches Magazin, herausgeg. von J. J. EBERT, für 1783. Wittenb. 1783. 4 Hefte. 8°.

51 Kielisches Magazin vor die Geschichte, Statsklugheit und Statenkunde, herausgeg. von V. A. HEINZE. Bd. I. Kiel. 1783. 8°. Mit Kupf.

52 Deutsches Museum. 1783—1786, 1788, 3—6. Leipzig, Weygand. 8 Bde. u. 4 Hefte. 8°.

53 Neues Deutsches Museum, herausgeg. von H. C. BOIE. Bd. I—III. Julius. 1789—Dec. 1790. Leipz., Göschen. 18 St. 8°.

54 Gothaische gelehrte Zeitungen. Ausländ. Literatur. Auf d. J. 1790. Gotha, Ettinger. 4°.

55 Jaarboeken der Wetenschappen en Kunsten in het Koningrijk Holland (uitgeg. door J. MEERMAN) voor 1806—7. Amst. en den Haag. 1809—10. 3 stn. 4°.

56 Vaderlandsche Letteroefeningen. 1761—1856. 97 dln. 194 banden. 8°.

Vaderl. Letteroefeningen. 1761—67. 7 dln.
Nieuwe Vaderl. Letteroef. 1768—71. 5 dln.
Hedendaagsche Vaderl. Letteroef. 1772—78. 7 dln.
Algemeene Vaderl. Letteroef. 1779—85. 7 dln.
Nieuwe Algem. Vaderl. Letteroef. 1786—90. 5 dln.
Algemeene Vaderl. Letteroef. 1791—1856. 68 dln.

57 Algemeene Oefenschoole van Konsten en Wetenschappen Amst. 1763—82. 30 dln. 8°. M. pl.

1e Afdeel. Wijsbegeerte of beschouwing van de werken der natuur. 3 dln.
2e Afdeel. Natuurl. historie des Aardrijks. 3 dln.
3e Afdeel. Fraaije letteren. 3 dln.
4e Afdeel. Wiskunde. 3 dln.
5e Afdeel. Levensbeschr. der beroemdste wijsgeeren. 3 dln.
6e Afdeel. Mengelwerk van vernuft, konst, geleerdheid enz. 15 dln.

58 Algemeene Konst- en Letterbode. Haarlem. 1788—1856. 136 dln. 4° en 8°.

1e Série: Julij. 1788—Dec. 1793. 11 dln. 4°.
2e Série: 1794—1800. 14 dln. 4°. Met Registers van 1788—1800.
3e Série: 1801—1853. 106 dln. 8°.
4e Série: 1854 en volg. in kl. fol.

59 De Star, een tijdschrift, uitgeg. van wege de Maatschappij van Weldadigheid. Amst. 1819—26. 8 dln. 8°.

60 De Vriend des Vaderlands, tijdschrift, uitgeg. van wege de Maatschappij van Weldadigheid. Amst. 1827—42. 16 dln. 8°.

61 M. SIEGENBEEK, Museum of Verzameling van Stukken ter bevord. van fraaije kunsten en wetenschappen. Haarlem. 1812—17. 4 dln. 8°.

62 Magazijn voor Wetenschappen, Kunsten en Letteren, verzameld door N. G. VAN KAMPEN. Amst. 1822—30. 10 dln. 30 stn. 8°.

63 Hollandsch Magazijn voor Letteren, Wetensch. en Kunsten. Verzameld door N. G. VAN KAMPEN en J. DE VRIES. Amst. 1831. 3 stn. 8°.

64 Collectio Dissertationum et Orationum ad Theologiam, Jurisprudentiam, Philosophiam, Physicam, all. scientias, pertinentium; imprimis Germanicarum et Belgicarum, Saeculi XVII—XIX. 348 vol. 4°.

Deze verzameling bestaat uit vier volgreeksen en bevat hoofdzakelijk theologische dissertaties. De drie eerste volgreeksen zijn in gelijke volgorde verdeeld en behooren tot ééne collectie. Zij behelzen 73 voll. Dissertatt. exegetic., 26 voll. Dissertatt. in theolog., system. et pract. enz. — De overige dln. zijn zonder bepaalde orde bijeengevoegd en bevatten 90 bdn. theologische, 55 bdn. juridische en andere dissertaties, voorts 41 bdn. met verschillende oraties; en eenige losse dissert. en oraties, alfabetisch gerangschikt.

65 Collectio Dissertationum Juridicarum, Medicarum, Physicarum, Chemicarum cet., Mathematic. et Astronomicarum, omnium Belgicarum, Saec. XIX et aliquot finis Saec. XVIII. 8°.

Ieder vak is in alfabetische orde gerangschikt. Eenige der voornaamste en alle Theologische en Philologische zijn op het onderwerp bij de overige boeken gevoegd en daaronder ook in den Catalogus opgenomen.

66 Collectio nova Dissertationum Theologicarum impr. exeget. et historic., edita a C. G. F. HELMERSHAUSEN. Vinar. 1759. Pars I. 8°.

III. Algemeene Bibliografie en Bibliotheekswetenschap.

A. INLEIDING. GESCHIEDENIS DER BOEKDRUKKUNST.

1 GER. MEERMAN, Origines typographicae. Hag. Com. 1765. 2 tomi. 1 vol. 4°. C. tabb.

2 J. KONING, Verhandeling over den oorsprong, de uitvinding, verbetering en volmaking der Boekdrukkunst. Haarl. 1816. 8°. Met pl.

3 J. C. SEIZ, Het Derde Jubeljaar der uitgevondene Boekdrukkonst. Haerlem. 1740. 8°. Met pl.

4 V. LOOSJES, Gedenkschriften weg. het 4e Eeuwgetijde van de uitvind. der Boekdrukkunst, gevierd te Haarlem in 1823. Haarlem, 1824. 8°. Met pl.

5 UNGERI, De Aldi pii Manutii vita meritisque in rem literatam. Auctus cura et stud. SAM. LUTHERI GERET. Vitemb. 1753. 4°. — CHRIST. SCHÖTTGEN, Historie derer Buchhändler, wie solche in Alten und Mitlern Zeiten gewesen. (Mit einer Nachricht von der Tauberischen Buchhandlung, in Nürnberg und Altdorff.) Nürnb. 1722. 4o.

6 A. A. RENOUARD, Annales de l'Imprimerie des Alde. Paris. 1803. 2 tom. 8°. Av. portr.

7 J. B. DE ROSSI, De Hebraicae typographiae origine ac primitiis seu antiquis ac rariss. Hebraic. libr. edition. Seculi. XV. Parmae. 1776. 4°.

8 — — ——, Annales Hebraeo-Typographici. Sec. XV. Ibid. 1795. 4°.

9 — — ——, Annales Hebraeo-Typogr. ab an MDI. ad MDXL. Ibid. 1799. 4o.

B. ALGEMEENE BIBLIOGRAFIE [1]).

1 CONR. GESNERI Bibliotheca, in epitomen redacta, locuplet., recognita etc. per JOSIAM SIMLERUM. Tiguri, Christ. Froschouer. 1574. fol.

2 —— —— Idem liber, jam vero locuplet. per JOH. JAC. FRISIUM. Ibid. 1583. — ANT. VERDERII, Supplementum Epitomes Bibliothecae Gesnerianae. Lugd., Barthol. Honorati. 1585. — 1 vol. fol.

3 FABIANI JUSTINIANI, Index universalis alphabeticus materias in omni facultate consulto pertractatas, earumque scriptores, et locos designans. Elenchus item auctorum qui in S. Biblia data opera scripserunt. Romae. Typogr. Camerae Apostol. 1612. fol.

4 (D. GERDES), Florilegium hist.-criticum librorum rariorum. Gron. 1711. 8°.

5 DAV. CLÉMENT, Bibliothèque curieuse historique et critique ou Catalogue raisonné de livres difficiles à trouver. Vol. I—IX. (A.—Hes.) Gött. 1750—60. 4°.

Niet verder verschenen.

6 G. F. DE BURE, Bibliographie instructive ou traité de la connoissance des livres rares et singuliers. Paris. 1763—68. 7 tom. — Supplément, ou Catalogue des livres de feu L. J. Gaignat. Par. 1769. 2 tom. 8°.

7 J. B. L. OSMONT, Dictionnaire typographique, histor. et crit. des livres rares. Paris. 1768. 2 tom. 8°.

8 A. BURCKARDT, Anleitung zur Bücherkunde in allen Wissenschaften. Bern. 1797. 8°.

9 F. J. FOURNIER, Nouveau Dictionnaire de Bibliographie. 2e éd. Par. 1809. 8°.

10 Systemat. Verzeichnis aller in der physikal., natur.-histor., gewerbswissenschaftl. und mathemat. Literatur in den Jahren 1796—1800 herausgek. Schriften. Weimar. 1807. 4°.

11 Verzeichnisz der Bücher, Landkarten etc. (in Deutschland) neu erschienen von Julij1828—Dec. 1844. Leipz. Hinrichs. 33 Hefte. 8°.

12 Allgemeine Bibliographie für Deutschland. Ein Wöchentl. Verzeichnisz. Jahrg. 1856. u. ff. Leipzig, Hinrichs. 8°.

13 Nederlandsche Bibliographie. [Halfmaandelijksche boekenlijst]. Jaarg. 1856 en volg. 's Gravenh. Mart. Nijhoff. 8°.

14 Catalogus van nieuwe Hollandsche Werken, door J. H. SCHELTEMA, boekhand. te Amsterdam. 1853—56. 8°.

---

1) Bibliografieën van enkele of naauwverwante wetenschappen zoeke men bij de Inleiding tot die Wetenschap, (Afdeeling *Algemeene Werken*, vooraan bij ieder vak).

15 J. J. DODT v. FLENSBURG, Repertorium dissertatt. Belgicarum ab a. 1815—1830. Traj. 1835. 4°.

16 PHILIPPI II. Regis Cathol. Edictum de librorum prohibitorum Catalogo observando. Antverp. Chr. Plantinus. 1570. — Index libr. prohibit. Cum appendice in Belgio confecta. Ibid. 1570. 1 vol. 8°.

17 Index librorum expurgatoru'm, GASP. QUIROGA Hispan. Inquisit. jussu editus. Salmuri, Th. Portau. 1601. 4°.

18 Index librorum prohibit. et Expurgand. pro Cathol. Hispan. Regnis Philippi IV, jussu ac stud. ANT. A SOTOMAIOR Gener. Inquis. recogn. Madriti. 1667. — Index libr. prohibit. ALEXANDRI VII. Pont. Max. jussu editus. Romae. 1667. 1 vol. fol.

19 J. C. WENDLER, Schediasma de libris a pontificiis aliisque haereticis suppressis et corruptis. Jenae. 1730. 4°.

C. BIBLIOTHEEKSWETENSCHAP.

a. *Theorie: Systemen, Handboeken; Geschiedenis der Boekerijen.*

1 RICHARDI (BURY, *episc.*) *Dunelmensis*, Philobiblon sive de Amore librorum et institutione Bibliothecae. Acc. Appendix de manuscr. Oxoniens. Opera et studio T. J(AMES). Oxon. Jos. Barnesius. 1599. 4°.

2 CL. CLEMENS, Musei sive Bibliothecae tam privatae, quam publicae extructio, instructio, cura, usus. Acc. descriptio Reg. Biblioth. S. Laurentii Escurialis. Lugd. Jac. Prost. 1635. 4°.

3 G. NAUDÉ, Advis pour dresser une Bibliotheque Paris, Franç. Targa. 1627. 8°.

4 (FRID. ROSTGAARD), Projet d'une nouv. Methode pour dresser le Catalogue d'une Bibliotheque selon les Matières, avec le Plan. 2e Edit. Paris. 1698. fol.

Met inschrift: „Christiano Reitzero misit Frid. Rostgaard."

5 Sylloge aliquot Scriptorum de bene ordinanda et ornanda Bibliotheca, stud. et op. J. D. KOELERI. Francof. 1728. 4°.

I. Joa. Garnerii, Systema Bibl. Colleg. Paris. Soc. Jesu. (1678). — II. F. Rostgaard, Projet d'une nouv. méth. pour dresser la Catal. d'une Biblioth. (1698). — J. Fontanini, Dispositio Catal. Biblioth. Jos. Renati Imperialis. (1709). — D. G. Molleri, Comm. de technophysiotameis. (1704).

6 JUL. PETZHOLDT, Handbuch Deutscher Bibliotheken. Halle. 1853. 8°. Mit lithogr. Tafeln.

b. *Catalogussen van Nederlandsche Openbare Bibliotheken.*

1 Catalogus van de boeken der Nationale Bibliotheek. Met 4 Aanhangsels en 2 Registers. 's Hage. 1800—1803. 8 stn. 8°.

Deze boeken maken thans een deel uit van de *Koninklijke Bibliotheek* te 's Hage.

2 Catalogus librorum qui in Bibliotheca Hagana in duplo et in triplo inveniuntur, vendit. Oct. 1838. Hag. Com. 1838. 8°.

3 Catalogus librorum tam impress. quam manuscript. Bibliothecae publ. Universit. Lugduno-Batavae, cura et opera WOLF. SENGUERDII, JAC. GRONOVII et JOH HEYMANN. Lugd. Bat. 1716. — Supplementum. 1716—41. Ibid. 1746. 1 vol. fol.

4 JAC. GEEL, Catalogus Librorum Manuscript. qui inde ab A°. 1741. Biblioth. Lugduno Batavae accesserunt. Lugd. Bat. 1852. 4°.

5 Catalogus librorum Bibliothecae publ. Universit. Lugduno-Batavae, annis 1814—1847. illatorum. Lugd. Bat. 1848. 8°.

6 H. A. HAMAKER, Specimen Catalogi Codicum MSS. Orientalium Biblioth. Acad. Lugd. Batavae. Lugd. Bat. 1820. 4°.

7 R. P. A. DOZY, Catalogus Codicum Oriental. Bibliothecae Acad. Lugduno-Batavae. Lugd. Bat. 1851. 2 vol. 8°.

8 Catalogus Bibliothecae Trajectino-Batavae. Traj. 1718. Cum Auctario. 1754. 1 vol. fol.

9 Catalogus Bibliothecae Rheno-Trajectinae (c. praefat. P. G. VAN HEUSDE). Traj. 1835. 2 vol. fol.

10 Catalogus librorum Bibliothecae Universitatis quae Groningae est. Pars II. cur. P. VAN LIMBURG BROUWER. Pars III. cur. GUL. HECKER. Gron. 1841, 1851. fol.

11 Catalogus Biblioth. publicae Amstelaedamensis. Amst. 1711. 4°.

12 Catalogus Bibliothecae publicae Amstelaedamensis. (Cur. H. C. CRAS). Amst. 1796. fol.

13 Supplementum Catalogi Biblioth. publ. Amstelodamensis Amst. 1847. fol.

14 Catalogus libr. Biblioth. publ. quae est in Academia Franequerana. Fran. 1713. — Statuta et Leges. Ibid. 1712. — Continuatio Catalogi (Ibid. circa c. 1750) 91 pp. — 1 vol. fol.

15 Novus Catalogus Bibliothecae Publ. Franequeranae I. Libri Theologici. Descr. J. et H. AMERSFOORDT. Leovard. 1742. fol.

Thands een gedeelte der Provinciale Bibliotheek van Friesland.

16 Catalogus der Provinciale Bibliotheek van Friesland. Tweede gedeelte, vervaardigd door J. VAN LEEUWEN. Leeuw. 1854. 8°.

Vervolg op den vorigen Catalogus.

17 Catalogus Bibliothecae Academiae abolitae Gelro Zutphanicae, quatenus sec. decretum Regium in usum Athenaei Daventriensis tradita est. Daventr. 1821. 8°.

Bij de opheffing der Geldersche akademie te Harderwijk, werd de bibliotheek met die van het Athenaeum te Deventer vereenigd, behalve de werken over Regtsgeleerdheid en Nederl. Geschiedenis, die aan de Provinciale boekerij van Gelderland (te Arnhem) werden toegevoegd.

18 Catalogus librorum Bibliothecae Harlemiae novus. (Ed. H. J. EGBERTS). Harlem. 1768. 4°.

19 Catalogus Bibliothecae Publicae Harlemensis. Harl. 1848. Supplementum. Ibid. 1852. 2 vol. 8°.

20 Catalogus Bibliothecae Instituti Regii Neerlandici. Pars I. Amst. 1841. 8°.

21 Catalogus der Boekerij van de Kon. Akademie van Wetenschappen te Amsterdam. 1e Aflev. Amst. 1855. 8°.

22 Bibliothecae Societ. Artium Scientiarumque quae Bataviae floret Catalogus system. cur. P. BLEEKER, A°. 1846. Ed. 2a cur. J. MUNNICH. Batav. 1853. 8°.

23 Catalogus van de Handschr. en Boeken, behoor. tot de Bibliotheek der Remonstrantsch-Gereform. Kerk te Amsterdam, door P. SCHELTEMA. Amst. 1849. 8°.

24 Catalogus van de Bibliotheek der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente te Amsterdam. Amst. 1854. 8°.

25 Catalogus der Bibliotheek van de Maatschappij Felix Meritis te Amsterdam. 1855. 8°.

26 Catalogus van Boekw., uitmak. de Bibliotheek van het Leesmuseum te Amsterdam. Amst. 1854. 8°.

27 P. F. DE SIEBOLD, Catalogus librorum et manuscriptorum Japonicorum ab eo collect., annexa enumeratione illorum, qui in Museo Regio Hagano servantur. Libros descr. J. HOFFMANN. Lugd. Bat. 1845. 4°. (Impress. 125 exempl.)

c. *Catalogussen van Buitenlandsche Openbare Bibliotheken.*

1 J. S. ASSEMANI, Bibliotheca Orientalis Clementino-Vaticana, in qua MSS. codices, jussu Clementis XI ex Oriente conquis. et Bibl. Vatic. addictos recens., digessit et genuina scripta a spuriis secrevit. Romae. 1719—28. 3 tom. 4 vol. fol.

2 Bibliothecae Regiae Matritensis Codices Graeci MSS. JOAN. IRIARTE excussit, recens., notis cet. illustr. Vol. I. Matriti. 1769. fol.

Niet verder verschenen.

3 MICH. CASIRI, Bibliothecae Arabico-Hispana Escurialensis sive libr. omnium Mss. Arabic. recensio et explanatio. Matriti. 1760, 70. 2 vol. fol.

4 Catalogus Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Mediceae Laurentianae. Graecorum, Latinorum, Italicorum. ANG. MAR. BANDINIUS recens., illustr., edidit. Florentiae. 1764—78. 8 vol. fol.

Vol. I—III. Codd. Graeci; IV—VII. Codd. Latini; VIII. Codd. Italiani.

5 Catalogus Codicum Mss. Orientalium Bibliothecae Mediceae Laurentianae et Palatinae. STEPH. EVOD. ASSEMANUS recens., digessit, notis illustr., A. F. GORIO curante. Florentiae. 1742. fol.

6 Catalogus Bibliothecae Ebraicae (et) Graecae Florentinae S. Bibl. Mediceo-Laurentianae, ab ANT. MARIA BISCIONIO editus, compl. codd. Orientales omnes et XXXIII priores codd. Graecos. Florent. 1767. 2 vol. 8°.

7 Catalogus Codicum MSS. Bibliothecae Regiae (Parisiensis). (Cur. ANICETUS MELOT). Paris. Typogr. Regia. 1739—44. 4 vol. fol.

8 Catalogue des livres imprimez de la Bibliotheque du Roy. (par les abbés SALLIER, BOUDOT, CAPPERONNIER, etc.) Paris. 1739—50. 6 vol. fol.

Vol. I—III. Theologie; IV. Jurisprudence. (Tom. I.); V—VI. Belles lettres. Deze Catalogus is nooit verder afgewerkt.

9 Bibliotheca Coisliniana, olim Segueriana, s. Manuscr. omn. Graecorum quae in ea contin. descriptio. Acc. anecdota ex eadem Biblioth. desumta, cum interpret. Latina, stud. et op. BERN. DE MONTFAUCON. Paris. 1715. fol.

10 Catalogue des livres et manuscrits de la Bibliothèque de Luxembourg, par ordre alphabét. et par ordre de matières par le D. CLASEN. Luxemb. 1846. 8°.

11 Catalogue de la Bibliothèque de l'Athenée Royal Gr.-Duc. de Luxembourg, préc. d'une notice histor. sur cet établissement par A. NAMUR. Luxemb. 1855. 8°.

Systematisch-Alfabetisch supplement op den vorigen catalogus.

12 Catalogus Bibliothecae Regiae (Brittannicae). [Cur. F. A. BARNARD]. Londini, Bulmer et Nicol. 1820—29. 5 vol. gr. fol.

13 SAM. AYSCOUGH, Catalogue of the Manuscripts, preserved in the British Museum, cons. of 5000 vol., including the collections of sir HANS SLOANE, THOM. BIRCH etc. London. 1782. 2 vol. 4°.

14 Catalogus impress. librorum Bibliothecae Bodlejanae in Academia Oxonensi. Cura et opera THOM. HYDE. Oxon., e Theatr. Sheldon. 1674. fol.

15 Catalogus Bibliothecae Collegii Reg. Medicorum Londinensis. 1757. 8°.

16 BERIAH BOTFIELD, Notes on the Cathedral Libraries of England. London. 1849. 8°.

17 J. SENEBIER, Catalogue raisonné des Manuscrits, conservés dans la Biblioth. de Genève. Genève. 1779. 8°.

18 C. F. MATTHAEI, Notitia Codicum manuscr. Graec. Biblioth. Mosquens. Synodi Eccles. orthod. Graeco-Rossicae. Mosquae. 1776. fol.

d. *Catalogussen van Private Bibliotheken en Boekhandelaars-magazijnen.*

1 Catalogus Bibliothecae JOANNIS STROCKELII, J. U. D. Daventr. Dav. 1674. 4°.

2 Catalogus librorum praec. Theologic. WILH. MOMMA. Amst. J. v. Someren. 1680. 4°.

3 Catalogus librorum praes. Theologic. et Miscellan. (e Biblioth. JOAN. JUNII). Amst. S. Schouten. 1730. 8°.

4 Catalogue raisonné de la librairie d'ET. BOURDEAUX. Berlin. 1754. 2 tom. 8°.

5 Catalogus librorum quos possidet OTTO ARNTZENIUS (Rector der Lat. School te Amsterdam, gest. in 1763). 8°.
Geschreven, misschien door Arntzenius zelven.

6 Catalogue raisonné de la Collection de livres de P. A. CREVENNA. Amst. 1776. 6 vol. 4°.

7 Catalogue des livres de la Bibliothèque de P. A. BOLONGARO-CREVENNA. Amst. 1789. 6 vol. 4°. (Gr. pap.)

8 Catalogue de la Bibliothèque de feu P. A. BOLONGARO-CREVENNA, vendue le 11 Nov. 1793 (Av. Suppl. cont. une collection conc. les Jésuites. 1789). 8°.

9 Catalogus Bibliothecae Pinellianae. Catalogue of the library of MAFFEI PINELLI of Venice, sold in March 1789. 8°.
Met de prijzen.

10 Bibliotheca J. D. MICHAELIS, quae publ. auct. d. VII Maii. 1792. divend. Gött. 1792. 8°.

11 Catalogue d'une Bibliothèque d'environ 16,000 volumes, vendue en 1793. Paris. Tilliard. 1793. 8°.

12 Catalogue de la Bibliothèque et du Cabinet de Médailles ant. et mod. etc. délaissés par PIERRE VAN DAMME. Amst. J. Koning. 1807. 2 tom. 8°. Av. portr.

13 Bibliotheca Boschiana s. Catalogus libr. HIER. DE BOSCH. Amst. 1812. 8°.

14 Bibliotheca Hultmanniana s. Catalogus libr. CAR. GER. HULTMAN. Sylvaed. 1821. 8°.

15 Bibliotheca Meermanniana s. Catalogus libr. impress. et codd. mss. quos G. J. et J. MEERMAN reliq. Hag. Com. 1824. 4 tomi. 2 vol. 8°.

16 Collectio Davidis, i. e. Catalogus Biblioth. hebraeae quam coll. R. DAV. OPPENHEIMERUS. Hamb. 1826. 8°.

17 Catalogus Bibliothecae medicae CORN. HENR. à ROY. Amst. 1830—34. 6 vol. 8°.

18 Catalogus der Letterkundige Nalatenschap van JAC. KONING. 1e deel, Handschriften. 2e deel, Boekwerken enz. Amst. 1833. 2 dln. 8o.

19 Catalogus libr. et Mss. Biblioth. Schultensianae, qua usus est J. H. VAN DER PALM. Lugd. Bat. 1841. 8°.

20 Catalogue de la Biblioth. Mathemat., Astronom. etc. de A. C. NAUMANN. Prof. à Freiberg. Leipz. 1854. 8°.

21 Catalogue de la Bibliothèque de Théologie Catholique etc. de M. A. VAN STEENWIJK. (Av. Notice par TH. BORRET). Amst. 1854. 8°.

22 Catalogue de la Bibliothèque de Littérature Grecque et Latine etc. de D. J. VAN LENNEP. (Av. Notice par J. BOSSCHA). Amst. 1855. 8°.

23 Catalogue de la Bibliothèque de J. G. SMOLDEREN. Anvers. 1855. 8o.

24 Catalogus der Regtsgeleerde Bibliotheken van C. A. DEN TEX en A. BACKER. Amst. 1855. 8°.

25 Catalogues de beaux livres, vendus par EDW. TROSS. Av. facsim. Paris. 1855. 2 p. 8o.

26 Catalogus der Boekverzamelingen van D. A. WALRAVEN en J. P. AREND enz. Amst. 1856. 8o.

27 Catalogus der Bibliotheek over R. K. Godgeleerdheid, Geschiedenis en Letterkunde, nagelaten door H. J. C. VAN NOUHUYS. Amst. 1856. 8°.

28 Verzeichnisz einer Handbibliothek der nützl. deutschen Schriften, wie auch der klass. Autoren etc. welche um beygesetzte Preise zu haben sind bey FR. NICOLAI zu Berlin. 1787. 8o.

29 Catalogus van Boeken, voorhanden bij MART. NIJHOFF te 's Gravenhage. 1853. — Tweede Catalogus. 1854. — Derde Catalogus 1e stuk. 1855. — Catalogus van Belgische Boeken. 1853. 8o.

[Catalogussen van boekhandelaars-magazijnen, over enkele vakken van Wetenschap, vindt men gevoegd bij de bibliografie van die vakken, (Afdeeling *Algemeene werken*, vooraan bij ieder vak)].

GODGELEERDHEID.

I. Algemeene Werken.

A. ENCYCLOPAEDIEN, enz.; B. WERKEN VAN GEMENGDEN INHOUD; zie de beide eerste afdeelingen van het hoofdvak: *Algemeene Werken:*

C. GESCHIEDENIS, LETTERKUNDE, BIBLIOGRAFIE.

1 Ant. Possevinus, Apparatus sacer ad Script. Vet. et Novi Testam., eorum Interpretes, Synodos et Patres, Theol. Scholast. etc. tribus tomis distincta. Venet., ap. Societat. Venetam. 1606. 3 tom. 1 vol. fol.

Tom. I. A—G. (pp. 1—624). Append. I. ad tom. I. (625—736). Append. II. ad tom. I. (1—48). — Tom. II. H.—O. (1—548). Appendix (549—556). — Tom. III. P—Z. (1—384). Appendix (385—392). Catal. MSS. Graec. et al. Codicum ad Sacras atque Eccles. pertin. (1—150). Errata (1—6).

2 Mart. Lipenii Bibliotheca realis theologica, ord. alphabet (sub mater.), disposita. Francof. a/M. 1685. 2 vol. fol.

3 J. P. Miller, Systemat. Anleitung zur Kentnis auserlesener Bücher in der Theologie und in den mit ihr verbund. Wissenschaften. Leipz. 1781. 8°.

II. Bijbel en Bijbelverklaring.

A. INLEIDING: GESCHIEDENIS EN LETTERKUNDE.

1 SIXTI SENENSIS Bibliotheca Sancta, denuo ab aut. recogn., expurg. et aucta. Venet. Franc. Franciscius. 1575. 2 vol. 8°.

2 —— Idem opus, a JOAN. HAYO expurg. et illustr. Paris. 1610. fol.

3 ANG. ROCCHAE A CAMERINO Bibliothecae theologicae et scripturalis epitome s. index. Romae, Domin. Basa. 1594. — PETRI RUYSSII Kalendarium Romanum perpetuum. Ingolst. Dav. Sartorius. 1594. In 1 vol. 8°.

4 JAC. LE LONG, Bibliotheca Sacra contin. omnes textus sacri et versionum quavis lingua express. editiones et praestant. Mss. codices, et omnia eorum opera qui in S. Script. quidpiam ediderunt, nec non grammat. et lexica ling. praes. oriental. illustr. sacras pagg. Paris. 1723. 2 vol. fol.

5 RICH. SIMONIS Historia critica Vet. Testamenti s. historia textus Hebraïci. E Gall. in Lat. versa a N. A. DE VERSE. (Amst.) 1681. 4°.

6 HUMFR. HODII, De Bibliorum textibus originalibus, versionibus Graecis et Latina Vulgata. Oxonii, e Th. Sheldon. 1705. fol.

7 J. B. DE ROSSI, Apparatus Hebraeo-biblicus, seu MSS. editique codices Sacri Textus quos possidet novaeque var. lect. collationi destinat. Parmae. 1782. 8°.

8 J. H. SÜLZNER, Disput. de LXX interpretibus. Halae. 1700. 4°.

9 IS. LE LONG, Boek-zaal der Nederduytsche Bijbels. Amst. 1732. 4°.

10 C. F. CALSOV, Diss. de Antiscripturariis, speciatim Werthemiensi. Jenae. 1737. 4°.

11 Repertorium für Biblische und Morgenländische Litteratur (herausgeg. von J. G. EICHHORN). Leipz. 1777—86. 18 Th. 8°.

12 J. G. EICHHORN, Allgemeine Bibliothek der biblischen Litteratur. Leipzig. 1787—1801. 10 Bde. 33 Hefte. 8°.

B. GRONDTEKST EN VERTALINGEN VAN DEN GEHEELEN BIJBEL.

1 Biblia Polyglotta, hebraice, chaldaice, graece et latine, nunc primum impressa de mandato ac sumptibus F. FRANCISCI XIMENEZ DE CISNEROS Cardinalis Hispaniae etc. In Complutensi universitate (Alcala de Hennares), industria Arn. Guil. de Brocario. 1514—17. 6 vol. fol.

Vol. I—IV. Vetus testamentum (in vol. I, foll. 285—86 mss.). 1517. — Vol. V. Novum Testamentum. 1514. Acc. *Introductio quam brevissimam ad grecas litteras* (39 ff.); *Interpretationes hebraicorum: chaldeorum: grecorumque nominum: veteris ac noui testamenti sec. ord. alphab.* (24 ff.); *Nomina in utroque testamento vicio script. aliter scripta quam in hebreo et greco et in aliq. bibl. nostr. antiq.* (2 ff.). — Vol. VI. Vocabularium hebraicum atque chaldaicum totius veteris testamenti. 1515. Acc. *Introductiones artis grammatice hebraice* (15 ff.); Index nominum latinorum (8 ff.).

2 Biblia Polyglotta, hebraice, chaldaice, graece et latine, Philippi II. Reg. Cathol. pietate et studio. [Ed. BENEDICTUS ARIAS MONTANUS]. Antverp., Christ. Plantinus. 1569—73. 8 tomi. 7 vol. fol.

Vol. I—IV. Vetus Testamentum. hebr., gr., lat. (2 vers.); chald. et lat. 1569—71. — Vol. V. Novum Test. gr., syr. (charact. syr. et hebr.), lat. (2 vers.). — Vol. VI. Vet. Test., hebr., c. interlin. lat. vers. olim Xantis Pagnini; Nov. Test. gr. c. interlin.vers. Vulg.; B. A. Montani Communes et familiares hebr. ling. idiotismi. 1572. — Vol. VII. B. A. Montani, Tractatus biblicae, Indices, Variae lectiones, cet. 17 ptes. 1571—72; Lexica et grammat. hebr., syr.-chald., gr. 5 ptes. 1572—73.

3 Biblia Polyglotta, hebraica, samaritana, chaldaica, graeca, syriaca, latina, arabica; quibus textus originales totius Scripturae Sacrae ex manuscr, toto fere orbe quaesit. exempl. exhibentur (studio GUID. MICH. LE JAY). Lut. Paris., Anton. Vitré. 1628—45. 10 vol. fol. maj.

Vol. I, III, VI, VIII. Vetus Testam. hebr., chald. et graec.cum. 2 verss. latin. — Vol. II, IV, V, VII. Vetus Test. syr.,arab. et samarit. c. 3 verss. lat. — Vol. IX, X. Nov. Test. syr. et graec. c. 2 verss. lat.

4 Biblia Sacra Polyglotta, complect. textus originales, hebraicum cum Pentat. samaritano, chaldaicum, graecum. Versionumque antiq. samarit., graecae LXXII Interp., chaldaicae, syriacae, arabicae, aethiopicae, persicae, Vulg. lat. Cum apparatu, appendic., tabulis, varr. lection., annotatt., indicc. cet. Edidit BRIANUS WALTONUS. Londini, Thom. Roycroft. 1657. 6 vol. fol.

Vol. I. Pentateuchus. — Vol. II. Josua — Esther. — Vol. III. Job — Malachias. — Vol. IV. Libri apocryphi. — Vol. V. Nov. Testamentum. — Vol. VI. Appendix in quo varii tractatus, annotatt., lectiones variae, indices. — In de Voorrede vóór het 1e deel van den Bijbel is de bekende uiting van dankbaarheid aan Cromwell gebleven en niet, zoo als in de meeste exempl. door den naam van Karel II vervangen. Op blz. 48 van de Prolegg. vindt men een carton op de plaats, die dus begint: *Quarta ex traditione* enz. Blz. 1—22 van de Prolegg. ontbreken.

5 EDM. CASTELLI, Lexicon Heptaglotton, hebr., chald., syr., samarit., aethiop., arab. conjunctim, et persicum separatim. Cui acc. grammaticae omnium praecedent. linguarum delineatio. Lond., Th. Roycroft, 1669. 2 vol. fol.

6 Biblia, Hebraice, Graece et Latine. Latina interpretatio duplex est, altera vetus, altera nova (XANTIS PAGNINI). Cum annotat. FRANC. VATABLI. (Heidelberg.) Ex offic. Sanctandreana. 1586. 2 vol. fol.

7 Biblia Quadrilinguia, Hebraice, Graece, Latine et Germanice. Opera DAVIDIS WOLDERI. Hamburg. Jac. Lucius. Jr. 1587—1596. 5 vol. fol.

Vol. I. Vetus Testam. Hebraice (cura Eliae Huteri). 1596. (1587). — Cubus alphab. S. Ebreae ling. ed. ab El. Hutero, recogn. studio Dav. Wolderi. 1588. — Vol. II—IV. (5 partes). Vetus Testam. Graece, c. dupl. lat. versione, altera veteri, altera nova Xantis Pagnini, add. vers. german. Mart. Lutheri, studio D. Wolderi. 1596. — Vol. V. (2 partes). Novum Testam. Graece, c. dupl. lat. versione etc. 1596.

8 Biblia Graeca s. Divinae Scripturae Vet. ac Novi Testam. omnia optim. libr. collatione et doct. vir. opera emendat. (Juxta edit. Aldinam). Basil. per Joan. Hervagium. 1545. fol.

9 Biblia Graece s. Div. Script. nempe Vet. ac Novi Testam. omnia, recens a viro doctiss. (FRANC. JUNIO, aut FRANC. SYLBURGIO) recognita et emendata variisque lectionibus aucta et illustr. (juxta edit. Basiliensem). Francof., A. Wechelii heredes. 1597. fol.

10 Biblia Latina, Vulgatae vers., cum Postillis NIC. DE LYRA, zie bij de Uitlegkunde op den geheelen Bijbel; — cum Postillis HUG. DE S. CARO (1502), zie mede aldaar.

11 Biblia Latina (Vulgatae vers.). (Paris). Oliva ROB. STEPHANI. 1555. 8°.

12 Biblia Latina (Vulgatae vers.) ad vetustiss. exempl. nunc recens castig. (juxta Bibl. STEPHANI, 1540); Hebr., Chald., Graec. et Lat. nomin. virorum etc. cum Lat. interpret. ac locorum e Cosmographia descript. cum praefat. Jo. HENTENII. Lovan., Barth. Gravius. 1547. fol.

Eerste uitgave van de Leuvensche theologen met geschreven aanteekeningen.

13 Biblia Latina juxta Vulgat. edit. ad probatiss. exemplar. normam JOANNIS BENEDICTI industria restituta. (Cum ejus praefat. et scholiis). Adj. est Hebr., Graec. etc. nominum interpretatio. Secunda editio. Paris. Carol. Guillard. 1549. fol.

14 Biblia Latina (Vulgatae vers.) ad vetustiss. exempl. nunc rec. castig. His access. Schemata tabernaculi Mosaici etc. Hebr. item, Chald. etc. nomina c. Lat. interpret. ac locorum e Cosmogr. descript. cum praefat. Jo. HENTENII. Francof. ad Moenum, Geo. Corvinus, Sigism. Feyerabend et haered. Wigandi Galli. 1566. fol. Cum fig. et notis mss.

15 Biblia Latina, juxta Vulgatam edit. cum figuris et description. chorograph. Lugduni, Ant. Vincentius. 1568. 8°.

16 Biblia Latina (Vulgatae vers., juxta text. HENTENII. 1547), cum

praefat. Theologorum Lovaniensium. Antverp. Christ. Plantinus. 1583. fol. C. chartis (e Biblia polygl. MONTANI) et fig.

In fine: Franc. Lucae Brugensis, Notationes in Sacra Biblia.

17 Biblia Latina sec. Vulgat. translat., ad fontes Hebr. text. emendata et brevi ac perspicua explicat. illustr. insertis praec. locis communibus. Ed. LUCAS OSIANDER. Francof. Matth. Becker, Jo. Saurius, Er. Kempffer. 1609, 19. 3 vol. fol.

18 Biblia Latina Vulgatae edit. Sixti V. Pont. Max. jussu recognita atque edita cum exposition. prisc. patrum litteral. et mysticis. Adj. sunt scholia potiss. iis locis, quibus haeretici abutuntur. Collectore et Scholiaste FRANC. HARAEO *Ultraject.* Antv. Hier. Verdussen. 1630. fol.

In fine: Franc. Lucae: Romanae correctiones in Lat. Bibl. edit. Vulgatae.

19 Biblia Latina (Vulgatae vers.) cum commentariis ad sensum literae et explicat. temporum etc. Auctore JACOBO GORDONO Societat. Jesu. Lutet. Paris. Sebast. et Gabr. Cramoisy. 1632. 3 vol. fol.

Psalmi (in vol. II.): Hebraice, Graece et Lat. (2 vers.) — Novum Testam. (vol. III.) Graece et Latine.

20 FRANC. LUCAE, Romanae Correctionis in Lat. Bibliis editionis Vulgatae, jussu Sixti V. recognitis, loca insigniora. Antverp. Chr. Plantinus. 1603. 12°.

21 Biblia Latina e S. Hebraeorum lingua Graecorumque fontibus, consultis simul orthodoxis interpret., translata. (a Theologis Tigurinis: LEONE JUDA, THEOD. BIBLIANDRO, P. CHOLINO etc., c. praefat. CONR. PELLICANI). Tiguri. Chr. Froschouer. 1543. fol.

Eerste uitgave van den Bijbel der Zurichsche godgeleerden. Met geschreven aanteekeningen van Arnoldus Westerwolt.

22 Biblia Latina, e Hebraeorum lingua Graecorumque fontibus translata (a Theologis Tigurinis). Tiguri. 1544. 8°.

23 Biblia Latina, interprete SEBAST. CASTALIONE. Una cum ejusdem annotationibus. Edit. (tertia) recogn. et suppleta ex FLAV. JOSEPHI historiis. Basil., Joh. Oporinus. 1556. fol.

24 Biblia vulgare (Italice) novamente impressa. Corretta et hystoriata. Con le Rubrice et Capitulatione. Vineggia, Helisab. de Rusconi. 1525. fol. C. fig.

25 Biblia tradotta in lingua Italiana, e commentata da GIOVANNI DIODATI. Seconda edit. Con l'aggiunta de Sacri Salmi, messi in rime per lo medesimo. Genev. P. Chouët. 1641. fol.

26 Biblia (Hispanica, sec. versionem CASSIODORI DE REYNA). Segunda Edicion revista y conferida con los textos Hebreos y Griegos y con diversas translaciones. Por CYPRIANO DE VALERA. Amsterd. Laur. Jacobsz. 1602. fol.

27 La Sainte Bible, [nouvell. traduit du Hebreu et du Grec. et] interpretée par JEAN DIODATI. Genève. P. Chouët. 1644. fol.

28 La Sainte Bible. Edition nouv. sur la Version de Genêve, av. les Notes de la Bible Flamande, de M. DIODATI etc., disposé en cet ordre par SAM. et HENRY DES MARETS. Amst. L. et D. Elzevier. 1669. fol. Av. cartes.

29 Bijbel, Oude en Nieuwe Test., in het Nederduitsch in Nedersaksischen tongval. Oude overzetting naar de Vulgata, met glossen van NICOL. DE LYRA. Zonder plaats of jaar (Keulen, gedrukt door HEINRICH QUENTEL, omstr. 1470—80). In twee kolommen gedrukt. Met ongekleurde houtsneden tusschen den tekst en geschreven voorletters. Zonder signatuur of paginatuur. fol.

Achteraan is met de hand het jaartal 1423 bijgedrukt, niet bijgeschreven.

30 Bijbel enz. als de voorgaande. Met gekleurde houtsneden.

Voorin deze aanteekening: „*Bibliothecae Amstelaedam. donavit... Dom.* Nic. Tulpius, *Medic. Doctor, Reipubl. Amstelaedam. Exconsul, Senator, Thesaurarius, Archiater. An.* 1635." — Aan het slot met een zeer oude hand: „*Anno a Nativitate domini millesimo quadringentesimo octuagesimo octavo* (1488), *mense Aprilis, die octava, hora sexta post meridiem vel obiter. In mei, notarii publici et testium infrascriptorum praesentia....... generosus vir Domicellus* (?) *Johannes Stock* (?), *armiger, non vi dolo aut aliqua sinistra machinatione diei tertii* (?) *sua sponte ac simpliciter.....*" Dit onderschrift is gedeeltelijk door ouderdom onleesbaar geworden, gedeeltelijk bij het inbinden weggesneden. — Vergelijk over dit exemplaar: Le Long, *Boekzaal des Nederd. Bijbels*, blz. 399, die ook het onderschrift gedeeltelijk, doch niet geheel juist weergeeft.

Van dezen Bijbel bestaan twee uitgaven, die alleen in de taal verschillen en waarvan de eene meer het Saksisch, de andere meer het Hollandsch nabijkomt. De beide bovenstaande exemplaren behooren tot de laatste. — Begin: f. 1 a. (Voorrede) „(D) Ie born der ewyger wijsheyt dat woert gaedes *etc.*; f. 2 a.: Hijr begynnen dye boeke des olden testamenttes; f. 3 b.: Dat ynnehalt der boeke des nyen testamentes ende der ganser Bybylen hefft hijr eyn einde." Aan het slot: „Dat boeck der hemeliker apenbaringe sunt Johannes des Apostels ende Ewangelisten: ende daermede dat gantze boeck der gotliker schrifften die Bybel: hefft hijer ein selich einde daer van gaede sy danck. loff: ere ende glorie in ewycheit Amen." —

Het Hooglied is in dezen Bijbel onvertaald gebleven, omdat „dye sinne na der lytteren den jungen luiden wenich profites inbrenget," daar deze er den hoogen zin niet van begrijpen. Maar „umb dat dye Bybell dan gants sy, ende geen gebreck an den boeken en hebbe, so volget dyt selve boek hyrna in latyn beschreven." — Zie voorts over dezen Bijbel behalve Le Long's *Boekzaal*, J. M. Goezens, *Versuch einer Historie der gedruckten Niedersächs. Bibeln.* 1775, S. 51—85; vgl. Hain, *Repertorium*, I. p. 422 *a.*

31 Den Bibel, inhoud. het Oudt ende Nieu Testament (vertaald naar de Vulgata door en met voorrede van NIC. VAN WINGHE). Antw. Chr. Plantyn. 1566. fol. Met kaarten en houtsn.

Herdruk van den Leuvenschen Bijbel van 1548, met afdeeling in verzen.

32 Biblia, d. i. de gantsche H. Schrifture enz. Gedruckt naer het Exempl. van NICOLAES BIESTKENS. (1560). Haerlem, Passch. van Wesbusch. 1661. fol.

33 **Biblia**, dat is de gantsche H. Schrifture, O. en N. Testam., (en Apokr. boeken) door last van de **Staten Generael** overgeset, met nieuwe bijgev. Verklaringen enz. Dordr., P. en J. Keur. 1729. fol.

34 **De Gansche H. Schrift**, vervatt. de Boeken des O. en N. Testaments, overeenk. de Statenvertaling. Gedrukt voor Minnaars der zuivere Nederl. spraak, ter wegneming der belemmeringen door de verouderde spelling enz. in 't lezen veroorzaakt. Z. pl. 1762. 2 dln. fol. Met kaarten.

35 **Bijbel**, bevattende het Oude en Nieuwe Testament, met de Apokryphe boeken des O. T. (Vertaald en) uitgegeven door J. H. VAN DER PALM. Leijden. 1818—30. 6 dln. 4°.

36 **Bijbel**, in het **Hongaarsch**. — Szent Biblia az-az istennek O és Uj Testamentomaban foglaltatott egesz Szent Iras, Magyar Nyelvre Fordittatott KAROLI GASPAR altal. (O. en N. Test. met berijmde Psalmen). Amstelod. M. Totfalusi Kis Miklos. 1685. 8°.

Met inschrift: „*Ampliss. Biblioth. Ill. Scholae Amstelodam., hoc quicquid est, ornandae adjecit N. K. Impressor.*"

37 **Bijbel**, Oude en Nieuwe Testament, in het **Maleisch**, gedrukt op kosten der O. I. Compagnie, het N. T. op kosten van den Gouv. Gener. JAK. MOSSEL. Batavia. 1744—58. 5 dln. 8°.

38 **Biblia**, Vetus et Novum Testam. **Malaïce** (charact. Arabicis). Cura et sumt. Societ. quae Bibliis pervulg. operam dat emend. ed. *Joannes Willmet.* Harlem. 1820, 24. 3 vol. 8°.

39 **Biblia**, Vetus et Novum Testamentum, **Malaïce** (charact. Latinis). Cura ejusdem Societatis. Harlemi. 1823, 26. 2 vol. 8°.

C. GRONDTEKST EN VERTALINGEN VAN HET OUDE TESTAMENT.

[Vooraan het O. Test. geheel. Vervolgens de afzonderlijke boeken.]

1 Biblia Hebraica cum Latina planeque nova tralatione, adjectis insuper e Rabinorum commentar. annotationibus; operâ SEBAST. MUNSTERI. Ed. 2a cum multis novis annotat. et indice. Basileae. Mich. Isingrin et Henr. Petri. 1546. 2 vol. fol.

2 Biblia Ebraea eleganti et majuscula characterum forma, elabor. cura et stud. ELIAE HUTERI. Hamburgi, ex bibliop. Froben. 1603. fol.

Deze uitgave is dezelfde als die van 1587 (Hamb., Jac. Lucius), met veranderden titel. Zie Jac Le Long, *Bibliotheca Sacra*, I. p. 67.

3 Vetus Testamentum Hebraicum, cum variis lectionibus. Edid. BENJAM. KENNICOTT. Oxon. e typogr. Clarendoniana. 1776—80. 2 vol. fol.

4 Biblia Hebraica (Rabbinica), cum utraque Masora, Targum et Rabbinorum Commentariis. Edit. 2a, studio et cum praefat. R. JACOB BEN CHAIIM, Venet., Dan. Bomberg. 1547—49. 4 vol. fol.

5 Biblia Hebraica (Rabbinica), cum utraque Masora, Targum et Rabbinorum Commentariis, studio JOAN. BUXTORFII *patris*. Basil. Lud. Koenig. 1618—19. 4 vol. fol.

6 Biblia Graeca et Latina [Vetus Testamentum, Gr. juxta Septuag. edit. Aldinam et Lat. e versione Complutensi]. Basil., Nic. Brylinger. 1550. 4 vol. 8°.

7 Vetus Testamentum Graecum juxta Septuaginta, ex auctorit. Sixti V. Pont. Max. editum (studio ANT. CARAFFAE cardinalis, cum variis lection. a PETRO MORINO collectis et ejusdem praefatione.) Romae, Fr. Zannetti. 1587 (1586). fol.

Hieraan ontbreekt het blad: *Corrigenda in notationibus psalterii* etc.

8 Vetus Testamentum Graecum cum variis lectionibus. Edid. ROB. HOLMES. Continuavit JAC. PARSONS. Oxon., e typogr. Clarendon. 1798—1827. 5 vol. fol.

9 Vetus Testamentum Latinum, recens ex Hebraeo factum et scholiis illustr. ab IMMAN. TREMELLIO et FRANC. JUNIO. Acc. libr. Apocryphi, latine redditi et notis aucti a FRANC. JUNIO. Francof. ad Moen., And. Wechel. 1579 (1575—79). 5 part. 2 vol. fol.

Eerste zeldzame uitgave. Zie: Clement, *Bibliothèque curieuse*, IV. 148.

10 Biblia en lengua Espanola, traduzida palabra por palabra de la verdad Hebrayca por muy excelentes letrados. Vista y examinada por el officio de la Inquisicion. Con Privilegio del Duque de Ferrara. 5390 (1630). fol.

Herdruk van den Bijbel van Ferrara van 1553, ten gebruike van de Joden, en dus alleen het Oude Testament bevattende. Hoewel bij deze uitgave

plaats noch naam van drukker vermeld zijn, is het waarschijnlijk dezelfde, die in andere exemplaren op den titel tot onderschrift heeft: „En Amsterdam, Impressadorie de Gillis Joost, en el Nieuwe Straet 5606." Zie den Catal. van Crevenna, I. p. 35 en vergel. Clement, *Bibliothèque Curieuse*, III. p. 449.

11 Chamisa Chumse Torah. Pentateuchus Hebraïce et Chaldaïce, cum tribus commentt. Raschi, Baal-haturim et Chizkuni; Quinque Megilloth, Hebr. et Chald., cum comment. Raschi et Haphtaroth. Basil, Waldkirch. 366 (1606). fol.

12 CHRIST. CELLARII Horae Samaritanae, hoc est excerpta Pentateuchi Samarit. versionis, cum lat. interpret. nova, annotatt. perpetuis etc. Ed. 2a. Francof. 1705. 4°.

13 J. M. LOBSTEIN, Codex Samaritanus Parisinus S. Genovefae (Pentateuchi), praemissa comment., de Samarit. gentis religione aevi recent. Francof. 1781. 8°.

14 G. VAN VLOTEN, Descriptio Cod. MS. Biblioth. Lugd. Bat. parsque inde excerpta versionis Samaritano-Arabicae Pentateuchi Mosaici. Lugd. Bat. 1803. 4°. C. tab.

15 Libri Geneseos, Exodi et Levitici, sec. Arabicam Pentateuchi Samarit. vers. ab ABU-SA: IDO conscriptam, quos ex 3 codd. edidit A. KUENEN. Lugd. Bat. 1851, 54. 2 fasc. 8°.

16 De Vijf Boeken van Mozes, op nieuw in het Nederd. vertaald en met verbet. *Ras'si* en *Haftaroth* voorzien, door S. J. MULDER. (Hebr. en Hollandsch). Amsterd. 1826. 5 stn. 8°.

17 Psalterium Hebraeum, Graecum, Arabicum et Chaldaeum, cum tribus latinis interpretatoribus et glossis (studio AUG. JUSTINIANI). Genuae, P. P. Porrus. 1516. fol.

De Commentaar op Psalm XIX. behelst eene uitvoerige biografie van Christophorus Columbus.

18 Psalmorum liber, Hebraice cum commentario R. DAVIDIS KIMCHI. Venetiis 326 (1566). 8°.

19 Psalterium Syriacum. Recensuit et Lat. vertit THOM. ERPENIUS; notas philol. et crit. add. J. A. DATHE. Halae. 1768. 8°.

20 Psalterium Davidis, Aethiopice et Latine. Acc. hymni et orationes aliquot V. et N. Test. Item Canticum Canticorum. Cum variis lection. et notis. Cura JOBI LUDOLFI. Francof. 1701. 4°.

21 Psalterium (Latino carm. redditum), jam tertium recognitum atq. emend. Auth. HELIO EOBANO *Hesso*. Marpurg. Chr. Egenolph. 1537. 8°.

22 Psalmorum Davidis paraphrasis poetica, multo castigatior. Auct. GEO. BUCHANANO. Ejusdem tragoedia quae inscrib. Jephthes. Antv. Chr. Plantinus. 1571. 12°.

23 GEORG. BUCHANANI, Paraphrasis Psalmorum Davidis poetica. Glasg. 1750. 8°.

24 Psalmi Davidis Centum. In carmen conversi per JAC. LATOMUM. Acc. nonnulla alia ejusdem. Antverp. Chr. Plantinus. 1572. — LAEV. TORRENTII Poemata Sacra. Ibid. 1575. 1 vol. 8°.

25 Psalmi Davidis CL. allq. prophet., Latino carmine expressi a CHRIST. LAUR. EGENOLPHO. Francof. Joan. Saurius 1595. — Proverbia Salomonis, Ecclesiastes et Canticum Canticorum, Latino carm. redd. ab eodem. Ibid. 1595 3 ptes (Epodωn libellus I—III). 1 vol. 12°.

26 LUD. CRUCII, S. J., Interpretatio poetica Latina in CL Psalmos. Ingolst., D. Sartorius. 1597. 12°.

27 Psalterii Davidis paraphrasis poetica, vario carm. genere expr. a GREGOR. BERSMANO. Hanov. 1598. 12°.

28 SALOMONIS Proverbia (Hebr. et Lat.) Versionem integr. ad Hebr. fontem expr. atque comment. adjecit ALB. SCHULTENS. Lugd. Bat. 1748. 4°.

29 Codex Syriaco-Hexaplaris Ambrosiano-Mediolanensis (JEREMIA et HEZECIEL). Editus et Lat. versus a MATTH. NORBERG. Lond. Goth. 1787. 4°..

30 Dichtstukken uit het Oude Testament. Uit het Hebreeuwsch in 't Eng. overgezet, met aanmerk., door W. GREEN. Uit het Engelsch, met bijgev. aanmerk. door EV. SCHEIDIUS. 1e deel. Utr. 1787 8°.

D. GRONDTEKST EN VERTALINGEN VAN HET NIEUWE TESTAMENT.

[Vooraan het N. Test. geheel. Vervolgens de afzonderlijke boeken.]

1 Novum Testamentum Graece (cum praefatione NICOL. GERBELII juxta edit. ERASMI secundam). Hagenoae, Thom. Anshelmus. 1521. 8°.

2 Nov. Test. (Graece et Latine) jam quintum accuratiss. cura recognitum a DES. ERASMO. Roter. cum annotation. ejusdem. Basil. Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1535. fol..

In de aanteekeningen van Erasmus zijn verscheidene stukken uitgeschrapt of beplakt. Op den titel dit inschrift: „*Hunc librum ex Indice expurgatorio expurgavit Guericus ab ham blisius St.*"

3 Nov. Test. Graece Ex Biblioth. Regia. (Cum vetustiss. XVI script. exempl. collatum a ROB. STEPHANO). Lutet. Rob. Stephanus. 1550. fol.

4 Nov. Test. Graece et Latine diligentia DES. ERASMI ad exempl. impr. et mss. castigatum et editum. Basil. Nic. Brylinger 558. 8o.

5 Nov. Test., Graece et Latine, THEOD. BEZA interprete. Additae sunt eodem authore, summae breves doctrinae. Excud. Henr. Stephanus. 1565. 8°.

6 Nov. Test. Cujus Graecae contextui respondent interpretationes duae, una vetus, altera nova TH. BEZAE, diligenter ab eo recognitae. Ejusdem BEZAE annotatt. quae itidem hac 3a edit. recognovit. (Genevae), H. Stephanus. 1582. fol.

De Grieksche tekst naar den *Codex Cantabrigensis* en *Claromontanus*.

7 Nov. Test. Graece Adjectae sunt ad calcem variae lectiones. Paris, e Typograph. Regia. 1642. fol.

8 Nov. Test. (Graece), una cum scholiis Graecis. Op. ac stud. JOAN. GREGORII, (J. E. GRABII et all.). Oxon., e Theatro Sheldon. 1703. fol.

9 Nov. Test. Graecum cum lection. variant. mss. exempl., versionum edit., SS. Patrum et Script. Ecclesiast. et in easd. notis. Acc. loca Script. parallela aliaque exegetica. Praemitt. dissert. de libris N. T. et Canonis constitutione et S. textus N. Foed. historia. Studio et labore JOAN. MILLII. Collect. Millianam recensuit, mel. ord. disposuit novisque accession. locupletavit LUD. KUSTERUS. Roterod. Fritsch et Böhm. 1710. fol.

10 Nov. Test. Graecum, edit. receptae cum lection. variant. codicum mss., editionum aliarum, versionum et patrum nec non commentario pleniore, opera et studio JOAN. JAC. WETSTENII. Amst., Dommer. 1751—52. 2 tomi. 4 vol. fol.

11 Nov. Test. Graecum, e Codice ms. 'Alexandrino descriptum a CAR. GOD. WOIDE. Londini, J. Nichols. 1786. fol.

Facsimile van den Alexandrijnschen Codex.

12 Nov. Test. Graece. Textum ad fid. test. critic. recensuit, lectionum familias subj., cet. cur. J. M. A. SCHOLZ. Lips. 1830, 36. 2 vol. 4°.

13 (Nov. Test. Syriace). — Liber Sacro-Sancti Evangelii de Jesu Christo, etc. (Cur. J. A. WIDMAN-STADIUS). Viennae, Mich. Zymmerman. 1562. 4°. C. fig.

Deze uitgave is dezelfde als de eerste van 1555. Alleen de titel is veranderd. Zie : Ebert, *Lexicon bibliogr.* i. v. en vgl. le Long, *Biblioth. Sacra* I. 104 sqq. Dit ex. behoorde vroeger aan Fr. Gomarus.

14 Nov. Test. Syriace. Cum versione Latina ex div. editt. recens. Acc. notationes variantis lectionis, coll. a MART. TROSTIO. Cothenis Anhalt. 1621. 4°.

15 Nov. Test. Syriacum, cum versione Latina, cura et stud. JOH. LEUSDEN et CAR. SCHAAF editum. Ad omnes editt. recens. et variis lection. adorn. Ed. 2a. Lugd. Bat. 1717. — Lexicon Syriacum concordantiale in N. Test. Syriacum, elabor. a CAR. SCHAAF. Ed. 2a. Ibid. 1717. — 2 vol. 4°.

16 Nov. Test., Latine [Vulgatae edit.] ex ed. Theologorum Lovaniensium. Antverp., Chr. Plantinus. 1574. 12°.

17 Le Nouv. Test. (jusqu'aux Épitres), Latin et François. Lyon, Anth. de Harsy. 1579. 2 tom. 12°.

18 Het Nieuwe Testament gedruckt door last van PETRUS I (Peter den Groote), Keyser van Ruslandt. 's Gravenh., Joh. v. Duren. 1717. 2 dln. fol.

Met kapitale letters gedrukt en ter helfte van de bladzijde, daar op de andere helft te St. Petersburg het Russisch er bij gedrukt moest worden. Het O. Testament verscheen in 1721 (5 dln). Zie de *Boekzaal* van Is. le Long, bl. 828—29.

19 Al de Boeken des Nieuwen Verbonds, uit het Grieksch op nieuw vertaald, met aanteek. door G. VISSERING. Amst. 1854. 8°.

20 Das new Testament so durch HIERONYMUM EMSER verteutscht ist. S. l. (Freiburg?) 1539. 8°. M. Fig.

21 Nov. Test. Das Newe Testament. D. MART. LUTHER. (Latine et German.). Witteberg, Joh. Schwertel. 1565. 2 vol. 4°.

22 Nov. Test., Armenice, editum sumpt. THOMAE GOLTHANENSIS *episc.* ac diligentia LUCAE NURIGIANIDIS. Amstelod. 1698. 8°. C. fig.

23 Nieuw Testament in het Slavoonsch. Gedrukt te Moskou, 1745 4°.

24 Nieuw Testament in het Javaansch, getiteld: Sakatahhipoen serrat pradjangdjean henggol, saking basa Joenanni kabasakhaken

Djawi, d. i. Alle de boeken des N. Verbonds uit de Grieksche taal overgebragt in het Javaansch (door J. F. C. GERICKE). Uitgeg. door het Nederl. Bijbelgenootschap. Amst. 1848. fol.

25 Nieuw Testament in de Tamulsche taal, gelijk zij gesproken wordt op de noordkust van Ceylon. Gedrukt te Colombo. 1759. 4°.

Deze vertaling is waarschijnlijk slechts eene overeenkomstig het dialekt van Ceylon gewijzigde redactie van die van den Deenschen zendeling Benj. Schultze, in 1724 te Tranquebar gedrukt.

26 Quatuor Evangelia, Arabice et Latine (studio Jo. B. RAYMONDI). Romae, in typogr. Medicea 1591. fol.

Met houtsneden van Lucas Pennis, naar teekeningen van Ant. Tempesta. De titel ontbreekt.

27 Quatuor Evangeliorum Versio Persica, Syriacam et Arabicam suavissime redolens: Ad verba et mentem Graeci textus concinn., codd. 3 mss. collatis (adj. versione latina), per ABR. WHELOCUM. Lond. J. Fletcher. 1657. fol.

28 Evangelium okausek tussarnersok Gub Niarnanik Innungortomik etc. (De Vier Evangelien, in 't Groenlandsch vertaald door PAUL EGEDE). Kjöbenh. 1744. 8°.

Geschenk van G. Coymans (Konsul te Kopenhagen?) met een begeleidenden brief, geteekend 18 April 1746.

29 XIII Epistolarum Pauli Codex Graecus olim Boernerianus, cum vers Latina veteri vulgo Antehieronym., transcr. et ed. a C. F. MATTHAEI. Misenae. 1791. 4°. Cum tabb.

E. CONCORDANTIEN, REGISTERS EN WOORDENBOEKEN OP DEN BIJBEL.

[Vooraf die op den geheelen Bijbel; vervolgens op het O. en N. Testament afzonderlijk.]

1 Concordantiae majores Sacr. Bibliae, jam denuo ultra omnes aeditiones èt castigatae èt locupletatae: addito insuper dictionum elencho. Basil., Frobenius. 1531. fol.

2 Jo. BENEDICTUS, Concordantiae novae utriusque testamenti, juxta tropos et phrases, locosque communes distinctae. Paris, Guil. Guillard. 1562. fol.

3 Concordantiae Bibliorum i.e. dictiones omnes quae in Vulgata edit. lat. libr. V. et N. Test. leguntur, ordine digestae. Opus post omnes quae hactenus prodierunt editiones, a multis mendis repurgatum etc. Hanov., typis Wechelianis. 1618. fol.

4 Concordantiae breviores (Latine), ex bibliorum libris collectae et in ord. alphabet. redactae (ab ANT. A KONICKSTEIN). Colon. Petr. Quentell. 1529. 8°.

5 Pandectae Scripturarum Vet. et Novi Testamenti, quinto recognitae (cura OTH. BRUNNFELSII). 1535. — BARTHOL. WESTHEMERI Farrago Concordant. totius Bibliae. Basil. Th. Wolffius. 1528. 8°.

6 ABR. TROMMIUS, Volkomene Nederlandsche Concordantie ofte Woordregister des Ouden Testaments. met byvoeg. der Hebreeusche en Chaldeeusche grondwoorden, mitsg. de versch. beteeckenissen en andere bequame onderscheyd. der Nederl. Woorden, mitsg. Registers der Hebr. grondwoorden. Amst. 1685, 91. 2 dln. fol.

JOH. MARTINIUS en A. TROMMIUS, Volkomene Nederlandtsche Concordantie ofte Woordt-register des Nieuwen Testaments met de Grieksche grondwoorden, de versch. beteeckenissen der Nederl. Woorden, een Grieksch Register, enz. Gron. 1672. fol.

7 J. G. DORSCHEI, Biblia numerata, seu index specialis in Vetus et Novum Testamentum, auctus a JOHANNE GRAMBSIO. Francof. ad Moen. 1674. 2 tom. 1 vol. fol.

8 Index utriusque Testamenti (Latine). Antwerp. Joann. Steels (in aedibus Delphorum). 1534. 8°

9 A. CALMET, Naam- en Woord-boek van den gantschen Bijbel. In 't Nederd. overgezet en vermeerd. door M. GARGON. Leiden. 1725—27. 2 dln. Met Bijvoegsel, overgezet en vermeerd. door J. VAN OSTADE en A. H. WESTERHOVIUS. Ald. 1731. 2 stn. — In 3 bdn. fol. Met pl.

10 Nomina Hebraea, Chaldaea, Graeca et Latina virorum, mulierum, popul. cett. quae in Bibliis leguntur c. Latina interpret. (cur. ROB. STEPHANO). Paris. R. Steph. 1537. 8°.

11 GEORG. EDER, Oeconomia Bibliorum s. partitionum theologicarum ll. V: quibus S. Script. dispositio, seu artificium et vis atque ratio, in tabulis velut ad vivum exprimitur. Acc. Partitiones Catechismi Cathol. Tridentini, eodem G. EDERO authore. Colon. Agripp., Gerw. Calenius et haeredes Joh. Quentelii. 1571. fol.

Met handteek. van Werner Helmichius en geschreven approbatie *„por mandado del S. off. de Canaria, fratris Basilii de Pennalosa."*

12 JOAN FABRI *ab Hailbrun*, Enchiridion Bibliae. Aug. Rhet. 1549. — WOLFG. SEDELIUS, de templo Salomonis mystico tractatus. Apud S. Victorem prope Moguntiam, Franc. Behem. 1548. 1 vol. 8°.

13 Flores Bibliorum s. loci communes ex Vet. et Nov. Test. excerpti, in alphab. ord. dig. a THOMA HIBERNICO. Antv. Christ. Plantinus. 1572. 12°.

14 Nieuwe Bijbels Lees-order, waar na men de boeken van het O. en N. Test. in een loopend jaar door kan lezen. Amst. 1680. 4°.

15 R. MARDOCHAEI NATHAN, Meïr Nethib, s. Concordantiae Hebraïcae, cum praefat. R. Is. NATHAN. Venet., Dan. Bomberg. 284 (1524). fol.

16 —— —— Concordantiarum Hebraicarum capita, quae sunt de vocum expositionibus, ad verbum (latine) translata per ANT. REUCHLINUM. Basil., Henric. Petri. 1556. fol.

17 MARII DE CALASIO, Concordantiae Sacr. Bibliorum Hebraicorum, in quibus Chaldaicae etiam librorum Esdrae et Danielis suo loco inseruntur: deinde post thematum seu radicum omnia derivata, et usus latius deducta; ac ling. Chaldaic., Syr. et Arab. vocabul. Rabbinic. cum Hebr. convenientiam; Latina ad verbum versio adjung., ad quam Vulgatae et Septuag. edit. differentia expenditur. Romae, Steph. Paulinus. 1621—22. 4 vol. fol.

18 JOH. BUXTORFII (*patris*), Concordantiae Bibliorum Hebraicae, nova methodo dispositae, in locis innumeris emendatae et significat. vocum omnium Latinâ illustratae. Access. Novae Concordantiae Chaldaïcae omn. vocum, quae corpore Bibliorum Hebraico continentur. Cum praefat., per JOH. BUXTORFIUM *fil.* Basil. Ludov. Koenig. 1632. fol.

19 CONR. KIRCHER, Concordantiae Vet. Testamenti Graecae, Ebraeis vocibus respondentes. Francof. Cl. Marnius et her. Joh. Aubrii. 1607. 2ptes. 1 vol. 4°.

20 ABR. TROMMII, Concordantiae Graecae Versionis LXX Interpretum, cujus voces sec. ord. elementorum sermonis Graeci digestae recensentur, contra atque in opere Kircheriano factum fuerat. Leguntur hic praeterea voces Graecae pro Hebraicis redditae, ab antiq. omn. V. Test. interpret. quorum max. partem nuper edid. B. DE MONTFAUCON. Amstelod. et Traj. ad Rh., Sumptibus Societatis. 1718. 2 vol. fol.

21 HENR. STEPHANI, Concordantiae Testamenti Novi Graecolatinae, nunc primum plenae editae. (Genev.) Sam. Crispinus. 1599. fol.

22 —— —— Concordantiae Graecolatinae Testamenti Novi. Editio secunda (auctior). Genev. P. et J. Chouët. 1624. fol.

Aan de Bibliotheek geschonken door den Bibliothekaris P. Schaak. 1696.

23 ERASM. SCHMIDII, Novi Testamenti Graeci Ταμεῖον s. Concordantiae hactenus usitato correctius, ordinatius, distinctius, plenius. Witteb. haered. Clem. Bergeri. 1638. fol.

F. VEKLARING VAN DEN GEHEELEN BIJBEL.

(*Kritiek, Hermeneutiek en Exegese*).

[Vooraf Tekstkritiek. Vervolgens Verzamelingen van Exegeten; afzonderl. uitgaven van Katholijke exegeten; — van Protestantsche exegeten; Bijbelsche Allegorien, enz.]

1 JOH. LEUSDEN, Philologus Hebraeus cont. quaestiones Hebraicas quae circa Vet. Testam. Hebraeum moveri solent. Ed. 3a, cui acc. Tractatus de praeceptis Mosaicis (a MAIMONIDE ex Pentateucho excerptis, Hebr. et Latine, transl. a JOH. LEUSDEN). Ultraj. 1686. 4°.

2 — ——— Philologus Hebraeo-Graecus generalis, cont. quaestiones Hebraeo-Graecas, quae circa Nov. Test. Graecum fere moveri solent. Ed. 2a cui add. transl. Hebraica omnium text. Chaldaic. Vet. Test. Lugd. Bat. 1685. 4°.

3 — ——— Philologus Hebraeo-mixtus, una cum Spicileg. philolog. cont. quaest. et posit. praec. philolog.-Hebraicas et Judaicas. Leydae et Ultraj. 1699. 4°. C. fig.

4 LUD. DE DIEU, Critica Sacra s. Animadversiones in loca quaedam difficiliora Vet. et Nov. Testamenti. Ed. nova, recogn. et aucta. Suffixa est Apocalypsis D. Johannis, Syriaca ex MS. JOS. SCALIGER edita notisque illustr. Amst. Ger. Borstius. 1693. fol.

Geschenk van P. Schaak, Bibliothecaris.

5 GUIL. SURENHUSII, Βίβλος καταλλαγῆς in quo sec. vett. Theolog. Hebraeorum formulas allegandi et modos interpretandi conciliantur loca ex V. en N. T. allegata. Amst. 1713. 4°.

6 F. E. BOYSEN, Kritische Erläuterungen des Grundtextes der heiligen Schriften Altes und Neues Testaments, nach den Grunds. Prof. MICHAELIS. Mit Vorr. J. S. SEMLER's. Halle. 1760—64. 13 St. 6 Th. 8°.

7 Biblia Maxima versionum ex linguis oriental., MS. codd. veteribus Patribus et interpret. orthod. collectarum, eorumque Concordia cum Vulgata et ejus expositione litterali, c. annotat. NICOL. DE LYRA, JOAN. GAGNAEI, GUIL. ESTII etc., additis amplissimis prolegomenis et Chronico Sacro: Authore JOANNE DE LA HAYE. Lutet. Paris. 1660. 19 vol. fol.

I—III. Pentateuchus, Josua. IV. ll. Judicum, Regum. V. ll. Paralip., Esdrae, Tobiae, Judith, Esther, Job. VI. Psalmi. VII. Proverb., Ecclesiast., Cant. Cantic. VIII. Sapient., Ecclesiast. (Jes. Syrach). IX. Isaia.

X. Jeremia, Baruch. XI. Ezechiel, Daniel. XII. Prophet. minores, ll. Machabaeorum. XIII. Ev. Matthaei, Marci. XIV. Ev. Lucae, Joannis. XV, XVI. Pauli Epistolae. XVII. Acta Apost., Epist. Petri, Joannis etc., Apocalyps. XVIII, XIX. Chronicon Sacrum. Indices.

8 Critici Sacri sive doctissimorum virorum in SS. Biblia Annotationes et Tractatus (coll. a Jo. ET RIC. PEARSON, ANT. SCATTERGOOD et FR. GOULDMAN). Londini. 1660. 9 vol. fol.

De zeven eerste deelen behelzen meerendeels aanteekeningen op den Bijbel, bijna alleen door Scattergood verzameld; de beide laatste uitsluitend verhandelingen. — Vol. I. Pentateuchus; Vol. II. ll. Historici Vet. Test.; Vol. III. Hagiographa; Vol. IV. Prophetae; Vol. V. ll. Apocryphi; Vol. VI. Evangelia; Vol. VII. Actus Apost., Epistolae, Apocalypsis; Vol. VIII—IX. Miscellanea Sacra.

9 Critici Sacri sive Annotata doctiss. virorum in Vetus et Novum Testamentum. Quibus accedunt tractatus varii Theologico-Philologici (coll. a Jo. ET RIC. PEARSON etc). Editio nova, multis anecd. Commentariis ac Indice ad totum opus aucta. Amstelod. 1698. 9 vol. fol.

Verbeterde en vermeerderde uitgave van het vorige werk. De Miscellanea Sacra zijn hier achter de verschillende bijbelboeken tusschengevoegd. — Vol. I. Genesis, Exodus; Vol. II. Leviticus–Deuteronomium; Vol. III. ll. Historici; Vol. IV. Hagiographa; Vol. V. Prophetae; Vol. VI. Ll. Apocryphi; Vol. VII. Evangelia. Vol. VIII. Actus Apost. et Epist. Pauli; Vol. IX. Epist. Canon. et Apocalypsis. Acc. tractatus reliqui ad Nov. Test. separatim et utrumque Test. conjunctim spectantes, et index.

De schrijvers, wier exegetische werken in deze verzameling zijn opgenomen, zijn de volgende:

Ader (, Guil.)
Adrianus.
Allatius (Leo).
Amama (Sixtinus).
Antonius Nebrissensis.
Baduellus (Cl.)
Baynus (Rod.)
Bertramus (B. C.)
Bonaventura (Corn.)
Brerewood (Ed.)
Buteo (Joann.)
Camero (Jo).
Caninius (Ang.)
Capellus (J. et L.)
Cartwright (Christ.)
Casaubonus (Is.)
Castalio (Sebast.)
Clarius (Isod.)
Cloppenbergius (Jo.)
Codurcus (Ph.)
Cunaeus (Petr.)
Drusius (Jo.)
Erasmus (Desid.)
Faber (Nicol.)
Fagius (Paul.)
Forerius (Franc.)
Freher (Marq.)
Fullerus (Nic.)
Gentilis (Alb. et Scip.)
Gothofredus (Jac.)
Gregorius (Jo.)
Grotius (Hugo).
Gualtperius (Otto).
Helvicus (Chr. et Mart.)
Hoeschelius (Dav.)
Hostus (Matth.)
Huetius (Dan.)
Justinianus (Aug.)
Klebitius (Guil.)
Linden (Ant. v. d.)
Liveleus (Ed.)
Lucas Brugensis.
Masius (Andr.)
Monaerus (Franc.)
Montanus (Bened. Arias).
Moses Bar Cepha.
Munster (Sebast.)
Muis (Sim. de).
Nicephorus Patriarcha.
Petitus (Sam.)
Pithoeus (Petr.)
Pricaeus (Jo.)
Revius (Jac.)
Ritterhusius (Geo.)
Rothardus (Mich.)
Salmasius (Claud.)
Scaliger (Jos.)
Schickardus (Guil.)
Scultetus (Abr.)
Stephanus (Henr.)
Stunica (Jac. Lopez.)
Valla (Laur.)
Vatablus (Franc.)
Varrerius (Casp.)
Usserius (Jac.)
Waserus (Gasp.)
Wren (Matth.)
Zegerus (Nic.)

10 Thesaurus theologico-philologicus, sive sylloge dissertationum elegant. ad select. et illustr. V. et N. Testamenti loca; a theologis Protestant. in Germania conscript. Sec. ord. utr. Test. libr. digesta (studio GODEFR. MENTHEN). Amst. Boom, Waesberge et al. 1701—3. 2 vol. fol.

11 MATTH. POLUS, Synopsis Criticorum aliorumque S. Scripturae interpretum. Londini. 1669—1676. 4 tom. 5 vol. fol. maj.

Tom. I. Pentateuchus; libri Historici; — Tom. II. Job–Cantica; — Tom. III. Prophetae. — Tom. IV. Novum Testam. (Vol. I. Evang. et Acta Apostol. Vol. II. Epist. et Apocal.)

12 Annotations upon all the Books of the Old and New Testament, Second Edition, wherein the text is explained, doubts resolved, scriptures parallelled and var. readings observed. By the labour of certain learned Divines London, John Legatt. 1651. 2 vol. fol.

13 Verklaring van de geheele H. Schrift door PATRIK, POLUS, WELS en andere Engelsche Godgeleerden. (Uit het Engelsch) met Voorred. van JOAN VAN DEN HONERT, THz. Amst. 1740—1757. 17 dln. fol.

I. Genesis, Exodus. II. Levit., Numeri, Deuteron. III. Jozua, Rigteren, Samuel. IV. Koningen, Kronyken, Ezra, Nehemia, Esther. V. Job. VI. Psalmen. VII. Spreuken, Prediker, Hooglied. VIII. Jesaja. IX. Jeremia. X. Ezechiel, Daniel. XI. Kleine Profeten. XII. Mattheus, Markus. XIII. Lukas, Joannes. XIV. Handelingen, Brief a. d. Romeinen. XV. Brieven a. d. Kor., Gal., Ephes. XVI. Overige Brieven v. Paulus en Br. a. d. Hebreën. XVII. Br. van Jakobus, Petrus, Joannes, Judas, Openbaring v. Joannes.

14 ARBOREI, JOANNIS, Theosophia, complectens difficill. locorum cum Vet. tum Novi Testam. expositionem. Paris. Sim. Colinaeus. 1540. 2 tom. 1 vol. fol.

Op den titel dit inschrift: „*Frater et Lector Jeronimus de Calcar Supprior Conventus Trajectensis ordinis predicatorum me redemit Antwerpie* 36 *st. ad utilitatem sui conventus Trajectensis.*"

15 AUREOLI, PETRI, Commentaria in universam Sacr. Scripturam. CL. ST. NOVELLETIUS libellum in lucem emitti cur., mendis repurg., tabulisque illustr. Paris., Nicol. Nivellius. S. a. 8°.

16 DIONYSII CARTHUSIANI (*de Leeuwis* s. *Rikel*), Enarrationes in varios libros Veteris et Novi Testamenti. Colon., Jasp. Gennepaeus, Pt. et Jo. Quentel. 1538—55. 5 vol. fol.

I. In V Mosaicae legis libros, jam denuo studiosius recogn. Cum epist. nuncupat. Petri Blommevennae Leidensis, Prioris Carthus. 1548.
II. In ll. Josuae, Judicum, Ruth, Regum, Paralipomenôn, nunc iterum recogn. 1552. — In ll. Job, Tobiae, Judith, Hester, Esdrae, Nehemiae, Machabaeorum I et II. Inserto ejusd. Tract. de causa diversitatis eventuum humanorum 1551.
III. In V libros Sapientales, h. e. Proverbia, Ecclesiasten, Canticum Cantic., Sapientiam, Ecclesiasticum. Cum Indice, opera Bart. Laurentis Noviom. aggesto. Praec. epist. nuncupat. Brun. Loher à Stratis. Carthus. Colon. Procurat. 1555.
IV. In IV Evangelistas, nunc ex tertia ad archetypon recogn. Praec. epist. Theod. Loer à Stratis. Carthus. Colon. Vicarii. (Colon., J. Gennepaeus). 1538.
V. Idem liber (Colon., P. Quentel). 1543. — Commentt. in omnes Pauli epistolas, quarto, ex ipso originali recogn. 1545. — In Epistolas Canon., in Acta Apostol. et in Apocalypsim. 1545.

In het 4e deel dit inschrift: „*Hoc opus dedit vir nobilis Simon Glavo, anno* (15)87."

17 HUGONIS (DE S. CARO) *Cardinalis* (*S. Sabinae*), Postillae super totam Bibliam. (Cum textu vers. Vulgatae). Basil., Joannes Amorbachius (*sic*). 1504. 6 vol. fol.

18 LUCAE, FRANC., Notationes in S. Biblia, quibus variantia exempl. discutiuntur. Antv. Chr. Plantinus. 1580. 8°.

19 LYRA, NICOLAI DE, Biblia Latina (Vulgatae versionis) cum ejus Postillis (s. exegetico et morali commentario) et cum addition. PAULI BURGENSIS *Episc.* ac replicis MATH. DORINCK. Nuremb., Anth. Koberger. 1497. 4 vol. fol.

20 —— —— Biblia Latina (Vulgata vers.), cum ejus glosa ordinaria et litterali moralique expositione; nec non addition. (PAULI) BURGENSIS *episc.* ac replicis (MATTH.) THORINGI novisque distinctionibus et marginal. summariisque annotatt. Basil., Joh. Fröben. 1502. 6 vol. fol. C. fig.

Met inschrift op den titel van ieder deel: »*Liber parochialis ecclesie beate Marie virginis oppidi Amstelredamensis. Ex gratiosa donatione circumspecti viri Johannis filii Johannis Gherardi Benning (Benninck, Banning), consulis curie Hollandie. Oretis deum pro eo.*"

21 PAGNINI, SANTIS, *Lucensis*, Isagogae ad Sacras literas liber unicus Ejusd. Isagogae ad mysticos S. Script. sensus ll. XVIII. Omnia recogn. et emend. (cura SYMPHOR. CAMPEGII). Colon. Excud. Joh. Kempensis, imp. P. Quentel. 1543. fol.

22 Regulae intelligendi Scripturas sacras (ex div. auctt. excerptae cum suis explanation. per FRANC. RUIZIUM *Vallisoletanum*). Antwerp. Joan. Steelsius. 1553. 12°.

23 SA, EMAN, Soc. J., Notationes in totam Scripturam Sacram, quibus omnia fere loca difficil. explicantur. Antverp. Joan. Moretus. 1598. 4°.

24 BRENTII, JOA., Opera. (Edidit JOA. BRENTIUS Junior). Tubing. Geo. Gruppenbach. 1576—88. 7 vol. fol.

Vol. I. Comment. in Pentateuchum; II. in ll. Jos., Jud., Ruth, Samuel.; III. in Job, Psalmos; IV. in Ecclesiast., Esaiam—Micham; V. in Mattheum; Marcum, Lucam; VI. in Joannem; VII. in Acta Apost., Epist. Pauli ad Romanos, Galat., Philipp. et Philem.

25 CALVINI, JOH., Commentarii in varios libros Veteris et Novi Testamenti. 1563—1604. 10 vol. fol.

I. Comm. in quinque libros Mosis. Ed. tertia, cum triplici Indice. Genev. Petr. Santandreanus. 1583. — Comm. in historiam Josue. Ed. secunda, emendatior. Ibid. 1575.

II. Conciones in librum Jobi, nunc primum latinae editae. Cum praefat. Theod. Bezae. Genevae, haer. Eustath. Vignon. 1593. — Epistolae et responsa, quibus interjectae sunt insignium in Ecclesia dei virorum aliq. Epistolae. Ed. secunda, auctior. Praec. Calvini Vita a Theod. Beza descripta. Genevae. Petr. Santandreanus. 1576.

III. Homiliae in I librum Samuelis, nunc primum latinae editae. Genev., G. Carterius. 1604.

IV. Comment. in librum Psalmorum. Genev. Eustat. Vignon. 1578.

V. Comment. in Isaiam prophetam. Genev. Jo. Crispinus. 1570.
VI. Praelectiones in libr. Prophetiarum Jeremiae et lamentationes, Joannis Budaei et Caroli Jonvillaei lab. et industr. excerptae. Genev. Jo. Crispinus. 1563.
VII. Praelectiones in Ezechielis proph. viginti capita priora, Jo. Budaei et Car. Jonvilaei labore excerptae. (Genev.) Petr. Santandreanus. 1583. — HEINR. BULLINGER, Daniel propheta expositus Homiliis LXVI. Acc. Epitome temporum et rerum ab arbe condito ad excid. usque urbis Hierosolymorum. Tiguri, C. Froschouer. 1576.
VIII. Praelectiones in duodecim prophetas minores. Genev. Jo. Crispinus. 1567.
IX. Harmonia ex Evangelistis tribus composita, Matthaeo, Marco et Luca, commentariis exposita. Acc. in Johannem evangelistam Commentarius. Genev. Joh. Crispinus. 1572. — Comment. in Acta Apostolorum. Genev. Eustath. Vignon. 1573.
X. Comment. in omnes Pauli Apost. Epistolas, atque in Epist. ad Hebraeos. Adj. Comment. in Epist. Canonicas. Genev. Eustath. Vignon. 1580. — HEINR. BULLINGER, Conciones centum in Apocalypsim Joannis. Basil. Jo. Oporinus. 1559.

Calvini *Opera omnia* 1668—71, zie de Afdeeling: *Hervormers en Protestantsche Godgeleerden.* — Calvini *Praelectiones in Danielem,* achter: Regn. Praedinii *Opera* (Afdeeling Protest. Godgeleerden; — Ejusdem, *in Evangel. sec. Johannem,* achter Rob. Stephanus *in Evangelia.* (Uitlegkunde van het N. Testament).

26 CALOVII ABR., Biblia Vet. et Novi Testamenti illustrata, in quibus emphases vocum ac mens. dictorum genuina eruuntur, versiones cum Ebraeo textu conferuntur, expositiones interpp. expenduntur, loca difficiliora et dubia text. expediuntur etc., adeo ut unicus literalis Script. sensus undiquaque adseratur et confirmetur. C. Chronico Sacro, Tract. de Nummis, Ponder. et Mens. et tabulis terrae Sanctae. Francof. ad Moen. 1672—76. 4 tom. fol.

27 LAPIDE, CORN. CORNELII à, Commentaria in Vetus et Novum Testamentum. Antv., Meurs, Verdussen. 1679—89. 11 tomi. 10 vol. fol.

I. In Pentateuchum. 1681.
II. In ll. Josuae, Judicum, Ruth, IV Regum et II Paralipomenon 1687. — In Esdram, Nehemiam, Tobiam, Judith, Esther et Machabaeos. 1679.
III. In Proverbia Salomonis. 1681.
IV. In Ecclesiasticum. 1687.
V. In Ecclesiasten, Canticum Canticorum et libr. Sapientiae. 1680.
VI. In quatuor Prophetas majores. 1689.
VII. In duodecim Prophetas minores. 1685.
VIII. In quatuor Evangelia. 1681.
IX. In omnes Pauli Epistolas. 1679.
X. In Acta Apostolorum, Epistolas Canonicas et Apocalypsin. 1684.

Deze verzameling is volledig. — De Comment. op Job en de Psalmen zijn nooit in het licht gegeven. Zie: Le Long, *Biblioth. Sacra,* II. 821

28 MORI, ALEX., Causa Dei, seu Exercitatt. de Script. S. Mediob., A. de Later. 1653. 4°.

29 MUSCULI, WOLFGANG, Commentarii in varios libros Veteris ac Novi Testamenti. Basil. 1557—1618. 9 tom. 7 vol. fol.

I. In Genesim. Bas., Sebast. Henricpetri. 1600.
II. In Davidis Psalterium. Ibid. 1618.
III. In Esaiam Prophetam. Bas. Offic. Hervagiana. 1557.

IV. In Evangelistam Matthaeum. Ibid. 1567.
V. In Evangelium Joannis. Bas. Seb. Henricpetri. 1618.
VI. In Epist. Pauli ad Romanos Ibid. 1600. — In Epist. Pauli ad Corinthios. Ibid. 1611.
VII. In Epist. Pauli ad Galatos et Ephesios. Basil. Offic. Hervagiana 1569. — In Epist. Pauli ad Philippenses, Coloss., Thessalon. et Timoth. ibid. 1578.

Volledige verzameling der Commentaren van Musculus, hoewel in twee verschillende uitgaven; ze zijn allen meermalen te Basel herdrukt.

30 PAREI, DAV., Opera Theologica cont. Scripta exegetica s. Commentarius in S. Script. libr. Canon. V. et N. Testam. Praef. narr. de vita Dav. Parei, conscr. a PHIL. PAREO, DAV. fil. (Francof.) haer. Jonae Rosae. 1628. 2 vol. fol.

31 PELLICANI, CONR., Commentarii in Vetus et Novum Testamentum. Tiguri, Chr. Froschouer, 1582. 6 tom. 4 vol. fol.

Vol. I. In Pentateuchem. Acc. Narratio de vita ejusdem, opera Ludov. Lavateri. — In libros historicos: Josuae, Judicum, Ruth etc.
Vol. II. In Job, Psalterium, Proverbia, Ecclesiasten et Cantica Solomonis. — In Prophetas majores et minores.
Vol. III. In quatuor Evangelistas et Acta Apostolorum.
Vol. IV. In libros Apocryphos.

Aan deze verzameling ontbreken de *Comment. in Epist. Pauli* en *in Apocalypsim*. Bij de *Prophetae minores* zijn *Jonas* en *Zacharias* tusschengevoegd, die in de eerste uitgave (1533—40) ontbreken (Le Long, *Biblioth. Sacra*, II. 897.)

32 PISCATORIS, JOH., Commentarii in omnes libros Veteris et Novi Testamenti. Herborn. 1638—46. 6 tom. 3 vol. fol.

Vol I: In Vet. Test. Tom. I. Pentateuchus. 1643; Tom. II. Libri historici. 1643.
Vol. II: Tom. III. Job—Cant. Cantic. 1644; Tom. IV. Prophetae. 1645.
Vol. III: In Nov. Test. Ed. tertia. 1638.

33 (OTTOM. LUSCINII), Allegoriae simul et tropologiae in locos utriusque Testamenti selectiores, in ord. dig. e monumentis unius et triginta authorum (et nunc ed. a GODEFR. TILMANNO). Acc. BEDAE VENERAB. Epitome de schematibus et tropis. Paris. Carol. Guillard. 1551. 8°.

34 HIER. LAURETI, Sylva Allegoriarum totius S. Scripturae. Venet, G. Bendonus et P. Longus. 1575. 2 vol. 4°.

35 MART. KONING, Lexicon hieroglyphicum Sacro-profanum of Woordboek van gewyde en ongewyde voor- en zinnebeelden. Dordr. en Amst. 1722—27. 6 dln. 3 bdn. fol.

G. VERKLARING VAN HET OUDE TESTAMENT.

[Inleiding; Tekstkritiek; Hebreeuwsche exegeten vóór de 19e eeuw; Christelijke exegeten vóór de 19e eeuw; Exegetiek van lateren tijd].

1 J. H. PAREAU, Institutio interpretis Vet. Testamenti. Traj. 1822. 8°.

2 LUDOV. CAPELLI, Critica sacra s. de variis quae in sacr. V. Test. libris occurrunt lectionibus libri VI. Cui subj. est ejusd. adv. injustam censorem defensio. Cum append., studio et opera JOANNIS CAPPELLI, auctoris filii. Paris. S. et G. Cramoisy. 1650. fol.

3 —— —— Idem opus. Recens. et animadvers. auxit G. J. L. VOGEL. Halae, 1775—78. 2 tom. 8°.

4 —— —— Commentarii et Notae Criticae in Vetus Testamentum. Acc. JAC. CAPPELLI LUD. *frat.* Observatt. in eosd. libros. Item LUD. CAPPELLI. Arcanum Punctationis, ejusque Vindiciae, hactenus ineditae. Edit. procur. JAC. CAPPELLUS, LUD. *fil.* Amstel. P. en J. Blaeu. 1589. fol.

5 JOH. LEUSDEN, Clavis Hebraica Vet. Testamenti. Ultraj. 1683. 4°.

6 WILH. KOOLHAAS, Diss. qua ostend. quod in S. Cod. Hebr. non temere interrogationes admittendae sint, ubi nulla extat interrogandi nota. Amst. 1758. 8°.

7 —— —— Dissertationes grammatico-sacrae quibus analogia temporum et modorum Hebr. ling. investigatur. Amst. 1758. — *Ejvsdem* Observationes philolog.-exegeticae in V Mosis libros aliosq. libros histor. Vet. Testam. Ibid. 1755. In 1 vol. 8°.

8 ALB. SCHULTENS, Animadversiones philologicae et criticae ad varia loca Vet. Test., ope linguae Arab. illustr. Amstel. 1732. 8°.

9 J. P. BERG, Specimen animadvers. philolog. ad selecta Vet. Testam. loca. Lugd. Bat. 1761. 8°.

10 A. DRIESSEN et H. MUNTINGHE, Specim. Observationum ad quaedam Vet. Test. loca, praeside N. G. SCHROEDER. Gron. 1774. 2 fasc. 4°.

11 BENJ. KENNICOTT, Dissertatio generalis in Vet. Testamentum Hebraicum, e variis lection. Recudi cur. et notas adj. P. J. BRUNS. Brunov. 1783. 8°.

12 SEB. RAU, Exercitationes philologicae ad C. F. HUBIGANTII Prolegomena in Scr. Sacram. Lugd. Bat. 1785. 4°.

13 J. B. DE ROSSI, Specimen varr. lectionum S. Textus et Chaldaica Estheris additamenta. Cum lat. vers. ac notis. Ex singul. cod. ed. variisque dissertatt. illustr. Romae. 1782. 8°.

14 J. B. de Rossi, Variae Lectiones Vet. Testamenti, ex MSS. editorumq. codicum congerie haustae et ad Samar. textum, ad vetustiss. versiones, ad accurat. S. Criticae fontes ac leges examinatae. Parmae. 1784—88. 4 vol. 4°.

15 — — ——— Scholia critica in V. T. libros seu Supplementa ad varias Sacri Textus lectiones. Parmae. 1798. 4°.

16 P. Alexii a S. Aquilino, Pentateuchi Hebraeo-Samaritani praestantia in illustr. et emend. textu Masorethico ostensa. Heidelb. 1783. 8°.

Vergelijk de Afdeeling: C. *Grondtekst en Vertalingen van het Oude Testament.*

17 Jac. Amersfoordt, Diss. de variis lectionibus Holmesianis loc. quorund. Pentateuchi Mosaici. Lugd. Bat. 1815. 4°.

18 Lud. Hirzel, de Pentateuchi versionis Syriaci quam *Peschito* vocant indole comment. critico-exeget. Lips. 1825. 8°.

19 C. Frees Horneman, Specimen exercitt. critic. in versionem LXX interpretum ex Philone. Gött. 1773. 8°.

20 R. Bachja ben Ascher, Biur-al ha Torah s. Commentar. in Pentateuchum, Hebraice. Venet. 306 (1546). fol.

21 R. Behr ben Israel Leiser, Zedah Laderech, Viaticum in viam, s. expositio in Raschi et qui hunc secuti sunt, legis interpretes, Hebraice. Pragae 383 (1623). fol.

22 R. Eli-ëser Germani, Maäse ha-schem, Opus Dei, in quo historia creationis, historia Patrum, historia Aegypti et historia Legis, Hebraice. Venet. 343 (1583). — R. Levi ben Gerschom (Leon de Banolas), Milchamoth ha-schem, i. e. Bella Dei. Opus philosophicum, Hebraïce. Riva di Trento 320 (1560). — R. Mose ben Isaac ex Pisentz, Derasch-Mosche s. expositio Mosis (expos. Haggad. talmud), Hebraïce. Cracov. 349 (1589). 1 vol. fol.

23 R. Dom. Isaac Abarbanel, Perusch ha-Torah sive Commentar. in Pentateuchum, Hebraice. Venet. 5339 (1579). fol.

24 R. Isaac Karo, Toledoth Jizchak, Generationes Isaaci, s. commentar. in Pentateuchum literalis et cabbalisticus, Hebraice. Mantuae 318 (1558). fol.

25 Midras ha-Mechiltah, expositio juris s. commentarius in aliquot Exodi capita, Hebraice. Venet. 310 (1550). fol.

26 R. Mose Almosino, Jedé Mosche, s. comment. in quinque Megilloth, Hebraice Venet. Dan. Zanetti. 357 (1597). fol.

27 Selemon Ben Melech, Perfectio pulchritudinis seu Commentarius in loca selecta, vocesque et res difficiliores S. Scripturae. Cum spicilegio seu rerum praeterit. et intermiss., auth. R. Jac. Abendana. Omnia Hebraice. Amstelod. A°. 5421. (1661). fol.

28 (ALEXANDRI DE HALES), Postillae super totum Psalterium. Venetiis, Joh. et Greg. de Gregoriis. 1496. fol.

Fraaije en zeldzame eerste druk van dit werk, in twee kolommen, met paginatuur (389 ff.) en signatuur. Vooraf de Tafel, niet gepagineerd (15 ff.) — Als schrijver van dit werk werd in den Catalogus van 1796 verkeerdelijk genoemd Alexander ab Alexandro (de schrijver der *Dies Geniales*, † 1533). — Anderen meenden dat kardinaal Hugo de Caro de schrijver was (Poissevin, *Apparatus Sacer*, I. 41). Zie echter Le Long, *Bibliotheca Sacra*, II. 602.

29 ANGELOMI, *mon. Luxoriensis*, Enarrationes in Cantica Canticorum. Colon. Joan. Praell. 1531. — RENH. LUTZ, Comment. quibus Job historia breviter explicatur. Basil. Henr. Petri. 1559. — FRANC. ZICHENII, Orationis Hieremiae quo calamit. nostr. tempest. deplorat, enarratio. Colon. Joan. Birckmann. 1559. 8°.

BAYNUS, RUD., *in Proverbia Salomonis*, achter Prosper Aquitanicus (Kerkvaders).

30 BEAUXAMIS, TH., Homeliae in Habacuk Prophetam. Paris., Guil. Chaudiere. 1578. 8°.

BULLINGER, HEINR., *in Danielem*, zie Calvini *Commentt. in Bibliam* (Verklaring van den geheelen Bijbel).

31 CAPELLAE, ANDR., Commentaria in Jeremiam prophetam. In Cartusia Scalae, Hub. Gotardus. 1586. 4°.

32 Cathena seu explicatio locorum qui in Pentateucho sub obscuriores occurrunt, ex antt. Graec. theolog. deprompta, FRANC. ZEPHYRO interprete. Item Cathena explanat. in omnia V. en N. Test. Cantica, ab ANT. CARAFA in Lat. serm. conversa. Colon. Agr., Joa. Birckmann. 1572. 8°.

33 CURTENIUS, P., Moses testament en lied, met het aanhangzel, verklaard in 24 Verhand. Amst. 1755. 4°.

34 —— — Moses laatste zegen, dood en begraavenis, verklaard in 25 Verhand. Amst. 1762. 4°.

35 Conjectures sur les Memoires originaux dont il paroit que Moyse s'est servi pour composer le livre de la Genese. Brux. 1753. 8°.

36 DRACONITIS, JOHANNES, Zacharias Propheta. Cum translationibus fontis Ebraici: Chaldaica, Graeca, Latina, Germana: ac explicat. prophetiae et indice regni Christi. Viteb. Jo. Crato. 1565. — Micheas Propheta, studio ejusd. Ibid. 1565. — Joel Propheta, studio ejusd. Ibid. 1565. (Cum imag. scriptoris). 1 vol. fol.

ERASMI, DES., *in Psalmum XXXIII*, vide Joannes Chrysostomus (Kerkvaders).

37 EUTHYMII ZIGABENI, Commentarii in omnes Psalmos, e Graeco in Lat. conv. per *Phil. Saulum*. Lugd. Petr. Landry. 1573. 8°.

Met inschrift van Pastoor Buyck's hand: „*Emi Embricae* 12 *St.*"

38 FABRI, JOAN., *ab Hailbrun*, Joelis profetia pro concione explicata. Nunc pr. latinit. donata per TILM. BREDENBACHIUM. Lovan. Joan. Bogardus. 1563. 8°.

39 FERI, JOANNIS, Enarrationes in totam Genesin. Lovan. Servat. Sassenus. 1564. 8°.

40 —— —— Annotationes in Exodum — lib. Judicum. Colon. Arn. Birckmann. 1571. 8°.

41 —— —— Jobi historiae explicatio (c. praef. TILMANNI BREDENBACHII). Colon. Arn. Birckmann. (1571). 8°.

42 —— —— Annotationes in Ecclesiasticen Salomonis. Moguntiae, Franc. Behem. 1556. 8°.

43 —— —— Jonas propheta pro concione explicatus. Antwerp. Mart. Nutius. 1557. 8°.

44 FEU-ARDENTII, FRANC., Liber Ruth commentariis explicatus. Paris. Sebast. Nivellius. 1582. 8°.

45 —— —— Commentarii in librum Esther. Colon. Agripp. Arn. Mylius. 1595. 8°.

46 —— —— Commentarii in Jonam Prophetam. Colon. Agripp. Henr. Falckenbnrg. 1595. 8°.

47 FIGUEIRO, PETRI A, Commentarii in lamentationes Hieremiae prophetae et in Malachiam prophetam. Lugd. Ex off. Juntarum. 1596. 8°.

48 FLAMINII, ANT., In librum Psalmorum brevis explanatio. Acc. ejusd. in Psalmos aliq. paraphrases, etc. Lugd. Guil. Rovillius. 1569. 12°.

49 FOLENGII, JOAN. BAPT., Commentarii in Psalterium Davidis, ex ipsa Hebraica verit. confecti et absoluti. Cum praef. ANASTASII *Caesenae monachi* et all. Basil., Mich. Isengrinius. 1557. fol.

50 FONTANI, SIM., In lib. Ruth explicatio. Paris. Cl. Fremy. 1560. — JOAN. TAVERNERII, de purgatorio animarum post hanc vitam expiandarum. Paris. Vivant Gaulterot. 1551. 1 vol. 8°.

51 FORERII, FRANC. Jesaiae prophetae vetus et nova ex Hebraico versio, cum commentar. Antv., Phil. Nutius. 1567. 8°.

GEIER, MART., in Psalmos, in Proverbia et Ecclesiasten, in Danielem, vide ejus *Opera omnia* (Afd. Hervormers en Protestantsche Godgeleerden).

52 HOII, ANDR., Ezechiel Propheta, paraphr. poet. illustratus. Acc. Orationes III de novae apud Europ. monarchiae, ad infring. Turcicae dominat impotent. utilitate etc. Duaci, Joan. Bogardus. 1598. 4°.

53 JANSENII, CORN., Paraphrases in omnes Psalmos Davidicos, cum argum. eorum et annotationibus. Adj. est, eod. auth., paraphr. in ea V. T. Cantica, quae per sing. ferias Eccles. usus observat. Lovan. P. Zangrius Tiletanus. 1569. 4°.

54 —— —— Commentaria in Proverbia Salomonis. Lovan. Joan. Bogardus. 1568. 4°.

55 —— —— Commentarii in Ecclesiasticum. Acc. in ejusd. Commentt. in Psalmos, Proverbia et Ecclesiast. index. Lovan. P. Zangrius Tilet. 1569. 4°.

JANSONIUS, JAC., *in Canticum Canticorum*, vide Joh. Lensaeus (Afd. Katholieke Godgeleerden).

56 JOACHIM ABBATIS, In Jeremiam prophetam interpretatio. Colon. Lud. Alectorius. 1577. — GEORG. CASSANDRI, de articulis religionis inter Catholicos et Protestantes controversis consultatio. Colon., Henr. Aquensis. 1577. 1 vol. 8°.

Op den titel van het laatste werkje is door Past. Buyck geschreven: „*Anguis in herba*; *venenum sub mello. Non est recta consultatio sed falsa deceptio.*"

ISYCHII, presb. Hierosolym., *in Leviticum*, vide Eucherius (Kerkvaders).

57 KALINSKY, J. G., Vaticinia Chabacuci et Nachumi, itemque nonn. Jesaiae, Michae et Ezechielis oracula, observatt. histor.—philolog. illustrata. C. praefat. J. F BURGII. Vratisl. 1748. 4°.

58 KOOLHAAS, WILH., Observatt. philolog.-exeget. in V Mosis ll. aliosque ll. histor. Vet. Testam. Amst. 1751. 8°.

59 LAVATERI, LUD., Commentarii in librum Proverbiorum sive Sententiarum Salomonis, et in Ecclesiasten. Ed. tertia. Tiguri, Chr. Froschouer. 1586. — *Ejusdem* Propheta Ezechiel commentar. expositus. Ed. secunda. Genev. Eust. Vignon. 1581. 1 vol. fol.

60 —— —— Liber Hestherae homiliis 47 German. ling. expositus. recens a Jo. PONTISELLA, cur. *Rhaet. Eccl. minor.* in Latin. conversus. Tiguri, Chr. Froschouer. 1585. — JOAN. WOLPHII, Comment. in Esdram. Acc. ejusd. Epist. de certitudine Ecclesiae et de vita ejusd. narratio, scripta a J. G. STUCKIO. Ibid. 1584. — JOAN. WOLPHII, Comment. in Nehemiam. Ibid. 1570. — SEBAST. MEYER, Comment. in Apocalypsim. Ibid. (1553?). 1 vol. fol.

LUTZ, RENH., *Comment in Jobum*,, vide Angelomus, in *Cantica.*

61 MARTINENGI, ASCAN., Glossae magnae in Sacram Genesin, ex ducentis fere Patribus depromptae. Tomus I. compl. Hexaemeron (Genes. I). Patav. Laur. Pasquatus. 1597. 2 part. 1 vol. fol.

Van dit reuzenwerk is slechts dit eene deel (1618 blz. behalve de *Indices*) verschenen.

62 MASII, ANDR., Josuae imperatoris historia illustrata atque explicata. (Textus Hebraicus, Graecus c. 3 verss. Lat. et commentar. copiosis). Antv. Chr. Plantinus. 1574. fol.

63 MATHURINI QUADRATI, F., In Malachiam, noviss. Veteris Testam. prophetam homiliae. Paris. Sebast. Nivellius. 1575. 8°.

64 MERCERI, JOAN., Commentarius in Genesin, nunc prim. edit. Add. THEOD. BEZAE praefatione. Genev. Matth. Berson. 1598. — *Ejusdem* Commentarii in Prophetas quinque priores minores. (C. praef. P. CHEVALERII. Oliva Rob. Stephani). S. a. 1 vol. fol.

65 —— —— In librum Job. Adj. est THEOD. BEZAE praefatione, de auct. doctr. et Comment. utilit. Genevae, E. Vignon. 1573. — *Ejusdem* In Salomonis Proverbia, Ecclesiasten et Canticum Canticorum. Ibid. 1573. 1 vol. fol.

66 MOLLERI, HENR., Enarratio Psalmorum Davidis. Editio emendatior. Genevae P. et J. Chouet. 1610. fol.

67 MONTANI, BENED. ARIAE, Commentaria in duodecim Prophetas (minores). Antw. Chr. Plantinus, 1571. fol.

68 MOYNE, STEPH. LE, Diss. theol. ad Jerem. XXIII: 6, de Jehovah justitia. (Ed. SAL. VAN TIL). Dordr. 1700. — STEPH. MORINI, Dissertationes octo in quibus sacrae et profanae antiquitatis monum. explic. Ed. 2a auctior. Ibid. 1700. 1 vol. 8°.

69 OECOLAMPADII, JO., Commentarii omnes in libros Prophetarum, c. praefat. H. BULLINGERI. (Genev.) Jo. Crispinus. 1558. fol.

70 OSORII, HIER., Paraphrasis in Isaiam. Colon., haer. Arn. Birckmanni. 1579. 8°.

71 PALATIO, PAULI DE, In XII Prophetas minores commentarius. Colon. in offic. Birckmann. 1583. 8°.

72 PATRUM GRAECORUM Expositio in Psalmos a BALTH. CORDERIO ex vetust. Codd. ἀνεκδότοις concinnata, in Paraphrasin, Commentarium et Catenam digesta, Latinit. donata et annotat. illustr. Antv. Balth. Moretus. 1643—46. 3 vol. fol.

PATRUM GRAECORUM *Cathena in Pentateuchum* vide Cathena, Martinengus.

73 PERERII, BEN., S. J., Commentaria in Danielem prophetam. Lugd. ex offic. Juntarum. 1591. 8°.

74 PINTI, HECT., In Esaiam Prophetam Commentaria. Antv., Vid. et haer. Joan. Stelsii. 1572. 8°.

75 —— —— In Danielem, Lamentationes Hieremiae, et Nahum Commentarii. Colon. ex off. Birckmann. 1582. 8°.

76 —— —— In Ezechielem Prophetam Commentaria. Antverp. P. Bellerus. 1582. 4°.

77 PRADI, HIERON., et JO. BAPT. VILLALPANDI, Explanationes in Ezechielem et Apparatus Urbis ac Templi Hierosolymitani, comment. ac imagin. illustr. Romae, Car. Vulliettus. 1596—1604. 3 vol. fol.

Het eerste deel bevat de *Explanatio* van Prado op hoofdst. 1—26 en het eerste gedeelte van het vervolg door Villalpandus (tom. II. pars. I). — In het tweede deel (tom. II. pars II.) het vervolg der *Explanatio* met de beschrijving van den tempel met vele afbeeldingen. — Het derde deel bevat de *Apparatus Urbis ac templi Hierosolymit.* met afbeeldingen.

78 RIBERAE, FRANC., Commentarii in ll. XII Prophetarum. Cum 4 indic. Col. Agripp. Offic. Birckmannica. 1593. fol.

79 SASBOUT ADAMI, In Esaiam Proph. Commentaria, opera CORN. VERBURCH in luc. edita. Lovan. A. M. Bergagne. 1558. 4°.

Op den titel: „Fr. Petrus a S. Trudone Minoritanus 1564 — Spirans spero. — Ex dono ven. Annae Joan. Roberti de Benthem filiae, quae obiit 24 die May A°. D. 1568 (?) etc."

80 SERRARII, NICOL., Comment. in libros Judicum et Ruth. Lutet. Paris. Edm. Martinus. 1611. — *Ejusdem* Commentt. in libros Tobiae, Judith, Esther, Machabaeorum. ibid. 1611. fol.

81 STUNICA, DIDACI A, In Job Commentaria, quibus triplex eius editio Vulg. Lat., Hebraea et Graeca LXX explicatur. Romae. 1591. 4°.

82 THOMAE DE AQUINO, Postilla seu expositio aurea in librum Geneseos. Nunc pr. in luc. prodit opera ANTON. SENENSIS. Antverp. Haer. Joan. Stelsii. 1573. 8°.

83 TITELMANNI, FRANC., Elucidatio paraphrastica in librum Job, priore aedit. castigatior, adj. annotation. Lugd. Gul. Rouillius. 1553. 12°.

84 —— —— Elucidatio in omnes Psalmos juxta Vulgat. edit. Adj. est Elucid. Canticorum ferialium. Subsequuntur Annotationes ex Hebraeo et Chaldaeo. Antv. Mart. Caesar. 1531. fol.

TITELMANNUS, FR., *in Cantica*, vide Philo Karpathius. (Kerkvaders).

TURRECREMATA, JOH. DE, *Glosa psalterii*, vide Albertus Magnus *in Evangelia*. (Verklaring van het N. Testament).

85 VARENII, ALANI, In Cantica Canticorum Homiliae XV; in aliquot Psalmos Davidicos oratiunculae XLVIII; in SS. Dei genitr. Mariam panegyrici Sermones V. Paris, Henr. Stephanus. 1512. — Ecclesiastae vetus editio; OLYMPIODORUS in Ecclesiastem, inserta nova tralat. interpr. ZEN. ACCIAIOLO; ARISTEAS de lxxij legis hebraicae interpret., interpr. MATTH. PALMERIO. Ibid. 1512. — RICOLDI *Ord. Praedicat.*, Libellus contra sectam Mahumeticam; ejusdem de vita et moribus Turcorum. Adj. est (VICT. DE CARBEN), de vita et moribus Judaeorum. Ibid. 1511. 1 vol. 4°.

86 VARLENII SYLVII, HIER., Commentaria in omnes Psalmos Davidicos. Lovan. A. M. Bergagne. 1558. — REGIN. POLI, Pro ecclesiasticae unitatis defensione libri IV, de Ecclesiae Romanae primatu. Adj. quorund. alior. de Pontificis Romani primatu. Argent. Wend. Rihelius. 1555. In 1 vol. fol.

Ejusdem *Comment. in Psalmos.* 1557, vide Jac. Latomus. *(*Afd. Katholijke Godgeleerden*)*.

87 VELDII, JAC., Daniel Propheta, commentariis pro concione explicatus. Antverp. Joan. Bellerus. 1576. 8°.

88 VITRINGA, CAMP., Commentarius in librum Prophet. Jesaiae. Cum prolegom. Leovard. Franc. Halma. 1714, 20. 2 vol. fol.

WOLPHII, JOAN, *in Esdram et Nehemiam*, vide Lavaterus, *in Estheram.*

ZICHENIUS, FRANC., *in Jeremiam*, vide Angelomus, *in Cantica.*

89 G. C. H. TOE WATER, De Theodoro Antiocheno, XII Prophet. minorum interprete. Amst. 1837. 8°.

90 ARNOLDI, A. J., Observationes ad quaedam Jesaiae loca. Marburg. 1796. 4°.

91 GAAB, J. F., Beiträge zur Erklärung des ersten, zweiten und vierten Buchs Moses. Tüb. 1796. 8°.

92 GILSE, J. VAN, Comment. exeget. et crit. in Caput XVII Vaticiniorum Ezechielis. Amst. 1836. 8°.

93 KEMINK, H. H., De Carmine Deborae, Jud. V. Traj. 1840. 8°.

94 KOHLBRÜGGE, H. F., Commentar. in Psalmum XLV. Amst. 1829. 8°.

95 MULDER, S. J., Proeve eener algem. beschouwing der Psalmen. Amst. 1840. 8°. Met afb.

96 VATER, J. S., Commentar über den Pentateuch. Mit ALEX GEDDES's Anmerk. und einer Abhandl. über Moses und die Verfasser des Pentateuchs. Halle. 1802—5. 3 Th. 8°.

97 VLIS, C. J. VAN DER, De Ezrae libro apocrypho, vulgo IV dicto. Amst. 1839. 8°.

H. VERKLARING VAN HET NIEUWE TESTAMENT.

[Inleiding; Tekstkritiek; Exegeten vóór de 19e eeuw; Exegeten van lateren tijd; Harmonie der Evangeliën].

1 J. G. PRITII Introductio in lectionem Novi Testamenti. Lips. 1722. 8°. C. fig.

2 L. C. VALCKENAER, Or. de sacra Novi Foederis critice a literator. non exercenda. Franeq. 1745. 4o.

3 DAN. HEINSII Sacrae Exercitationes ad Novum Testamentum, in quibus contextus S. illustratur, SS. Patrum aliorumque sententiae examinantur etc. Acc. Aristarchus Sacer, emendatior nec paulo auctior. Lugd. Bat., Elzevier. 1639. fol.

4 A. BLACKWALL, Auctores Sacri Classici defensi et illustrati s. Critica Sacra Novi Testamenti. CHRIST. WOLFIUS ex angl. latine vertit, recens., var. obss. locuplet. et hermeneuticam N. T. dogmat. adjunxit. Lips. 1736. 4°.

5 J. C. WOLFII Curae philologicae et criticae in Novum Testamentum. Basil. 1741. 5 vol. 4°.

6 Glossarium Graecum in S. Novi Foed. libros. Ex MSS. primus ed. notisque illustr. J. ALBERTI. Acc. ejusdem Miscellanea critica in Glossas Nomicas, Suidam, etc. Lugd. Bat. 1735. 8o.

7 J. G. C. ADLER, Novi Testamenti versiones Syriacae simplex, Philoxeniana et Hierosolymitana, denuo examin., novis observatt. atque tabulis illustratae. Hafniae. 1789. 4°.

8 ALBERTUS MAGNUS, *episc. Ratisponensis*, Postilla in Evangelium Johannis. S. l. et a. [Coloniae, excud. Joh. Guldenschaf, circa 1471]. — JOHANNIS DE TURRECREMATA, *Sabinensis episc.*, Glosa Psalterii. Argentinae. 1485. In 1 vol. fol.

Beide deze oude drukken zijn beschreven in Hain's *Repertorium* (I. 50 b, IV. 441). — Voorin den band vindt men dit inschrift: „*Liber parochialis ecclesie beate Marie virginis in Amstelredam. Ex legato Magistri Cornelii filii Ghysberti licentiati in theologia. Orate pro eo.*"

9 ARETII, BENED. Commentarii in Evangel. Joannis. Lausan. Franc. le Preux. 1578. 8°.

10 —— —— Commentarii in Apocalypsin. Morgiis. Joan. le Preux. 1581. 8°.

11 BROICKWY, ANT., à *Koningsteyn*, In quatuor Evangelia enarrationum opus praeclarum, in duas partes divisum. Colon. Quentel. 1539. — ALB. PIGHIUS, de libero hominis arbitrio et divina gratia ll. X. Colon. Melch. Novesianus, 1542. In 1 vol. fol.

De titel van het eerste werk ontbreekt. Vooraf gaat een opdragt aan Hertog Willem van Gulik.

12 BRUNONIS, Expositio in omnes Pauli epistolas, c. multis Parrhisiens. doctt. assertionibus. Acc. nunc pr. epist. ad Laodicenses, et Pauli Aposf. laudes per JOHANNEM CHRISOSTOMUM variis homeliis comprehensae. Parrhis. Berth. Rembolt. 1509. 4°.

Commentarii et digressiones in I Pauli ad Timotheum Epistolam, collect. CL. ESPENOAEO; zie Ruffinus Tyrannius (Kerkvaders).

13 CURTENIUS, P., De zwaarste plaatsen der Brieven van Paulus opgehelderd. Amst. 1766—77. 4 dln. 4°.

14 ESTII, GUIL., Commentarii in Pauli Apostoli Epistolas. Access. ejusd. auth. in V Epistolas Catholicas Commentaria. Nec non BARTHOL. PETRI in part. I—III. Joannis elucidationes. Duaci. 1604—6. 2 tom. 1 vol. fol.

15 EUTHYMII ZIGABENI, Commentaria in Evangelia ex Chrysostomi allq. vett. scriptis collecta, (Latine), interpr. JOA. HENTENIO. Paris. Aeg. Garbinus. 1560. 8°.

16 FABRI STAPULENSIS, JAC., Commentarii in Epistolas Catholicas. Antv. Joan. Gymnicus. 1540. 8°.

17 FERI, JOANNIS, Commentarii in Evangelium sec. Matthaeum. (Cum Epist. nuncup. PHILIPPI AGRICOLAE, Eccles. Mogunt.) Moguntiae, Franc. Behem. 1559. fol.

18 —— —— Enarrationes in Evangelium sec. Joannem, juxta Cathol. doctrinam. Acc. Ejusdem, Joannis Apost. Epistola prima. Lovan. Vid. Servatii Sasseni. 1559. fol.

19 FEU-ARDENTII, FRANC., Pauli Epistola ad Philemonem commentariis explicata. Colon. Gosv. Cholinus. 1587. 8°.

20 —— —— Commentarii in Judae epistolam. Colon. Henr. Falckenburg. 1595. — RAFF. MAFFAEI, Explan. in Epist. Judae. Venet. J. A. Bertanus. 1576. 1 vol. 8°.

FOLENGIUS, J. B., *Comment. in I Johannis epist.*, vide Joh. Porthaesius, (Afdeel. Kathol. Godgeleerden).

21 GAGNEII, JOAN., In quatuor Evangelia nec non Actus Apostolicos scholia, ex praec. Graec. et Latin. scriptis selecta, cura JOAN. BENEDICTI emendata. Antverp. Joan. Latius. 1559. 8°.

22 —— —— In omnes Pauli epistolas scholia; itidem in septem Canonicas epistolas et Johannis Apocalypsim. Antwerp. Vid. et haer. Joan. Steelsii. 1564. 8°.

23 GUALTHERI, ROD., In Evangelium J. Chr. sec. Lucam Homiliae CCXV. Ed. 3a. emendatior. Tiguri. Chr. Froschouer. 1579. fol.

24 GUILLIAUDI, CL., In omnes Pauli Apost. Epistolas collatio. Ex recogn. autoris. Paris. Joan. Roigny. 1552. 8°.

25 —— — In Canonicas Apostol. VII Epistolas collatio. Ex recognit. autoris. Ibid. 1552. 8°.

JAC. GUSSETII BLOESENSIS, *In Epist. ad Hebraeos*, zie de Afdeeling Katholieke Godgeleerden.

26 HAMMONDUS, HENR.— Novum Testamentum, ex vers. Vulgata, cum ejus paraphr. et adnotationibus. Ex Anglica lingua in Latin. transtulit, suisque animadvers. illustr. JOANNES CLERICUS. Amst. G. Gallet. 1698. 2 tom. 1 vol. fol.

27 HARDUINI, JOAN., S. J., Commentarius in Novum Testamentum. Acc. ejusd. Lucubratio. Amstelod., 1741. fol.

28 HAYMONIS, *episc. Halberstattensis*, In Pauli Epistolas omneis interpretatio, diligentiss. recognita. Colon. Petr. Quentell. 1531. 8°.

29 —— —— Commentaria in Apocalypsim Johannis, jam prim. in luc. edita et castig. Colon. Eucharius. 1529. 8°.

30 HEIDEGGERI, J. H., Diatribe in Johannis Apocalypseos prophetiam de Babylone Magna. Lugd. Bat. 1687. 2 tom. 1 vol. 4°.

31 HEMMING, NICOL., Commentaria in omnes Epistolas Apostolorum, Pauli, Petri, etc., emend. et aucta. (Ed. quarta?) Argent., Theod. Rihelius. 1586. fol.

32 HESSELII, JOAN., In Evangelium sec. Matthaeum Commentarius. Lovan. Joan. Bogardus. 1572. 8°.

33 —— —— In Pauli ad Timotheum Epistolam I et in Petri Canon. epistol. I. commentar. Ibid. 1568. — *Ejusd.* In Joannis Canon. epist. I comment. Ibid. 1568. — *Ejusd.* Explicatio Domin. Passionis et resurrectionis ab Evangelistis descr. Ibid. 1568. 1 vol. 8°.

34 HOFMEISTERI, JOAN., Commentaria in Marcum et Lucam Evangelistas. Colon. haer. Arn. Birckmanni. 1572. 8°.

35 —— —— Comment. in Pauli Epistolas. 8°.

Zonder titel, en met paginat. 285—748; dit gedeelte is echter compleet.

36 —— —— Homiliae in utrasque S. Pauli ad Corinthios epistolas. Colon. P. Quentel. 1545. 4°.

HOFMEISTER, JO., *Comment. in Marcum et Lucam*, zie Th. Mori *Opera* (Philologie).

37 HYPERII, ANDR., Commentarii in omnes Pauli Apost. Epistolas, atque etiam in Epist. Judae, nunc prim. opera JOANNIS MYLII in luc. edit. Tig. Chr. Froschouer. 1584. 2 vol. fol.

38 LOGENHAGEN, JAC. à, Commentaria in Evangelium sec. Lucam, ex omn. D. Augustini oper. collecta. Antv. Ant. Tilenius. 1573. 8°.

LONGOBARDUS, PETRUS, *in Pauli Epistolas*, vide Richardus a S. Victore (Middeleeuwsche Godgeleerden).

MAFFAEUS, RAFF., *in Epist. Judae,* vide Feu-Ardentius (Fr.), *in Epist. Judae.*

39 MALDONATI, JOAN., Commentarii in quatuor Evangelistas, nunc emendatius in lucem editi. Mogunt. Arn. Mylius et Balth. Lippius. 1602. fol.

MEIJER, SEBAST., *in Apocalypsim,* vide Lavaterus (Uitlegkunde van het O. Testam.)

40 MONTANI, BENED. ARIAE, Elucidationes in quatuor Evangelia, et in Acta Apostolorum. Antverp. Chr. Plantinus. 1575. 4°.

41 OECUMENII, Enarrationes vetustiss. theologg. in Acta quidem Apostolorum et in omnes Pauli ac Catholicas epistolas; in Apocalypsim vero, ab ARETHA Caes. Cappad. episc., (Latine), JOH. HENTENIO interprete. Paris. Car. Guillard. 1545. 8°.

42 —— —— Commentariorum in N. Testam. pars altera (in Acta Apost., Epist. Pauli et Epist. Canon.). Access. ARETHAE *Caesareae Cappad. episc.* Explanationes in Apocalypsin. Gr. et Lat. (interpr. J. HENTENIO, emendat. et praelect. huj. edit. FED. MORELLIO). Paris. Cl. Morellus. 1631. 2 vol. fol.

43 —— —— Expositio in VII Cathol. Epistolas (Graece). Cum interpret. Latina JOH. HENTENII et annotat. BARTH. COPPEN. Francof. Andr. Marnius. 1610. 4°.

44 PALATIO, PAULI DE, Enarrationes in Evangelium sec. Matthaeum. Antverp. Vid. et haer. Joa. Stelsii. 1572. 8°.

45 PATRUM GRAECORUM sexaginta quinque Catena in S. Lucam, quae quatuor simul Evangelist. introducit explicat., luce ac latinit. donata, suppleta et illustrata a BALTH. CORDERIO. Antverp. ex offic. Plantin. 1628. fol.

PRZIPCOVII, SAM., Cogitationes Sacrae ad omnes Epistolas Apostolicas et init. Evang. Matthaei, zie: *Bibliotheca Fratrum Polonorum* (Afdeeling: Protestantsche Godgeleerden).

46 RIBERAE, FRANC., S. J., In S. Joannis Apocalypsin commentarii. Adj. sunt V ll. de Templo, et de iis quae ad templum pertinent. Lugd., ex off. Juntarum. 1593. 4°.

RUPERTUS, *Tuitiensis abbas, in varios ll. Novi Testam.,* zie de Afdeel. Middeleeuwsche Godgeleerden.

47 SALMERONIS, ALF., Commentarii in Evangelicam historiam et in Acta Apostolorum, nunc pr. in luc. editi. Add. est Auctoris vita per PETR. RIBADENEIRA. Colon., Anton. Hierat. et Joa. Gymnicus. 1612—14. 12 tom. 5 vol. fol.

48 —— —— Commentarii in omnes Epistolas Pauli et Canonicas et in Apocalypsim. Ibid. 1614—15. 4 tom. 2 vol. fol.

SASBOUT, AD., *In Pauli et Apostol. Epistolas,* zie zijne *Opera omnia.* (Afdeeling Kathol. Godgeleerden).

49 SEDULII SCOTI *Hyberniensis*, in omnes Epistolas Pauli Collectaneum. Basil., Henr. Petrus. 1528. fol.

50 Sermones super Apocalipsim. In Apocalipsim totius militantis ecclesiae revelationum explanatio. Paris. Joh. Petit. 1512. 8°.

51 SERIPANDI, HIERON., Commentarius in epist. Pauli ad Galatas. Ejusd. ad nonn. quaest. ex textu epist. Cathol. responsiones. Antv., Chr. Plantinus. 1567. 8°.

SOCINI, FAUSTI, *Comment. in varios libros et locos Novi Testamenti*; vide *Bibliotheca Fratrum Polonorum*. (Afd. Protestantsche Godgeleerden).

52 STELLAE, DIDACI, Commentaria in Evangelium sec. Lucam. Lugd. J. J. Junta. 1583. 2 tom. 1 vol. fol.

53 STEPHANI, ROB., In Evangel. sec. Matthaeum, Marcum et Lucam Commentarii ex ecclesiast. scriptor. collecti. Novae Glossae ordinar. specimen, donec meliora dominus. Oliva Rob. Stephani. 1553. — ANDR. OSIANDER, Elenchus seu Index ord. rerum a quatuor Evangel. tradit. in concinn. Harmonia Evangelica. Sine tit. — JOHANNIS CALVINI, Commentarius in Evangelium sec. Johannem. Oliva Rob. Stephani. 1553. 1 vol. fol.

54 SUAREZ, JAC., Conciones XXIII in tria prima Apocalypsis capita. Add. sunt sermones VI pro diebus Domin. Adventus etc. Lugd., Horat. Cardon. 1599. 8°.

55 THEOPHYLACTI *archiepisc. Bulgariae*, Commentarii in IV Evangelia. Opus nunc pr. Graece et Lat. editum. Lutet. Paris, Car. Morellus. 1631. fol.

56 —— —— In IV Evangelia enarrationes (Latine), per PHIL. MONTANUM denuo recogn. et annotatt. illustratae. Antv., J. Stelsius. 1564. 8°.

57 —— —— In Pauli Epistolas Commentarii. Stud. et cura AUG. LINDSELLI ex ant. mss. codd. descripti et castig. et nunc pr. Graece editi. Cum Latina PHIL. MONTANI versione, ad graec. exempl. fidem restit. Lond., e typogr. Regio. 1636. fol.

58 —— —— In omnes Pauli epistolas enarrationes (Latine). Jam recens per PHIL. MONTANUM recogn. et emend. Antv., J. Stelsius. 1564. 8°.

59 THOMAE DE AQUINO, Commentaria in omnes epistolas Pauli Apostoli, correcta et emendata a PETR. DE BERGAMO, ord. fratr. predicat. Caracteribus Mich. Furter Basilee impressa: ductu vero et impensis Wolfgangi Lachner. 1495. fol.

Deze druk is beschreven in Hain's *Repertorium*. I. 160 a.

60 —— —— Commentt. eadem, annotat. illustr., labore JAO. ALB. CASTRENSIS denuoque examinata. Add. Ejusd. Commentaria in singulas Apostolorum Canonicas epistolas. Antv. Vid. et Haer. Jo. Stelsii. 1569. fol.

THOMAS AQUINAS, *Cathena in Evangelia*, vide Cyprianus (Kerkvaders).

61 THOMAE DE VIO, *Cajetani*, Epistolae Pauli et aliorum Apostolorum ad graec. verit. castigatae et juxta sens. literal. enarratae. Paris. Joh. Parvus. 1540. fol.

62 TITELMANNI, FR., Elucidatio in omnes Epistolas Apostolicas. Antverp. Mich. Hillenius Hoochstratanus. 1528. 8°.

VIGUERIUS, JOAN., *in Epist. ad. Romanos*, vide ejus *Institutiones Christ.* (Afdeel. Kathol. Godgeleerden).

63 WITSII, H., Meletemata Leidensia quibus contin. praelectiones de vita et rebus gestis Pauli Apost.; dissertatt. exegetic. XII; comment. in Epist. Judae. Basil. 1739. 4°.

WOLZOGENII, JOH. LUD., *Comment. in plerosque Novi Testam. libros*; Zie: *Bibliotheca Fratrum Polonorum.* (Afd. Protest. Godgeleerden).

ZACHARIAE episc. Chrysopolitani, *Concordia Evangelistarum*, vide Petrus Chrysologus (Afd. Kerkvaders).

ZONARAS, JOH., *Expositio Canonic. Epistol.*, vide Gregorius Thaumaturgus (Afd. Kerkvaders).

64 ESCHER, D. G., De Calvino, librorum N. T. historicorum interprete. Traj. 1840. 8°.

65 VOORST, J. VAN, Or. de J. A. Ernestio, optimo post Hug. Grotium duce et magistro interpretum N. Foed. Lugd. Bat. 1804. 4°.

66 ADRIANI, N. VAN DER TUUK, De ultim. Christi perpessionum *περιστάσεσιν*, ab euangel. ex vero narratis. Traj. 1827. 8°.

67 BAUMHAUER, T. C. M. VAN, Vindicatio Lucae apostol., conventum. Act. Apost. Cap. XV referentis, fidei histor. Traj. 1848. 8°.

68 BECKHAUS, J. F., De vocab. ἅπαξ λεγομένοις et aliis in I ad Tim. Epist. obviis. Lingae. 1810. 8°.

69 BEECKMAN, D. DE BONVOUST, De Oratione Stephani apologetica. Traj. 1820. 8°.

70 BELL, F. G. B. VAN, De vocabulis φανεροῦν et ἀποκαλύπτειν in libris N. Test. Lugd. Bat. 1849. 8°.

71 BEMMELEN, A. VAN, De Epistolis Pauli ad Ephesios et Colossenses inter se collatis. Lugd. Bat. 1803. 8°.

72 BLOM, A. H., De τοῖς ἀδελφοῖς et ταῖς ἀδελφαῖς τοῦ Κυρίου. Lugd. Bat. 1839. 8°.

73 BORGER, P. A., De parte Epistolae Pauli ad Romanos paraenetica. Lugd. Bat. 1840. 8°.

74 BUDDINGH, S. A., Annotatio in loca quaedam difficil. Cap. VIII Euang. Joannis. Lugd. Bat. 1833. 8°.

75 DORPER JR., E. M., De notione formularum βασιλεία τῶν οὐράνων, τοῦ Θεοῦ et τοῦ Χρίστου. Amst. 1806. 8°.

76 FAURE, H. E., Annot. in loca nonn. Act. Apostol. de Paulo ad Christum converso. Traj. 1851. 8°.

77 GREEF, J. H. DE, De Epist. Pauli ad Romanos, V:1—11. Amst. 1845. 8°.

78 GRIETHUIJSEN, T. J. VAN, De notion. vocab. σῶμα et σάρξ in N. Test. interpretat. distinguendis. Amst. 1846. 8°.

79 HAM, F. C. VAN DEN, Doctrina de Vet. Novoque Test. in Epist. ad Hebraeos exhibita. Traj. 1847. 8°.

80 HAVERKORN VAN RIJSEWIJK, G. H., De Barnaba. Arnh. 1835. 8°.

81 HEEMSKERK, H., De notione τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, τοῦ Θεοῦ, τοῦ Χριστοῦ ex mente Jesu Christi. Amst. 1839. 8°.

82 HENGEL, W. A. VAN, Annotatio in loca nonnulla Novi Testamenti. Amst. 1824. 8°.

83 HURGRONJE, A. M. SNOUCK, De membrorum concinnitate in Pauli ad Romanos epistola. Traj. 1837. 8°.

84 HUIJDECOPER, T. C. R., De solenni Jesu Christi in urbem Hierosolymorum introitu. Traj. 1829. 8°.

85 JELGERSMA, W., De Jesu cum Nicodemo colloquio, Joan. III : 1—15 tradito. Amst. 1842. 8°.

86 KOCH, J. C., De Petri theologia, per div. vitae periodos explicata. Lugd. Bat. 1854. 8°.

87 LAURILLARD, E., De locis Euang. Johannis in quibus ipse auctor verba Jesu interpret. est. Lugd. Bat. 1853. 8°.

88 MERENS, F. G., De ultim. Christi sermonum, Joh. XIII : 31—XVII, authentia. Traj. 1852. 8°.

89 METELERKAMP, C. L. P., De Pauli ad Presbyt. Ephesiacos, oratione valedictoria. Act. Apost. XX : 18 seqq. Traj. 1829. 8°.

90 MEIJIER, A. C. DE, De Lucae ἀξιοπιστίᾳ in scribendo Actuum Apostolic. libro. Hag. Com. 1827. 8°.

91 MUNTENDAM, Z. BACHIENE, De Hymno angelico. Amst. 1849. 8°.

92 NACHENIUS, B., de notione τοῖς ἔργοις et τῷ ἔργῳ quae Jesus sibi vindicat. Amst. 1841. 8°.

93 PARÉ, J., De Johannis euangelio non prorsus dissimili prioribus euangeliis. Traj. 1828. 8°.

94 PAREAU, L. G., Comment. crit. et exeget. in Paulinae Epistolae I ad Corinthios caput XIII. Traj. 1826. 8°.

95 PRINS, J. J., Spec. hermeneut. de loco Evang. Lucae II: 25—35. Amst. 1835. 8°.

96 PRINS, J. J., Commentatio sistens interpretat. loci 1 Petri III: 18-22. Lugd. Bat. 1835. 8°.

97 —— —— De locis Euangelist. in quibus Jesus baptismi ritum subiisse traditur. Amst. 1838. 8°.

98 PROES, L., De oratione Antiochiae habita, Act. Ap. XIII. 16—41. Traj. 1833. 8°.

99 RAUWENHOFF, L. G. E., De loco Paulino, de δικαιώσει. Lugd. Bat. 1852. 8°.

100 RIEHM, J. C., De fontibus Actuum Apostolorum. Traj. 1821. 8°.

101 SALTET, P. R. A., Annotat. ad Cap. VII Epist. Pauli ad Romanos. Amst. 1850. 8°.

102 SANTVOORT, P. D. SCHOUW, De oratione a Petro apost. habita, Act. II: 14—36. Traj. 1846. 8°.

103 STRONCK, J. J., De Matthia in Apostol. ordinem sorte coöptato. Dordr. 1852. 8°.

104 TAMLING, E. A. J., De verbi σώζειν et affin. diversis significatt. in N. Test. Dav. 1812. 8°.

105 TIELE, C. P., Annotatio in locos nonnullos Evang. Joannei, ad vindic. hujus evangel. authentiam. Amst. 1853. 8°.

106 TROOST, J. BREUNISSEN, De discip. quem in quarto Euangel. dilexisse Jesus dicitur. Lugd. Bat. 1853. 8°.

107 ULOTH, C. E. B., De diversis formulis quibus in Novo Testam. Spiritus Sanctus indicatur. Lugd. Bat. 1855. 8°.

108 VINKE, G. J., De Christi, e cruce pendentis, vocibus. Traj. 1846. 8°.

109 VINKE, H. E., Spec. hermen.-theol. quo vaticinationes Jesu Christi, de perpessionibus suis, morte et in vitam reditu, illustr. Traj. 1818. 8°.

110 VLOTEN, JOH. VAN, Quaestiones Paulinae. Lugd. Bat. 1843. 8°.

111 VOS UYTERLIMMEGE, M. T., Annotat. in Orat. Pauli Antiochenam (Act. XIII: 16—41). Lugd. Bat. 1833. 8°.

112 WYBELINGH, H., Diss. qua inquiritur, quis sit Epistolae Jacob. scriptor. Gron. 1854. 8°.

113 WIJS, J. P. VAN DER MEER DE, De Sectis Christianorum Corinthiensibus, 1 Cor. I: 12 memoratis. Amst. 1838. 8°.

114 ZAALBERG, J. C., Disquisit. crit. in authentiam Petri Epistolae I partem I. Lugd. Bat. 1851. 8°.

115 CORN. JANSENII *Hulstensis* (*Episc. Gandavensis*) Concordia evangelica. Antwerp. Joh. Beher. 1558. 12°.

116 —— —— Commentaria in suam Concordiam, ac totam Historiam Evangelicam. Lovan. Petr. Zangrius Tiletanus. 1577. fol.

117 JOAN. RUBI *Hannonii*, Historia ac harmonia evangelica. Duaci. Joan. Bogarcius. 1575. 8°.

118 JOAN. DE LA HAYE, S. J., Evangelistarum quaternio, seu Evangel. histor. dispositio. Duaci. Balth. Bellerus. 1607. 4°.

119 Harmonia Quatuor Evangelistarum, a MART. CHEMNITIO inchoata, POLYC. LYSERO contin. atq. JOH. GERHARDO absoluta. Nunc commentar. illustr. Francof. et Hamb., Zach. Hertelius. 1652. 2 tom. 3 vol. fol.

120 IS. DA COSTA, The four Witnesses being a harmony of the gospels on a new principle. Transl. by D. DUNDAS SCOTT. London. 1851. 8°.

I. BIJBELSCHE GESCHIEDENIS, TIJDREKENKUNDE, AARDRIJKSKUNDE, OUDHEDEN, enz.

1 FRID. SPANHEMII, FRID. FIL., Opera, quatenus complectuntur Geographiam, Chronologiam et Historiam Sacram atque Ecclesiasticam utriusque temporis. L. B. 1701—3. 3 vol. fol. C. tabb. et fig.

2 PETRI COMESTORIS, Historia Scholastica Sacrae Scripturae. (I Vetus Testamentum). Hagenaw. Henr. Ban. 1519. fol.

PETRI COMESTORIS, *Historia Scholastica super Novum Testamentum*, vide Albertus Magnus (Afdeeling Middeleeuwsche Godgeleerden).

3 J. BASNAGE, 'T Groot Waerelds Tafereel, van de Schepping des Waerelds tot het uiteinde van de Openb. van Joannes. Vertaalt en met vaarsen verrykt door Mr. A. ALEWYN. Amst. 1715. fol.

Met platen van Rom. de Hooghe en de portr. van Johan Trip en Basnage.

4 JAC. SALIANI, S. J. Annales Ecclesiastici Veteris Testamenti, ab orbe cond. ad Christi nativit. et mortem. Quibus connexi sunt annales impp. Assyriorum, Babyloniorum, Persarum, Graecorum atque Romanorum. Lutet. Paris. N. Buon, S. Cramoisy. 1611—24. 6 tom. fol.

5 H. ROBINSON, Annales Mundi, origines rerum (et progressus) sacras juxta ac seculares, ab Orbe Cond. tradent. Recogn., in luc. ed. THOM. PIERCE. London, Sam. Smith. 1685. fol.

6 J. H. HEIDEGGER, De Historia Sacra Patriarcharum exercitationes selectae. Acc. Chronologia Sacra patriarch. Amst. 1667, 71. 2 vol. 4°.

ABR BUCHOLCERI, *Chronologia usque ad exilium Israelit in Babylone*, zie JOH. *Episc.* CHEMENSIS. *Onus Ecclesiae*, bij het hoofdvak: Kerkgeschiedenis.

7 J. G. OTTEMA, Verhandelingen omtrent het tijdvak der Babylonische ballingschap. Leeuw. 1850—55. 4 stn. 1 dl. 8°.

8 SAM. BOCHARTI, Geographia Sacra seu Phaleg et Canaan, cui acc. var. dissertatt. philolog., geograph., theolog. etc. antehac ineditae, ut et tab. geograph. Ed. 3a. correctior, cur. PETR. DE VILLEMANDY. L. B. 1692. fol.

9 A. RELAND, Palestina opgeheldert ofte de gelegentheyd van het Joodsche land uyt de gedenkst. der Ouden getrokken. Utrecht. 1719. 8°. Met pl.

10 P. D. HUET, Verhand. van de gelegentheyd des Aardschen Paradys. Vertaalt door Is. LE LONG. Amst. 1715. 8°.

11 MOSES BAR-CEPHAS, *Syrus*, de Paradiso commentarius. Adj. est BASILII *Caesar. episc.* Anaphora et alia, ex Syrica ling. nuper tralata per ANDR. MASIUM. Antverp. Chr. Plantinus 1569. — JOH. HESSELII, Explicatio Domin. passionis et resurrectionis. Lovan. Joan. Bogardus. 1568. 1 vol. 8°.

12 R. A. SOETBROOD PICCARDT, De Legislationis Mosaicae indole morali. Traj. 1841. 8°.

13 S. L. MANSON, De legislatura Mosaica, quantum ad hygieinem pertinet. Hag. Com. 1835. 8°.

14 J. A. SNELLEBRAND, De precibus in Vet. Test. obviis. Amst. 1852. 8°.

15 JOAN. SELDEN, Uxor Hebraica, seu de nuptiis et divortiis veterum Ebraeorum, ll. III. Ejusdem de Successionibus ad leges Ebr. in bona defunctorum; in Pontificatum. Francof. 1673. 4°.

16 —— —— De Synedriis et praefecturis jurid. veterum Ebraeorum ll. III. Amstelaed. 1679. 4°.

17 JAACOB JEHUDA LEON, Afbeeldinge van den tempel Salomonis, welckers model den autheur is hebbende. Amst. 1644. 4°.

HIER. PRADI et JO. BAPT. VILLALPANDI, *Apparatus Urbis ac templi Hierosolymitani*, zie: de Afdeeling Uitlegkunde van het O. Testam.

FRANC. RIBERA, *de Templo*, vide ejusdem *in Apocalypsin* (Verklaring van het N. Testam.)

J. J. CRAMER, *de ara exteriore templi secundi*, vide Maimonides, *de Primitivis* (Afdeeling Joodsche Godgeleerdheid).

18 SAM. BOCHARTI, Hierozoicon sive bipartitum opus de animalibus S. Scripturae. Cum Ind. septuplici (vocum Hebr. Chald. Syriac. Samarit. et Aethiop. sermonis, vocum Arabicarum, etc.). Revisum atque correctum, studio DAV. CLODII. Francof. ad Moen. 1675. fol.

19 LUDOLPHI DE SAXONIA, Vita Jesu Christi ex evangelio et approbat. ab Eccles. Cathol. doctoribus collecta, et per JODOCUM BADIUM ASCENSIUM annotata, ac Vita S. Annae et laudibus D. Joachim aucta. Parrhisiis, Udalr. Gering et Berceth. Rembolt. 1502. fol.

20 JOACH. PERIONII, de vita rebusque gestis Jesu Christi. Ejusd. de vita Mariae virginis et Joannis Baptistae liber. Item de rebus gestis vitisque Apostolorum. Colon. Theod. Graminaeus. 1571. 12°.

21 JOAN. THAULERI, de vita et passione Jesu Christi exercitia. Adj. sunt ejusd. argum. alia exercitia, NIC. ESCHIO authore. Antverp. Joan. Steelsius. 1551. 16°.

22 JOAN. FERI, Historia Sacr. Domin. Passionis ex quatuor Evangel. concinnata. Colon. haer. Joh. Quentel. 1558. 8°.

23 L. TEN KATE, Hz., Het Leven van Jezus-Christus, in een getr. uit de overeenstemming der vier Euangelisten. Amst. 1732. 4°.

Met platen van Luiken.

PERIONIUS, JOACH., *de vitis Apostolorum*, vide Sulpitius Severus (Kerkvaders).

III. Kerkvaders.

A. INLEIDING, LETTERKUNDE.

1 J. van Voorst, Or. de Script. vet. Christian. studio prudenter ac liberaliter excolendo. Lugd. Bat. 1799. 4°.

2 Rob. Coci, Censura quorundam Scriptorum, qui sub nomin. Sanct. et Vett. Auct., a Pontificiis citari solent. Lond. Rich. Field. 1623. 4°.

B. VERZAMELINGEN.

1 Bibliotheca Sanctorum Patrum supra ducentos, qua continentur, illorum de rebus divinis opera omnia et fragmenta, illustrata per MARGARINUM DE LA BIGNE. Paris. Mich. Sonnius. 1575. 8 tom. 2 vol. fol.

Eerste uitgave. Op den titel deze versregels:
Discenti multum, multumque docere volenti
Prodest plena bonis Bibliotheca libris
Hilbrandvm Bowers quid censes ergo mereri
Tota a quo nobis Bibliotheca datur?
Hoc meritus certe est ut ab Omnipotente preceris
Corporis atque animae commoda cuncta viro.

2 ——— Eadem Bibliotheca, s. Script. Ecclesiast. probabilium tomi IX, numeris et modis omn. locupletati, castigati, per MARG. DE LA BIGNE. Paris. 1589. 9 vol. fol.

3 Nova Bibliotheca Veterum Patrum et Script. Ecclesiast. sive Supplementum Bibliothecae Patrum. Paris. Aeg. Morellus. 1639. 2 vol. fol.

4 Bibliotheca maxima Veterum Patrum et antiq. Script. Ecclesiastic., post edit. Coloniens. novis supra centum author. locupletata (cura PH. DESPONT). Lugd., Anisson. 1677. 27 vol. fol.

De inhoud dezer Verzameling is uitvoerig opgegeven in den *Novus Catalogus Biblioth. Franequeranae* van Amersfoordt, blz. 35—45.

5 SIM. á S. CRUCE, Index loc. S. Scripturae quae contin. in Max. Biblioth. Vet. Patrum. Genuae, Ant. Scionicus. 1707. fol.

6 NIC. LE NOURRY, Apparatus ad Biblioth. Max. Veterum Patrum. Paris. Joh. Anisson. 1703, 15. 2 vol. fol.

7 Orthodoxographa theologiae Sacrosanctae, ac syncerioris fidei doctores num. LXXVI, authores partim Graeci (cum Lat. vers.), partim Latini, quorum quidam nulli hactenus visi. (Edente JOAN. HEROLD). Basil., Henr. Petri. 1555. fol.

Geschenk van Nic. Tulp. (1655).

8 SS. Patrum qui temporibus Apostolicis floruerunt, BARNABAE, CLEMENTIS, HERMAE, IGNATII, POLYCARPI Opera edita et inedita, vera et supposititia; una cum Clementis, Ignatii, Polycarpi actis atque martyriis (Grace et Latine). Ex edit. J. B. COTELERII. Novam edit. notis integris auctam, recens. JO. CLERICUS. Antv. Huguetanorum sumtibus. 1698. 2 vol. fol.

9 Apostolorum et Apostolicorum virorum Epistolae (praemissis earum commendation., argum. et epitomis, c. praefat. JUD. CLICHTOVEI). (Paris.) Jod. Badius Ascensius. 1521. 8°.

10 Spicilegium sive Collectio Veterum aliquot Scriptorum, qui in Galliae bibliothecis delituerant; olim editum op. ac stud. LUC. D'ACHERY. Nova editio, cur. L. F. J. DE LA BARRE. Paris. 1723. 3 vol. fol.

11 Vetera Analecta sive Collectio Vet. aliq. operum, cum Itinere German., adnotatt. etc. JOAN. MABILLON. Nova ed., cui access. Mabillonii Vita et aliq. opuscula etc. (cur. L. F. J. DE LA BARRE). Paris. 1723. fol.

12 Scriptorum Veterum nova Collectio, e Vaticanis codd. (Graece et Latine) edita ab ANGELO MAIO. Tomus I. Romae 1825. 4°.

Dit deel behelst: Eusebii Caesariensis, Quaestiones ad Stephanum; Quaest. ad Marinum; Commentt. in Lucam; Photii patriarchae, Quaest. ad Amphilochium, Theodori Mopsuesteni in Profetas minores commentt. etc.

13 Praeclara ac divina quaedam EPHRAEM, NILI, MARCI et ESAIAE opera, e Graeco in Lat. conversa, P. F. ZINO interprete. Venet. Bologn. Zaeterius. 1574. — Aurea ac divina quaedam GREGORIORUM, NEOCAESARIENSIS, NYSSENI et NAZIANZENI, opera, a P. F. ZINO Latinit. donata. Ibid. 1574. 1 vol. 8°.

14 Sententiarum s. capitum, theologicorum praecipue, tomi III, per ANTONIUM (*Melissae mon.*) et MAXIMUM mon. olim collecti. — MAXIMI *Confessoris* Aphorismorum centuriae IV. — THEOPHILI VI *Antiochensis episc.* de Deo et fide Christianorum contra Gentes Institutt. ll. III. — TATIANI *Assyrii*, Oratio contra Graecos. Omnia (Graece) antea nunquam edita, praeter Maximi Centurias, nunc etiam castigatiores. (Curavit CONR. GESNERUS). Tiguri, Chr. Froschoverus. 1546. fol.

Met geschreven aanteekeningen. Op den band dit inschrift: „*Ex dono Joannis Verhee Senat. Amstelr.* 1599."

15 S. AUGUSTINI, S. BERNARDI et all. Sanct. Patrum Meditationes. Lugd., Jac. Junta. 1564. 12°.

Patrum quorundam (Apostolic. et all.) *Elenchus*. 1555, zie achter Joannes Damascenus (Afd. Middeleeuwsche Godgeleerden).

Patrum Graecorum Expositio in Psalmos, Catena in S. Lucam, zie de Afdeelingen: Uitlegkunde van het O. en N. Testament.

C. AFZONDERLIJKE UITGAVEN.

1 AMBROSII, *Episcopi Mediolanensis*, Omnia quotquot extant, primum per DES. ERASMUM Roterod., mox per SIG. GELENIUM, deinde per alios eruditos viros castigata, nunc vero per Jo. COSTERIUM ad plur. antiq. cod. collat., plus bis mille error. sublatis, emendata. Praec. Ambrosii vita duplex, per Jo. COSTERIUM et per PAULINUM *Presbyterum*. Basil. Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1555. 5 tom. 2 vol. fol.

2 ——— Omnia quae reperiri potuerunt Opera, nunc postr. repurgata (studio Jo. GILLOTII CAMPANI). Paris, Guil. Merlin et Mich. Guillard. 1569. 5 tom. 2 vol fol.

3 ——— Comment. in Canticum Canticorum, cur. JOAN. COSTERIO. Lovanii, haer. Serv. Sasseni. 1558. — JOAN. MICHAELIS *Zeli*, Canis pecuarius s. de instituendo, admonendoque pastore officii sui. Paris, Nic. Chesneau. 1564. 8°.

4 Confessio Ambrosiana contin. quid de iis fidei Christian. dogmat., quae hodie in controvers. vocantur, B. AMBROSIUS senserit. Ex omnibus ejus oper. collecti opera JOAN. NOPELII. Colon, Gerv. Calenius. 1580. 8°.

5 ANASTASII, Historia ecclesiastica s. chronographia tripartita (Acc. Historia de vitis Romanorum Pontificum usque ad Nicolaum I, nunquam hact. typis excusa. Deinde Vita Hadriani II et Stephani VI. auct. GUILLELMO *Bibliothecario*). Nunc den. ad fidem vett. libr. emendata. (Graece et Latine). Acc. notae et glossaria CAR. ANN. FABROTI. Paris, e Typogr. Regia. 1649. fol.

APOLLINARIS LAODICENSIS, vide GEORGIUS PISIDA.

6 ARNOBII *Afri*, Adversus Gentes ll. VII. Cum recens. viri celeberrimi (CL. SALMASII) et integris omnium commentariis. (Cur. ANT. THYSIUS). Lugd. Bat. Joan. Maire. 1651. 4°.

Ejusdem *Opera*. 1580, vide TERTULLIANUS.

7 ATHANASII, *Archiepiscopi Alexandrini*, Opera omnia, Graece nunc primum in lucem data, cum interpret. Latina PETRI NANNII *Alcmariani* et aliorum. (Cur. P. FELKMANN). (Heidelb.) Offic. Commeliniana. 1601. 2 tom. 1 vol. fol.

Achteraan met afzond. titel: *Ad Opera Athanasii Appendix, in qua elogia Athan. a veteribus tributa fragmenta et titula operum amiss. etc. Opera et studio* P. F(elkmanni) C(uronaei). *Ex offic. Commelin.* 1601.

8 ——— Opera (Latine), quorum tres sunt a PETR. NANNIO *Alcmariano* jam primum conversi exceptis paucis ab eo plenius redditis: Quartus, latina multorum interpretatione fere totus scorsim emissus, nunc in unum digestus. Basil. Frobenius et Nic. Episcopius. 1556. fol.

Met opdragt van Pt. Nannius aan den beroemden Antonie Perrenot, bisschop van Atrecht (later kardinaal van Granvelle).

9 ATHANASII, Opera, latina facta, CHRIST. PORSENA, AMBROSIO *monacho*, ANGELO POLITIANO interpretibus, una cum ERASMI Roterod. ad lectorem paraclesi. Paris, Jo. Parvus. 1519. fol.

Deze bundel bevat de *Commentarii in epistolas Pauli* van Theophylactus, waarvan ook vroegere en latere uitgaven onder den naam van Athanasius verschenen zijn; voorts eenige tractaten van Athanasius, als: *Contra gentiles* (κατὰ Ἑλλήνων), *de incarnatione Verbi*, enz. — Voorin dit inschrift: *Liber parochialis ecclesiae beatae Mariae Virginis in Amstelredam ex legato et liberali donatione probi ac honesti viri Domini Nycolai filius Theodrici* .... *Orete deum pro eo.*

10 ——— Opera omnia, quae e Graeco in Lat. ling. versa sunt, nunc recognita, interprett. JOH. ARETINO, AMBROSIO *monacho*, ANGELO POLITIANO, JOH. CAPNION, ERASMO *Roterod.* etc. Colon. Eucharius Cervicornus. 1532. 8°.

S. Athanasii, Theologicae quaestiones, vide *Disciplina Christianorum* (Afdeeling Liturgie).

ATHÉNAGORAS, de resurrectione mortuorum, achter: PHILE, de animalium proprietate etc. (Afdeeling Wijsbegeerte).

11 AUGUSTINI, AURELII, *Hipponensis episcopi*, Opera omnia, ad fidem vetust. exemplar. post omn. edit. denuo summa vigilantia repurgata (studio imprimis et opera DES. ERASMI *Roterodami*). Basil, Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1541—43. 10 tomi. 8 vol. fol.

In het vijfde deel zijn de Commentarii van J. Lud. Vives op het boek *de civitate dei* naar den *index expurgatorius* gezuiverd; later heeft men echter de stukken, waarover papier geplakt was, weder trachten leesbaar te maken, niet overal met goed gevolg. — Vooraan dit inschrift (hier verkort): *liber novae ecclesiae* (Nieuwe kerk te Amst.) ex legato ...... *M. Guilielmi Cinnesii, sacrae paginae licentiati, ejusdem ecclesiae vicecurati.* Ob. a°. 1571.

12 ——— Opera, per Theologos Lovanienses ex MS. codic. emendata et ab innumeris error. vindicata: illustrata praeterea eruditis censuris et locupletata homiliis et epistolis ineditis (studio inprimis JOANNIS MOLANI, cum ejus praefat.). Antv. Chr. Plantinus. 1577. Cum Indic. et Annotat. in tom VII, separatim. 12 tom. 8 vol. fol.

13 ——— Opera. Post Lovan. Theolog. recens. castigata denuo ad MS. codices et edit. antiq. Opera et studio monach. Ord. S. Benedicti e Congregat. S. Mauri. Ed. nova purgata. Antwerp., Sumpt. Societat. (Amstelod.) 1700—3. 12 tom. 9 vol. fol.

Herdruk van de Parijsche uitgave, door J. le Clerc (Clericus) bezorgd, en te Amsterdam bij Mortier gedrukt.

14 ——— Sermonum pars una, hactenus partim mutila, partim desiderata, nunc recens eruta cum Indiculo POSSIDII episc. et aliis. Opera JOAN. VLIMMERII. Lovan. Hier. Wellaeus. 1564. 4°.

Vóór Pastoor Buyck was de bezitter van dit exempl. „Joannes Olearius Amstelred., pastor in Amsterveen."

15 ——— Opera contra Pelagianos, a plurimis mendis repurg. Lovanii, Barth. Gravius. 1555. 2 vol. 8°.

Met geschreven aanteekeningen en veranderingen.

16 AUGUSTINI, AURELII, Enchiridion de fide, spe et charitate. Ejusd. libellus de fide et operibus. Lovan. 1561. — Ejusd. de doctrina Christiana ll. IV. Lov., Hier. Wellaeus, Joa. Bogardus. 1562. 1 vol. 12°.

17 ——— Confessionum ll. XIII. Ejusd. Confessio Theolog. tripart. Lovan, Hier. Wellaeus. 1563. 12 .

Augustinus *Sermones ad heremitas*, zie achter Guill. de Gouda (Middeleeuwsche Godgeleerden).

18 ——— Regula, commentt. UG. DE S. VICTORE et UMBERTI, *Ord. praedicat. Mag.* illustr. Dilingae, Joan. Mayer. 1581. 4°.

19 Confessio Augustiniana, ex omn. B. Aur. Augustini libris in unum opus redacta per D. HIERON. TORRENSEM S. J. Ed. 2a. emend. et aucta. Dilingae, Sebast. Mayer. 1569. fol.

20 F. C. J. VAN GOENS, De Aurelio Augustino apologeta, sec. libros de Civitate Dei. Amst. 1838. 8°.

21 A. ROUX, De Aurelio Augustino adversario Donatistarum. Lugd. Bat. 1828. 8°.

BARNABAS, vide *Patres Apostolici* ed. COTELERIUS (Verzamelingen van Kerkvaders).

22 BASILII MAGNI, *Caesareae Cappadociae Archiepiscopi*, Opera, Graece (cura DESID. ERASMI Roterod., cum ejus praefat.). Basil. Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1532. — *Ejusdem*, Opera, Latine, Praec. Monodia GREGORII NAZIANZENI in Basilii M. vitam. Interpretes: JOHANNES ARGYROPILUS (cum ejus praefat.), GEORGIUS TRAPEZUNTIUS, RAPHAEL VOLATERRANUS, RUFFINUS *presbyter*. Colon, Eucharius Cervicornus, 1531. fol.

Op den band: „*Ex dono Joannis Verhee, Senat. Amstelr.*" — Deze Grieksche uitgave van Erasmus is de eerste. Zij mist eenige werken, die drie jaren later te Venetië, door St. de Sabio werden uitgegeven. Beiden vereenigd vormen de hier volgende Baselsche uitgaaf van 1551.

23 —— —— Opera Graeca quae ad nos extant omnia. Basil. Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1551. fol.

24 ——— Opera omnia, nunc prim. Graece et Latine edita, cum MSS. codd. collata, correcta, illustr., aucta. C. append. quae conciones morales a SYMEONE MAGISTRO excerpt. et notas continet. (Cura FRONT. DUCAEI et FED. MORELLII). Paris, Mich. Sonnius. 1618. 3 tom. 2 vol. fol.

25 —— —— Opera omnia (Latine) per WOLFGANGUM MUSCULUM partim locis aliquot castigata, partim luculentis accession. aucta. Basil., Joan. Oporinus et haeredes Joan. Hervagii. 1565. 3 tom. 1 vol. fol.

26 —— —— Omnia quae in Latino serm. donata sunt opera ad fidem Graec. exempl. restituta, multisque libris aucta (cur. JOA. GILLOTIO). Antv., P. Nutius. 1568. fol.

27 C. G. VAN DER POT, De Basilio Magno, Oratore sacro. Amst. 1835. 8°.

BASILII, *Seleuciae episc.*, Opera, zie: GREGORIUS THAUMATURGUS (hier achter).

28 BEDAE VENERABILIS, *Presbyteri Anglo-Saxonis*, Opera, quotquot reperiri potuerunt omnia. Praec. ejus Vita et Scriptorum Catalogus. Colon., Ant. Hieratus et Joan. Gymnicus. 1612. 8 tom. 3 vol. fol.

29 —— —— Secundi Tomi Operum Venerab. Bedae Presb. Commentarii, in Evang. Marci (Lib. IIII); in Evang. Lucae (Lib. VI); in Acta Apostolorum (Lib. I); Expositio nominum locorum in Actis content. sive ejusdem sive alterius auctoris; in Epistolae Catholicas; In Apocalypsim B. Joannis Apostoli. (Paris.) Jod. Badius Ascensius. 1534. fol.

30 —— —— Liber de Schematibus et tropis. — Locutiones figuratae allegoriaeque ex opp. D. AUGUSTINI excerptae. — Schemata locut. ex CHRYSOSTOMI opp. selecta. Basil. Barthol. Westhemerus. 1536. 1 vol. 8°.

31 —— —— Commentaria in V libros Moysis, jam pr. in luc. edita Antverp., Rub. Castellus. 1542. — ANSELMI, Comment. in Mattheum Evangelistam. Antverp., Joan. Gravius. 1551. 1 vol. 8°.

BOETHII, ANICII MANLII TORQUATI SEVERINI, Opera, zie de Hoofdafdeeling: Wijsbegeerte.

32 CASSIANI, JOHANNIS, Libri XII quorum IIII priores sunt de Coenobiorum institutis, VIII vero posteriores de VIII vitiis capitalibus. Nec non Collationum XXIII Sanctorum Patrum libri duo, clarius paraphrastice redditi a D. DIONYSIO CARTHUSIANO. His adjecimus opusc. D. JOHANNIS CLIMACIS, Κλίμαξ sive Scala Paradisi. Colon. Melch. Novesianus. 1540. fol.

33 —— —— de institutis renuntiantium libri XII. Collationes Sanctorum Patrum XXIV. Adj. sunt obscur. diction. interpretatt. et observationes. Acc. Regula S. Pachomii quae a S. HIERONIMO in Lat. Serm. conversa est. Lugd., P. Landry. 1606. 8°.

34 CASSIODORI, MAGNI AURELII, Opera omnia ad fidem MSS. Codd. emendata et aucta, notis et observat. illustr., operâ et studio J. GARETII. Rotomagi, Lud. Billaine. 1679. 2 tomi. 1 vol. fol.

35 CHRYSOSTOMI, JOHANNIS, *Archiepiscopi Constantinopolitani*, Opera, Graece (ex edit. HENR. SAVILII). Etonae, Joan. Norton. 1612. (1610—13). 8 vol. fol.

Eerste en zeer geroemde Grieksche uitgave.

36 —— —— Opera, Latine (ex edit. SIGISM. GELENII). Praec. Chrysostomi vita per DES. ERASMUM. Basil, Joannes Hervagius. 1547. 5 vol. fol.

Met inschrift: „*Est dni Jacobi nicolai. ambula prudenter.*" Daaronder: „*Est ecclesiae parochialis amstelrodam. beatae mariae virginis ex legato m. Jacobi nicolai. orate pro eo.*"

37 —— —— Opera, Latine, ad collat. exempl. utriusque linguae restituta. (ex edit. JOANN. FERRERII *Pedemontani*, cum praef. PHIL. MONTANI). Paris, Guil. Merlin et Sebast. Nivellius. 1570. 5 vol. fol.

38 CHRYSOSTOMI, JOHANNIS, Homiliae X Graece. Ex. bibl. J. SIRLETI *Cardinalis*. (Cur. J. B. GABIUS). Romae, Franc. Zannettus. 1581. 8°.

39 —— —— Diui Joannis Chrysostomi, quod multae quidem dignitatis, sed difficile sit episcopum agere, dialogi sex (*Graece*). Lovan. Rutg. Rescius et Joan. Sturmius. 1529. — *Ejusdem*, In dictum apostoli, *modico vino utere* (Graece). Ibid. 1530. — DES. ERASMI, Enarratio in Psalmum XXXIII. Basil. Hier. Frobenius. 1531. — ARISTOTELIS et PHILONIS, de Mundo (Graece, ed. J. TUSSANUS). Paris. Ascensius S. a. — JAC. LATOMI, de Pontifice Romano (?) Antverp. Mich. Hellenius. 1526. *S. tit.* 1 vol. 4°.

Met geschreven aanteekeningen van een van de vorige bezitters: Nic. Cannius Sr. of Paerius Diemenius (?).

40 CLEMENTIS ROMANI, Opera quae ad hunc usque diem extare comperta sunt, Latine, RUFINO TORANO *Aquileiense* interprete. Access. Canones Apostolorum per eundem Clementum in unum congesti, c. interpret. GREG. HALOANDRI et veteri edit. Paris, Car. Guillard. 1544. — GREGORII NAZIANZENI Orationes triginta octo, BILIBALDO PIRCKHEYMHERO —; Tractatus, Sermones et libro aliquot, RUFFINO *presbytero* et PETRO MOSELLANO interpretibus. Paris. Cl. Chevallonius. 1532. In 1 vol. fol.

Zie ook *Patres Apostolici* ed. Cotelerius (Verzamelingen van Kerkvaders).

41 —— —— De rebus gestis, peregrinationibus, atque concion. S. Petri epitome. Ejusdem Clementis vita. (Graece et Lat.), JOACH. PERIONIO interprete. Paris. Guil. Morelius. 1555. 4°.

42 —— —— Apostolicae Constitutiones et Catholica doctrina, FRANC. TURRIANO S. J. interprete e Graeco. Cum ejusd. scholiis et explanat. Acc. Canones Concilii Nicaeni ex Arab. in Lat. conversi et Responsa Nicolai I ad consulta Bulgarorum. Antv. Christ. Plantinus. 1578. — NIC. SANDERI, de visibili Monarchia Ecclesiae. Antv. Joa. Foulerus. 1578. In 1 vol. fol.

43 E. EKKER, De Clementis Romani priore ad Corinthios epistola. Traj. 1854. 8°.

44 CLEMENTIS ALEXANDRINI, Opera quae extant, Graece. Div. lectiones et emendat. in fine additae: opera FRID. SYLBURGII *veter*. (Heidelb.) Hieron. Commelin. 1592. — Acta Oecumenicae tertiae Synodi Ephesi habitae, Graece nunc primum e REUCHLIN. Biblioth. exempl. expressa. Ibid. 1591. In 1 vol. fol.

45 —— —— Opera quae extant, Graece et Latine, post accur. DAN. HEINSII recensionem. Acc. lectiones et emend. a FRID. SYLBURGIO collectae. Ed. juxta Parisinam a[i]. 1641. Colon. (Wittenb.) 1688. fol.

46 —— —— Opera quae extant. Latine, GENTIANO HERVETO *Aurelianensi* interprete. Basil. Offic. Sanctandr. 1592. — Acta Synodi Florentini, Graece. Insunt: GEORGII *Scholarii* et GENNADII *Scholarii*, Opera. Romae. Franc. Zanetus. 1577. In 1 vol. fol.

47 CYPRIANI, CAECILII, *episc. Carthaginensis*, Opera. Edit. tertia, a mendis repurgatiora, adjectis pluribus quae vulgata non fuerant, studio curaque D. ERASMI, *Roterodami*. Basil. Jo. Frobenius. 1525. — THOMAE AQUINATIS Enarrationes, quas Cathenam auream dicunt, in quatuor Evangelia, ex vetustiss. Codd. collat. emendatae opera DESID. MAHEU. Paris. Joa. Parvus. 1528. 1 vol. fol.

48 —— —— Opera, denuo recogn. collat. edit. P. MANUTII et G. MORELLII. Adnotatt. adj. JAC. PAMELIUS *Brugensis*. Antv. Vid. et Haer. Joa. Stelsii. 1568. fol.

49 —— —— Opera, recognita et illustr. a JOANNE FELLO. Acc. Annales Cyprianici, delin. a Jo. PEARSONIO. Ed. tertia cui add. sunt Dissertat. Cyprianicae HENR. DODWELLI. Amst. 1700. fol.

50 CYRILLI *Alexandr. Archiepisc.* Opera, Graece et Latine, cura et studio JOA. AUBERTI. Lutetiae, Regiis typis. 1638. 7 vol. fol.

Eenigste en zeldzame Grieksche uitgave van dezen Kerkvader.

51 —— —— Scita et elegantia Commentaria in quinque priores Moysis libros. Graece et Latine studio ANDREAE SCHOTTI. Antverp. Heredes Mart. Nutii et Joa. Meursius. 1618. fol.

52 —— —— Adversus Nestorii blasphemias contradictiones. Graece et Latine, ANT. AGELLIO interprete. Romae. Typogr. Vatic. 1607. fol.

53 —— —— Catecheses illuminatorum Hierosolymis XVIII et quinque mystagogycae, JOAN. GRODECIO interprete. (Latine). Paris. Gul. Desbois. 1564. 8°.

54 —— —— Adversus Anthropomorphitas liber, nunquam antehac editus. Ejusdem de adoratione in spiritu et veritate; BONAV. VULCANIO interprete. Colon. Gerv. Calenius. 1573. — JAC. SADOLETI, Epistola ad Senatum populumque Genevensem, qua in obedientiam Romani Pontificis eos reducere conatur. JOAN. CALVINI responsio. Argent. Wend. Richelius. 1539. In 1 vol. 8°.

55 DIONYSII AREOPAGITAE, Opera omnia quae extant, una cum ejusd. vitae scriptoribus, Graece et Latine. Acc. S. MAXIMI scholiae et GEO. PACHYMERAE paraphr. in Epistolas. Studio et opera PETRI LANSSELII. Paris. Mich. Sonnius. 1615. fol.

56 —— —— Opera quae extant. In eadem MAXIMI Scholia; GEORG. PACHYMERAE paraphrasis; MICH. SYNGELI Encomium (Omnia Graece). Paris. Guil. Morelius. 1561—62. 3 vol. 8°.

Vroeger het eigendom van „Alb. van der Laen Juniades Hornensis," wiens handteekening ook in andere werken gevonden wordt.

57 —— —— Opera (Latine) veteris et novae translationis, etiam novissimae MARSILII FICINI, cum comment. HUG ALB. THOMAE *Linconiensis*. Argentinae. 1502—3. 3 tom. 1 vol. fol.

58 —— —— Opera quae extant (Latine). Ejusdem vita. Scholia in libr. de ecclesiast. hierarchia. Omnia nunc pr. a JOACH. PERIONIO conversa. Acc. IGNATII atque POLYCARPI et MARTIALIS epistolae. Lovan. Hier. Wellaeus. 1566. 8°.

59 GEORGII PACHYMERAE, Paraphrasis in X epistolas B. DIONYSII AREOPAGITAE, nunc pr. latio don. per GOD. TILMANNUM. Cum praefat. interpretis s. apologia pro libris B. DIONYSII AREOPAGITAE, adv. calumnias Laur. Vallae, Mart. Lutheri et Des. Erasmi. Paris. Cl. Chevallon. 1538. 4°.

DOROTHEUS TYRIUS, zie Salvianus (hierachter), en *Historiae ecclesiast. Scriptores*, ed. Grynaeus (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

60 EPHRAEM SYRI, Opera omnia quae exstant Graece, Syriace, Latine. Ad MSS. Codd. Vaticanos, aliosque castigata, multis aucta. Nova interpret., praefatt., notis, variant. lection. illustrata. Romae, e Typogr. Vatic. 1732—46. 6 vol. fol.

Vol. I—III. Opp. Graeca et Latina, ed. J. S. Assemani; IV—VI. Opp. Syriaca, c. vers. Latina, edd. P. Benedetti et E. E. Assemani.

61 —— —— Opera omnia, recens Latinit. donata, scholiisque illustrata, interpr. et scholiaste GER. VOSSIO. Antv. Jo. Keerberg. 1619. fol.

Zie ook: *Praeclara ac divina quaedam.* 1574 (bij Verzamelingen van Kerkvad.)

62 EPIPHANII, *episc. Constantiae Cypri*, Opera Graece conscripta, nuncque primum in lucem edita. (C. praef. Jo. OPORINI). Basil. Jo. Hervagius. 1544. — *Ejusdem* Opera Latine, JANO CORNARIO interprete. Basil ex offic. Hervagiana per Eus. Episcopium. 1578. 1 vol. fol.

63 —— —— Opera omnia, Graece et Latine. DION. PETAVIUS ex vet. libr. recensuit, Latine vertit et animadvers. illust. Paris. M. Sonnius et all. 1622. 2 vol. fol.

ESAIAS EREMITA, vide: *Praeclara ac divina quaedam.* 1574 (bij Verzamelingen van Kerkvaders).

64 EUCHERII *episc. Lugdunensis* Lucubrationes aliquot, Latine, cura Jo. ALEX. BRASSICANI recens editae. Cum scholiis D. ERASMI *Roterod.* Basil. Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1531. — ISYCHII *presb. Hierosol.* In Leviticum libri VII, cur. Jo. SICHARDO. Basil. Andr. Cratander. 1527. In 1 vol. fol.

65 EUSEBII EMISENI *episc.*, Homiliae ad populum, ante aliq. annos in luc. ed. per JOAN. GAIGNEUM, nunc multo castigatiores impressi. Paris. Gabr. Buon. 1561. — SYNESII *episc. Ptolemaidis* Epistolae, Graece et Latine, THOM. NAOGEORGO interprete. Basil. Joan. Oporinus. (1558). In 1 vol. 8°.

66 EUSEBII PAMPHILI Opera omnia, Latine. Basil. Henr. Petrus. 1542. 4 tom. 1 vol. fol.

I. De Evangelii praeparatione, Georgio Trapezuntio interpr. — II. De Evangelii demonstratione, Donato Veronensi interpr. — III. De Hist. Ecclesiastica Ruffino interpr.; Adv. Hieroclem. — IV. Chronicon D. Hieronymo interpr., c. continuat. Hieronymi, Prosperi Aquitan. etc. (usque ad ann. 1542).

67 —— —— Evangelicae praeparationis lib. XV. Graece. Ex bibliotheca Regia. Lutet. Rob. Stephanus. 1544. fol.

Eerste, zeer fraaije uitgave.

68 —— —— Id. opus (Graece et Lat.). FRANC. VIGERUS S. J. rec., Lat. vertit et notis illustr. Coloniae. 1688. fol.

69 EUSEBII PAMPHILI, Chronicorum Canonum ll. II et SAMUELIS *presbyt. Aniensis*, Temporum usque ad suam aetatem ratio. (Graece et Latine). Ex Haicanis codd. expr. et castig. ANG. MAIUS et JOH. ZOHRABUS, nunc pr. Latinit. don. notisque illustr. ediderunt. Mediol. Regiis typis. 1818. fol.

Eusebii Pamphili, *Historia ecclesiastica*, zie de *Historiae ecclesiast. scriptores* ed. Valesius (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

EVAGRIUS, zie de *Historiae ecclesiast. scriptores*, ed. Valesius (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

FIRMICUS MATÉRNUS (JULIUS), zie Minucius Felix (hier achter), en zijne Astronomische Werken in de Afdeeling Sterrekunde.

70 FULGENTII AFRI, *episcopi Ruspensis*, Opera, antea nunquam impressa. Nunc prim. in lucem emissa (curâ BILIB. PIRCKHEYMERI). Item Opera MAXENTII JOHANNIS, in eodem Codice reperta. Hagenau, impensis Koberg. Norinb. In offic. Thom. Anshelmi. (15)20. — FULGENTIUS PLACIADES in Mythologiis (c. scholiis JAC. LOCHERI) August. Vindelic, Segism. Grym et Marc. Wirsung. 1531. — THOM. WALDEN, de Sacramentis editus in Witcleffistas et eorum asseclas. (Doctrin. Antiquitt. tom. II). Paris. Jod. Badius Ascensius. 1521. In 1 vol. fol.

71 FULGENTII AFRI, Opera, libr. mult. accessione, locupletata. Antverp. Christ. Plantinus. 1574. 8°.

72 GEORGII PISIDAE *diaconi Constantinop.*, Opus sex dierum seu mundi opificium (carm. jambico). Ejusd. de vanitate vitae. Graece c. Lat. vers. FED. MORELLI, Fed. f. (Heidelb.) H. Commelin. 1596.— APOLLINARII interpretatio Psalmorum vers. heroicis Graeca, recens. F. SYLBURGIUS Latin. interpretat. locis non paucis meliorem fecit. Ibid. 1596. 8°.

73 GREGORII MAGNI, *Papae*, Opera omnia quae extant, a mendis multis repurgata (curâ HULDR. COCCII). Basil. Hieron. Frobenius et Nicol. Episcopius. 1564. 2 vol. fol.

74 —— —— Opera omnia quae extant, repurg. et aucta. Cum praef. JAC. PAMELII *Brugensis*. Antv., Vid. et her. J. Stelsii. 1572. 2 vol. fol.

75 —— —— Opera, Sixti V jussu emendata atque aucta (c. praef. PETRI TUSSINIANENSIS). Paris (Typogr. Regia). 1619. 6 tom. 1 vol. fol.

Volgens den druk van Rome (1588—93).

76 —— —— Opera omnia. Ad MSS. Codd. emendata, aucta et illustr. notis. Studio Monachorum Ord. S. Benedicti e Congreg. S. Mauri. (DIONYS. SAMMARTHANI et GUIL. BESSINI). Paris. Cl. Rigaud. 1705. 4 vol. fol.

77 —— —— Moralia s. Expositio in Jobum. S. anni et loci indicat. fol.

Beschreven bij Hain, *Repertorium*. II. 505. (N°. 7927). — Blijkbaar is dit een zeer oude druk, misschien van vóór 1470. De initialen zijn fraai met kleuren geteekend. Fol. 1 ontbreekt en fol. 6—9 (van het Register) zijn door een oude hand bijgeschreven.

78 —— —— Opus homiliarum de tempore et sanctis, a plur. mendis restitutum. Antv. Joan. Bellerus. 1565. 12°.

79 GREGORII MAGNI, Pastorale, sive de pastorali cura. Lovan. Hier. Wellaeus. 1562. — PETRI DE SOTO, de institutione Sacerdotum qui sub Episcopis animarum curam gerunt. Ibid. 1562. In 1 vol. 12°.

80 Confessio Gregoriana, quibus contin. quid de iis fidei Christ. dogmat., quae nostro saeculo in controvers. vocantur senserit GREGORIUS MAGNUS. Ex omn. ejusd. Oper. collecta stud. THEOD. PETREI. Colon. Arn. Quentel. 1597. — PETRI BINSFELDII, Enchiridion theologiae pastoralis. August. Trevir. Henr. Bock. 1594. In 1 vol. 8°.

81 GREGORII NAZIANZENI, Opera omnia quae extant, Graece. Basil. Joa. Hervagius. 1550. — *Ejusdem* Opera, Latine, ed. WOLFG. MUSCULO. Basil. ap. eund. 1550. In 1 vol. fol.

82 —— —— Opera omnia, Latine Ed. aucta, elaborata per. Jo. LEWENKLAIUM. Basil. in Offic. Hervag. per Euseb. Episcopium. 1571. fol.

Afkomstig van Werner Helmichius die het, blijkens inschrift, van Walburg, gravin van Meurs ten geschenke had ontvangen.

83 —— —— Opera omnia, Latine, e nova translatione JACOBI BILLII, cum scholiis ejusdem. Paris. Cl. Fremy. 1569. fol.

Vergelijk Clemens Romanus (hiervoor) en *Praeclara ac divina quaedam*. 1574 (Verzamelingen van Kerkvaders).

84 GREGORII NYSSENI, Opera omnia, Graece et Latine nunc pr. ex MSS. codd. in luc. edita. (studio FRONT. DUCAEI), cum notis variorum. Paris. Seb. Cramoisy. 1615. 2 tom. — Appendix ad Greg. opera, edit. et partim interpr. JAC. GRETSERO. Paris. Mich. Sonnius. 1618. — In 2 vol. fol.

Vergelijk: *Praeclara ac divina quaedam*, 1574 (Verzamelingen van Kerkvaders).

85 S. P. HEYNS, Disput. hist.-theol. de Gregorio Nysseno. Lugd. Bat. 1835. 4°.

86 GREGORII THAUMATURGI *Neocaesariensis episc.*, MACARII *Aegyptii* et BASILII *Seleuciae episc.*, Opera omnia, Graece et Latine edita (a GER. VOSSIO). Acc. Jo. ZONARAE Expositio Canonic. Epistol. Paris. 1621. fol.

Vergelijk: *Praeclara ac divina quaedam*. 1574 (Verzamelingen van Kerkvaders).

HERMAS, vide *Patres Apostolici* ed. Cotelerius (Verzamelingen van Kerkvaders).

HERMIAS SOZOMENUS, vergel. *Historiae Ecclesiast. Scriptores* ed. Valesius (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

87 HIERONYMI, EUSEBII, *Stridoniensis*, Opera omnia, cum argum. et scholiis DES. ERASMI *Roterod.* Basil. Jo. Frobenius. 1516. 9 tom. Acc. Index, cum interpr. nom. Graec. et Hebraeorum, per JOAN. OECOLAMPADIUM in ord. digestus. Ibid. 1520. 10 tom. 6 vol. fol.

Met inschrift „*Omnia haec D. Hier. opera ex Indice expurgat. expurgavit Guericus ab ham Blisius Ss. t.*" Zelfs op het Register is de naam Oecolampadius overal uitgewischt.

88 —— —— Opera per MARIANUM VICTORIUM *Reat.* ex MSS. codd.

emendata et ab innum. error. vindicata. Antverp. Christ. Plantinus. 1578—89. 9 tom. 3 vol. fol.

Vergelijk: *Chronica tria* ed. Pontacus (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

89 Confessio Hieronymiana, ex omnibus Germanis B. HIERONYMI operibus collecta, opera studioque CORN. SCHULTINGI *Steinwichii*. Colon. Agripp., Arn. Mylius. 1585. fol.

90 HILARII *Pictaviensis episcopi*, Lucubrationes quotquot extant, olim per DES. ERASMUM *Roterod.* emend., nunc denuo per MART. LIPSIUM collatae et recognitae. Basil. Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1550. fol.

91 —— —— Opera quotquot extant, ad sensum verae pietatis restituta (stud. Jo. GILLOTII CAMPANI). Paris. Seb. Nivellius. 1572. — De Antiquitate Britannicae Ecclesiae et nomin. de privileg. Eccles. Cantuariensis atq. de Archiepiscopis ejusdem LXX historia. Antehac Londini A°. MDLXXII excusa: nunc vero recognita. Hanov. typis Wechelianis, ap. Cl. Marnium et haer. Jo. Aubrii. 1605. In 1 vol. fol.

92 HILDEPHONSI *Archiepisc. Toletani*, de virginitate S. Mariae liber. Ejusd. auth. alia, nunc pr. in luc. em. studio FRANC. FEU-ARDENTII. Paris. Seb. Nivellius. 1576. 8°.

IGNATIUS, zie Polycarpus (hier achter) en *Patres Apostolici* ed. Cotelerius (Verzamelingen van Kerkvaders).

93 JOANNIS SCHOLASTICI vulgo CLIMACIS, Opera omnia Graece et Latine, interpr. MATTHAEO RADERO. Paris. Seb. Cramoisy. 1622. fol.

Vergelijk: Cassianus (Johannes), hiervoor.

94 JOANNIS DAMASCENI, Editio Orthodoxae fidei. Eiusdem de iis qui in fide dormierunt (Graece, ex edit. DONATI VERONENSIS). Veronae, ap. Stephanum et fratres Sabios. 1531. 4°.

95 —— —— Orthodoxae fidei accurata explicatio, Graece et Latine, JACOBO FABRO *Stapulensi* interprete. Acc. in eosd. libr. JOD. CLICHTOVEI enarratio. Ejusdem alia Opera, Graece et Latine, JOAN. OECOLAMPADIO interpr. Basil, Henrichus Petri. 1548. — Veterum quorundam brevium Theologorum (Patrum, impr. Apostolicorum) Elenchus. c. praef. HENR. PETRI. Ibid. 1550. fol.

96 —— —— Adversus eos qui Sanct. Imagines traducunt, nunc pr. Lat. transl., GODEFR. TILMANNO interprete. Antverp. Joan. Steelsius. 1556. 12°.

97 —— —— Opera omnia, Latine. Item JOANNIS CASSIANI Eremitae non prorsus dissim. argum. libri aliquot. Studio MARCI HOPPERI. Basil. Henr. Petri. 1575. fol.

98 IRENAEI *Episcopi Lugdunensis*, Adversus portentosas haereses Valentini et aliorum ll. V., Latine, additis Graecis quae reperiri potuerunt: opera NIC. GOLLASII. (Paris.) Joa. le Preux et Jo. Parvusi 1570. — JUSTINI *philos. et martyris* Opera, Graece et Latine (vers. JOA. LANGI emend.) c. emendat. et praemiss., opera FRID. SYLBURGI. *Vet.* (Heidelb.) Hieron. Commelinus. 1593. In 1 vol. fol.

99 IRENAEI, Idem opus, fragm. Graecis ac Latinis, item quibusdam S. POLYCARPI scriptis locupletati; c. annotat. et emendation., studio et opera F. FRANC. FEU-ARDENTII. Colon. Offic. Birckmann. Sumpt. Arn. Mylii. 1596. fol.

100 ISIDORI PELUSIOTAE, Epistolarum libri III, nunc primum Graece editi. Quibus acc. JAC. BILLII latina interpret. Ejusdem BILLII Sacrarum Observationum libri II. Paris. Guil. Chaudiere. 1585. fol.

ISIDORUS HISPALENSIS, *de divinis Cathol. Eccles. officiis*, zie de Afdeeling Liturgie.

JUSTINI, *Philos. et Martyris*, Opera; zie achter Irenaeus (hierboven); voorts achter Philo Judaeus (Afdeeling: Joodsche Godgeleerdheid) en achter Nicandri *Theriaca* (Oude Geneeskundige Schrijvers).

101 F. J. J. A. JUNIUS, De Justino Martyre apologeta adv. Ethnicos. Lugd. Bat. 1836. 8°.

102 LACTANTII, LUCII CAECILII FIRMIANI, Opera omnia. Ed. noviss. ad LXXX et amplius MSS. codices, editosque XL collata et emend., atque notis illustr., cur. J. B. LE BRUN et NIC. LENGLET DUFRESNOY. Paris. 1748. 2 vol. 4°.

103 —— —— Opera: Divinae Institutiones et alia, omnia studio MICH. THOMASII emendata, cum notis ejusdem. Antverp. Christ. Plantinus. 1570. 8°.

104 LEONIS I, *Rom. pontificis*, Opera omnia, nunc denuo repurg. per F. LAUR. SURIUM *Carthus*. Adj. LEONIS IX *Rom. pontif.* aliquot lucubrationes. Colon. Jo. Birckmann. 1569. fol.

105 —— —— Ejusdem, MAXIMI *Taurinensis Episc.* et PETRI CHRISOLOGI *Ravenn. episc.* Opera omnia, cur. Jo. VLIMMERIUS. Paris. Hier. Drouart. 1614. fol.

106 MACARII *Eremitae Aegyptii*, Homiliae Spirituales XL de integritate quae decet Christianos. Graece et Lat., convers. et nunc pr. in Germ. ed. a ZACH. PALTHENIO. Francof. Vid. Joan. Wicheli. 1594. 8.

Vergelijk Gregorius Thaumaturgus (hierboven).

MARCUS ASCETA, zie *Praeclara ac divina quaedam*. 1574 (Verzamelingen van Kerkvaders).

MAXENTII JOHANNIS, *Opera*; zie Fulgentius Afer (hierboven).

MAXIMI CONFESSORIS, *Aphorismi et Sententiae*, zie *Sententiae, cet.* 1546 (Verzamelingen van Kerkvaders).

MAXIMI TAURINENSIS, Opera; zie Leo I (hierboven) en Salvianus (hier achter).

107 MINUCII FELICIS, MARCI, Octavius, cum omn. notis ac commentar. novaque recens. JAC. OUZELII. C. ejus animadvers. Acc. JULII FIRMICI MATERNI de errore profan. religionum. Lugd. Bat. J. Maire. 1652. 4°.

NILUS, zie *Praeclara ac divina quaedam*. 1574 (Verzamelingen van Kerkvaders).

108 ORIGENIS ADAMANTII, Opera, latine (ex var. antiq. interprett. edita, studio JAC. MERLINI). Paris. Joa. Parvus et Jod. Badius Ascensius. 1512. 4 tom. 2 vol. fol.

109 —— —— Opera omnia, latine, jam olim translata et recognita, nunc a GILB. GENEBRARDO partim cum Graeca verit. collata, partim libris recens versis aucta Paris (Typ. Regia). 1604. 2 tom. 1 vol. fol.

110 —— —— Contra Celsum ll. VIII; ejusdem Philocalia (Graece et Lat.). GUL. SPENCERUS vers. recogn. et annotatt. adjecit. Acc. notae DAV. HOESCHELII et Jo. TAURINI. Cantabr. 1677. 4°.

111 OROSII, PAULI, Historiarum adversus Paganos libri VII. à mendis vindic. et annotation. illustr. opera FRANC. FABRICII. Acc. Orosii Apologeticus contra Pelagium, de arbitrii libertate. Colon. Mat Cholinus. 1573. 8°.

PACIANUS BARCILONENSIS, de poenitentia et confessione, Zie: Salvianus (hier achter).

112 PAULINI *episc. Nolani* Opera omnia ex vetust. exempl. restit. ac argum. illustr. studio HENRICI GRAVII. Colon. Mat. Cholinus. 1560. 8°.

113 PETRI CHRYSOLOGI, Opus Homiliarum, nunc pr. in lucem editum. Colon. Melch. Novesianus. 1541. — ZACHARIAE *episc. Chrysopolitani,* In unum ex quatuor sive de concordia evangelistarum. (Lugd) Euch. Cervicornus. 1535. 1 vol. fol.

Vergelijk Leo I (hier boven).

114 PHILIPPI PRESBYTERI, Commentarius in historiam Job, c. praefat. JOA. SICHARDI. Basil. Ad. Petrus. 1527. fol.

115 POLYCARPI et IGNATII Epistolae (Graece): cum vet. vulg. interpret. Latine, et Ignatii versione ant. alia, in Anglia reperta. Praef. est JAC. USSERII dissertatio. Oxon. 1644. — JAC USSERII, Appendix Ignatiana. Lond. 1647. 1 vol. 4°.

Vergelijk: *Patres Apostolici*, ed. Cotelerius (Verzamelingen van Kerkvaders).

116 PHILONIS *episc. Carpathii,* in Canticum Canticorum interpretatio, STEPH. SALUTATO interprete. Paris. Chr. Wechelus. 1537. — FRANC. TITELMANNI, Commentarii in Cantica Canticorum. Antv. Joan. Steelsius. 1547. In 1 vol. 8°.

117 PRIMASII *Uticensis episc.* In omnes Pauli epistolas Commentarii. Colon. Joan. Gymnicus. 1538. 8°.

118 PROCOPII GAZAEI, *Sophistae* Commentarii in Octateuchum s. priores V. Test. libros. Nunc prim. ex Graeco MS. cod. in lat. conv. CLAUDIO THRASYBULO interprete. (Cum praef. JAC. GESNERI). (Basil.). Andr. et Jac. Gesner. S. a. fol.

Volgens Ebert *(Bibliogr. Lexicon,* II. 522) is dit dezelfde uitgave als die van 1555 bij dezelfde drukkers, met dit onderscheid, dat

in plaats van de voorrede van den vertaler, hier slechts een kort voorberigt van Jac. Gesner vooraf gaat. De vertaler wordt daar Cr. Clauserus, hier Claudius Thrasybulus genoemd.

119 PROCOPII GAZAEI, Epitome variarum in Esaiam proph. commentationum (Gr.-Lat.). Cum praeposito EUSEBII PAMPHILI fragmento, de vitis prophetarum; JOANNE CURTERIO interprete. Additae sunt ad Graeca Esaiae verba veterum septem interpretat. differentiae, cum suis notis ab Origenis hexaplis desumptae. Paris. Mich. Sonnius. 1580. fol.

PROCOPIUS CAESAREENSIS, zie *Historiae Byzantinae Scriptores* (Geschiedenis van het Byzantijnsche Rijk).

120 PROSPERI AQUITANICI, *Episc. Regensis*, Opera, vetust. exempl. collat. recognita. (Cur. JUL. SCARLATINUS). Lugd. Seb. Gryphius. 1539. — RUD. BAYNUS, Comment. in Proverbia Salomonis, ex ipsis Hebraeorum font. manant. Paris. Mich. Vascosanus. 1555. In 1 vol. fol.

Vergelijk *Chronica tria*, ed. Pontacus (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

121 PRUDENTII CLEMENTIS, AURELII, Opera, commentariis AELII ANTONII NEBRISSENSIS atq. JOAN. SICHARDI scholiis illustr. Antverp. Aegid. Diesth. 1546. 8°.

Met geschreven aanteekeningen.

122 —— —— Opera. Interpret. et notis illustravit STEPH. CHAMILLARD S. J. In usum Delphini. Paris. 1687. 4°.

123 RUFFINI (TYRANNII) *Aquileensis presb.* Opuscula quaedam, nunq. in lucem edita, partim nuper emend. et castig. (stud. REN. LAUR. DE LA BARRE). Paris. Mich. Sonnius. 1580. — Ejusdem in LXXV Davidis Psalmos Commmentarius, in lucem ed. (cura ANT. DE ALBONE). Lugd. Gul. Rouillius. 1570. — In priorem Pauli ad Timotheum Epistolam commentarii et digressiones. Collectore CLAUDIO ESPENCAEO. Acc. Ejusd. de clandestinis matrimoniis consilium. Paris. Mich. Vascosanus. 1561. In 1 vol. fol.

Zijne *Historia Ecclesiast. post Eusebium*, vindt men in de *Histor. Eccles. Scriptores*, ed. Grynaeus (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

124 SALVIANI *episc. Massiliensis*, de vero judicio et providentia Dei ll. VIII. MAXIMI *Taurinensis* Homiliae. PACIANI *Barcilonensis* de paenitentia et confessione. SULPICII SEVERI Sacrae historiae ll. II. DOROTHEI *Tyrii* de prophetis et discipulis Domini. HAYMONIS *Halberstattensis* Sacrae historiae epitome. Adj. in tres poster. PETRI GALESINII notationibus. Romae, Paulus Manutius Aldi f. 1564. fol.

Vroeger blijkens inschriften in het bezit van Cornelius Rekenarius en van Martinus Monfortius, *quondam in Curia Traject. causarum patronus*, die er vele aanteekeningen van zijne hand heeft bijgeschreven. — Eene vroegere uitgaaf van dit werk (Basel 1530) vindt men achter Ruperti Tuitiensis Opera (Afdeeling Middeleeuwsche Godgeleerden).

125 —— de Gubernatione Dei et de justo praesentique eius judicio ll. VIII. *Ejusdem* Epistol. lib. I, nunc pr. editus.; TIMOTHEI nomine,

ad Eccles. Cathol. lib. IV. Ex biblioth. P. PITHOEI. Paris. Sebast. Nivellius. 1580. 8°.

SOCRATES SCHOLASTICUS, zie *Historiae Eccles. Scriptores*, ed. Valesius (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

126 SEVERI, SULPICII, Opera quae extant, a VICT. GISELINO emend. et notis illustr., c. S. Severi vita etc. eodem Giselino auctore. Antv. Chr. Plantinus. 1574. 8°.

127 —— —— Sacrae historiae a mundi exordio ad sua usque tempora deductae, ll. II nunc pr. in luc. ed. Item aliae quaedam historicae appendices (Cur. MATH. FLACIUS). Basil., J. Oporinus. (1556). 8°.

128 —— —— Id. opus.— Item DOROTHEI *Episc. Tyri* de vita Prophet. et Apostol. synopsis. Paris. Gul. Guillard. 1560. — JOACH. PERIONII de rebus gestis vitisque apostolorum. Paris. Car. Perier. 1561. — Brevis myster. S. Missae officii explicatio. MS. — In 1 vol. 12°.

Vergelijk Salvianus (hie boven).

129 SIDONII, CAJI SOLLII APOLLINARIS, Opera, JAC. SIRMONDI cura et studio recognita notisque illustrata. Paris. Seb. Cramoisy. 1614. 8°.

130 SIXTI III. Pont. Max. Liber de divitiis. Eiusdem de malis Doctoribus et alia, per JAC. SALVAT. SOLANIUM emendata. Antverp. Chr. Plantinus. 1575. 12°.

131 SYNESII *Episc. Cyrenensis*, Opera omnia, Graece ac Latine nunc primum conjunctim edita, interpret., ex vett. Codd. recens. ac notis illustr. a. DION. PETAVIO. Lutet. Hier. Drouart. 1612. fol.

132 —— —— Aegyptii seu de providentia disputatio, conversa in Lat. serm. Addita epistola ejusdem ad Orum hactenus non ed. Graece et Lat. Elabor. omnia ab ESR. RUDINGERO. Basil., J. Oporinus. 1557. 8°.

Vergelijk Eusebius Emisenus (hiervoor).

TATIANI *Assyrii*, *Oratio contra Graecos*, zie *Sententiae*, etc. 1546 (Verzamelingen van Kerkvaders).

133 TERTULLIANI, Q. SEPTIMII FLORENTIS, Opera, per BEATUM RHENANUM e tenebris eruta, adjectis singul. libr. argumentis et nullibi non conjecturis, ac nuper annotat. fusior. superadd. Basil. Offic. Frobeniana. 1528. fol.

Met inschrift: „Ex indice expurgatorio expurgavit Guericus ab ham blisius." Het boek draagt er weinig sporen van.

134 —— —— Opera, ad complures vett. codd. recognita, non omissis BEATI RHENANI annotation. (Edidit SIGISM. GELENIUS). Basil. Hier. Frobenius & Nic. Episcopius. 1562. fol.

135 —— —— et ARNOBII Opera, vet. et recent. exempl. collat. restituta, locis Scripturae aucta et illustrata commentariis. Studio et labore REN. LAUR. DE LA BARRE. Paris. Guil. Julianus. 1580. fol.

136 —— —— Opera ad vetustiss. exempl. fidem emendata, NIC. RIGALTII observatt. et notis illustrata. — JAC. PAMELII *Brug.* Argu-

menta et annotationes in Tertulliani opera, quibus adj. sunt annotatt. diversorum. Paris. Mathur. du Puis. 1634—35. 2 vol. fol.

137 J. L. MOSHEMII, De aetate Apologetici Tertulliani et initio persequutionis Christianorum sub Severo commentatio. Helmst. 1724. 4°.

138 THEODORETI *Episc. Cyri*, Opera omnia, quorum plurima Graece, quaedam etiam Latine nunc primum prodeunt. Graeca cum MSS. exempl. diligenter collata, Latinae versiones ad Graec. normam exactae et recognitae. Cura et studio JACOBI SIRMONDI. Paris. S. et G. Cramoisy. 1642. 4 vol. — Auctarium seu Operum tomus V. in lucem ed. cura et studio JOANNIS GARNERII. Paris. Edm. Martini & Jo. Boudot. 1684. 5 vol. fol.

139 —— —— Dialogi tres, Graece et Latine, interpr. VICTOR. STRIGELIO. Lips. Ern. Voegelinus. 1568. 8°.

140 —— —— Quaestiones in Apora S. Script., praesertim in Pentateuchum, et libros Josuae et Judicum, Graece, cura JOAN PICI. Paris. Jac. Puteanus. 1558. 4°.

Vergelijk *Historiae Ecclesiast. Scriptores*, ed. Valesius (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

THEODORUS LECTOR, zie *Historiae Eccles. Scriptores*, ed. Valesius (Afdeeling Kerkgeschiedenis).

THEOPHILI, *Antiochensis episc.* de Deo et fide Christ. contra Gentes, zie *Sententiae, cet.* 1546 (Verzamelingen van Kerkvaders).

THEOPHYLACTUS SIMOCATTA, zie het *Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae* (Geschiedenis van het Byzantijnsche Rijk).

TITUS BOSTRENSIS, zie *Victor Antiochenus.*

141 VICTORIS ANTIOCHENI in Marcum, et TITI *Bostrorum episc.* in Evangelium Lucae commentarii, nunc pr. studio et opera THEOD. PELTANI luce simul et latinit. donati. Acc. DIONYSII ALEXANDRINI Epistola, de Domin. resurrect. tempore. Ingolst. Dav. Sartorius. 1580. 8°.

142 VINCENTII LIRINENSIS, pro Cathol. fidei antiquitate et veritate, c. commentar. JOAN COSTERII. Antv. Joan Steelsius. 1560. 12°.

IV. Godgeleerden in de Middeleeuwen.

A. INLEIDING, LETTERKUNDE.

Vergelijk de Afdeeling I. C.: *Algemeene Theologische Letterkunde,* enz.

B. VERZAMELINGEN.

Vergelijk de Afdeeling III. B.: *Verzamelingen van Kerkvaders.*

C. AFZONDERLIJKE UITGAVEN.

Vergelijk de Afdeelingen: *Verklaring van den geheelen Bijbel, van het Oude, van het Nieuwe Test.* (III. F. G. H.) en *Praktische Godgeleerdheid* (VII).

1 Abaelardus.— J. Offerhaus, De Abaelardi theologi methodo. Gron. 1855. 8°.

2 Albertus Magnus, De Laudibus Mariae Virginis. Sine loci, anni et typogr. nomine. 164 ff. in 2 col., 36 reg., litt. capital. pict. Sine pagin. aut signat. —

(Petri Comestoris), Historia Scholastica super Novum Testamentum. Ultraj. Nic. Ketelaer et Ger. de Leempt. 1473. 142 ff., 28—30 reg., litt. capital. pict. Sine pagin. aut signat. — In 1 vol. fol.

De eerste, zeer oude druk is niet beschreven in Hain's *Repertorium,* hoewel het op- en onderschrift van de door hem vermelde Baselsche druk (N°. 462), wat de woorden betreft geheel met deze overeenkomt, maar in de verkortingen veel verschilt.

Comestor's *Historia Scholastica* is bij Hain beschreven (N°. 5540), maar onnaauwkeurig (uit Panzer?) Het opschrift is — de verkortingen zijn overgebragt — „*Scolastica hystoria super nouum testamentum cum additionibus atque incidentijs. Incipit feliciter.*" (zonder Comestor's naam). — Het onderschrift is bij Hain getrouw weergegeven. Achter dit exempl. is gevoegd een geschreven tafel van denzelfden tijd met verwijzing naar de met de hand geschreven fol. boven ieder blad, 5 ff. —

3 —— —— Enchiridion verae perfectaeque virtutis, Paradisus animae merito nuncupatum. Antverp. Greg. Bontius. 1543. 12°.

4 —— —— Paradisus animae s. de virtutibus. Ejusdem de adhaerendo Deo. Colon., Lud. Alectorius. 1578. — Bulla super forma juramenti

professionis fidei, cum Institution., in usum Sodalit. B. Mariae Virg. Ibid. 1578. 1 vol. 12°.

ALLIACO, PETRUS DE, vide Petrus.

5 ANSELMI *Cantuariensis Archiepiscopi*, Opera omnia. Praec. Vita auctoris. Colon., Mat. Cholinus. 1560. fol.

6 —— Opera omnia, ex collat. Vet. Cod. emendatt., notis illustr. et nov. opusc. aucta, Studio et opera Jo. PICARDI *Bellovaci*. Colon. Petr. Cholinus. 1612. 4 tom. 1 vol. fol.

7 G. R. VEDER, De Anselmo Cantuariensi. Lugd. Bat. 1832. 8°.

8 ANTONINI, *archiepisc. Florentini*, Summa theologiae. Nuremb., Anth. Koberger. 1486—87. 4 vol. fol.

Beschreven bij Hain, *Repertorium*, N°. 1246. — Voor het eerste deel is de *Tabula quintuplex* of het *Repertorium* van Joh. Molitor gevoegd. — Vóór in het tweede deel vindt men dit inschrift: „*Iste liber pertinet fratribus sacrae ordinis beati Francisci* (?) *habitantibus in conventu sancti pauli in Amstelredamme*."

9 —— Idem opus. Praec. JOH. MOLITORIS Repertorium. Basil. per magistros Joannes: amorbachium, peter et froben collegas (*sic*). 1511. 4 tomi. 3 vol. fol.

10 —— Idem opus. (Edid. JOAN. THIERRY *Lingonensis*). Praec. JOH. MOLITORIS Repertorium. Lugduni, Joh. Cleyn Alemannus. 1516. 4 vol. fol.

Met inschrift: „*ff. W. Leonis* 1518." — Deze fraaije druk is gelijnd (réglé), en in een fraai gefigureerden band gebonden, waarop men leest: „: *Andri*: *Boule*:"

AQUINAS, THOMAS, vide Thomas.

11 AUREOLI, PETRI, *Verberii*, Commentarii in libros IV Sententiarum. (Acc. *Ejusdem* Quodlibeta sexdecim). Romae. Typogr. Vaticana. 1596—1605. 2 vol. fol.

12 BACHONIS, JOANNIS, Quaestiones in quatuor libros sententiarum et Quodlibetales, ed. Jo. CHRYSOST. MARASCA. Cremon. M. Ant. Belpierus. 1618. 2 vol. fol.

13 BERCHORII, PETRI, Opera omnia, totam Scripturae, morum, naturae historiam complectentia. Col. Agripp. Ant. Hieratus. 1620. 3 tom. 2 vol. fol.

14 BERENGOSII, *Abbatis ad D. Maximinum, extra muros Trevirorum*, Opuscula (de laude et inventione S. Crucis etc.), nunq. hact. visa (ed. cura F. CHRISTOPHORI *Carthus. Trevir. Prioris*). Colon. Mat. Cholinus. 1555. — Een alder troostelijckste leeringhe, van den Cruyce. Ghetr. wt dye boecken van Broeder THOMAS HAMERKEN. Thantw. by Jan Roelants. 1566. 1 vol. 8°.

15 BERNARDI *abbatis Clarevallensis*. Opus preclarum suos complectens sermones de tempore; de sanctis; et super cantica canticorum. Aliosque plures ejus sermones et sententias. Ejusdem insuper epistolas ceteraque universa ejus opuscula. Dni quoque GILLEBERTI, *abb.*

de *Hollanda in Anglia* super Cantica sermones. (Edit. cur. JUD. CLICHTOVEI *Neoportuensis*). Cum Append. et Tabulis. Paris. Johannes Parvus. 1517. fol.

16 —— Opera omnia, recognita atque emendata (cura FRANC. COMESTORIS. 1547). Paris. Guil. Merlin et al. 1566. fol.

Op den titel wordt vermeld, dat deze uitgavé is aangevuld uit de Hervagiaansche druk van hetzelfde jaar, waarin eenige nog onuitgegeven geschriften van Bernardus, door Jacobus Pamelius Brugensis waren aan het licht gebragt.

17 —— Opera. Paris. e Typogr. Regia. 1642. 4 tom. 5 vol. fol.

18 —— De consideratione, ad Eugenium ll. V. Ejusdem de praecepto et dispensatione. Dilig. HENR. CUYCKII castig. et notis illustrati. Antv. Chr. Plantinus. 1571. 12°.

19 C. COLBERG, De Bernhardo Abbate Clarae-Vallensi ab Alexandro III. Papa in numerum Sanctorum relato. Regiom. 1725. 4°.

20 BONAVENTURAE, *Episc. Card. Albanen(sis)*. Opera, Sixti V jussu diligent. emendata et aucta (cura CONSTANTII Cardin SARNANI). Romae, Ex Typograph. Vaticana. 1588—96. 7 vol. fol.

21 —— Tractatus et libri quidam plurimi. Argentinae, Mart. Flach. 1489. fol.

Beschreven bij Hain, *Repertorium*. I. 476 b.

22 —— In primum et secundum librum Sententiaram Praec. Epist. JOH. BECKENHAUS *Moguntini* et NIC. TINCTORIS *de Guntzenhausen, imp. eccl. Bamberg. praedicatoris*. Nurnb. Anth. Koberger. 1491. 2 tom. 1 vol. fol.

Beschreven bij Hain, *Repertorium*. I. 485. — *Catal. Bibl. Rheno-Traject.* I. 153. — Vooraan geschreven: „*Liber parochialis ecclesie beate Marie virginis in Amstelredamis, ex legato honorati viri Magistri Cornelii filii Ghysberti licentiati in theologia. Orate pro eo.*"

23 —— Opuscula varia. Paris. Berth. Rembolt. 1517. 3 ptes. 1 vol. 4°.

Ejusdem *de corpore Christi*, vide Guillelmus de Gouda.

24 Compendium totius Theologicae veritatis (autore INNOCENTIO V aut AEGIDIO ROMANO [COLONNA]) Venet. Iord. Ziletti. 1565. 12°.

25 DENYSE, NICOL. *Ord. Minorit.* Opus super Sententias. Lugd. Sim. Bevelaqua. 1516. 8°.

26 DIONYSII CARTHUSIANI Summa fidei orthodoxae. Nusquam antehac typis exc. (C. epist. nuncup. F. THEOD. LOHER à STRATIS). Paris. Joan Roigny. 1548. 8°.

27 —— —— de quatuor hominis novissimis. Ejusdem Colloquium de judicio animarum. Antverp. Joan Steelsius. 1574. 16°.

28 DORLANDI, PETRI, Viola animae (compl. 7 Dialogos, concinn. ex M. RAIMUNDI SEBUNDII, *Theologia naturali*). Antverp. Joan Hillenius. 1543. 12°.

29 DUNS SCOTI, JOANNIS, Opera omnia, collecta, recognita, notis, scholiis et commentar. illustrata a PP. Hibernis, Collegii Rom. S. Isidori professoribus (imprimis LUC. WADDINGO). Lugd., Laur. Durand. 1639. 12 tom. 10 vol. fol.

30 —— —— —— Scriptum Oxoniense in primum Sententiarum librum. Opera GREG. POMI AUREI dispositum, locupletatum etc. Venet., B. Junta, J. B. Clottus & Soc. 1612. fol.

31 —— —— —— Scriptum Oxoniense super quartum Sententiarum. Paris. Jod. Badius Ascensius. 1519. — *Ejusdem* Questiones quodlibetales ex quatuor Sententiarum volumin. Ibid. 1519. 1 vol. fol.

32 DURANDI DE S. PORTIANO. In quattuor Sententiarum libros, quaestionum plurim. resolutionis et exact. decisiones, a JAC. MERLINO recogn. et illustr. Paris. impress. ap. Ascensium, impensis Joh. Parvi 1508. fol.

33 GERSON, JOHANNES, Opera omnia. (Collegit, partim ex Gall. lingua in Latinam trad. et tabulis auxit JOAN. GEILER, *de Keisersberg*). S. l. (Argent.) 1488 et Basil. 1517—18. 4 vol. fol.

Vol. I. f. 1.: *Inventarium eorum quae in operibus Gersonis continentur.* (50 ff.). Seq.: *Prima pars operum Joh. G.* 1488. — Vol. II. (Ontbr. het titelblad). 1488. Beiden zonder naam van drukker, maar gedrukt met de letter van Joh. Prüss te Straatsburg. (Zie: Hain, *Repertorium.* II. 460.

Vol. III. f. 1. (Titel in randwerk): *Tertia pars*, etc. zond. plaats of naam. 1518. — Vol. IV. f. 1. (Titel in randwerk): *Quarta et nuper conquisita pars operum Joannis de Gerson .... Wymphelingiana recognitione illustrior*, etc. f. 1 b: *Prologus* Jacobi Wympfelingi *in opp. J. G. nova* (1501). Basil., in offic. Adami Petri, sumptu Ludov. Hornken et Godofr. Hitorpij. 1518. Seq.: *Sermo eiusdem J. G. de passione domini*, cet. (16 ff.). Basil. 1518.; *Index preclare dictorum, ex tribus primis partibus coactus*, cet. (42 ff.) S. l. et a. (Ibid. 1518).

Voorin het eerste deel het inschrift: „*liber parochialis*," etc. (als in den Bonaventura van 1491).

34 —— —— Opera omnia, Adj. epistolis miraculorum quae per ejus merita Deus operatur et epithoma vitae ejus. Argentor., Joan. Knoblouch. 1514. 4 vol. fol.

GERSON, JOAN., *de cordis meditatione*, vide Thomas à Kempis.

GOUDA, GUILLELMUS DE, vide Guillelmus.

35 GUARRICI, *Abbatis Igniacensis.* Sermones, a mendis vindicati per JOAN. COSTERIUM. Lovan. Joan. de Winghe. 1555. 8°.

36 GUILHELMUS DE GOUDA.— Tractatus de expositione misse. Editus a venerabili fratre Guilhelmo de gouda. ordinis minorum de obseruantia: (*In fine:*) Impressum Dauentrie. Anno dni. M. cccc. xc. Nona Augusti. in profesto laurentii mrꝫ. 18 ff. (fol 1*a* tit. *en gekleurde titelplaat;* fol. 1*b en* 18*b wit*), 37 lign. Sign. a iii (fol. 3). — c iii (fol. 15). S. pagin. (*gekleurde voorletters*).

Vermeld in Visser's *Naamlijst*, p. 32, Hain, *Repertorium.* N°. 8731. — In denzelfden band de volgende stukken:

Tractatus eximii doctoris Bonauenture Ordinis minorum. de corpore christi et de preparatione ad eius deuotam susceptionem. ritamque celebrationem misterij misse rcζ. (*In fine:*) Explicit..... Anno incarnationis domini. M. cccc. xcix.

Beschreven bij Hain. N°. 3549. — Waarschijnlijk van dezelfde drukkerij als het vorige.

Sermones Sancti Augustini ad heremitas. (*In fine:*) Explicit. S. a. et l. (c. 1490.)

Beschreven bij Hain. N°. 1997, die Mart. Flach te Straatsburg als den drukker opgeeft.

Sermones Michaelis de ungaria predicabiles per totum annum licet breues. (*In fine:*) Impressum Argentine Anno domini. M. cccc. xc. Finituз in profesto Michaelis.

Beschreven bij Hain. N°. 9046. De druk is dezelfde als van het vorige stuk, en dus van Mart. Flach.

Tractatulus solennis de arte et vero modo predicandi ex diuersis sacrorum doctorum scripturis et principaliter sacratissimi cristiane ecclesie doctoris Thome de Aquino etc. (*In fine:*) Sequitur arbor. S. a. et l.

De te volgen *arbor* ontbreekt hier, even als in 't exemplaar door Hain beschreven, N°. 1354. — Dit stuk is met dezelfde letter gedrukt als het boven vermelde Traktaat van Bonaventura.

(ARISTOTELES, de Secretis Secretorum). Incipit liber qui dicitur secreta secretorum qui liber tractat de regimine cuiuslibet hominis quem librum scripsit aristotiles ad alexandrum discipulum suum. (*In fine*, fol 21 a): Finit liber de secretis secretorum aristotilis, de regimine Sanitatis et de physionomia cuis libet hominis. — 21 ff. 30 lign. Sign. a 3.—d. Sine pagin.

Niet bij Hain beschreven. Bl. 1, waarop misschien de titel, ontbreekt in dit exemplaar. — Het is met een oude doch nette gesloten letter gedrukt.

Incipit formula viuendi canonicorum siue vicariorum secularium. aut etiam aliorum deuotorum presbyterorum. (*In fine:*) Hec prescripta formula viuendi canonicorum edita est a quodam religioso ordinis Carthusiensis *cet.*

Beschreven bij Hain. N°. 7254.

In 1 vol. 4°.

37 GUILHELMUS DE OCKAM, Quaestiones et decisiones in quattuor libros Sententiarum. Ejusd. Centilogium theologicum. Praec. Tabula alphabetica et Epist. JOD. BADII ASCENSII Joh. Tritemio. Lugduni, Joh. Trechsel. 1495. fol.

Met geschreven aanteekeningen. De druk beschreven bij Hain, *Repert.* III. 517—18.

38 GUILLELMI *Parisiensis episc.*, Opera. Paris., sumpt. Franc. Regnault. 1516. 2 tomi. 1 vol. fol.

Zonder titel. Vooraan een index alphabeticus op het 1e deel: „*ab Orontio Fine Delphinate collectus*" (9 ff.); het 1e deel behelst 171 ff.; het 2e deel (zonder titel of index). 318 ff.

Ejusdem *de Sacramentis*, zie: Cochlaeus, Joan. (Afdeeling Katholieke Godgeleerden).

39 GUILLIBERTI *Tornacensis*, Sermones ad omnes status, de novo correcti et emendati. Lugdun. ap. Steph. Gueuyard. Impr. per Joh. de Vingle. 1511. 8°.

40 HINCMARI *Archiep. Remensis*, Opera, ed. cura et studio JAC. SIRMONDI. Paris. S. et G. Cramoisy. 1645. 2 vol. fol.

KEMPIS, THOMAS à, vide Thomas.

41 LANFRANCI *Cantuar. Archiep.* Opera omnia, evulg. LUC. DACHERIUS *Bened. Congreg. S. Mauri*: vitam et epistolas notis et observat. illustr. et append. adjecit in qua: *Chronicon Beccense; Vita B. Herluini Fundat. Abb. Becci* etc. Paris. Joa. Billaine. 1648. fol.

LEONIS IX Papae, *Lucubrationes aliquot*, vide Leo I. (Afdeeling Kerkvaders).

LOMBARDUS, PETRUS, vide PETRUS Lombardus; Richardus a S. Victore.

MANECTIS, JANOCII DE, *de dignitate et excellentia hominis*, vide OSW. FISCHER, *in Psalmos poenitentiales* (Afdeeling Pastoraal en Liturgie).

MICHAEL DE UNGARIA, Sermones, vide Guill. de Gouda.

OCKAM, GUILLELMUS DE, vide Guillelmus.

42 PERALDI GUILIELMI, Summa virtutum ac vitiorum. Antv., Phil. Nutius. 1571. 2 vol. 8°.

43 PETRI DE ALLIACO, Quaestiones super I, III et IV Sententiarum. Sine loci, anni et typogr. notione (Bruxellis, Fratres vitae communis, c. 1480). fol.

Beschreven bij Hain, *Repertorium*, n°. 838. — Met geschreven aanteekeningen.

Ejusdem, *Tractatus et Sermones*, Argent. 1490, vide Thomas Aquinas.

44 PETRI LOMBARDI, Sententiarum ll. IV. Colon. Joh. Birckmann. 1566. 8°.

Vergelijk Richardus a S. Victore.

Commentatoren op de Sententiae van Lombardus, zie: Aureolus; Bacho; Bonaventura; Denyse; Duns Scotus; Durandus de S. Portiano; Guillelmus de Ockam; Petrus de Alliaco; Thomas Aquinas, alle in deze afdeeling; en Faber; Felisius; Hadrianus Florentii; Soto; Vesaliensis, in de Afdeeling Katholieke Godgeleerden.

PORTIANO, DURANDUS DE S., vide Durandus.

PRIERIO, SILVESTER DE, vide Silvester.

45 RAMPELOGIS, ANTONII DE, Figurae biblicae (ord. alphabet.) Colon. Joan. Birckmann. 1571. 12°.

46 RICHARDUS SANCTI VICTORIS Opera (theologica), in unum vol. congesta. (Paris.) Jehan Petit. 1518. — PETRI LONGOBARDI In omnes Pauli apost. Epistolas Collectanea ex Augustino, Ambrosio, Hieronymo aliisque interprett. contexta. Opus a° 1140 conscr., nunc prim. in luc. edit. (Paris.) Jod. Badius Ascensius. 1535.

Eerste uitgave van de werken van Richardus a S Victore. — Merkwaardig is de *explanatio templi Ezechielis* (f. 57 v. — 70) met houtsneden.

47 RUPERTI *Abbatis Tuitiensis*, Opera omnia, recognita et a quam plurimis mendis vindicata. Colon. Agripp. Haer. Arn. Birckmanni. 1577. Vol. I, II. — SALVIANI, *Massyliensis Episc.*, de vero judicio et providentia Dei, cura Jo. ALEXANDRI BRASSICANI, cum ej. scholiis. (Acc.) Anticimenon ll. III in quibus quaestiones V. de N. Test., de locis in speciem pugnantibus, incerto autore. Basil. in offic. Frobeniana. 1580. — Altercatio Synagogae et Ecclesiae in qua bona omnium fere utriusque Instrumenti librorum pars explicatur. Opus pervetustum. Colon. Melch. Novesianus. 1540. 2 vol. fol.

Achter het eerste deel van Rupertus is de Salvianus; achter het tweede de *Altercatio* gevoegd.

48 —— Operum tomus III, contin. I. In Mattheum de gloria et honore Filii hominis; II. De glorificatione Trinit. et possessione Spirit. Sancti; III. Comment. in Evang. Joannis; IV. Comment. in Apocalypsim. Colon. Agripp. Haeredes A. Birckmanni. 1577 fol.

49 —— Comment. in Prophetas minores. Colon. A. Birckmann. 1540. — *Ejusdem* Comment. in Cantica Canticorum, de incarnat. domini. Ibid. 1540. — *Ejusdem* Opera duo, in Matthaeum de gloria et honore Filii hominis; de glorificat. Trinit. et processione Spiritus Sancti. Ibid. 1540. 1 vol. fol.

Op den titel dit inschrift: „*fr. Petrus Wantenus a S. Trudone Minoritanus. Spirans Spero.*"

50 —— Comment. in Evang. Johannis. Colon. A. Birckmann. 1541. — *Ejusdem* Comment. in Apocalypsim Johannis. Ibid. 1541. — *Ejusdem* de Victoria Verbi Dei (c. praef. JOH. COCHLAEI). Ibid. 1540. — *Ejusdem* de Divinis officiis. Ed. tertia. Ibid. 1543. 1 vol. fol.

Met inschrift als op het vorige deel.

51 —— In Mattheum, de gloria et honore Filii hominis ll. XIII; de glorificatione Trinitatis et process. Spiritus Sancti ll. IX. (Paris.) Vivant. Gaulterot. 1541. 8o.

52 SILVESTRI PRIERIANI, Sylvestrina Summa, s. Summa Summarum. Antv. Chr. Plantinus. 1569. 2 tom. 1 vol. 4o.

53 —— —— Opus in Johannem Capreolum (s. compendium ejus operis in IV libb. Sententiarum). Cremonae, Car. Darlerius. 1497. 4°.

Beschr. bij Hain, *Repertorium*. N°. 13346.

SMARAGDUS ABBAS, vide Herborn, Nic. (Afdeeling Katholieke Godgeleerden).

THEODORI STUDITAE, *Epistolae, aliaque Scripta dogmatica*, vide Jac. Sirmondus. (Afdeeling Katholieke Godgeleerden).

54 THOMAE AQUINATIS, Opera omnia. Praec. vita ejus ex plur. auctor. collecta. Acc. tabula aurea PETRI DE BERGOMO. Venetiis, Haer. Hieron. Scotti. 1595. 18 tomi. 14 vol. fol.

55 —— —— Opera: Summa theologiae: pars prima, prima secundae, tertia, commentariis THOMAE DE VIO *Cardin. Cajetani* illustrata. Lugd., Vinc. a Portonariis (Excud. J. Crispinus). 1541. — THOMAE DE VIO, Opuscula, questiones et omnia quodlibeta. Ibid. 1541. 3 vol. fol.

56 THOMAE AQUINATIS, Summa totius theologiae. Cum II Indicc. Nunc demum ex plur. mss. exempl. quorundam Lovaniens. Theologorum opera repurg. et restit. (Cum praefat. AUGUST. HUNNAEI *Machliniani*). Antv., Chr. Plantinus. 1569. 4 tom. 3 vol. fol.

57 —— —— Scriptum super Primum Magistri Sententiarum. Venetiis, per Simonem de Luere, pro dom. Andrea Torresano de Asula. 1503. — *Ejusdem* Scriptum Secundum Supra Secundum Sententiarum. Ibid. 1503. — *Ejusdem* Quodlibet. Ibid. 1503. 1 vol. fol.

58 —— —— Secunda Secunde. Impensis Joan. Knobloch Argentin. impr. Hagenaw, per Henr. Bran. 1512. — *Ejusdem* Tertia pars Summe. Ibid. 1512. 1 vol. fol.

59 —— —— Quodlibet. Colon., Joh. Koelhoff. 1485. — PETRI DE AILLIACO, Tractatus et Sermones. Argentinae. 1490. 1 vol. fol.

Beide deze oude drukken zijn door Hain beschreven (*Repertorium*. I. 70, 167). — Voorin den band een inschrift als in den Bonaventura van 1491.

60 —— —— Insignia opuscula. Acc. summa VII priorum Concil. ex epist. PHOTII. Lovan., Hier. Wellaeus. 1562. 2 tom. 1 vol. 8°.

Ejusdem, *de arte praedicandi*, vide Guillelmus de Gonda.

61 THOMAE HYBERNICI, Flores doctorum insignium, tam Graecorum, quam Latinorum, qui in theologia ac philosophia claruerunt. Antverp. Joan. Bellerus. 1575. 8°.

62 THOMAE à CAMPIS (à KEMPIS), cognom. *Malleoli*, Opera, aucta et recognita (a GABR. PUTHERBEO *Fontebraldeo*). Paris. Joa. Roigny. 1549. fol.

63 —— —— Opera. (Cur. GABR. PUTHERBEUS *Fontebraldeus*). Antv. Phil. Nutius. 1574. 8°.

64 —— —— de Christo imitando, ex font. Sacr. Script. excerptus. Acc. JOAN. GERSONIS de cordis meditatione cum speculo Evangel. sermonis B. ANSELMI. Antverp. Joan. Stelsius. 1564. 16°.

65 —— —— de imitando Christi contemnendisque mundi vanitatibus, ll. IV ex latino latiniores facti FRANC. TOLENSI interpr. C. Vita Thomae Kempisii ab eodem conscr. et explicat. Cantici Ecclesiast. *Veni sancte Spiritus*, JOAN. COSTERIO auct. Antv. Joan. Bellerus. 1575. — JOANNIS (FISCHER) *episc. Roffensis*. Tractatus de orando deum et de fructibus precum, modoque orandi. Duaci. 1567 (76). 1 vol. 12°.

66 —— —— de Imitatione Christi in ling. Armenicam versus a Jo. HOLOVERAGT, *doct. Constantinopolit.* Amst. 1696. 12°. C. fig.

67 —— —— Nauolginghe Christi. Nu lvan nieus in Nederl. sprake overghesedt. (1e—3e boek. Antw., J. v. Waesberghe Z. j.). — Hier beghint dat vierde Boec *enz.*, ghemaect by THOMAS HAMERKEN *van Campen*. Ald. 1571. — JAN WERST, Een schoon wtlegginghe des eersten Psalm vanden Souter van Davidt. Thantw. by Jan van Ghelen. 1561. — Hier beghint een schoon ende suyverlyc

Boecxken vanden wtwendigen wereltlijcken State, ende vanden Inwendighen Gheestelycken State. Thantw. bi Jan Roelants. 1552. — Een schoon profijtelijcke geschiedenisse .... hoe hem onsen Heer geopenbaert heeft ende is ghecommen besoecken hier op der aerden, onse eerste Moeder Euam, ende al haer kinderkens. Thantw. bi Jan Roelants. 1552. — In 1 bd. 8°.

Vergelijk Berengosius (hiervoor).

THOMAE DE VIO *Cajetani*, *Opuscula*, sie Thomas Aquinas, 1541.

68 TOSTATI, ALPH., Opera omnia, in Script. Sacr. expositionem et alia. Nunc pr. in Germania post Venetas impress. in luc. edita, c. Ind., auct. FR. FONTANO. Colon. Agripp., sumpt. Joan. Gymnici et Anton. Hierati. 1613. 13 vol. fol.

VICTORE, RICHARDUS à, vide Richardus.

69 VIVALDI, JOH. LUD., Opus regale in quo continentur: Epist. consolat. in qua tria remedia ad repellendum omnes causas tristiciae; de officio pietatis in defunctos; de pugna partis sensitivae et intellectivae; de laud. ac triumphis trium liliorum in scuto reg. christianiss.; de cognitione electorum a reprobis; de XII persecution. ecclesiae; de magnific. gloriae Salomonis, de duplici causa contritionis. Lugd. Steph. Gueynard. 1508. 4°.

V. Godgeleerden, in de 16e—18e eeuw.

(Dogmatiek, Polemiek, Moraal, enz.)

A. KATHOLIEKE GODGELEERDEN.

1 ADRIAENSENS, ADRIAEN, *van Antwerpen*, S. J., Van des cloostersen leuen oorspronck ende voortsganck. Loven, Hieron. Welle. 1579. — *Dezelfde*, Van ghehoorsaemheyt ende hoe een ondersaet hem tot zijn ouerste ende een ouerste tot zijn ondersaet hebben sal. Ald. 1571. — *Dez.*, Van Euangelissche Armoede. Ald. 1571. 1 bd. 8°.

2 —— —— Van dinspreken des Heeren. Louen, Hier. Welle. 1570. 8°.

Met geschreven aanteekeningen. — Vergelijk: Cunerus Petrus.

AGRICOLA, GEORG., vide Hunger (Alb.).

3 ALANI, GUIL., Libri III, de Sacramentis in genere; de Sacram. Eucharistiae; de Sacrificio Eucharistiae. Antv. Joh. Foulerus. 1576. 4°.

4 ALLOTTI, GUL., *Angli*, Thesaurus Bibliorum, omnem utriusque vitae antidotum complectens. Acc. Index Euangel. Dominical. in series et capita dissect. Antverp. Petr. Bellerus. 1577. 8°.

AUDOMARI, PETRUS à S., vide Tapper (Ruardus).

5 AZPILCUETA, MART. AB, Apologia libri de Reditibus Ecclesiasticis Acc. ejusd. Apologiae propugnaculum. Antv., Chr. Plantinus. 1574. 4°.

6 BACHERII, PETRI, Speculum militiae Christianae. Colon. Cerv. Calenius et haer. Quentel. 1592. 8°.

Op den titel: „*Auctor ipse* (Buyckio) *donabat.*" — Zie ook Molanus (Joan.)

7 BAII, MICH., Opuscula omnia priore impress. edita, cum aliquot hact. non visis. Lovan. Joan Bogardus. 1565, 66. 2 tom. 1 vol. 8°.

Met geschreven aanteekeningen van de hand van Buyck, vooral bij zijne tractaten: *de sacrificio; de indulgentiis* en *de meritis operum.*

8 —— —— Apologia pro responsione ad quaestiones Phil. Marnixii Sanct. Aldegondii contra eiusdem obiectiones, de veritate corp. Christi in Sacram. Eucharistiae. Una cum PH. MARNIXII responsione et alia. Antverp. Aegid. Radaeus. 1582. — *Ejusdem* Defensio Apologiae pro respons. ad quaest. P. Marnixii de Sacramento altaris. Colon. Franc. Fabri. 1583. 1 vol. 8o.

Vergelijk: Courtin (Petr.), Lensaeus (Joh.), Molanus (Joan.)

9 BALDESANI, GUIL., Stimuli virtutum adolescentiae Christianae dicati ll. III. Ex Ital. ling. Lat. redd. a quodam S. J. Colon. Arn. Mylius. 1594. 12o.

10 Bellarmini, Rob., Disputationes de controversiis Christianae fidei adv. hujus temp. haereticos. Ed. 2a. Ingolst. Dav. Sartorius. 1588—93. 3 vol. fol.

11 —— —— Indices in ejus Controversias, auct. J. B. Confalonerio. Ingolst. Dav. Sartorius. 1589, 91. 2 tom. 1 vol. 8°.

12 —— —— de indulgentiis et jubileo. Acc. et alia ejusdem auth. aliquot opuscula. Omnia nunc pr. in luc. edita. Colon. Ant. Hierat. 1599. 8°.

13 Benedicti, Ren., *Andegavi,* Locorum praecip. S. Script. quibus corruptis abutuntur haeretici contra fidem Cathol. conquisitio s. Panoplia Christianorum adv. omnes nunc vigent. haereses. Antv. Vid. et haer. Joan. Stelsii. 1567. 24°.

14 —— —— Id. Liber. Ed. altera, longe auctior, c. indice. Colon. Mat. Cholinus. 1577. 8°.

Benedictus, Joan., vide Herborn (Nic.)

15 Biel, Gabrielis, Sacri Canonis Missae tam mystica quam litteralis expositio. Ed. revisa correcta, et aucta. Basil. Jac. Pfortzensis. 1515. fol.

Biesius, Nic., vide Capetius (Joan.)

16 Billickii, Everh., et Matth. Bredenbachii de dissidiis Ecclesiae componendis atque submovendis. Quibus adjung. Roberti *Arboricensis episc.* de colloquiis commiscendis cum Eccles. Cathol. hostibus (et Bredenbachii, Apologia de eo quod quibusdam visus est acerbius in Mart. Lutherum scripsisse). Colon. Maternus Cholinus. 1559, 60. 2 tom. 1 vol. 8°.

17 Binsfeldii, Petri, *Suffrag. Trevir.* Tractatus de confessionibus maleficorum et sagarum. Aug. Trevir. H. Bock. 1589. 8°.

18 Blosii, Ludov., Opera omnia (in unum corpus redacta a Jac. Froie). Colon. Mat. Cholinus. 1572. fol.

19 Blyssemii, Henr., S. J., Defensio assertionum theolog. de vera et SS. Christi Ecclesia militante. Ingolst. Dav. Sartorius. 1577, 4°.

20 Bozii, Thom., de signis Ecclesiae Dei ll. XXIII. Col. Agr. Joan. Gymnicus. 1592—93. 2 tom. 3 vol. 8°.

21 Bredenbach, Tilm., Collationum Sacrarum ll. VIII. Colon. Mat. Cholinus. 1584. 8°.

Vergelijk Billickius (Everh.).

Brillo, J. M., vide Ruffus (Jac.).

22 Cani, Melch., Locorum Theologicorum ll. XII. Colon. Agr. Haer. Arn. Birckmanni. 1574. 8°.

23 —— —— Relectio de poenitentiae sacramento. Ingolst. Wolfg. Eder. 1580. — Alph. Pisani, S. J., Nicaenum Concilium primum generale. Ed. 2a. Colon. Agr. haer. Arn. Birckmanni. 1581. 1 vol. 8°.

24 CANISII, PETRI, S. J., Opus catechisticum s. de Summa doctrinae Christianae, sedulo illustr. opera PETRI BUSAEI. Editio 2a. auctior. Colon. Gervin. Calenius. 1577. fol.

25 —— —— de Maria Virgine incomparabili et Dei genitrice Sacrosancta. Ingolst. Dav. Sartorius. 1577. fol. C. fig.

26 —— —— Commentarr. de Verbi Dei corruptelis liber I, in quo de Joannis Baptistae historia evangelica adv. hujus temp. sectarios tractatur. Dillingae. 1571. 4°.

Op den titel: „*Henricus Vechonius, Vicarius in Calkar.* 1575. *Ex libris D. Gerardi R. dauentriensis pastoris quondam in Calkar hunc mihimet comparavi.*"

27 —— —— Institutiones et exercitamenta Christianae pietatis. Antverp. Christ. Plantinus. 1574. — Summa doctrinae Christianae ex postr. recognit. P. CANISII. Ibid. 1574. 1 vol. 8°.

28 CAPETII, JOANN., de haeresi et modo coercendi haereticos. Antv. Joan. Keerbergius. 1591. — NIC. BIESII, de varietate opinionum liber. Lovan. Serv. Sassenus. 1567. — JO. LORICHII, Kurtzer begriff dern rechten, einigen, unfälbaren eigenschafften vnnd warzeichen der kirchen Gottes. Freyburg, St. Graff. 1579. 1 vol. 8°.

29 CAPITE FONTIUM, CHRIST. A, Fidei majorum nostrorum defensio, qua haereticorum saeculi nostri actus ac stratagemata deteguntur. Antverp. Christ. Plantinus. 1575. 8°.

Ejusdem *de libero arbitrio,* 1575, zie achter Gregorii P. XIII. *Indictio S. Jubilaei.* (Afdeeling Kerkvaders). — Ejusdem *Confutatio puncti quem vocant honoris,* zie Socolovius (hierachter).

30 CASSANDRI, GEORGII, Opera omnia. Epistolae et Colloquia cum Anabaptistis nunc pr. editae. Paris. Abr. Pacard. 1616. fol.

31 CASTRO, ALPHONSI à, Opera omnia. Acc. Appendix ad libros contra haereses, auth. F. FRANC. FEUARDENTIO. (Ed. ROB. FREHETUS). Paris. Sebast. Nivellius. 1578. 2 tom. 1 vol. fol.

32 CLICHTOVEI, JUD., Propugnaculum Ecclesiae adversus Lutheranos. Colon. Hiero Alopecius. 1526. 8°.

Met inschrift: „*Liber monasterii bethleemit. in aula.*"

33 COCHLAEI, JOH., Adversus Lutheri articulos in Concil. gener. necessaria et cathol. consyderatio. Paris. Mich. Julianus. 1562. — GUILLELMI, *Episc. Paris.* de septem sacramentis libellus. Paris. Seb. Nivellius. 1560. 1 vol. 12°.

34 Collegii novi Theolog. Agrippinensis, favore Dr. Joan. a Schwalgen erecti descriptio (auct. G. BRAUN?) Colon. Lud. Alectorius 1578. — JOAN. BARGIUS, De S. S. Eucharistiae Sacramento theses theolog. Ingolst. Dar. Sartorius. 1584. — PETRI SCHONAEI, De S. S. Eucharistiae communione sub una specie disp. theol. Aug. Trevir. Em. Hatotus. 1583. — THEOD. RULLII, Refutatio cavillationum, a Steph. Gerlachio in Cap. I. Disput. Mogunt., de Persona

Christi object. Mogunt. Casp. Behem. 1591. — CORN. TECTONURGI, De verbis: *accipite, manducate: hoc est corpus meum.* Colon. Joh. Waldorff. 1587. — VITI MELETI, De festo Corporis Christi cet. Mogunt. Casp. Behem. 1580. — ANDR. RÖCKLERI, De Statu animarum in altero seculo theol. disput. Ingolst. Weissenhorn. 1581. — VALENT. LEUCHTHII, Corona Sacerdotum. Ein ferner kurtzer Begriff von der Würdigkeit der heiligen Priesterschafft. Meyntz. Casp. Behem. 1583. — In 1 vol. 4°.

35 COPI, ALANI, Dialogi VI contra Summi Pontificatus, Monast. Vitae, Sanct. Sacr. imaginum oppugnatores et pseudomartyres. Antv. Chr. Plantinus. 1573. 4°. C. fig.

36 CORDUBENSIS, FRANCISCI, Annotationes Catholicae, in religionis articulos a sectariis controversos. Colon. Mat. Cholinus. 1572. 8°.

37 COSTERI, FRANC., S. J. Enchiridion controversiarum praecip. nostri temporis de Religione. Colon. Agr. Arn. Mylius. 1586. 8°.

38 —— —— Meditationes de universa historia Dominicae Passionis. Ibid. 1588. 12°.

39 —— —— Meditationes de vita et laudibus Mariae Virginis. Antverp. Chr. Plantinus. 1587. 12°.

40 —— —— Libellus sodalitatis h. e. Christian. Institution. ll. V. Antverp. Chr. Plantinus. 1588. 12°.

41 —— —— Brevis responsio ad analyticam assertionem Andr. Calliae Calvinistae. Colon. Agr. Arn. Mylius. 1596. 12°.

42 COURTIN, PETR., Collatio saporum S. S. Corp. et Sang. Christi, cum octo Beatitudin. ab eodem enunciatis etc. Lutet. Aeg. Beysius. 1585. — MICH. BAJI, Apologia pro respons ad quaest. Ph. Marnixii de verit. corp. Christi in sacram. Eucharistiae, etc. Lovan. P. Zangrius Tiletanus. 1581. 1 vol. 8°.

43 CROCI, CORN., *Aemstelred.*, Ecclesia, ad confirmandam fidem Catholic. dogmatum; ab autore recognita. Colon. Joan. Gymnicus. 1539. — JOAN. LOD. VIVIS, Epistolarum, quae hactenus desiderabantur, farrago; adj. iis, quae in ipsius oper. extant. Antverp. Guil. Simon. 1556. 1 vol. 8°.

44 CUNERI PETRI, *de Brouwershaven*, Verae ac Germanae J. C. Ecclesiae designatio, atque ejusdem per XIIII proprietates ostensio. Lovan. Hieron. Wellaeus. 1567. 8°.

45 —— —— de Missae sacrificio tractatus, et alia eodem authore. Lovan. Joan. Bogardus. 1572. — S. G. V., Defensio Ecclesiasticae Liturgiae. Colon., haer. Arn. Birckm. 1564. 1 vol. 8°.

Met geschreven aanteekeningen.

46 —— —— de Christiani Principis officio et quae ei debetur obedientia. Colon. Mat. Cholinus. 1580. — JOAN. LENSAEI de unica Religione, studio Catolic. Princ in republica conservanda. Colon. Agr., Godefr. Kempensis. 1579. — *Ejusdem* Oratio contra Roman.

Eccles. desertores. Colon. Mat. Cholinus. 1580. — *Ejusdem* et FRANC. JUNCTINI de divinatione quae fit per astra, diversum ac discrepans judicium. Item THOM. AQUINATIS et all. de eadem divinat. sententia. Colon. Lud. Alectorius. 1580. 1 vol. 8°.

47 —— —— Tractatus de gravissimis Theologiae Christianae controversiis. Colon. Agr., P. Haach. 1583. — MICH. HAGER, Tractatus de singularitate Antichristi contra nostri temporis haereticos. Ingolst., Dav. Sartorius. 1580. 1 vol. 8°.

48 —— —— Tractaet van 't hoochwaerdich Sacrament des Aultaers. Loven, Rutgh. Velpius. 1567. — ADR. ADRIAENSENS. S.J. Dry suyverliicke Tractaetkens; van het werckende leven; van tijttelycke dingen oft goet; van wercken der bermherticheyt. Loven, Hier. Welle. 1568. 1 bd. 8°.

49 CUPAERI, LAUR., Quatuor hominum novissima, mors, judicium, infernus, gaudia coeli. Ejusd. ad studium spiritual. militiae paraclesis Colon. Mat. Cholinus. 1583. 8°.

50 DAMHOUDERII, JOD., Promptuarium Theologicum, morale et politicum. Eiusd. de Peregrinat hom. Christ. ex hac vita, et alia. Antv. Vid. Joa Belleri. 1596. 4°. C. fig.

51 DELRII, MART, S. J. Florida Mariana s. de laudibus Sacr. Virginis Deiparae. Antverp. Joan. Moretus. 1598. 8°.

52 DISTELL, CONR., Viginti orationes, quae ad Cleri et Ecclesiastic. vitam atque mores instituendos etc. spectant. Colon. Mat. Cholinus. 1575. 8°.

53 DRIEDONIS, JOANNIS, *a Turnhout*, de Ecclesiasticis scripturis et dogmatibus, ll. IV. Lovan, Barth. Gravius. 1533. — *Ejusdem* Tertius tomus Operum, continens de Concordia liberi arbitrii et praedestinat., de gratia et libero arbitrio ll. II. Ibid. 1550. — *Ejusdem*. Tomus quartus Operum: de libertate Christiana ll. III. Ibid. 1553. In 1 vol. fol.

54 —— —— De ecclesiast. scripturis et dogmatibus, ll. IV, mendis complur. ablatis ad primos sui fontes restit. Ibid. 1550. fol.

Met inschrift: „*frat. Petrus Wantenus a S. Trudone, ord. frm. Minor. — Spirans spero.*"

55 —— —— De captivitate et redemptione humani generis lib. unus, nunc denuo mendis adstersus. Ibid. 1548. — *Ejusdem* De libertate Christiana. ll. III. Ibid. 1548. — *Ejusdem* Tertius tomus Operum. Ibid. 1550. In 1 vol. fol.

Met inschrift: „*Ad usum fratrum minorum conventus Amsteldamensis. Voer den Minderbroeders binnen Amsterdam.*"

56 —— —— De captivitate et redemptione humani generis. Lovan., Rutg. Rescius. 1534. 4°.

57 —— —— De gratio et libero arbitrio, ll. II. Lovanii, Rutg. Rescius. 1537. — *Ejusdem* De concordia liberi arbitrii et praedestinationis divinae. Ibid. 1537. In 1 vol. 4°.

58 DUNCANI, MART., Anabaptisticae haereseos confutatio et vere Christiani baptismi, ac potissimum paedobaptismatis assertio, contra Mennonis Simonis Frisii anabaptist. blasphemias. Antverp. Joh. Gravius. 1549. 8°.

59 —— —— Van die waractighe ghemeynte Christi, dwelck is die heylighe kerck oft d Ecclesie Gods. Thantw. by Peeter van Keerberghen. 1567. 2 stn. 1 bd. 8°.

60 —— —— Van die verghiffenisse der sonden, ende van die rechtuaerdichmakinghe. Ald. 1568. — *Dezelfde*, Vant rechte Euangelissche Avontmael Christi Jesu. Ald. 1567. In 1 bd. 8°,

61 —— —— Van die Kinderdoop. Het eerste Boeck, sprekende van die erfsonde. Ald. 1569. — *Dezelfde*, Een cort onderscheyt tusschen Godlyke ende afgodissche Beelden. Het tweede Boecxken van de Heyligen in den hemel. Ald. 1567. — In 1 bd. 8°.

62 —— —— Van die kinderdoop. Het tweede Boeck, sprekende van die cracht ende vrucht des doops ende van die nyeuwe gheboorte. Ald. 1572. 8°.

Met inschrift: „*M. Jacobo Buyck, pastori Amstelredamensi ...... author ipse dabat.*"

63 ECKIUS, JOAN., Homiliae adversus quoscunque nostri temporis haereticos. Paris. Hiron. de Marnef. 1561—75. 4 vol. 8°.

64 EDER, GEORG., Malleus Haereticorum. De variis falsorum dogmatum notis atque censuris. Ingolstad. Dav. Sartorius. 1580. 8°.

65 EISENGREIN, MART., Ecclesia catholica a novatorum calumniis per judices omni exceptione majores vindicata. Ingolst., Dav. Sartorius. 1576. 8°.

66 —— —— Euthanasia sive de firma spe ac fiducia in Dei misericordia, mortis tempore, collocanda. A TILMANNO BREDENBACHIO latinit. donata. Colon., Ludov. Alectorius. 1576. 8°.

Zie ook Lorichius (Jod.)

67 ERASMUS, DESID., Van die versmaetheyt des werelts, eenen brief. Noch van dye ghelijckenisse van eender maghet ende eenen martelare. Noch eenen vertroostelycken brief, van den seluen totten Religieusen maechdekens int clooster buyten Cambritz. Thantw. bij Sym. Cock. (1554). 8°.

Ejusdem *Opera omnia*, zie de Afdeeling: Philologie.

68 ESPENCEI, CL., de Eucharistia, ejusque adoratione ll. V. Ejusdem de utraque missa. Nunc pr. exeunt opera GILB. GENEBRARDI. Paris. Gul. Chaudière. 1573. 8°.

EVERARDI, NICOL., *Topica*, vide Hadrianus Florentii.

69 EYMERICI, NICOL., Directorium Inquisitorum, cum comment. FRANC. PENIAE. Venet. M. A. Zalterius. 1595. fol.

70 FABRI, JAC., Pro S. S. Missae sacrificio: adv. impiam Missae et Missalis anatomen dissectorum, etc. Paris. Jac. Keruer. 1564. 4°.

71 FABRI, JOAN., *ab Hailbrun*, de Missa evangelica et de veritate corporis et sang. Christi in Eucharistia. Lat. conv. per *Laur. Surium.* Antv. Joan. Withagen. 1559. 12°.

72 FABRI, PHIL., *Faventini*, Disputationes Theologicae, libros IV Sententiarum complectentes, quibus doctrina Scoti facil. dilucidatur. Ed. 2a. recogn. et locuplet. Venet. Barth. Ginamus. 1619. 4 tom. 1 vol. fol.

73 FABRICII, ANDR., *Leodii*, Harmonia Confessionis Augustanae, doctrinae evangelicae consensum declarans. Colon. Mat. Cholinus. 1573. fol.

74 FANESTRIS, SEBAST. AMMIANI, Christiana institutio virtutum et vitiorum. Antverp. Joan. Bellerus. 1563. 12°.

FAVERNERII (JOAN.), *de purgatorio animarum*, vide Fontanus (Sim.) (Uitlegkunde van het O. Test.)

75 FELISII, MATTH., *Brouwershavii*, Institutionis Christianae Catholica et erudita elucidatio, sec. methodum a Magistro in Secundum Sententiarum observatam. Antverp., Chr. Plantinus. 1575. 8°.

76 —— —— Catholica Praeceptorum decalogi elucidatio. Ibid. 1574. 4°.

77 FEU-ARDENTII, FRANC., Dialogi VII quibus ducenti Calvinianorum errores refelluntur et refutantur. Colon. Agr. Arn. Mylius. 1594. 8°.

78 FISCHERII, JOA., *Roffensis episc.* Opera omnia, partim recognita, partim jam prim. in luc. edita. Wirceb. G. Fleischmann. 1597. fol.

79 —— —— Assertionis Lutheranae Confutatio, recogn. ac expurg. Colon. Petr. Quentell. 1524. — THOM. WALDEN, Sacramentalia. Contra Witclevistas et eorum asseclas Lutheranos, aliosque haereticos. Paris. impens. Franc. Reginaldi impr. a Jod. Badium Ascens. 1523. 1 vol. fol.

80 —— —— S. Sacerdotii defensio contra Lutherum. Ejusdem Psalmi seu Precationes. Item Missa S. JOAN. CHRYSOSTOMI ab ERASMO *Roterod.* versa. Antverp. Joan Steelsius. 1544. 16°.

81 —— —— Assertionis Lutheranae confutatio, nunc recognita. Colon Mat. Cholinus. 1564. 8°.

Ejusdem *Tract. de orando Deum*, vide Thomas à Kempis (Afdeel. Middeleeuwsche Godgel.). Vgl. ook Henricus VIII (hierachter).

82 FONTIDONII, PETRI, Apologia pro Concilio Tredentino adversus Joan. Fabr. Montanum ad Germanos. Acc. Orationes ab eo habitae. Antverp., Christ. Plantinus. 1574. — ADR. HECQUETII, Scaena rerum multarum inversa. Antverp. Joan Bellerus. 1556. 1 vol. 8°.

83 FRANCI, CASP., de externo, visibili et hyerarchico Eccles. Catholicae sacerdotio, adv. haeretic. figmenta, assertio. Colon. Mat. Cholinus. 1575. 12°.

84 FREDERICI, *archiepisc. Trajectensis*, de vetustissimo Sacrarum Imaginum usu in Ecclesia Christi Cathol. Antverp. Vid. Joan Latii. 1567. — LAUR. NAGELMAKER, de Jubilaeo sive indulgentiis et plenaria remissione dialogus. Antverp. Ger. Smits. 1576. 1 vol. 8°.

85 GALENI, MATTH., *Vestcapellii*, de Sacrosanctae Missae sacrificio commentarius. Antv. Haer. Joan. Steelsii. 1574. 8°.

86 GARETII, JOAN., Univers. et Cathol. Ecclesiae, de Veritate corporis Christi in Eucharistiae sacram. praesentis, consensus. Antverp. Vid. Mart. Nutii. 1563. 8°.

87 —— —— de Sanctorum invocatione liber. Gandavi, Gisl. Manilius. 1570. 8°.

88 GATAKERI, THOM., Opera critica (theologica imprimis); Marci Antonini Imperat. de rebus suis libri XII, comment. perpet. explicati; opuscula varia. Traj. ad Rh. 1698. fol.

89 GRAFFIIS, JAC. DE, Decisiones aureae casuum conscientiae. Venet. Dam. Zenarus. 1591. 4°.

90 GRAMINEA DE VIGILIIS, DOMIN., Thesaurus orthodoxus, et consensus Eccles. Cathol. in controv. fidei de sanctiss. Eucharistiae sacramento, adv. Calvinum, etc. Colon. Agr. Joan. Gymnicus. 1575. 8°.

Op den titel: „*Liber Lamberti Weerteni*," waarachter door Buyck is gevoegd: „*a quo emi eundem Embricae 9 st.*"

91 GRAMINAEI, THEOD, Prodromus oder Fürdrab des Antichrists, darinnen durch den hellen Text vnnd waren verstandt der Göttlicher heiliger Schrifft, auszfürlich angezogen vund erklärt wirt, ob der Bapst, oder Bapstumb zu Rom, der warer rechter Antichrist sey, Luther und Calvinus, Enoch oder Helias. Cölln, Lud. Alectorius. 1578. 4°.

92 GRANATENSIS, LUDOVICI, Introductionis ad Symbolum fidei ll. IV, a J. P. GALLUCIO ex Ital. serm. Latinit. donati. Colon. Gerv. Calenius. 1588. 4°.

93 —— —— Memoriale vitae Christianae. Nunc pr. ex Ital. in Latinum transf. opera MICH. AB ISSELT. Colon. Gerv. Calenius. 1589. 2 tom. cum 2 adjunctis, in 4 vol. 12°.

94 —— —— Vita Christi, ex diversis ipsius opusc. spiritual. collecta. Per MICH. AB ISSELT ex Ital. in Lat. serm. translata. Ibid. 1591. 12°.

95 —— —— de Oratione et meditatione ll. IV. Ex Ital. Latine facti, opera MICH. AB ISSELT. Colon. Agr. 1588. 2 vol. 12°.

96 GROPPERI, JOAN., Institutio Catholica, elementa Christian. pietatis complectens. Cui subjung. Isagoge ad pleniorem cognit. religionis Catholicae. Coloniae, Jasp. Gennepaeus. 1550. 8°.

97 —— —— de praestantissimo Altaris sacramento et quibusdam eo pertinent. E German. in Roman. ling. transl. per CHRIST. CASSIANUM. Antv. Joan. Bellerus. 1559. 2 tom. 1 vol. 8°.

98 GRUTERI, LAMB., *Venradii*, De Sacramento regenerationis, mysterioque baptismi, positiones quaedam. Mogunt. 1558. 4°.

Met vele geschreven aanteekeningen, waarbij met de hand van Buyck.

99 GUERRERO, ALPH. ALVAREZ, Thesaurus Christianae religionis et speculum Summ. Roman. Pontif., Imperatorum, etc. Colon. haer. Jac. Soteris. 1581. 8°.

100 HADRIANII FLORENTII *de Trajecto*, Quaestiones quotlibeticae, rursus recognitae. (Acc.) Jo. BRIARDI *Athensis* Quaestiones quotlibeticae cum aliis nonnullis ejusdem. Lovanii. Theod. Martini Alustensis. 1518. — *Ejusdem* Quaestiones in quartum Sententiarum, praesertim circa sacramenta. Paris. Jod. Badius. 1517. — NICOLAI EVERARDI *de Middelburgo*, Topicorum seu de locis legalibus liber. Lovanii Theod. Martini Alust. 1516. 1 vol. fol.

Bij de *Quaestiones quotlibeticae* van Briardus vindt men eenige geschreven aanteekeningen en bijvoegsels van de hand van Past. Buyck.

HAGER, MICH., vide Cunerus Petrus.

HECQUETIUS, ADR., vide Fontidonius (Petrus), Herentalinus (Nicol.), Hovaeus (Ant.)

101 HELLERI, JOH., *Corbachii*, Malleolus Christianus vera piaque excudens ac confirmans orthodoxa. Ejusdem de Paedobaptismo atq. unius in Eccl. Cathol. baptismat. assertio. Colon. Melch. Novesianus. 1535. 8o.

102 HEMERT, ANTH. VAN, Vertroostinghe in alle lijden ende teghenspoet. Item noch seuen meditatien, met haren ghebeden. Thantw. by Guill. van Parijs. 1569. 12°.

103 HENRICI VIII, Assertio septem sacramentorum adv. Mart. Lutherum. Acc. JOHANNIS (FISCHER) *Roffensis episc.* contra Lutheri captivitatem Babylon. assert. Regiae defensio. Paris. Gul. Desboys. 1562. 12o.

104 HENRICI, *Joannis III reg. Portugall. frater*, Meditationes aliquot seu homiliae super aliq. vitae Redempt. nostri mysteriis. Nunc pr. Lat. versa opera ANT. SENENSIS. Lovan. Serv. Sassenus. 1575. 12°.

105 HERBORN, NIC., *Guardian zu Marpurgk*, Eyn kurtzer berycht von den dreien gelobten der geystlichen, Nemlich von Euangelischer gehorsamheyt, armut und reynigkeit. S. l. 1527 (1525?). — Ursach und reedt, warumb ich brüder NICL. HERBORN meyn Schriefften den Lutheryschen richtern, lerrern und ortell nicht underwerfenn wyll und sall. S. l. et a. (14 ff.). — *Ejusdem* Assertiones trecentae ac vigintae sex adv. Franc. Lamberti paradoxa impia. Colon. Petr. Quentell. 1526. 1 vol. 8o.

106 —— —— Paradoxa seu theol. assertiones adv. neotericos, haereticos etc. Parrhis. Hier. Gormontius. 1534. — SMARAGDI *abbatis* de Ecclesiastic. et potiss. Monachorum virtutibus. Antv. Joan. Steelsius. 1540. — PHIL. VEUSELS *Bruxell.*, Insignis quaedam ad hujus saec. novae religionis cultores epistola. Antv. Guil. Silvius. 1567. — JOAN. BENEDICTI de visionibus et revelationibus natural. et divinis. Mogunt. Franc. Behem. 1540. — 1 vol. 8°.

107 HERENTALINI, THOMAE, Speculum vitae Christianae, *Nicol. Zegero* interprete (ex Flandr. sermone). Colon. Agr. Haer. Arn. Birckmanni. 1555. — ADR. HECQUETII de capitibus Hydrae deque aliis rebus. Antv. Guil. Simon. 1557. 1 vol. 8°.

108 HERONIS, ALBERTI, *Snecani,* de Providentia Dei ll. V. Colon. Mat. Cholinus. 1582. 8°.

109 HESSELS, JOAN., Tractatus pro invocatione Sanctorum contra Joannem Monhenium et ejus defens. Henr. Artopaeum. Ed. 3a. Lovan. Joan. Bogardus. 1568. — *Ejusdem* Confutatio cujusdam haeret. confess. Teutonicae in qua ostenditur ... eucharistiam esse sacrificium propitiatorium. Ibid. 1567. — *Ejusdem* Confutatio novitiae fidei, quam vocant specialem. Adj. est tract. de Cathedrae Petri perpetua protectione et firmitate. Ibid. 1568. 1 vol. 8°.

110 —— —— Probatio corporalis praesentiae corporis et sang. Domini in Eucharistia. Ed. 3a. Lovan. Joan. Bogardus 1568. — *Ejusdem* Declaratio quod sumptio eucharistiae sub unica panis specie, neque Christi praecepto aut instit. adversetur, neque minus fructuosa sit. Ed. 2a. Ibid. 1573. 1 vol. 8°.

111 —— —— de officio pii et Christianae pacis vere amantis viri, exurgente, aut vigente haeresi. (Acc. Oratio pro celebrat. officiorum divinorum lingua Latina). Antv., Chr. Plantinus. 1566. 8°.

112 HILLESSEMII, LUD., *Andernaci*, de Vita sancte instituenda. Colon. Mat. Cholinus. 1561. — ARN. MERMANNII de quatuor plaustris haereticorum fabularum. Antv., Lib. Malcotius. 1563. 1 vol. 8°.

113 HOSII, STANISL., Opera omnia, ab aut. recognita, denuo edita cura HENR. DUNGHAEI. Antverp. Vid. et haer. Joan. Stelsii. 1571. fol.

114 HOVAEI, ANT., *Haecmundani*, de arte amandi Christi ll. III. Acc. liber Praecum, Odarum, Hymnorum varr. eodem authore. Colon. Mat. Cholinus. 1566. — *Ejusdem* Zuermondius vel de temporis nostri statu. Leidae, Theod. Ger. Horst. 1564. — ADR. HECQUETII de capitibus Hydrae deque aliis rebus. Antverp. Guill. Simon. 1557. 1 vol. 8°.

115 HOVANTII, FRANC., Locorum Catholicorum, tum S. Script., tum antt. Patrum, pro orthodoxa et vetere fide retinenda, ll. VII. Paris. Cl. Fremy. 1565. 2 tom. 1 vol. 8°.

116 HUBERI, BARTHOL., Disputatio de sacramento Matrimonii. Ingolst., Dav. Sartorius. 1575. 4°.

ANTH. HULSTIUS, *Stadium cursoris Christiani*, vide Guid. de Monte Rocherius, *Enchiridion Sacerdotum* (Afdeel. Liturgie).

117 HUNGER, ALB., Cathol. de fide et infidelitate disputatio. Ingolst. Weissenhorn. 1571. — GEORG. AGRICOLA, Itinerarium B. Virg. Mariae cum Puero Jesu in Aegyptum. Ibid. 1560. 1 vol. 4°.

118 JANSENII, GER., De Ecclesia tractatus X. Colon. Mat. Cholinus. 1576. 4°.

119 JANSSONII, JAC., *Amsterdamensis*, In S. Missae Canonem, quo Romana utitur Ecclesia expositio. Lovan., Joan. Masius. 1586. — *(Ejusdem)* Catholici Ecclesiastae instructio. Ibid. 1594. — Exempla illustrium aliquot miraculorum in S. S. Eucharistia et corp. Domin. hostia aedita et declarata. Ex priscis orthodoxis cet. petita ac consarcinata per GUIL. à GENT, *Neomagum*. Colon., Mat. Cholinus. 1584. In 1 vol. 8°.

Met geschreven aanteekeningen van Past. Jac. Buyck.

120 KYSPENNENGII, HENRICI, *Venlopensis*, de meditatione mortis. Colon. Agr. Joan. Birckmann. 1573. 8⁰.

121 —— —— Aquae vitae, de fontibus Salvatoris, hoc est doctrina evangelica de meditatione mortis. Antverp. Christ. Plantinus. 1583. 8⁰.

122 LANGHECRUCII, JOAN., *Becani*, de Malorum horum temporum causis et remediis, deque divinis officiis peragendis, Canonic. et all. Ecclesiast. speculum. Duaci. 1584. 8⁰.

LANSPERGII, JOAN., *Meditationes de Vita J. Christi*, vide Arn. Vesaliensis.

123 LATOMI, JAC., Opera, quae praecipue adversus horum temporum hereses conscripsit, repurgata et oper. ined. aucta a JAC. LATOMO Jre. Lovan. Barth. Gravius. 1550. — HIER. VARLENII SYLVII, Commentaria in omnes Psalmos Davidicos. Lovan. A. M. Bergagne. 1557. 1 vol. fol.

124 LEDESIMAE, JAC., S. J., de Divinis Scripturis, quavis passim lingua non legendis: simul et de Sacrificio Missae, caeterisque officiis in Eccles. Christi. Colon., Gerv. Calenius et haer. Joh. Quentel. 1574. — GREG. DE VALENTIA, de Idolatria contra Sectariorum contumelias una c. apologetico adv. Jac. Heerbrandum. Ingolst., Dav. Sartorius. 1580. 1 vol. 8°.

125 LENSAEI, JOH., de variis generibus, causis, atque exitu persequutionum. Lovan. Andr. Sassenus. 1578. — *Ejusdem* de officio hominis Christiani in persecutione constituti. Lovan. P. Zangrius Tiletanus. 1578. — THOM. STAPLETON, Orationes sex, tres funebres, dogmaticae tres. Antverp. Joh. Fouler. 1576. — MICH. BAII Ad Quaestiones Phil. Marnixii de ecclesia Christi et Sacramento altaris responsio. Colon. Lud. Alectorius. 1579. 1 vol. 8°.

126 —— —— de fidelium animarum purgatorio, ll. II; de limbo patrum liber III. Lovan. Joan. Masius. 1584. 8°.

127 —— —— de sui ac reipub. Christianae contra impium invasorem defensione oratio. Lovan. Andr. Sassenus. 1582. — *Ejusdem*, de Ecclesiastica satisfactione poenitentis adv. Bened. Aretium. Lovan. Joan. Masius. 1585. — JAC. JANSONII, *Amstelredam*. In Canticum Canticorum Salomonis comment. Lovan. Joa. Masius et P. Zangrius. 1596. 1 vol. 8⁰.

128 —— —— de una Christi in terris Ecclesia ll. VI. Lovan., Andr. Sassenus. 1587. 8°.

129 —— —— de Libertate Christiana ll. XV. Antverp. Christ. Plantinus. 1590. 8°.

Zie ook: Cunerus Petrus.

130 LESSII, LEON., de justitia et jure caeterisque virtutibus cardinalibus, ad 2. 2. D. THOMAE, quaest. 47—171. Lovan. Joan. Masius. 1605. fol.

131 LINDANI, WILH. DAMASI, *Dordraceni*, Panoplia evangelica s. de verbo Dei evangelico. Colon. Agripp., Mat. Cholinus. 1560. — HIER. MAGII, *Anglarensis*, de Mundi exustione et die judicii. Basil. Henr. Petri. 1562. 1 vol. fol.

132 —— —— Tabulae grassantium passim haereseωn anasceuasticae. Antv. Joan. Withagius. 1562. 8°.

133 —— —— Apologeticum ad Germanos, pro relig. Cathol. pace atque solida Eccles. concordia. Antverp., Chr. Plant. 1568. 2 tom. 1 vol. 4°.

134 —— —— Dubitantius de vera certaque per Chr. J. evangelium sa-salutis aeternae via, ll. III instructus. Colon. Mat. Cholinus. 1571. — *Ejusdem* Catechismus scholasticus s. Catech. Trident. Institutt. scholast. Ibid. 1571. 1 vol. 8°.

Op den titel: „*Liber Joan. thor woert, sacel. Emb,*" en met Buycks hand: „*nunc Buyckii pastoris.*"

135 —— —— Meditationes in Psalmum CXVIII. Colon. Mat. Cholinus. 1575. — *Ejusdem*, pro vero atq. vivo Christi corpore in S. Eucharistia praesente, contra Joh. Campanum responsio. Ibid. 1575. — LAMB. DANAEI, de veneficiis, quos olim sortilegos, nunc sortiarios vocant. Colon., Joa. Gymnicus. 1575. 1 vol. 8°.

136 —— —— de fugiendis nostri seculi idolis, novisque Evangelic. ist., dogmatibus etc. Colon. Mat. Cholinus. 1580. — Authores praecip. veteres de illustribus Ecclesiae scriptoribus, partim nunc dem. in luc. editi, opera SUFFRIDI PETRI, *Leovard.* Ibid. 1580. 1 vol. 8°.

LIPSIUS, JOAN., *Opera theologica*, vide ejus *Opera omnia*. (Afdeeling Philologie.)

137 LOOS, CORN., *Callidii*, Thuribulum aureum Sanct. Precationum, Mogunt. Franc. Behem 1581. 12°.

138 —— —— Sacrae Theologiae Institutiones. Colon. Ger. Greuenbruch. 1596. 8°.

139 —— —— Apparatus mensae dominicae. Ibid. 1591. 12°.

Zie ook: Turrianus (Franc.).

140 LORICHII, JOD., Evangelium, hoc est de vi, natura et scopo Evangelii Jesu Christi. Ingolst. Dav. Sartorius. 1580. — MART. EISENGREIN, Concio plena consolationis et orthodoxae doctrinae, Latinit. don. per TILM. BREDENBACHIUM. Ann. est. HANNARDI GAMERII, Satyra de merito Christi. Colon. ad inters. Monocerotis. 1557. 1 vol. 8°.

Zie ook: Capetius (Joan.).

141 LUMNII, JOAN. FRED., de extremo Dei judicio et Indorum vocatione. Antv. Ant. Tilenius Brechtanus. 1567. 8°.

MAGIUS, HIER., vide Lindanus (Wilh.).

142 MAIORANI, LUDOV., Clypeus militantis Ecclesiae seu de vero Dei culta. Ejusdem de opt. reip. statu oratio. Antv. Petr. Bellerus. 1576. 8°.

143 MALVENDAE, THOM., *Setabitani*, de Antichristo. Romae. Car. Vullietus. 1604. fol.

Met inschrift: „*Sum Petri Scriverii.*"

144 MANTUANI, J. BAPTISTAE, Opera omnia, pluribus libris aucta et restituta (opera LAUR. CUPAERI). Antv. Joan. Bellerus. 1576. 4 vol. 8°.

145 —— —— Fastorum ll. VII, a mendis repurgati (studio HENR. ANGELI). Colon. Mat. Cholinus. 1561. 8°.

Met geschreven aanteekeningen van Past. Jac. Buyck.

146 MARIANAE, JO., Tractatus VII Theologici: de adventu B. Jacobi, Apost. in Hispaniam; pro Editione Vulgata; de spectaculis, etc. Colon. Agripp. 1609. fol.

147 MARLORATI, MART., de orthodoxo et neotherico Calviniano, seu Hugonistico baptismate ac utriusque effectu. Paris. Sebast. Nivellius. 1578. 8°.

148 MARULI, MARCI, *Spalatensis*, Dictorum factorumque memorabilium ll. II. s. de bene beateque vivendi ratione, ad normam vitae Sanctorum utriusque Testam. collecti. Repurg. per JOAN. FOULERUM, *Bristoliensem*. Antverp., J. Foulerus. 1577. 8°.

MERMANNIUS, ARN., vide Hillesemius (Lud.).

149 MICHAELIS, *episc. Merspurgensis*, Catechismus Catholicus in conciones LXXXIV., nunc pr. Latin. don. per TILM. BREDENBACHIUM. Adj. Ejusd. Conciones XV de Missae Sacrificio et I de Eucharistia, interpr. LAUR. SURIO. Colon. haer. Joh. Quentel et Gerv. Calenius. 1562. fol.

150 MICHAELIS, PETRI, S. J., Controversiarum de Eucharistiae sacramento dialogi V. Colon. Gerv. Calenius. 1584. 8°.

151 MOLANI, JOANNIS, de fide haereticis servanda; de fide rebellibus servanda; de fide et juramento quae a tyranno exiguntur. Colon. God. Kempensis. 1584. — MICH. BAII, Epistola de statuum inferioris Germaniae unione cum iis qui se desertores Rom. Cathol. relig. vocant. Lovan. Petr. Zangrius Tiletanus. 1578. 1 vol. 8°.

152 —— —— Theologiae practicae compendium. Colon. Arn. Mylius. 1585. — *Ejusdem* de fide haereticis servanda, etc. Colon. God. Kempensis. 1584. 1 vol. 8°.

153 —— —— de piis testamentis et quacunque alia pia ultimae voluntatis dispositione. Colon. Arn. Mylius. 1585. — PETRI BACHERII, Spongia ebriosorum. Embricae Cliv., Reyn. Wylichius. 1592. 1 vol. 8°.

154 —— —— de Canonicis, ll. Item, Orationes tres: de Agnis Dei, de decimis dandis et defendendis. Colon., Arn. Mylius. 1587. — Passio Jesu Christi sec. Evangelistas, cum. commentar. FRANC. POLYGRANI. Ibid, 1571. 1 vol. 8°.

Op den titel: „*Liber Joan. thor woert sacellarii Emb.*" (waarachter met Buyck's hand) „*nunc v. Jacobi Buyck pastoris.*"

155 MOLANI, JOAN., de picturis et imaginibus sacris. Lovan. Hieron. Wellaeus. 1570. 12°.

156 MONCHIACENI DEMOCHARIS, ANT., *Ressonaei*, Christianae religionis, institutionisque Jesu Christi advers. Misoliturgorum blasphemias, praec. Joan. Calvini et suorum contra Sacr. Missam, cathol. et histor. propugnatio. Paris. Joann. Macaeus. 1562. fol.

157 —— —— de veritate corporis et sanguinis Christi in Missae sacrificio, ratione transsubstantiationis assertio. Antv. Chr. Plantinus. 1573. 8°.

158 MONTANI, BENED. ARIAE, Dictatum Christianum s. communes et aptae discipul. Christi omn. partes. Antv. Chr. Plantinus. 1575. 8°.

MORUS, TH., *Opera omnia*, zie de afdeeling Philologie. Ejusdem *Epistola ad Joan Pomeranum*, zie Sanderus (Nic.).

NAGELMAKER, LAUR., vide Fredericus, Trajectens. episc.

159 NASI, JOAN., Brevis de Coena dominica tractatus. E German. Latin. vers. a JOANNE *Dominico Hessio*. Ingolst. Alex. Weissenhorn. 1577. 8°.

160 NOVICAMPIANI, ALB., Scopus biblicus Vet. et Novi Testamenti, cum annotation. Antv. Joan. Bellerus. 1572. 12°.

161 OPMEER, PETRI AB, Officium Missae apud Ecclesiam tempore 4 prim. Concil. general. in usu fuisse, histor. assertio. Antverp. Chr. Plantinus. 1570. 8°.

162 OSORII, HIERON., *Lusitani*, Opera omnia, diligentia HIER. OSORII *nepotis* in unum collecta. Romae, G. Ferrarius. 1592. 4 tom. 2 vol. fol.

163 Paraclesis id est Consolatio afflectorum. Acc. AUGUSTINI manuale. Monast., Lamb. Rasfeldt. 1591. 24°.

PATRICIUS, ANDR., vide Ruffus (Jac.).

164 PAYVA D'ANDRADA, DIEGO, Orthododoxarum explicationum ll. X, praesertim contra Mart. Kemnicii petulantem audaciam. Colon. Mat. Cholinus. 1564. 8°.

165 —— —— Defensio Tridentinae fidei Catholicae adv. haereticorum calumnias et praesertim Martini Kemnitii. Ingolst., Dav. Sartorius. 1580. 8°.

166 PELTANI, THEOD., S. J. De originis peccato disceptatio. Item de Christi satisfactione et maiestate. Colon. Gerv. Calenius. 1576. 4°.

167 —— —— De nostra satisfactione et purgatorio ll. II. Ibid. 1576. 4°.

168 PERPINIANI, P. J., Soc. J., Orationes XVIII. Ingolst., Dav. Sartorius. 1592. 8°.

169 PETAVII, DION., de Theologicis dogmatibus. Ed. aucta libro de Trident. Conc. interpret., dissertt. ecclesiast etc. Antverp., G. Gallet. 1700. 6 tom. 3 vol. fol.

170 PETRONIUS, JASON, Kettersche Spinnecoppe, waer inne (deur de natuere der Spinnecoppe) bewesen wort, hoe degelick en orborlick een saecke een ketter is. Bruessel, Rutg. Velpius. 1595. 12°.

171 PIGHII, ALB., *Campensis*, Hierarchiae Ecclesiae assertio. Item componendae dissid. et farciendae in relig. concord. ratio. Omnia demum ab auth. recogn. et locuplet. Colon. Agripp., haer. Arn. Birckmanni. 1572. fol.

Ejusdem, *de libero hominis arbitrio*, vide Broickwy (Ant.), *in Evangelia*. (Uitlegkunde van het N. Testam.)

172 POLI, REGIN., de Summo pontifice Christi in terris vicario, ejusque officio et potestate. Lovan. Joan. Fouler. 1569. 8°.

Ejusdem, *pro ecclesiast. unitatis defensione*, vide Varlenius *in Psalmos*. (Uitlegkunde van het O. Testam.)

173 POLYGRANI, FR., Assertiones quorundam Eccles. dogmatum, cum ab aliis quondam, tum a Luther. fact. denuo in dubium revocat, jam pr. ed. (a JAC. SOTERIO). Colon. Agr., Joan. Birckmann. 1571. 8°.

174 PONETI, PETRI, Propugnaculum Christianae dogmatis de vera praesentia corp. Christi in Sacram. Eucharistiae. Antv. Joan. Bellerus. 1565. — DOMIN. MANCINI Poëmata. HIERON. VALLENSIS Jesuidos lib. I. Cum aliis sacris poëmatibus. Ibid. 1559. 1 vol. 12°.

175 PONTANI, JAC., S. J. Floridorum libri octo (de puero Jesu, de passione domini etc.) Ed. 2a. Augustae Vindelic. Joan. Praetorius. 1596. 8°.

176 PORTH-AESII, JOH., de verbis Domini *Hoc facite*, pro Oecum. Conc. Trident., adv. sophist. nebulas Matth. Flaccii Illyrici. Antv. E. P. Tronaesius. 1567. — Jo. BAPT. FOLENGII, Comment. in primam D. Joannis epistolam. Antv. Joann. Loeus. 1547. 1 vol. 8°.

177 PRATEOLI, GABR., *Marcossii*, Nostrorum temporum calamitas et deploratio. Paris, G. Buon. 1560. — GEOR. VUICELII, De arbore bona, antichristo, intercessione Divorum, deque jejunio et mortis Dominicae die. Paris. G. Chaudiere. 1564. — JOAN. HESSELS, De officio pii et christianae pacis vere amantis viri, exurgente aut vigente haeresi. Antv., Chr. Plantinus. 1566. 1 vol. 8°.

Voorin den band is geschreven: *Liber Henrici Vechonii pastoris in Calkar a°. 76*, waaronder met Buyck's hand: *Emi ex ipsius defuncti bibliotheca anno* 1588.

PUTHERBEUS, GABR., vide Robertus Arboricensis.

178 RAVESTEYN, JUDOCI, Apologia seu defensio decretorum Concilii Tridentini adv. Mart. Kemnitium. Lovan. Petr. Zangrius Tiletanus. 1558—70. 2 vol. 8°.

179 —— —— Catholicae Confutationis prophanae illius Confessionis (quam Antverpiensem appellant quidam) contra cavillationes Mat. Flacci Illyrici, Apologia. Ibid. 1568. — *Ejusdem*, Confessionis s. doctrinae, nuper ed. a Ministris qui in Ecclesiam Antwerpiensem irrepserunt, confutatio. Ed. 2a auctior. Ibid. 1567. 1 vol. 8°.

180 REGIS, PEETER, Een ghemeen Discours op die maniere van een disputatie, tusschen een Catholijcke ende een Caluiniste. Inhoudende vier groote secreten van het Sacrament des autaers. Antw., Peeter v. Keerberghen. 1568. 8°.

181 ROBERTI, *Arboricensis praesulis*, Traductio larvae Sycophanticae, petulantissimaeque impietatis Calvinicae. Paris. Jac. Kerver. 1556. — GABR. PUTHERBEI, Theotimus s. de tollendis et expungendis malis libris. Paris. Joan. Roigny. 1549. 8°.

ROFFENSIS, JOHANNES, vide Fischer.

182 ROSIGNOLII, BERN., S. J. De disciplina Christianae perfectionis pro triplici hominum statu ll. V. Ingolst., Ad. Sartorius. 1600. 4°.

183 —— —— De actionibus virtutis ll. II. Venet. J. B. Ciottus. 1603. 4°.

184 ROSSAEI, GUIL., de justa Reipub. Christianae in reges impios et haereticos authoritate. Antv., Joan. Keerbergius. 1592. 8°.

185 RUFFI, JAC., Personarum rerumque ecclesiastic. libertatis breve scutum. Paris, Nic. Chesneau. 1576. — ANDR. PATRICII, *Nidecici*, Parallela Eccles. Cathol. cum haeretic. synagogis. Colon, Mat. Cholinus. 1576. — JAN MATTH. BRILLO, Een Catholijcke Wederroepinge van vele leelicke ketterijen. Antw., Chr. Plantin. 1569. 1 vol. 8°.

186 RUTLANDI, JOAN. CASP., *Brettani*, Loci communes theologici, qui hodie potiss. in controversia agitantur. Antverp. Guliel. Simon. 1560. 8°.

Vóór den titel: „*Anno lx6 obiit Illustr. Princeps Georgius Dux brunswicensis, Archiepisc. bremensis etc. .... hic mihi propria manu obtulit et donavit librum, cujus tunc eram ...... et confessarius, et pastor in summo templo.*" (Daaronder met een andere hand): „*M. Joannes Warbroick pastor in Quarlborch me possidet ex dono Rdi. atque in primis docti D. Joannis Lubberti Campensis qui primum hunc possiderat ex donatione Illustriss. ut sup.* 1571."

187 SANDERI, NICOL., de typica et honoraria Sacr. Imaginum adoratione ll. II. Lovan, Joan. Fouler. 1569. — Doctrina sana Cathol. Eccles. de septem Sacramentis etc. Antverp. Ant. Tilenius Brechtanus. 1571. — THOM. MORI Epistola, respondens literis Joannes Pomerani. Lovan. Joan. Fouler. 1568. 1 vol. 8°.

188 SARASA, A. A. DE, S. J. Ars semper gaudendi, ex princip. Div. Provident. et rectae conscient. deducta. Variis access. ac notis auctior ac emend. prodit, c. praefat. J. P. REUSCHII, cura J. C. FISCHERI. Ed. 4a. Francof. 1750. 2 tom. 1 vol. 4°.

189 SASBOUT, AD., Opera omnia nunc demum in unum corpus redacta. Colon. Agripp. Jo. Birckmann. 1568. fol.

190 SAYRI, GREG., *Angli*, Clavis regia sacerdotum casuum conscientiae s. theologiae moralis thesauri locos omnes aperiens. Acc. additamenta PAULINI BERTI. Quinta ed. aucta annotat. FR. BARETII, *Veneti*. Venet. Bar. Baretius. 1618. fol.

191 SCALCI, JOAN., *Antverp.*, Xenium evangelicum ad omn. ord. Christianos. Antverp. Ant. Tilenus. 1576. 12°. C. fig.

SEDELIUS WOLFG., *de templo Salomonis mystico*, vide J. Fabri, *Enchiridion Bibliae* (Afdeel. Concordanties etc. op den Bijbel).

192 SEDULI, HENR., *Minorit.* Praescriptiones adv. haereses. Antv. Offic. Plantin. (Jo. Moretus). 1606. — *Ejusdem*, Apologeticus adv. Alcoranum Franciscanorum, pro Libro conformitatum. Libri III. De S. Francisco. De Ordine et Regula S. Francisci. De pietate et moribus Franciscanorum. Ibid. 1607. 1 vol. fol.

193 SEPULVEDAE, JOAN. GENESII, Opera omnia, nunc pr. simul in lucem edita. Colon. Arn. Mylius. 1602. 4°.

SERARIUS, NIC., vide Thyraeus (Pet.)

194 SIMANCAE, JACOBI, *Capens. episc.*, Enchiridion judicum violatae religionis, ad exstirpandas haereses. Cui acc. eiusdem annott. in Zanchinum et de dignitate episcopali. Antverp. Chr. Plantinus. 1573. 8°.

195 SIRMONDI, JAC., S. J. Opera varia nunc pr. collecta, ex ips. schedis emendatiora et auctiora. Acc. S. THEODORI, *Studitae* Epistolae, aliaque scripta dogmatica. Graece et Latine, pleraque Sirmondo interprete. Venet. Barth. Javarina. 1728. 5 vol. fol.

196 SMELINGI, TILMANNI, de VII Sacramentis, eorum defensionem adv. haereticos continens. Colon. Melch. Novesianus. 1538. 8°.

197 SOCOLOVII, STANISL., de verae et falsae Ecclesiae discrimine. Ed. 2a emendat. Colon. Mat. Cholinus. 1584. — CHRIST. DE CAPITE FONTIUM, Confutatio puncti quem vocant Honoris. Ibid. 1585. 1 vol. 8°.

198 SONNII, FRANC., Demonstrationum de septem Sacramentis Ecclesiae liber I. Antverp. Chr. Plantinus. 1576. 8°.

199 SOTO, DOMIN., *Segobiensis*, Commentarii in quartum Sententiarum. Edit. recogn. Lovan. Joa. Bogardius. 1573. fol.

200 —— —— de natura et gratia, ad S. Conc. Tridentium. Lugd. J. J. Juntae f. 1581. — THOM. STAPLETON, Universa Justificationis doctrina hodie controversa. Paris, Mich. Sonnius. 1582. 1 vol. fol.

201 STAPLETONI, THOM, Opera quae extant omnia, nonnulla auctius et emendatius, quaedam ex angl. ling. latine reddita. C. vita auct. per HENR. HOLLANDUM. Lutet. Paris. 1620. 4 vol. fol.

202 —— —— Tres Thomae seu de S. Thoma Apost., de S. Thoma archiepisc. Cantuar., de S. Thoma Moro, Angliae cancell. Adj. est oratio fun. in laud. Arn. de Ganthois. Duaci. Joan. Bogardus. 1588. 8°.

203 —— —— Promptuarium morale super evangelia dominicalia totius anni. Antverp. Joan. Moretus. 1591. 2 vol. 8°.

204 STAPLETONI, THOM., Promptuarium Catholicum ad instruct. concionatorum contra haereticos, super Evangelia tam dominicalia quam de festis. Tom. I. Lugd. ap. Juntos. 1591; tom. II. Colon. Arn. Mylius. 1594. 2 vol. 8°.

205 —— —— Authorit. Ecclesiast. circa S. Scriptur. approbationem defensio, contra GUIL. WHITAKERUM. Antverp. Joan. Keerbergius. 1592. 8°.

206 —— —— Antidota evangelica et apostolica contra horum temporum haereses. Antverp. Joan. Keerbergius. 1595. 5 vol. 8°.

207 —— —— Manuale peccatorum s. de septem capitalibus peccatis orat. catechet. XII. Ibid. 1598. 8°.

Zie ook Lensaeus (Joh.); Soto (Domin.).

208 STELLAE, DIDACI, de contemnendis mundi vanitatibus ll. III. Ex Hispan. ling. in Lat. transl. a PETRO BURGUNDO, S. J. Colon. Arn. Mylius. 1585. 8°.

209 SUAREZ, FRANC., Comment. ac Disputationes in tertiam partem D. Thomae. Ed. secunda. Lugd. J. B. Buysson. 1592—94. 2 vol. fol.

210 TAPPER, RUARDI, *ab Enchusia*, Explicatio articulorum facult. Theolog. Lovaniensis circa dogmata Ecclesiastica. Lovan. Mart. Verhasselt. 1555—57. 2 tom. fol.

211 —— —— Orationes theologicae, potiss. religionis cathol. controversias et veram Germaniae pacandae rationem explicantes. Una cum aureo ejusdem Corollario de veris calamitatum Belgii causis atque remediis, ad Carolum V. et Ferdinandum I. Omnia nunc pr. ex autogr. a WILH. LINDANO in luc. ed. Colon., Lud. Alectorius et haer. Jac. Soteris. 1577. — PETRI A S. AUDOMARO, alias *de Walloncappelle, ex monast. montis S. Winnocii*, Declaratio causarum ab quas Belgium graviss. praemitur calamitatibus, cum demonstratione remedii adversus easdem. Colon., Mat. Cholinus. 1582. In 1 vol. 8°.

Op den titel van het laatste werkje is door Past. Buyck geschreven: „ *Veras causas tamen non tangit, forte quia fuit unus ex Malcontentis. Hic liber non placet quia laudat pacificationem Gandavensem quae est radix omnium calamitatum. Deinde veras causas calamitatum Belgii non vere exprimit,* cet.

212 Testes (Tres) Catholicae fidei: TERTULLIANUS, VINCENTIUS LIRINENSIS, EDM. CAMPIANUS. Colon. Arn. Mylius. 1594. 12°.

213 THYRAEI, PETRI, S. J., De variis tam spirituum, quam vivorum hominum prodigiosis apparitionibus. Colon. Gos. Cholinus. 1594. — *Ejusdem* De Daemoniacis. Ibid. 1594. — GASP. SWENCFELDII XXX Paradoxa, de toto Christo Deo et homine. Mogunt. Henr. Breem. 1595. — NIC. SERARII, Contra novos, novi Pelagiani Franc. Puccii, errores. Wirceb. Geo. Fleischmann. 1593. 1 vol. 4°.

214 TIMOTHEI, MICH., *Gateensis*, de Sacrificio missae quaestiones DC. Venet., Franc. Zilettus. 1584. 8°.

215 TITELMANNI, FRANC., Summa mysteriorum Christianae fidei. Lugd. Gul. Rouillius. 1567. 12°.

216 —— —— Mysterii Missae expositio aliaque quaedam opuscula. Lovan. Hier. Wellaeus. 1574. 12°.

217 TOLETI, FR., Summa de instructione sacerdotum; de peccatis; dilucidatio Bullae Coenae Domini. Lugdun. Horat. Cardon. 1599. 8°.

218 TONSTALLI, CUTHEB., De veritate corporis et sanguinis. D. N. Jesu Christi in Eucharistia. Ed. 2a. Lutet. Mich. Vascosanus. 1554. 4°.

219 Tractatus de Proprietatibus Jesuitarum, contin. doctr. Jesuitarum praec. capita a quibusd. Theol. (MART. KEMNITIO, PETR. BOQUINO, GUIL. WHITAKERO) retexta., in luc. ed. Stud. CONR. DECKHERI. Oppenh. Hier. Gallerus. 1611. — Synodus provincialis dioecesis Ultraiectinae, celebrata a Stat. ejusd. Provinc. 24 Aug. A°. 1612, ex idiom. belg. in Lat. versa ac brev. illustr. notis a P. CUTSEMIO. Hagiopoli. 1614. — Decreta S. Facult. Theol. Paris. de Potestate ecclesiastica et primatu Rom. Pontif. Aug. Tricassin. P. Chevillot. 1612. 1 vol. 8°.

220 TURRIANUS, FRANC., S. J., Defensio pro Canonibus Apostolorum et epistolis decretae Pontif. Apostol. adversus Magdeburg. centuriatores. Lutet. Nic. Chesneau. 1573. 8°.

221 —— —— Adversus Capita disputationis (prioris) Andreae Freyhub, de Ecclesia et de ordinationibus ministrorum Ecclesiae. Colon., Gerv. Calenius. 1584. — *Ejusdem*, Defensio loc. S. Scr. de Ecclesia Cathol. et eius pastore episc. Romano, adv. nugatorias cavillat. Ant. Sadeelis Lutherani. Colon. A. Birckmann. 1580. 2 ptes. 1 vol. 4°.

222 —— —— Adversus Capita disputat. poster. Andreae Freyhubij, de Ecclesia etc. Colon., Lud. Alectorius. 1578 — CORN. LOOS FINII, Spiritus vertiginis utriusque Germaniae in religionis dissidio. Conscr. et collecta e RUEW. TAPPERI et WILH. LIND. DAMASI Consultationibus. Moguntiae, Casp. Behem. 1579. 1 vol. 8°.

223 —— —— de Sanct. Eucharistia tractatus, contra Andr. Volanum Paris. Seb. Nivellius. 1577. 8°.

224 ULENBERGII, CASP., Graves et justae causae cur Catholicas in communione veteris eiusque veri Christianismi permanendum sit. Colon. Gerv. Calenius. 1589. 8°.

225 VALENTIA, GREGORII DE, *Metimnensis*, S. J., de rebus fidei hoc tempore controversis libri, ab ipso auctore recogniti. Lugd. haer. Guil. Rovillii. 1591. fol.

226 —— —— de Sacros. Missae sacrificio contra Jac. Herbrandum. Ingolst. Dav. Sartorius. 1580. — *Ejusdem* Explicatio ver. caus. cur Jac. Herbrandus, susceptum de idolatria certamen prosequi recusaverit. Ibid. 1580. 1 vol. 8°.

227 VALENTIA, GREG. DE, Apologia de S.S. Missae sacrificio adv. cavillationem Jac. Herbrandi contra tract. de eodem argum. superiori anno editum. Ibid. 1581. 8°.

Zie ook Ledesima (Jac.)

228 —— —— Analysis fidei Catholicae. Ingolst. Dav. Sartorius. 1585. — Ejusdem, De reali Christi praesentia in Eucharistia, et de transsubstantiatione. Ibid. 1587. 1 vol. 4°.

229 VESALIENSIS, ARNOLDI, Epitome singularum distinctionum in IV libros Sententiarum. (Ed. JAC. ALBERT). Antverp. Joan. Lath. S. a. — JOAN. LANSPERGII, Vita Jesu Christi in XV meditationes dist. Antv. Mart. Caesar. 1532. 1 vol. 12°.

VEUSELS, PHIL., vide Herborn (Nic.)

230 VICTORIAE, FRANC., Relectiones tredecim, per quendam Ingolstad. theolog. a mendis vindicatae. Ingolst. Wolfg. Eder. 1580. 8°.

231 VICTORINI AB AVERSA *Cavensis*, de Vanitate mundi, deque solida hominis foelicitate. Colon. Mat. Cholinus. 1580. 12°.

232 VIA, JOANNIS à, Jugis Eccles. Cathol. sacrificii defensio et assertio, contra calumnias JAC. ANDR. SMIDELINI. Colon. Mat. Cholinus. 1570. 8°.

233 VIEXMONTII, CL., Brevis institutio de salutari poenitentia peccatoris. Antverp. Joan. Bellerus. 1575. 12°. Cum. fig.

234 VIGERII, MARCI, Controversia de excellentia instrumentorum Domin. Passionis. Romae, Marc. Siber alias Franck. 1512. 4°.

235 VIGUERII, JOANN., *Granatensis*, Institutiones ad Christ. theologiam. Acc. Ejusdem Comment. in Pauli epist. ad Romanos. Antv. Vid. et haer. Joa. Stelsii. 1572. fol.

236 VILLAGAGNONE, NIC., de Consecratione, mystico sacrificio, et duplici Christi oblatione adv. Vannium; de Judaici paschatis implemento adv. Calvinologos; de poculo sanguinis Christi adv. Bezam. Lutet. Sebast. Nivellius. 1569. 8°.

237 VIRVESII, ALF., Disputationes viginti adversus Lutherana dogmata, per Phil. Melanchthonem defensa. Nunc iterum recogn. et repurg. Colon., Melch. Novesiauus. 1545. 4°.

Met geschreven aanteekeningen.

238 VIVIS, JO. LUDOV., Opera, quibus omnes ipsius lucubrationes quotq. unq. in luc. ed. voluit, complectuntur: praeter Comment. in Augustinum, de civitate Dei. Basil. Nic. Episcopius Jr. 1555. 2 tom. fol.

239 —— —— Excitationes animi in Deum et alia. Colon. Petr. Horst. 1562. 12°.

240 —— —— Preces et meditationes diurnae, quoti-dianae et generales. Gandavi. Corn. Manilius. 1556. 12°.

241 —— —— de Anima et vita ll. III. — VITI AMERBACHII (et PHIL. MELANTHONIS) de eodem argum. ll. IV. Lugd. Ant. Vincentius. 1555. 8°.

Ejusdem, *Epistolae*, vide Crocus (Corn.)

242 H. G. Braam, Joa. Lodov. Vivis theologia Christiana. Gron. 1853. 8°.

Vuicelius, Georg., vide Prateolus (Gabr.).

Walden, Thom., *de Sacramentis, adv. Witcleffistas,* vide Fulgentius Afer (Kerkvaders); Johannes Fischer (hiervoor).

243 Winton, Steph., Confutatio cavillationum quibus SS. Eucharistiae Sacram. ab impiis capharnaitis impeti solet. Ed. 2a. Lovan. Petr. Colonaeus. 1554. 8°.

244 Zichenii, Franc., Pia meditatio quaedam in Orat. Dominicam. Antverp. Joan. Loeus. 1550. 16°.

B. HERVORMERS EN PROTESTANTSCHE GODGELEERDEN.

a. in de 16e eeuw:

1 ARETII, BENED., SS. Theologiae Problemata h. e. Loci communes Christianae religionis methodice explicati. Edit. nova (Genev.) Is. le Preux. 1617. fol.

2 BUCERI, MARTINI, Scripta Anglicana fere omnia a CON. HUBERTO collecta. Adj. est Historia de obitu Buceri, quaeque illi et Paulo Fagio post mortem et indigna et digna contigere. Basil. Pt. Perna. 1577. fol.

3 BULLINGER, HENR., Huysboeck. Viif decades, dat is Viiftich Sermoonen van de voornaemste hooftstucken der Christelycker Religie. Ghedruckt A°. 1568. 3 dln. 1 bd. fol.

4 CALVINI, JOA., Opera omnia. Edit. ad fidem emendat. codd. recognita etc. Amst. Vidua Jo. Jac. Schipperi. 1667—71. 9 vol. fol.

Vol. I. Commentt. in Pentateuchum et lib. Josuae. Praec. Th. Beza, Vita Calvini. — Vol. II. Homiliae in Samuelem et conciones in Jobum. — Vol. III. Commentt. in Psalmos et Isaiam. — Vol. IV. Praelectiones in Jeremiam et Ezechielem. — Vol. V. Praelect. in Danielem et Prophetas majores. — Vol. VI. Comment. in Euangelia et Acta Apostol. — Vol. VII. Comment. in Epistolas Pauli et Canonicas. — Vol. VIII. Tractatus theologici omnes, quorum aliqui nec Latine, nec Gallice prius editi fuerunt. C. Indicc. Add. sunt ejusdem Commentt. in libros Senecae de Clementia. — Vol. IX. Institutiones Christianae religionis. Acc. Epistolae atque responsa tam Calvini quam insign. all. in Eccl. Dei virorum.

5 —— —— Institutio Christianae religionis. Ed. aucta, cum auth. praefat. ad Regem Christianiss. (Franciscum I) et indic. (Genev.) Joa. le Preux. 1609. fol.

6 —— —— Institutie ofte Onderwiisinghe in de Christelicke religie. Wt de Lat. ende Frans. sprake verduytschet. Daer achter een tafel AUGUST. MARLORATI, inh. de voorn. poincten der H. S. Noch .... hier achter aen ghev. een stucxken van de Reformatie der Christ. Kercke in het Pausdom, door den selven Autheur: ende nu overgheset door CAR. AGRIC(OLA), leeraar der Ghem. tot Rynsburch. Leyden, Jan Paedts Jacobsz. ende Jan Bouwensz. 1602. fol.

7 F. P. J. SIBMACHER ZYNEN, Spec. quo Anselmi et Calvini placita de hominum per Christum a peccato redemtione inter se conferuntur. Schoonh. 1852. 8o.

8 CAMERONIS, JOA., Opera, edita et inedita, vel e Gall. in Latin. ling. translata. Francof. 1642. fol.

9 CHEMNICII, MART., Examen Concilii Tridentini, in quibus tot doctrinae Papisticae refutatio ex S. Scr. font. et Patrum consensu, collecta est. Francof. Petr. Fabricius. 1585. 4 part. 1 vol. fol.

10 CHYTRAEI, DAV., Opera omnia, cont. Enarrationes in Vet. Test. et Onomasticon Theologicum; edita curâ JOH. FREDERI. Lips. Henn. Grosius. 1599. 2 vol. fol.

11 COORNHERT, D. Vsz., Wercken. Amst., Jacob Aertsz. Colom. 1630. 3 dln. fol.

Deze verzameling bevat alle zijne Godgeleerde werken en zedekundige Schriften, ook zijne (bijbelsche) Comedien, doch geene zijner vertalingen.

DANAEUS, LAMB., vide Lindanus (Wilh.) (Afdeeling: Katholieke Godgeleerden)

12 FLACCII, MATTH., *Illyrici*, Clavis Scripturae Sacrae s. de Sermone Sacr. literarum. Basil. Sebast. Henricpetri. 1609. 2 tom. 1 vol. fol.

13 HUS, JOANNIS, et HIERONYMI PRAGENSIS, Historia et monumenta, partim annis superior. public., partem nunc demum in luc. prolata, cum scriptis et testimon. mult. praestantium. Norib. Jo. Montanus. 1558. 2 vol. fol.

14 JUELLII, JOANN., Adversus Thom. Hardingum volumen, in quo XXVII quaestiones disceptantur atq. explicantur. Ex Angl. in Lat. conv. a GUIL. WHITAKERO. Praef. est auctoris vita et mors ejusque doctr. defensio cum refutat. Hardingi et all. Ejusdem Juelli Apologia Eccles. Anglicanae. Genevae, P. Sanctandreanus. 1585. — *Ejusdem* Antopologia, oppos. Confutationi ab Hardingo contra Eccles. Anglic. Apolog. editae, et alia scripta, interpr. THOM. BRADOCO. Genevae, Jac. Stoer. 1600. 1 vol. fol.

15 JUNII, FRANC., Opera theologica exegetica et elenctica. Praef. est vita auctoris. (Ed. PAULLUS MERULA). Genevae, Caldor. 1607. 2 vol. fol.

16 LUTHERI, MARTINI, Opera omnia. Witeb. 1554—83. 7 vol. fol.

Vol. I. Controv. cum Rom. Eccl., edita a 1517—1520. Witeb. Zach. Lehman. 1582; — Vol. II. Controv. ed. a 1520—27. Witeb. Laur. Schwenck. 1562; — Vol. III. Enarrat. Deuteronomii, ultim. verb. Davidis, mult. Psalmorum. Witeb. Zach. Lehman. 1583; — Vol. IV. Enarrat. in Ecclesiasten, Cant. Cantic., Prophetas. Witeb. Joh. Lufft. 1574; — Vol. V. Enarr. in div. libros Novi Testam. et in Zachariam proph. Witeb. Joh. Lufft. 1554; — Vol. VI. Enarr. in Genesin. Witeb. Matth. Welack. 1580; — Vol. VII. Enarr. in Matth. V—VII, Orat. Domin., Decalogum, Symbolum etc. Witeb. Thom. Klug. 1558.

17 —— —— Sämmtliche Werke. Wittemb. 1581—1603. 14 Th. fol.

I. Ueber etl. Epistel der Aposteln. Witt. Z. Lehman. 1602; — II. Streitschrifften u. Sendbrieven. Witt. S. Grönenberg. 1588; — III. Erkl. der Psalmen. Witt. A. Schön. 1581; — IV. Erkl. über etl. fürn. Capitel und Spruche der H. S. Witt. M. Welack. 1581; — V. Ausl. üb. Genesis und etl. Profeten. Witt. Z. Lehman. 1603; — VI. Ausl. der H. S. in N. Test. Auch von Ehestand, Kauffshendel, Vermanung und Trostschrifften etc. Witt. M. Welack. 1589; — VII. Von Christlichen Stand, von der Kirchen und Conciliis etc. Witt. Z. Lehman. 1602; — VIII. üb. die Psalmos graduum, Deuteron., etl. Propheten. Witt. A. Schön. 1583; IX. Streitschrifften von 1517—33. Witt. S. Grönenberg. 1590; — X. Ausl. üb. Genesis. I—XXIV. Witt. Joh. Krafft. 1593; — XI. Ausl. üb. Genesis XXV—L. Witt. M. Welack. 1593; — XII. Ausl. üb. die Ep. an die Gal., Ecclesiast., etl. Trostschrifften, Sendbrieffen, etc. Witt.

Z. Lehman. 1603; — XIII, XIV. Schrifften, Bücher und Predigten, deren in den Wittenb. noch Jheu. tomis nicht zu finden. Leipz. Jac. Gaubisch. 1603. 2 Th.

MARNIX, PHIL. VAN, vide Bajus (Mich.), Afd. Katholijke Godgeleerden.

18 MELANCHTON, PHIL., Opera omnia ex edit. CASP. PEUCERI. Witeb. S. Gronenberg. 1601. 4 vol. fol.

19 —— —— Loci praecipui Theologici, nunc postr. recogn. et aucti. Basil. Joan. Oporinus. 1555. 8°.

20 —— —— Doctrina de poenitentia. Item JOAN. BRENTII de poenitentiis homiliae XXV. Ejusd. argumenti homiliae XXII ex histor. Vet. Test. ab eodem desumptae. Francof. Petr. Brubach. 1550. 8°.

21 MORNAYI, PHIL., de Sacra Eucharistia. Hanov. Cl. Marnius. 1605. fol.

22 MUSCULI, WOLFGANG, Loci communes Theologiae Sacrae, ut sunt per eum recogn. et emend. Bas. Seb. Henricpetri. 1599. fol.

23 PERKINSI, GUIL., Opera theologica. Genevae, P. et. J. Chouët. 1611, 1618. 2 vol. fol.

24 PRAEDINII, REGN., *Groningani*, Opera omnia, edita curâ JOH. ACRONII. Bas. Jo. Oporinus. 1563. — JO. CALVINI, Praelectiones in Danielem, Jo. BUDAEI et CAR. JONVILLAEI labore exceptae. Add. Hebr. et Chald. textus. Genev. Joa. Laonius. 1561. 1 vol. fol.

25 RAINOLDI, JOH., Summa colloquii c. Joh. Harto, de capite et fide ecclesiae, HENR. PARRAEO interprete. Oxon. Jos. Barnesius. 1610. fol.

26 SADEELIS, ANT., *Chandei*, Opera Theologica. Acc. JAC. LECTII, de Vita et Scriptis Ant. Sadeelis. Ed. quarta. (Genev.) Is. le Preux. 1614. fol.

SWENCFELDIUS, GASP., *Paradoxa, de toto Christo Deo et homine*, vide Thyraeus, Pet. (Afdeeling Katholieke Godgeleerden).

27 URSINI, ZACH., *Vratislav.*, Opera theologica, partim antehac non edita, part. ex German. in Lat. ling. conversa, part. emend. et illustr. Ed. studio et opera QUIR. REUTERI. Heidelb. Jon. Rosa. 1612. 3 tom. 1 vol. fol.

28 —— —— Tractationes theologicae in q. Christ. relig. capita adv. Arian., Nestorian. et Eutychian., item pontific., anabaptist. et aliorum errores defenduntur. Omnia nunc pr. in luc. ed. studio JOH. URSINI, ZACH. *fil.* Neustad. Palatin. 1587. fol.

29 —— —— Catecheses sive brevis institutio Christianae doctrinae, et alia scripta. Neostad. Matth. Harnisch. 1585. 8°.

Met dit inschrift van de hand van Buyck: „*Emi Wesalia, cum istuc essem missus ad praedicandum fidem veram A°.* 1599, *die* 3 *februarii* — 23 *st.*"

30 WHITAKERI, GUIL., Opera theologica. Subj. est de auct. vita et morte descriptio. Genev. Sam. Crispinus. 1610. 2 tom. 1 vol. fol.

31 —— —— Duplicatio adversus Th. Stapletoni defensionem Ecclesiasticae authoritatis. Cantabr. Joa. Legatus. 1594. fol.

32 WHITAKERI, GUIL., Disputatio de Sacra Scriptura contra huius temp. Papistas imprimis Rob. Bellarminum et Thom. Stapletonum. Herborn. Christ. Corvinus. 1590. 8°.

Met dit inschrift van de hand van Buyck: „ *Constat* 20 *st. nec aliam ob causam cum horrore video, nisi ut cognoscam, quam stulta et levia sint, quae contra apertam et confirmatam veritatem adferunt homines isti superbi et coeci*" etc.

33 ZANCHII, HIER., de natura Dei s. de divinis attributis. Heidelb. Jac. Mylius. 1577. — *Ejusdem* Miscellaneorum ll. tres. Neap. Palat. Matth. Harnisch. 1582. 1 vol. fol.

34 —— —— de operibus Dei inter spacium sex dierum creatis. Neostad. Palat. 1591. — *Ejusdem* Miscellaneorum ll. III Ibid. 1593. 1 vol. fol.

35 ZWINGLII, HULDR., Opera, partim Latine conscr., partim in Latinam transl., omnia recogn. et aucta, c. apologia auctoris, a ROD. GUALTHERO (Tiguri, Chr. Froschouer, 1545). 4 vol fol.

36 —— J. TICHLER, De indole Sacrorum emendationis a Zuinglio institutae, rite dijudicanda. Traj. 1827. 8°.

b. in de 17e eeuw:

1 ALTING, JACOBI, Opera omnia Theologica; analytica, exegetica, practica, problematica: et Philologica. (c. praefat. et vita auct., op. BALTH. BEKKERI.) Amstelaed. G. Borstius. 1687. 5 tom. fol.

2 BAYLE, P., Oeuvres Diverses, de théologie, de philosophie, de critique, d'histoire et de littérature, etc. La Haye. 1727—31. 4 vol. fol.

BEKKERIANA.

3 BEKKER, BALTHASAR, De vaste spyse der volmaakten. Bij wege van Vragen en Antwoorden. 2e druck. Leeuw. 1674. 8°.

4 —— —— De Friesche Godgeleerdheid van B. B. Begrijpende alle desselfs Werken in Friesland uitgegeven, en 'tgene daar af geoordeeld, en daar over voorgevallen is. Amst. 1693. 4°.

Hierin het *Nodig Bericht of Verhaal van 'tgene den Auteur in Friesland over syne schriften wedervaren is;* de *Vaste Spyse der Volmaakten*, met al het daarover voorgevallene en daarin veranderde; het *Gesneden Brood*; de *Kindermelk*; het *Kort Begryp der Godgeleerdheid*; het *Kort Beright van de Lyk-reden en Lyk-predicatien;* het *Beright aang. de Filosofie van Descartes*, het laatste oorspronkelijk in het Latijn geschreven, en nu door J. H. Bekker B. fil. vertaald; eindelijk eenige *Retractationes*.

5 —— —— Engelsch Verhaal van ontdekte Tovery. Amst. 1689. 4°. (Defect.)

6 —— —— Beright van den Kinderdoop, briefswyse gesteld. Leeuw. 1689. 8°.

7 —— (BAKKER J., DE,) Korte en nodige Aenmerkingen over het *Berigt van den Kinderdoop*, uytgeg. door B. B., briefs-wijse gestelt. (Met BEKKER's Antwoord). Amst. (1690.) 8°.

8 BERNH. FULLENIUS, Brief over de Vindinge van Oost en West van L. W. Graaf. Met een Beright van B. BEKKER, in opsighte van de Narede die L. W. Graaf gestelt heeft achter 't *Kort Begryp van de algemeene Herstellinge des Tijds* door hem uitgeg. Amst. 1689. (Met Naberight van 1690.) 4°.

9 BALTH. BEKKER, Ondersoek van de Betekeninge der Kometen. 2e vermeerd. druk. Met een Beright en Naberight aang. de Oost- en West vindinge, voorgeg. van Liuwe Willems Graaf. Leuw. 1692. — Articulen tot Satisfactie van de Classis van Amst. van Do. B. BEKKER, overgel. den 22 Jan. 1692, wegens zijn *Betoverde Wereld.* Leuw. 1692. 1 bd. 8°.

10 —— —— Ondersoek van de Betekeninge der kometen. (3e Druk), vermeerdert met een Hoofdstuk en een Nareden. — Met een Berigt en Naberigt aang. de Oost- en West vindinge, enz. Amst. 1692. 4°.

11 BALTH. BEKKER, De Betoverde Weereld, zynde een grondig onderzoek van 't gemeen gevoelen aang. de Geesten, ders. aart en vermogen, bewind en bedryf, enz. In 4 boeken. Amst. 1691—93. 4 stn. 1 dl. 4°.

12 —— —— Hetz. werk, merkelijk vermeerdert, enz. (Achteraan: J. H. BEKKER, Sterfbedde van Balth. Bekker.) Deventer. 1739. 4°. Met portr.

13 —— —— Bezauberte Welt. Neu übers. von J. M. SCHWAGER. Durchgesehen und vermehrt von J. S. SEMLER. Leipz. 1781—83. 3 Th. 8°.

14 Verzameling van Geschriften, over de *Betooverde Wereld* van BALTHASAR BEKKER, en naar aanleiding van dat werk, in 1691—93 in het licht gegeven. In 4°. en 8°.

1691.

a. Antwoord op een Brief geschr. van een Vriend tot Uytrecht d. 12 July 1691, zynde een korte inhoud van het 2e Boek van *de Betov. Wer.* 24 blz.

b. Eenige Extracten uyt Dr. B. *Betoov. Weer.* 2e Deel. Daer beneff. Een Extract uyt de Synode geh. d. 10 Aug. 1691 tot Edam raak. hetz. werk. 8 blz.

c. —— —— Hetz. met Extr. uyt het Synode van Z.-Holland, rak. den Prof. Röel. 8 blz.

d. Extract van 't gepasseerde in de Sinodus tot Edam, d. 10 Aug. 1691, raakende Dr. B. 4 blz.

e. Autentyke Copye van de Articulen die van het Consistorie van Amsterdam den 23 Aug. 1691 opgesteld zijn, om voor te houden aen Dr. B. B. en de aanbieding die hij daar op gedaan heeft den 30 Aug. Amst., Borstius. 8 blz.

f. De Heer B. B's groetenisse aan syn welbeminde huysvrouw Frouk Fullenia (Gedicht). 1 bl. fol.

g. Antwoord van de Kristel. Gemeinte t'Amsterdam op den Brief van B. B. aan zijne Huisvrouw, over zyn *Betov. Waer.* Na de copy tot Uytrecht (Gedicht van L. B. v. W.) 6 blz.

h. (EV. VAN DER HOOGHT), Eerste tot Sesde Briev van Haggebher Philaleethees, over den persoon en het boek van D°. Balth. Bekker. Amst. Borstius. 176 blz.

i. Brief van den Schrijver des Boeks *de Betov. Weer.* aan Ev. van der Hooght. (25 Sept.) Amst., Borstius. 12 blz.

k. Antwoord van Ev. van der Hooght aan D°. B. B. (1 Oct.) Amst., Borstius. 10 blz.

l. Consideratien over *de Betov. Wer.*, door J. S. Amsterd., Borstius. 22 blz.

m. Aanmerkinge op de Handelingen der 2 laatste Noord-holl. Synoden, in de sake van B. B. (door BEKKER zelven). 16 blz.

n. (K. JACOBS), Verhandelingh van de 1e Predicatie, door D°. P. Schaak. Gedaen in de Oude Kerk op den 30 Sept. Tot een grondslagh op de Wederlegginge van de *Betov. Wer.* Amst., P. Rotterdam. 28 blz.

o. Zeedige Overweeging op de Praedik. van Pt. Schaak, gedaan in d' Oude Kerk, d. 30 Sept. 1691. 8 blz.

p. (K. JACOBS), Verhandel. van de 2e Predicatie, door D°. P. Schaak. Gedaen in de Nieuwe Kerk, d. 7 Oct. 1691, tot wederlegg. van de *Betov. Wer.* Amst., P. Rotterdam. 28 blz.

q. De volmaakte Kragt Godts verheerlykt. Nev. eenige aanmerk. over de 3 Predikatien van Pt. Schaak. (door J. P. L. R.) 48 blz.

r. Aanmerkinge over de Predicatie van D°. Adr. van Wesel, den 25 Nov. Door S. W. S. F. Amst., D. v. Dalen. 14 blz.

s. N. ORCHARD, De Leeringe der Duyvelen beweezen te zyn de groote Afval deezer laatste tyden. Vertaald door W. SEWEL. Amst., J. Broers. (VIII) en 104 blz.

t. Verscheyde Gedichten, so voor, als tegen het boek, genaamt de *Betoverde Weereld.* (60 verschill. stn.) 132 blz.

u. Vertaeling uit seker Arabisch schryver, Hamets Sidach Effendi. Amst., J. Rieuwertsz. 4 blz.

v. De Geharpoende Muys of staatkund. Consideratien over zeekere Arabische vertaalinge, raakende het gewoel over D°. B. B's *Betoov. Weer.* enz. (Gedichten.) 12 blz.

w. Raad voor de Verdrukte door het misverstand der hedendaagse Schriftgeleerden. (Gedicht, door S. T. K.) 4 blz.

x. Aan de Heer B. en syn Tegen-Partyders. (Gedicht, onderteekend D. v(an) D(alen?)). 1 bl. fol.

y. Aan den Heere B. B. Klink-dicht („Gy hebt, o Bekker," enz.) 1 bl. fol.

z. De nodige Hervorminge der Kerke tot weringe van vrese en slaverny, door Abr. Pietersen, Vryheer van Warenburgt (Gedicht). 8 blz.

aa. Op *de Betov. Weer.* door D°. B. B. Amst., D. van Dalen (Gedicht). 1 bl. fol.

ab. Op de *Betov. Wereld,* etc. van D°. B. B. (Gedicht, beginn. „Des Werelds aldoorstraalend oog.") 4 blz.

ac. Betoverde Weerelt van de Heer D°. B. B. (Lofdicht, geteekend *Veritas odium parit*). 1 bl. fol.

ad. De Betoverde Predikant Dr. B. B. door de boose-geest des vooroordeels misleydt. (Gedicht). 12 blz.

ae. Kosmos daemonizomenos. De Betoov. Weereld onderzoekende wie haar betooverd heeft. (Gedicht door B. L. B.) 8 blz.

af. Op de nederwerping van de gewaande macht des Duivels, door D°. B. B. Amst., D. van Dalen. (Gedicht). 1 bl. fol.

ag. De gebannen Duyvel weder in geroepen ofte het vonnis van Dr. B. over den duyvel gevelt, in revisie gebraght. 40 blz.

ah. Gestroojde Zeegen-palmen op *de Betov. Wer.* (Gedicht). 12 blz.

1692.

ai. In Antwoort op het jonghste Postcriptum van de 6e Brief van Hag gebher Philaleethees tegens eene van de schadel. helpers van B. B. raakende dess. *Aanmerkinge,* enz. Door S. W. S. F. Amst., D. van Dalen. 16 blz.

ak. Articulen tot satisfactie van de Eerw. Classis van Amst. van D°. B. B overgeleverd den 22 Jan. 1692 weg. syn *Betov. Wer.* Amst., G. Borstius. 12 blz.

al. Aanmerkingen van eenige rechtzinnige broederen, over de Articulen van Satisfactie, waar op men met D. B. B. een verdrag gemaakt heeft. (d. 22 Jan.) Leyden, F. Haring. 24 blz.

am. Brief van N. N. aan B. B. (Febr. 1692). *Zonder afz. titel.* 18 blz.

an. Circulaire Brief van de Kerkenraad van Rotterdam aan de Kerkenraden in Z.-Holland (betr. de *Betov. Wer.*, d. d. 7 Mrt). Na de Copye tot Uytrecht. 8 blz.

ao. Brieven van eenige Kerkenraden buyten Holland, aan die van Rotterdam, tot antw. op haren circul. Brief rak. de sake van B. B. Naer de copie tot Rotterd. 12 blz.

ap. Nader, en particuliere Missive van de Eerw. Kerkenraad van Rotterdam, aan die van Amsterdam, ontr. de saek wegens Dr. B. B. (18 Mrt.) Amst., J. Dale. 4 blz.

aq. Request aan de Eerw. Kerkenraad van Amsterdam. overgel. d. 20 Mrt. 1692, ten eynde de suspensie van D°. B. B. mochte werden gecontinueert. Amst., G. Borstius. 12 blz.

ar. B. BEKKER, Nodige Bedenkingen op de nieuwe beweegingen, onlangs verwekt door den circulairen brief en andere middelen, tegen den Auteur van 't Boek *de Betov. Wer.* Amsterd., D. van den Dalen. 64 blz.

as. Drie Resolutien des Classis van Amst., genomen op den 22 Jan., 8 Apr. en 21 Julij deses jaars, in de sake van B. B. Amst., D. v. Dalen. 16 blz.

at. B. BEKKER, Remonstrantie in de Synode van N.-Holland, ingediend den 5 Aug. *Zond. afz. titel.* 8 blz.

au. Acten ofte Handelingen van de Noord-Hollandsche Synodus, gehouden binnen Edam en Alcmaar, A°. 1691 en 1692. Enchuysen, J. Dz. Kuyper. (LX), en 102 blz.

av. B. BEKKER, Naakt Verhaal van alle de Kerklike Handelingen, voorgev. in den Kerkenraad en de Classis van Amsterdam, alsm. in de Synoden van N.-holland, tsed. 31 May 1691 — 21 Aug. 1692. 3 dln. Amst., D. v. Dalen. (XII), 80, 40 en 72 blz.

aw. Kort en Waarachtig Verhaal van 't gebeurde tsederd den 31 Mey 1691 tot den 21 Aug. 1692 in den Kerkenraad en Classis van Amsterdam en de Synode van N. Holland. In de sake van B. B. Amst., D. van Dalen. 32 blz.

ax. Twee Requesten opgestelt door versch. Ledematen der Gereform. Kerk in Amsterdam, ter saak van D°. B. B. Amst., D. vanden Dalen. 8 blz.

ay. Eenige originele Brieven geschr. aan D°. B. B. over de *Betov. Wer.* door D°. J. KOELMAN e. a. Amst., D. v. Dalen. 10 blz.

az. (A. VAN DALE), Lasteringen van Jak. Koelman in zyn zoogen. Wederlegging van B. B. *Betov. Wer.* zediglijk aangewesen. Rotterd., Iz. van Ruynen. 16 blz.

ba. M. LEYDEKKER, Historische en Theolog. Redenering over het Boek van B. B. Uit het Latijn. Met een Brief van d'Aillon van de eenheit des Duyvels. (VIII) 64 en 8 blz.

bb. J. VERRYN, Aanmerckingen op de *Betov. Wer.* van Dr. B. B. Amst., G. Slaats. (VIII) en 136 blz.

bc. Omstandig Bewys dat de Daemones, overgeseet duyvelen, geen quade geesten, maar zielen van menschen geweest zijn. 's Grav., M. Uytwerf. 48 blz.

bd. (NIC. MUYS VAN HOLY), Overweging van het Hooftpoint in D°. B. B. *Betov. Weer.*, te weten of de Duyvel op een Mensch werken kan. Amst., P. Rotterdam. 8 blz.

be. Korte Aanmerkingen op de Overweeging van d' Hr. N(ic.) M(uys) v(an) H(oly). Rakende de *Betov. Wer.* Amst., D. v. Dalen. 4 blz.

bf. LUC. VAN GUNST, Den gevallen engel weereloos. Amst., Waesberge. 56 blz.

bg. EB. WALTEN, Brief aan de Graaf van Portland, rak. de persoon en het gevoelen van B. B. (d. d. 7 Julij). 's Grav., M. Uytwerf. 80 blz.

bh. Den Swadder die E. W. op Cartesianen en Coccejanen geworpen heeft, in sijn twee deelen van Aardige Duivelarye zuiver af-gevaagt, met een het geschil dat Dr. Bekker ongegrond opwerpt, als of *Daimoon* etc. niet wel *Duivel* overgezet wierd, kortelijk voldongen, door Iiratiel Leetsosoneus. Amst., G. Borstius. 46 blz.

bi. P. DITTELBACH, Verval en val der Labadisten. Alles in 3 Brieven. Amst., D. van den Dalen. (VIII) en 140 blz.

bk. (B. BEKKER), Viervoudige Beantwoordinge van beswaarnissen, voorgesteld aan B. B. over syn *Betov. Weereld.* Amst. D. van Dalen. (VI), 74 en 96 blz.

bl. —— —— Kort Beright aang. alle de Schriften, welke over sijn Boek *de Betov. Weer.* enen tijd lang verwisseld zijn. Franeker, L. Strik. 72 blz.

bm. P. S. of Na-Courier van de Tweede Missive aen Dr. B. B. tegens syn *Kort Bericht.* 's Grav., M. Uytwerf. 16 blz.

bn. Den Triumpheerenden Duyvel spookende omtr. den berg van Parnassus. Middelb., G. Horthemels. 24 blz.

bo. Vervolg van verscheyde Gedigten, etc. so voor als tegen het Boek, genaamt de *Betov. Wer.* 56 blz.

1693.

bp. 't Voorgevallene in de Catechisatie by D°. Adr. van Wesel, den 28 Dec. 1692. Amst., D. van den Dalen. 8 blz.

bq. Oprecht Verhael van het voorgevallene in de Catechisatie by D°. Adr. van Wezel, d. 28 Dec. 1692. Amst., P. Rotterdam. 12 blz.

br. EV. VAN DER HOOGHT, Korte Aanmerkingen over de laatste Schriften van B. B. (d. d. 31 Dec. 1692). Amst., Borstius. 96 blz.

bs. B. BEKKER, Ondersoek en Antwoord op 't Request door de Gedeput. der Noordholl. Synode in 1691 ingeg. aan de Staten van Holland tegen de *Betov. Wer.* Amst., D. v. Dalen. 102 blz.

bt. J. AALSTIUS en P. STEENWINKEL, Zedige Aanmerkingen, waar in de gronden en de daarop gebouwde redener. van Dr. B. Bekker, nop. den aard en werk. der Geesten aan Gods woort en de Reden getoetst worden. Dordr., D. Goris. (32) en 278 blz. 8°.

bu. B. BEKKER, Brief aan D. Joannes Aalstius en D. Paulus Steenwinkel, over ders. Zedige Aanmerkingen op een deel des 2en Boex van syn *Betov Wer.* Amst. D. van den Dalen. 12 blz.

bv. J. AALSTIUS en P. STEENWINKEL, Antwoord op den Brief van B. B. over hare *Zedige Aanmerkingen.* Dordr., D. Goris. 30 blz.

bw. B. BEKKER, Naakte Uitbeeldinge van alle de vier Boeken der *Betoverde Wereld.* Amst., D. van den Dalen. (IV) en 32 blz.

bx. JOH. VAN DER WAEYEN, De *Betooverde Weereld* van D. B. B. Ondersogt en weederlegt. Franeker, L. Strik en J. Horreus. (XXIV) en 664 blz.

by. B. BEKKER, Brief aan Hendrik Kasimyr, mitsg. de Gedeput. Staten van Friesland. Over de Opdraght voor het Boek van J. van der Waeyen, tegens hem uitgeg. Amst., D. van den Dalen. 8 blz.

bz. —— —— Brief aan J. van der Waeyen (in d. 8 Aug. 1693). *Zond. afz. titel.* 8 blz.

ca. —— —— Brief aan J. de Smeth e. a., Ouderl. der Gereform. Kerk te Amst. (in d. 2 July 1693). Amst., D. van Dalen. 28 blz.

cb. Bewys dat de zedige Aanmerkinge van J. W. over de Predicatie van D°. Casp. Ruppius geen doel treft. Door J. V. K. S. Amst., Borstius. 12 blz.

cc. J. PEL, De Wonderdaden des Alderhoogsten, waar in aangewesen word, wat waarschijnelyker is, de verleidinge van den mensch door sig selfs of door een afgevallen geest. Amst., W. de Coup. (Opgedragen aan B. Bekker). (XII) en 92 blz.

cd. LEON. RYSSENIUS, De Oude Rechtsinnige Waerheyt verdonckert en bedeckt door Descartes, Coccejus e. a. Amsterd. Zond. jr. 4°.

15 B. BEKKER, Herstelde Predikbeurten, zynde een Versamel. van Predikatiën, by hem beschr. tsedert synen tweejar. stilstand. Amst. 1694. 4.

16 —— —— De Leere der Gereformeerde Kerken van de Vrye Nederlanden, begrepen in ders. Geloofsbelydenisse, van woord tot woord verklaard en toegepast in 39 Predikatiën. Amst. 1696. 4°.

17 Korte Openinge van de Texten 2 Pet. 2: 4 en Jude v. 6, voorgesteld aan R(uard) A(ndala), pred. tot B(olsward), voormaals een discipel van J. van der Waeyen enz. Amst. 1697. 4°.

18 R. ANDALA, Klare en bondige Uitlegging van de texten, 2 Pet. 2: 4 en Jud. vs. 6, gegrondt op het O. T. Franeker, 1698. 4°.

19 B. BEKKER, Uytlegginge van den Propheet Daniël. Amst. 1698. 4°.

20 J. H. BEKKER, Sterf-bedde van D°. Balthazar Bekker. Amst. (1698.) 4°. Met afb.

21 (E. J. DIEST LORGION), Balthazar Bekker in Franeker. Een portret uit de 17e eeuw. Gron. 1848. 8°.

22 —— —— Balthazar Bekker in Amsterdam. Een portret uit de 17e eeuw. Gron. 1851. 2 dln. 8°.

23 Bibliotheca Fratrum Polonorum quos Unitarios vocant, instructa operibus FAUSTI SOCINI; JOH. CRELLII; JONAE SLICHTINGII à BUCOWIETZ et JOH. LUD. WOLZOGENII, quae omnia simul juncta totius Novi Test. explicat. complectuntur. Irenopoli. (Amstelod. Franc. Kuiper.) Post ann. 1656. 8 vol. Acc. SAM. PRZIPCOVII Opera. Eleutherop. (Ibid.) 1692. — 9 vol. fol.

Vol. I. Socini Opera exegetica et didactica; — Vol. II. *Ejusdem* polemica; — Vol. III, IV. Wolzogenii, Exegetica, didactica, polemica; Vol. V, VI. Crellii exegetica. 3 tom. (Eleutheropoli [Amstelod.] sumpt. Irenici Philalethis [Sam. Przipcovii]); — Vol. VII. *Ejusdem* didactica, polemica etc.; — Vol. VIII. Slichtingii exegetica (Irenopoli, sumpt. Iren. Philalethis.); — Vol. IX. Przipcovii exegetica, polemica etc.

24 BRADWARDINI, THOM., de Causa Dei, contra Pelagium, et de virtute causarum, ad suos Mertonenses. Opera et Studio HENR. SAVILII. Londini. Offic. Nortoniana. 1618. fol.

Geschenk van P. Schaak, Bibliothecaris. A°. 1697.

25 BULLI, GEORGII, Opera omnia, quibus duo praecip. Catholicae fidei articuli, de S. Trinitate et Justificatione, explanantur. Quibus acc. tract. ined. de traditione dogm. de J. Chr. divinitate, contra Dan. Zuickerum. Cum annotatt. J. E. GRABE. Lond. 1703. fol.

26 BURMANNI, FRANC., Synopsis Theologiae et speciatim Oeconomiae foederum Dei. Traj. 1671, 71. 2 vol. 4°.

27 —— —— Exercitationes Academicae. Roterod. 1688. 2 ptes. 1 vol. 4°.

28 CHAMIERI, DANIELIS, Panstratiae Catholicae s. Controversiarum de religione adv. Pontificios corpus. Genev. Typis Roverianis. 1626. 4 vol. fol.

Op den titel dit inschrift: „*Donum Adriani Chamieri, Monteliensis Ecclesiae Pastoris, Danielis filii.*"

29 CLOPPENBURGII, JOH., Theologica opera omnia, nunc demum conj. edita (cura JOH. à MARCK.) Amst. G. Borstius. 1684. 2 vol. 4°.

30 COCCEJI, JOH., Opera omnia Theologica: exegetica, didactica, polemica, philologica, edita curâ J. H. COCCEJI. Amst. Joh. à Someren. 1669—75. 8 vol. fol.

31 EPISCOPIUS, SIMON, Antwoort op de Proeve van Abr. Heidanus, tegen de *Onderwysinge in de Christelycke Religie, na de Belijdenisse der Remonstranten.* Rotterd. Naeranus. 1643. 4°.

32 —— —— Twee Brieven van P. Wading, in syn leven Jesuit tot Antwerpen; d'eene: Van den Regel des Geloofs, d'andere: Van den Beelden-dienst, beantwoordt. Uyt het Latijn vertaalt door N(IC.) B(ORREMANS.) Amst. C. de Leeuw. 1649. 4°.

33 FORIS OTROKOCSI, FRANC., Apocalyptica tuba quinta, ortum, progressum locustarum pandens. Amstelaed. Ger. Borstius. 1690. — *Ejusd.* Sententia de remissione peccatorum Vet. et Novi. Testam. Ibid. 1690. — *Ejusd.* Strenae cujusdam discussio pacifica. Amst. Abr. à Someren. 1690. 1 vol. 8°.

Op den titel: *In usum Ill. Scholae Amstelodamens. confert Author.*

34 GEIER, MART., Opera omnia, quorum vol. I continet: Commentarium in Psalmos Davidis, II Comment. in Proverbia et Ecclesiasten Salomonis, nec non in Danielem prophetam. Acc. ejusdem opuscula varia philologica. Amstelod. 1696. 2 vol. fol.

35 GOMARI, FRANC., Opera Theologica omnia, maximam partem posthuma, edita a discipulis: JOH. VEREEM, Ad. SIBELIUS, MART. UBBENIUS. Secundis curis emendatiora. Amst. Joh. Janssonius. 1664. fol.

36 GUSSETII, JAC., *Bloesensis*, Jesu Christi evangeliique veritas salutifera, demonstr. in confutat. libri *Chizzouk Emounah,* a R. Isaco scripti, in qua pleraque Judaeorum adv. doctr. Christianam argumenta vindicantur. Acc. ejusd. auctoris in Epist. ad Hebraeos et ad Levit. XVIII: 14 disputationes VI. Amst. 1712. fol.

37 HEIDEGGERI, J. H., Dissertationes selectae S. Theologiam Dogmat., Histor. et Moralem illustr. Acc. Carolus Magnus testis veritatis. Tiguri. 1675, 80. 2 vol. 4°.

38 JACOBI, *Britanniae Regis*, Opera, edita ab JAC. MONTACUTIO. Lond. Bonh. Norton et John Bill. 1619. fol.

39 LIGHTFOOTI, JOH., Opera omnia. JOH. LEUSDEN textum Hebr. recens. et emend. Ultraj. 1699. 2 vol. fol.

40 RIVETI, ANDR., Opera Theologica, ab authore recens. et aucta. Roterod. 1651—60. 3 vol. fol.

41 SCHLICHTINGII, JONAE, *à Bukowiec*, Aentekeningh en verklaringh, over de 6 voornaemste Schriftuurplaetsen, die men placht te gebruycken tot bewijs van de Drie-eenigheydt, en de eeuwige Godtheydt Christi. Met een tractaetgen van CRELLIUS en STEGMANNUS. Anno 1649. 4°.

42 SMALTIUS, VAL., 't Woordt is vleysch geweest: dat is: Thien Predicatien over 't begin van 't 1e Cap. des Euangeliums Joannis. Vertaelt door D. R. C. (DIRK RAFAELSZ. CAMPHUYSEN?) Tot Rakow, by Seb. Sternatzki. (Amsterdam?) 1631. 4°.

Vergelijk Socinus (Faustus) hierna.

43 SOCINI, FAUSTI, *van Siena*, Theologische Lessen. Tot Rakow, by Sebast. Sternatzki. *Zonder jaartal. (In Nederland gedrukt, omstreeks 1620?)* 4°.

44 —— —— —— Tractaet van de Auctoriteyt der H. Schrifture. Mitsg. het boeck van de Goddelijckheydt onses Heeren Jesu Christi, door VALENT. SMALCIUS *van Gotha*. Beyde verduytscht uyt de jongste Lat. editien. Gedr. tot Rakow, by Sebast. Sternatzki. (1623.) 4°.

Vergelijk de *Bibliotheca Fratum Polonorum* (hiervoor).

45 SPANHEMII, FRID., Dubia evangelica. Genevae. P. Chouët. 1658. 3 tom. 2 vol. 4°.

VOSSIUS, G. J., Opera theologica, vide ejus Opera omnia. (Afd. Philologie).

46 WITSII, H., Exercitationes Sacrae in Symbolum Apostolorum et Orationem Dominicam. Basil. 1739. 4°.

47 —— —— De Oeconomia Foederum Dei cum hominibus ll. IV. Ed. emend. et auctior. Basil. 1739. 4°.

c. in de 18e eeuw:

1 MAUROCORDATI, J. N. A., Liber de Officiis. (Graece.) Edit. hac 2a. Latine conversus (a STEPH. BERGLER.) Lips. 1722. 4°. C. eff.

2 MOSHEMII, J. L., Dissertatt. ad Sanct. disciplinas pertinentium Syntagma. Lips. et Gorl. 1733. 4°.

3 ODE, JAC., Commentarius de Angelis. Traj. 1739. 4°.

4 Pleidooi over de geloofwaerdigheit der Getuigen van de Opstandinge van Jezus Christus. Uit het Eng. door ABR. DE VRYER. Delft. 1736. 8°.

5 RAABE, CHRIST., Jurisjurandi usus ejusque eccles. protestant. devastans abusus. Duisb. 1729. 4°.

6 ROBECK, JOH., De Morte voluntaria exercitatio. Perpetuis animadvers. notavit J. N. FUNCCIUS. Marburgi. 1753. 4°.

7 SEYFFERT, JOH., Classicum belli Sacri adv. Hug. Grotium papistam ab omn. Lutheranis suscipiendi. Halae. 1729. 4°.

8 WERENFELSII, S., Opuscula theologica, philosophica et philologica. Ed. 3a. recogn., emend. et aucta. Lugd. Bat. 1772. 2 vol. 4°.

d. *Dweepers en Pseudo-Profeten.*

1 C. G. AURBACH, De Eloquentia inepta Thomae Munzeri. (Von Münzers närrischer Beredsamkeit.) Vitemb. 1716. 4°. C. effig.

2 Verzameling van Stukken van en over JOANNES ROTHE en andere mystieken, 1657—1676. 25 stn. in 1 bd. 4°.

(Margaret Fell), Aen Menasse ben Israël, den roep der Joden uyt Babylonien. Uyt de Eng. tale overgeset door W. Ames. 1657.

Edw. Burrough, Een Beschrijvinge van den Staet ende de gelegentheyt van het menschelijk geslacht. Uit het Engels. 1657.

William Caton, Een Allarm geblasen tot alle natien, besond. tot de Vereenigde Provintien. 1657.

(Joannes Rothe), Eenige Prophetien en Revelatien Godts aeng. de Christen Werelt in dese eeuw. 2e druck. Amst. 1672.

—— —— Hetzelfde geschrift. Den 3den Druck, vermeerdert en verbetert. Amst. 1673.

—— —— Het Leger des Grooten Godts wort opgerecht in 't noordegedeelte des Werelts tegen Babel, en hare Bevelhebberen. Amst. 1673.

—— —— Een Nieuwe Hemel en Aerde. Het Nieuwe Jeruzalem enz. Amst. 1673.

—— —— Hetz. geschrift. 2e Druck met annotatien vermeerdert. Amst. 1673.

—— —— Een korte Aenwysinge van saken te herstellen in het vernieuwen van de Regeeringe nu op aerde te geschieden. *Zond. titel.*

(Christ. de Beec), Missive waer in de voornaemste van de hedendaegse Propheten verdedight worden. Amst. 1673.

J. Cz. Haesevens, Kenteecken van den waren Gesant Godts: Joannes Rothe. Amst. 1673.

J. Price, Satan in een Engel des Lichts, ofte Ondersoeck raeck. de Prophetien en Openbaringe. 's Grav. 1674.

(J. Rothe), Een zeedige en Christen Beantwoordinge op het lasterschrift van J. Price, getit. *Satan in een engel des Lichts.* Amst. 1674.

J. Price, Klaer bewys dat alle hedensdaeghsche Prophecien sijn valsch en strydigh, tegens de Heyl. Schriften. 's Gravenh. 1674.

Ev. van Someren, Predicatie over Dan. 2, verss. 44, 45, betr. de vyfde Monarchie ofte 't Ryke der Heyligen. Rotterd. 1674.

—— —— Hetzelfde geschrift. Amsterd., P. Arentsz. 1674.

—— —— De Predicatie over de 5e Monarchie in syn volle kracht herstelt. 1674.

Es. Clement, Predicatie over de woorden Daniels, 2. vss. 44 en 45, betr. de 5e Monarchie. Met een Verhael van 't voorgev. te Rotterdam over de Predicatie van Ev. van Someren, door F. Ridderus. Rotterd. 1674.

Staet-discours van een uytgeputte burger *enz.*, mitsg. verscheyde Brieven en Schriften van den tegenw. Profeet J. Rothe. 1674.

Goddelijke Verschijninge aen J. Rothe, op den 4 Dec. 1674 tot Worcum in Vrieslant.

De sotte verwaentheyt van den nieuwen Rotterdamsen Propheet Gysbert Beyer, navolger van J. Rothe. Enckh. 1674.

(J. Rothe), De Groote Afgodt van Hollandt. 1674.

Publicatien van de Staten van Hollandt, tegen Joh. Rothé (*sic*) in d. 24 Apr. 1675 en 1 Dec. 1676. 's Gravenh., J. Scheltus. 2 stn.

Het gevangennemen van Jan Rote en syne Mackers met den drucker van sijn Pasquillen. Amst. 1676.

VI. Godgeleerdheid na de 18e eeuw [1]).

1 J. J. VAN OOSTERZEE, De Jesu, e Virgine Maria nato. Traj. 1840. 8°.

2 A. C. C. DE JONGH, De Jesu Christo patiente, ex vero ab Euangelistis informato. Traj. 1827. 8°.

3 J. I. DOEDES, De Jesu in vitam reditu. Traj. 1841. 8°.

4 B. J. RIEDEL, De Jesu Christi theologia naturali. Gron. 1852. 8°.

5 A. L. POELMAN, De Jesu Apostolorumque, Pauli praesertim doctrina de Praedestinatione divina et morali hominis libertate. Gron. 1851. 8°.

6 C. P. HOFSTEDE DE GROOT, Pauli conversio praecipue Theologiae Paulinae fons. Gron. 1855. 8°.

7 J. P. STRICKER, De mutatione, homini, sec. Jesu et Apostol. doctrinam, subeunda. Hag. Com. 1845. 8°.

8 F. J. DOMELA NIEUWENHUIS, De αὐτοχειρίας facinore ex religionis Christianae praeceptis et indole judicando. Lugd. Bat. 1833. 8°.

9 M. A. JENTINK, Maran-Atha. De Christelyke leer der laatste dingen. Amst. 1852. 8°.

10 A. COQUEREL, Een nieuw Leerstuk aang. de maagd Maria en de Mariadienst. Met aanteek. vert. door J. A. SNELLEBRAND. Amst. 1855. 8°.

11 Ew. KIST, Leerredenen over Gods deugden. 3e druk. Amst. 1803. 2 dln. 8°.

12 W. BROES, Leerredenen. Amst. 1818. 3 dln. 8°.

13 O. B. TROTTINGHAM, The uses of the Sanctuary. A Sermon, preached at the dedication of the Unitarian Church in Jersey City. New-York. 1855. 8°.

---

1) Deze afdeeling kan eerst later als zij eenigzins voorzien is, gesplitst worden in deze onderafdeelingen: Inleiding; Apologetiek; Symboliek; Dogmatiek en Dogmengeschiedenis; Polemiek; Moraal; Mystiek; Ascetiek. — De Exegetiek vindt men in Afd. II; — de Praktische Godgeleerdheid (Pastoraal; Homiletiek; Katechetiek; Liturgiek) kan in Afd. VII geplaatst worden.

VII. Pastoraal en Liturgie.

A. GEESTELIJKE STAND EN GEESTELIJKE BEDIENINGEN.

1 HIERON. PLATI, S. J. de bono status religiosi ll. III. Recogn. et aucti ab auctore. Lugd., J. B. Buysson. 1592. 8°.

2 DACRYANI, *abb. ord. S. Benedicti*, Speculum monachorum. Lovan. Barth. Gravius. 1549. — LUDOV. BLOSII, Canon vitae spiritualis. Ibid. 1549. — *Ejusdem*, Enchiridion parvulorum. Ibid. 1549. — *Ejusdem*, Cimeliarchion piarum precularum. Ibid. 1549. 1 vol. 8°.

BINSFELDII, PT., *Enchiridion theologiae pastoralis* 1594, vide *Confessio Gregoriana* (Afdeel. Kerkvaders; op Gregorius).

3 OCT. FRANGIPANI, Directorium Ecclesiasticae disciplinae. Colon. Arn. Mylius. 1597. 4°.

4 PETRI DE SOTO, Tractatus de institutione sacerdotum, qui sub episcopis animarum curam gerunt. Antv. Phil. Nutius. 1566. 8°.

5 GUID. DE MONTE ROCHERII, Enchiridion sacerdotum, ante CC. ann. editum, nunc demum sublatis mendis restitutum. Acc. Ritus celebrandi Missam; HILDEBERTI, *Coenoman. episc.*, poema de officio missae. Antv. Joan. Bellerus. 1570. — MICHAELIS, *episc. Mersburg.*, S. Can. Missae paraphrast. explicatio. Ibid. 1559. — ANTH. HULSTII, Stadium cursoris Christiani, aeternae vitae metam prehendentis. Ibid. 1556. 1 vol. 8°.

MICHAELIS, JOAN., *de officio pastoris*, zie Ambrosius, in *Canticum* (Afdeel. Kerkvaders).

6 CAR. BORROMAEI, Pastorum concionatorumque instructiones. Ex Eccles. Mediolan. Actorum libro excerptae opera JOAN. FRANCISCI. Colon. Mat. Cholinus. 1587. — Catholicae Ecclesiast. instructio. Jussu Archiepisc. Mechlinens. in luc. ed. Lovan. Joan. Masius. 1586. 1 vol. 8°.

7 CAES. NUPTII, Compendium earum rerum quas Parochi et Confessores praecipue scire tenentur. Florent. Barth. Sermartellius. 1581. 8°.

8 FELICIANI NINGUARDAE, Manuale Parochorum et all. curam animarum habentium, ad Conc. Trident. decreta accomod. Ingolst. Dav. Sartorius. 1582. 4°.

9 THOMAE DE AQUINO, Confessionale seu libellus peroptimus de modo confitendi et de puritate conscientie. Parrh. Joan. Parvus. S. a. — Modus rememorandi et recolligendi peccata per prevaricatorum patrata. S. a. et l. (15 ff.) — Speculum vere penitentie. Impr. Colon. anno xcl8. supra antiquum forum in Silvestri viro. etc. — Instructio virorum ecclesiasticorum. (cum praefat. JOAN. AMELII.) (Paris.) Reg. Chaudiere et Joan. du Pré. (1520.). — GILB. CRAB,

Tractatus terminorum moralium. Parrhis., Aegid. Gourmont. S. a. — Cura pastoralis pro Ordinandorum tentamine collecta. Argentine. 1518. In 1 vol. 8°.

10 ALEX. DE ARIOSTIS, Compendium sive summa Confessorum. Nunc demum accurat. ed., decisionibusque Conc. Trident. in marg. annot. illustrata. Brixiae, P. Bozzola. 1579. 8°.

11 MART. AB AZPILCUETA, Enchiridion sive Manuale Confessariorum et poenitentium. Antv. Chr. Plantinus. 1575. 4°.

12 —— —— Idem liber, ab auctore recognitus et auctus. Wirceb. G. Fleischman. 1593. 8°.

13 MART. EISENGREIN, Confessionale in quo universa materia de Confessione peccatorum apud Catholicos usit. per quaestiones explicatur. Ingolst. D. Sartorius. 1577. 12°.

14 PETR. GUEVARA, S. J. Compendium Manualis Navarri, ad usum Confessar. et poenitentium. Antverp. Petr. Bellerus. 1592. 12°.

15 EMAN. SA, S. J. Aphorismi Confessariorum ex doct. sententiis collecti. Antverp. Joach. Trognaesius. 1599. — Index libr. prohibit. cum regulis confectis in Trident. Syn., nunc demum Clementis VIII Papae jussu recogn. Colon. Gosv. Cholinus. 1597. 12°.

16 F. SONNIUS, Instructie voor die pastoren, om tonderwysen haer ondersaten van die seuen Sacramenten, wt den woorde Gods. Antw. Ant. Tilens (in de Struys). 1571. — Constitutiones in Synodo Wladislaviensi editae. Acc. STANISL. CARNCOVII *Episc. Wladisl.* Admonitiones V. circa sacramenta facienda. Colon. Mat. Cholinus. 1572. 1 vol. 8°.

17 JOAN POLANCI, S. J. Methodus ad eos adiuvandos qui moriuntur. Leodii. Henr. Hovius. 1579. 12°.

18 NICOL. GALLERII, Evangeliorum per univ. annum explicandorum ratio, una cum usu Catechismi a S. Syn. Trident. ad parochos scribi jussi. Colon. Agr. Arn. Mylius. 1588. 8°.

19 JOAN. HOLTHUSII, *Kempensis*, Modus examinandi Sacr. Ord. candidatos. Antv. Joan. Bellerus. 1570. — GABR. BIEL, S. S. Canonis Missae expositio. Ibid. 1565. 1 vol. 12°.

20 Agenda Ecclesiastica, omnibus Sacerdotibus necessaria. Colon. Vid. God. Kempensis, 1598. 4°.

B. KATECHETIEK.

1 Catechismus ex decreto Concilii Tridentini ad parochos, Pii V. P. M. jussu editus. In hac editione, praeter mendas plur. correctas, adjecta etiam sunt passim in margine cum Scriptur. tum Patrum loca. Lovan. Joan. Bogardus. 1567. 8o.

Op den titel dit inschrift: „*Sum Petri Junii Hadr. f.*"

2 Catechismus. — Idem liber, nunc autem in IV ll. certaque capita distributus cet., mandato et authorit. JOANNIS DE HOYA, *Episc. Monaster.* editus. Colon. Gerv. Calenius et haer. Quentelii. 1572. 4°.

3 —— Idem liber. Editio eadem, cum annotatt. mss. 4°.

4 FRED. NAUSEAE, In Catholicum Catechismum libri V. Antv. Joan. Steelsius. 1544 (Praec. Tabula fidei Christianae MS.) 8°.

5 JOAN. HESSELII, Catechismus, orthod. explicat. continens symboli apostolici, orat. Dominicae, etc. Lovan. Joan. Bogardus. 1571. 8°.

Met geschreven aanteekeningen.

6 SEBAST. CATTANEI, Explicatio in Catechismum Romanum ex decreto Conc. Trident. et Pii V jussu editum, Ingolst. Dav. Sartorius. 1590. 8°.

7 Piae ac solidae Catecheses, ex FRANC. COSTERO, PETRO DE SOTO et auct. *Methodi Confessionis* una cum Trevirorum succincta catechistica, auctorit. JOANNIS *archiepisc. Trevirensis.* Aug. Trevir. Henr. Bock. 1590. 8°.

8 MART. LUTHER, de Grote Catechismus, Düdesch. Gedrückt tho Wesell up Magdeborchsche sprake, by Derick van der Straten. — Christlike Kerckengesenge vnde ordeninge, vth der Augszburg. Confeszion vnd Wittenberg. Kerckenordeninge thosamen gebracht. S. l. e. a. 1 vol. 8°.

C. HOMILETIEK.

1 G. B. J. van Eyk, De Jesu Christi eloquentia, Oratori Sacro imitanda. Traj. 1851. 8°.

2 Erasmi, Des., Ecclesiastae sive de ratione concionandi ll. IV, opus recens, denuo editum, sed cum indice accuratiore quam antehac et copiosiore. Basil. Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1535. 8°.

Voorin de handteekening van den bekenden Deventerschen pastoor: „*Philippus Boestius ab Helmont*" met zijn spreuk: „*Stulti aliquando sapite Psal.* 93°." Daaronder is door past. Buyck geschreven: *Emi cum aliis quibusdam ab haeredibus.* Op den titel „*Joannis boisot.*" In gefigureerden band, waarop met oude letters: „*Johis molnere me fecit.*"

3 Andr. Hyperii, de formandis Concionibus Sacris, seu de interpretat. Scripturae populari. Basil. Oporinus. 1573. — *Ejusdem,* de S. Script. lectione ac mentione quotidiana. Ibid. 1569. 8°.

4 August. Valerii, de Rhetorica ecclesiastica, s. de modo concionandi, ll. III. Una cum hujus Rhetor. synopsi. Colon. Gerv. Calenius. 1575. 8°.

5 Ludov. Granatensis, Ecclesiastica Rhetorica s. de ratione concionandi. Colon., Heredes. Arn. Berckmanni. 1578. Joan. Costerii, Declamatio in Sanct. literarum laudem. Antv. Joan. Bellerus. 1555. 1 vol. 8°.

D. LITURGIE.

a. *Algemeene Schriften over Kerkdienst en Kerkgebruiken.*

1 GUILIELMI DURANDI, *Mimatensis episc.*, Rationale divinorum officiorum. S. l. a. et typ. not. (c. 1470?) fol.

Beschreven bij Hain, n°. 6469. In den band dit inschrift: *„Liber fratrum 3ii (?) ordinis sancti francisci conventus (?) sancti pauli Amsterdamensis.*

2 —— —— Idem opus, nunc recens annotatt. illustratum. Adj. est JOAN. BELETHI, Rationale divinorum officiorum. Venet. Grat. Perchacinus. 1568. 4°.

3 —— —— Idem opus. Adj. est J. BELETHI, Rationale, nunc demum in luc. editum. (Opera NIC. DOARD CAMPANI.) Antv. haer. Joan. Stelsii. 1570. 8°.

4 JOAN. BELETH, Divinorum officiorum eorundemque rationum explicatio, nunc dem. opera CORN. LAURIMANI in luc. ed. et repurg. Antv. Joan. Latius. 1556. 12°.

5 RUPERTI, *abb. Tuitiensis*, de divinis officiis libri XII. Colon. Arn. Birckman. 1532. fol.

6 J. G. SURINGAR, De publicis vett. Christian. precibus. Lugd. Bat. 1833. 8°.

7 FORT. SCACCHI, Sacrorum Elaeochrismatwn myrothecia tria in quibus exponuntur olea atque unguenta divinos in Codices relata. Amst. 1701. fol. C. fig.

b. *Liturgie der Grieksche kerk.*

1 G. CODINUS, *Curopalata*, de Officiis et Officialibus M. Ecclesiae et Aulae Constantinopolitanae. (Graece et Lat.) Nunc pr. studio JAC. GRETSERI, S. J. Latine versus. Adjunctis 3 commentar., observat. et emendat. Acc. dissert. de imaginibus non manufactis. Paris. Seb. Cramoisy. 1635. fol.

2 Liturgiae SS. Patrum: JACOBI *apostoli*, BASILII MAGNI, JOANNIS CHRYSOSTOMI. De rebus ad Liturgiam pertinentibus: DIONYSII AREOPAGITAE, JUSTINI MARTYRIS, GREGORII NYSSENI et all. Graece. (ed. studio CL. DE SAINCTES.) Paris. Guil. Morelius. 1560. — Liturgiae sive Missae SS. Patrum. Item, de Ritu Missae et Eucharistia, Latine, Quibus acc. ad calcem e libris JOAN. CHRYSOSTOMI, locorum annotatio et initio aliquot capita, unde Liturgica comprobantur, auctore CL. DE SAINCTES. Ibid. 1560. 1 vol. fol.

3 ——— Id. liber (Latine.) Antv. Joan. Stelsius. 1562. — HILDEPHONSI, *archiepisc. Toletani*, de Virginitate S. Mariae liber, auctus et emend. studio et opera FRANC. FEU-ARDENTII. Paris. Sebast. Nivellius. 1576. 1 vol. 8°.

4 Liturgiae Sanctae JOANNIS CHRYSOSTOMI, BASILII MAGNI et Praesanctificatorum, Graece. Venet. Ant. Pinelli. 1620. 4°.

5 Menaea Sive Officia Sanctorum, singulis XII mensium diebus celebrand, Graece, cura NATHANAELIS *Hierodiaconi* et THEOPHANIS ZENACLI *Hieromonachi*. Venet. Domin. Etepolonius, Joan. Aliprandus, Ant. Pinelli. 1592—1614. 12 vol. fol.

6 ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΝ. Liber Pontificalis Ecclesiae Graecae. Nunc pr. ex Regiis ms. Euchologiis cet., collectus, Latina interpretat., notis ac observatt. illustratus, meditatione et labore ISAACI HABERTI. Paris. St. Blasius. 1643. fol.

7 ΑΝΘΟΛΟΓΙΟΝ *τοῦ ὅλου Ἐνιαυτοῦ Πλουσιώτατον*. Anthologium totius anni, continens et alia quaedam necessaria officia et interpretationes, quae ex prioribus Anthologiis desiderabantur, Graece. Venet. Ant. Pinelli. 1621. fol.

8 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ. Apostolus, sive Lectiones ex actis et epistolis Apostolorum, singulis diebus et diebus Festis accommodatae, Graece. Venet. Ant. Pinelli. 1621. 4°.

9 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ (*Θεῖον καὶ ἱερὸν*). Divum et Sanctum Evangelium, Graece, post EMANUELIS GLYZONII curas a THEOPHYLACTO *Hieromonacho* denuo recensitum. Venet. Ant. Pinelli. 1614. fol.

10 ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ. Euchologium, continens Liturgias, preces et ordinem Lychnici sive Vesperi, ordinem et seriem administrandorum sacramentorum, preces et benedictiones varias, varios ritus et cantica in mortuos, cet. Graece: nunc a plurimis, quibus antea scatebat, vitiis purgatum, cura NICEPHORI PASCHALEI *Hieromonachi*. Venet. Ant. Pinelli. 1619. 4°.

11 Syntagma necessariorum quorundam quotidianorum officiorum, ad Sacerdotes pertinentium et ex *Euchologio* desumtorum, Graece. Venet. Ant. Pinelli. 1614. 4°.

12 ΕΙ῾ΡΜΟΛΟΓΙΟΝ. Hirmologium, continens omnia Troparia, sive omnes hirmos Octoechi Servatoris et Deiparae sollemnitatum, ac totius anni, Graece. Editio nova correctior. Venet. Ant. Pinelli. 1612. 8°.

13 Ω῾ΡΟΛΟΓΙΟΝ. Horologium, horas diurnas et officia continens, Graece cura NICEPHORI PASCHALII, *Hieromonachi*. Venet. Ant. Pinelli. 1621. 12°.

14 ΟΚΤΩΗΧΟΣ. Octoëchus, sive liber octo tonos continens, id est Troparia et Canones, qui octo Dominicis, a primis vesperis Dominicae, ad finem usque Missae canuntur, Graece. Venet., Ant. Pinelli. 1621. 8°.

15 ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΝ. Pentecostarium, Graece, cura MAXIMI HUMILIS, *episcopi Cytherarum*. Venet. Ant. Pinelli. 1618. fol.

16 ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ *τῶ Δαβὶδ*. Psalterium Davidis, Graece, in certas sectiones, sive ita dicta cathismata divisum, in usum Ecclesiae Graecae. Venet. Ant. Pinelli. 1621. 8°.

17 ΘΗΣΑΥΡΟΣ (*Βίβλιον ὀνομαζόμενον*). Liber dictus *Thesaurus*, Thesaurus Homiliarum in festa aliaque pietatis officia, quas conscripsit STUDITES THESSALONICENSIS, *monachus Damascenus*. Cui additi sunt VII alii sermones et explicatio Orationis Dominicae. Editus cura MATHAEI MINIMI *Hieromonachi*. Omnia Graece. Venet. Ant. Pinelli. 1618. 4°.

18 ΤΡΙΩΔΙΟΝ. Triodium, sive Officium in Graecorum Ecclesiis recitari solitum, a Septuagesima, quam illi Dominicam vocant Pharisaei et Publicani, Graece, cura NICEPHORI *Hieromonachi*. Venet. Ant. Pinelli. 1620. fol.

19 ΤΟΠΑΡΟΝΤΥΠΙΚΟΝ. Typicum, in quo praescribitur, quid singulis diebus inter Missarum solemnia ad Vesperas, ad Horas, ad Matutinum cet. recitandum, psallandum, aut legendum sit, cet. Graece, cura NEOPHYTI *Hierodiaconi*. Venet. Ant. Pinelli. 1615. fol.

c. *Liturgie der Roomsch-Katholieke Kerk.*

1 De Divinis Catholicae Ecclesiae Officiis ac Ministeriis, varii vetust. aliquot Eccles. Patrum ac Scriptorum libri, videl. ISIDORI *Hispal. episc.*, ALB. FL. ALCUINI, AMALARII TREVIR., HRABANI MAURI, WALAFRIDI STRABONIS, BERNONIS AUGIENSIS, B. JUONIS *episc. Carnotensis* et quorundam aliorum. Ex antiq. mss. exempl. nunc pr. editi, partim a mendis repurg. per MELCH. HITTORPIUM. Colon. Gerv. Calenius et haer. Joh. Quentell. 1568. fol.

2 JAC. PAMELII, Liturgia Latinorum, 2 tomis digesta, quorum I ritum Sacrificiae missae continet, cum Ambros. Missa, Collectis, Praefation. ac Missa Mosarabe. II vero HIERONYMI Comitem s. Lectionarium, GREGORII *Papae* Antiphonarium, cet. Colon., Gerv. Calenius et haer. Quentelii. 1571. 4°.

3 (JUD. CLICHTOVEI, *Neoportuensis,*) Elucidatorium Ecclesiasticum, ad officium ecclesiae pertinentia exponens. Ed. 4ª. Paris. H. et D. de Marnef. 1548. 2 vol. 8°.

4 Ordo seu ritus celebrandi missas et solennes et privatas. Ex Decr. Conc. Trident. nuper restit. Antv. Chr. Plantinus. 1572. — JOAN. POLANCI, S. J. Breve Directorium, ad Confessarii ac confitentis munus recte obeundum. CHRISTOPH. MADRIDII, S. J. de frequenti usu Sacram. Eucharistiae. Antv. Joan. Bellerus. 1571. — PETRI DE SOTO, Tractatus de institutione sacerdotum. Lovan. Hier. Wellaeus. 1566. 1 vol. 12°.

5 Praeparationes devotae ad digne celebrandum seu communicandum. Antv. Hier. Verdussen. 1595. 12°.

6 JOAN. LEISENTRITII, Forma Germanico idiomate baptisandi infantes, sec. Cathol. ritum (Germanice). Colon. Mat. Cholinus. 1585. — *Ejusdem*, Forma vernacula lingua capulandi rite desponsatos, et legitime proclamatos, sec. Cathol. ritum. Colon. H. Falckenburg. 1590. — LEON. BURANI, De confessione fidei et religionis Christianae theses theolog. Mogunt. Casp. Behem. 1590. — GOD. A DRIEL *Noviomag.* et HENR. KREYTEN *Traject.*, De Libertate fidei et religionis Christianae disput. theol. Ibid. 1590. 1 vol. 4°.

7 Breviarium Romanum ex decreto Concil. Tridentini restitutum. Pars Hyemalis. Paris. Jac. Kerver. 1572. 12°.

8 —— —— Idem liber. Pars Hyem. et Aestiv. Antv. Chr. Plantinus. 1574. 2 vol. 8°.

Met geschreven aanteekeningen van Past. Buyck.

9 —— —— Idem liber (Pars Hyem. et Aestiv.). Cum Kalendario Gregoriano. Antv. Chr. Plantinus. 1587. 2 vol. 4°.

10 Officium diurnum, ex decreto Conc. Trident. restitutum. Antv. Chr. Plantinus. 1587. 8°. C. fig.

11 Missale ad Romanae Ecclesiae usum. Nuperr. adjectis passim quotationibus sacrae bibliae, pulchris missis, rubricis etc., ac mendis emendatis. Paris. Desid. Maheu. 1532. fol. C. fig.

12 Missale Romanum, ex decreto Concilii Tridentini restitutum ac Pii V. jussu editum. Cum Kalendario Gregoriano. Add. aliq. Sanctorum officiis, ea praec. Sixti V. et Clementis VIII. Antv. Mart. Nutius et Jos. Keerbergius. 1599. fol. C. fig.

13 Missale ad verum Cathedralis Ecclesiae Trajectensis ritum. Antverp. Henricus Petri Middelburgensis. 1540. fol.

Hierin zijn eenige bladen op perkament gedrukt, met eene gekleurde houtsnede (uit een ander misboek?) tusschengevoegd; ook is op enkele plaatsen de tekst met de hand veranderd.

14 EISENGREIN, MART., Missale, h. e. Praecationes, Catecheses, Contemplationes piae quibus Cathol. in Sacro Missae uti. Ex probatis autor. coll. et 2dum ed. Ingolst. Wolfg. Eder. 1578. 12°.

15 Epistolae et Euangelia totius anni. Gand. Corn. Manilius. 1556. 4°.

Met vele geschreven aanteekeningen.

16 Episteln und Evangelien auff alle Sontag vnd Feirtag durchs gantze jar, durch D. JOHAN DIETENBERGER verdolmetscht. Cölln. Gerw. Calenius. 1583. 8°.

17 HABII, GERH., S. Chr. Evangelia cum Epistoliis, quae in Ecclesia orthod. sunt ordinata, nunc pr. per numerum in certas quasi periodos et clausulas distincta, ac paucis hypothes. jam recens illustr. Colon. P. Horst. 1575. 8°.

18 JOA. SPANGENBERG, Tabulae compendiosae in Evangelia et Epistolas quae dominicis festisque diebus populo in Ecclesia proponi solent. Ab haesereôn error. restitutae opera F. LAUR. A VILLAVICENTIO, *Xeresani*. Lovan. Barthol. Gravius. 1563. — JAC. VELDII, Tabulae compend. in Evangelia et Epistolas per totam Quadragesimam. Lovan. P. Zangrius Tiletanus. 1565. 1 vol. fol.

Met geschreven aanteekeningen.

19 Hymni et collectae, item evangelia, epistola, introitus, etc., quae in Eccles. leguntur et canuntur. Colon., Gerv. Calenius. 1573. 12°.

20 Hymni et Cantica in Ecclesia Dei per totum annum legenda. Antv. Chr. Plantinus. 1566. 12°.

21 Graduale Speciale noviter impressum: summoque studio ac diligentia correctum et emendatum. In inclyta Basilea. (Thom. Wolff.) 1521. fol.

22 Heures de Nostre Dame, à l'usage de Rome, en Latin et en François. Anvers. Chr. Plantin. 1565. 8°. *Avec figures.*

23 Officium B. Mariae Virginis, nuper reformatum et Pii V jussu editum. Antv. Chr. Plantinus. 1574. 8°. C. fig.

24 Sacerdotale juxta S. Romanae Eccles. et aliarum ecclesiarum. Venet. her. P. Rabani et Soc. 1554. 4°.

25 Sacerdotale ad S. R. Ecclesiam consuetud. Conc. Trident. sanction. cet., collectum. Venet. ap. Juntas. 1587. 4°.

26 FRANC. SAMARINI, Thesaurus sacerdotalis juxta consuetud. S. Romanae Ecclesiae, et S. Conc. Tridentini sanctiones. Industria ANG. ROCCH. à CAMERINO expurg. et auctus. Venet. F. Zilettus. 1580. 4°.

27 Pontificale Romanum, cum totius anni benedictionibus nec non de adventu et de tempore. S. l. et a. (Lugd. Ludov. Martin? 1511?) fol.

Hoewel de tafels vóór en achter (van de *Benedictiones*) compleet zijn, ontbreekt waarschijnlijk aan het exemplaar een blad achteraan, waarop het onderschrift gevonden wordt. Ook behoort er misschien een titel bij. Voorts is fol. 198 defekt.

28 Sacra Ceremonia, s. ritus ecclesiastici Rom. Ecclesiae. Colon. Haer. Arn. Birckmanni. 1572. 8°.

29 Pastorale ad usum Romanum accomod., JOAN. HAUCHINI jussu olim editum. Nunc MATTH. HOVII auctorit. auctum et recogn. Antv. Joan. Moretus. 1598. 4°.

30 HENR. CUYCKII, Pastorale Ecclesiae Ruraemundensis. Colon. P. Keschedt. 1599. 4°.

31 Disciplina Christianorum, cum Graeca translatione, collectore FRANC. NOVATERRANO. Lovan. Barth. Gravius. 1561. — S. ATHANASII, Theologicae quaestiones. Nunc pr. Latio datae per VALENT. AMPELANDRUM. Basil. Joan. Hervagius. 1554. 8°.

d. *Liturgie der Protestantsche Kerken.*

1 Franc. Caron, Voorbeeldt des Openbaeren Godtsdiensts, bestaende in de verhand. van de XII Articulen des Geloofs, de Wet Godes, 't Gebedt des Heeren, mitsg. de feest-, bid- en danck-texten, ten dienste der Inlandtse Christenen op Amboina, in 40 Praedicatien eenvoudelyck gestelt (in het Maleisch, met Lat. letter.) Amst. Door ordre van de O. I. Comp. by P. Matthysz. 1678. 4°.

2 Rules of Discipline of the Religious Society of Friends, with advices of their yearly meeting. 3d edit. Lond. 1834. 4°.

Met dit inschrift: „*Voor de Boekerij van het Athen. Ill. Amst. en aan hetzelve opgedragen door* Elisabeth Fry, Samuel Gurney en William Allen F. A. S."

E. VERKLARING VAN DEN KERKTEKST IN DE ROOMSCH-KATHOLIEKE KERK.

1 ACOSTAE, JOSEPHI, S. J. Conciones in Quadragesimam. Venet. J. B. Ciotti. 1599. 8°.

2 ADRIANI, HENR., Catholicke Sermoonen oft verclaringhen op alle de Epistolen van de Sondaghen ende heylighe daghen van het geheele jaar. Antw. Hier. Verdussen. 1592. 2 dln. 1 bd. 4°.

3 —— —— Catholicke Sermoonen oft verclar. op alle de Epistelen ende Euangelien van den geheelen Vasten. Ald. 1594. 4°.

4 AEMILII, GEORG., Evangelia quae in Ecclesia leguntur, heroico carmine reddita. Adj. brevis argum. et imagin. sculptis. Ed. castigata ex auct. recognit. Colon., Joan. Gymnicus. 1579. — GERARDI HUTINGII, Opuscula aliquot miscellanea carminum conscripta (Graec. et Latin.) et nunc pr. edita. Colon. Agr. ad intersign. Monocerotis. 1562. 1 vol. 8°.

5 BACHERII, PETRI, Homiliae in Evangelia Dominicalia, ab Adventu usque ad Pascha. Lovan. Rutg. Velpius. 1575. 8°.

Met geschreven aanteekeningen.

6 —— —— Homiliae in omnes Epistolas Quadragesimales. Lovan. Joan. Bogardus. 1572. 8°.

Met geschreven aanteekeningen.

7 BEAUXAMIS, THOM., Homiliae in omnia quae per Quadragesimam leguntur Evangelia, auctae et ab eod. emendatae. Paris. Guil. Chaudiere. 1572. 8°.

8 —— —— Homiliae in S. S. Coenae mysteria, passionem et resurrectionem J. Christi, auctae et ab eod. emendatae. Ibid. 1573. 8°.

9 BEUST, JOACH. à, Orthodoxa enarratio Evangeliorum, quae Diebus Domin. et Sanctt. festis in Ecclesia Dei explicantur. Francof ad M. Joan. Spies. 1591. 3 ptes. 1 vol. 8°.

10 BRANDMILLER, JOAN., Conciones funebres C ex Vet. et LXXX ex Novo Testam. His denuo recogn. et auctis access. Nuptiales conciones LX. Basil. Petrus Perna. 1576. 8°.

11 BRUNI, VINC., S. J. Meditationes, de praecipuis mysteriis vitae et passionis Jesu Christi. Ex Ital. in Lat. transl. Colon. Agr., Arn. Mylius. 1598. 3 vol. 12°. C. fig.

12 —— —— Meditationes in septem praecipua festa B. Virginis. Item Commune Sanctorum. Ex Ital. in Lat. transl. Ibid. 1598. 12°. C. fig.

13 CANISII, PETR., S. J. Notae in Evangelicas lectiones, quae dominicis diebus in Eccles. Cathol. recitantur. Friburgi. 1591. 4°.

14 —— —— Notae in Evangelicas lectiones quae festis Sanct. diebus in Eccl. recitantur. Friburgi. 1593. 4°.

15 DIONYSII CARTHUSIANI, Epistolarum ac Evangeliorum dominicalium totius anni enarratio, adj. homiliis et sermonibus variis. (Ed. cur. P. BLOMMEVENNA). Pars I. Serm. de tempore. Colon. Petr. Quentell. 1542. Pars II. Serm. de Sanctis. Ibid. 1537. 2 vol. fol.

16 —— —— Enarratio Epistolarum et Evangeliorum de Sanctis, per totum anni circulum. Pars altera Homiliarum quae peculiariter est de Sanctis. Ed. tertia. (C. Praef. THEOD. LOHER A STRATIS). Colon. P. Quentel, 1542. fol.

Achteraan op een afzond. blad het portret van Dionysius, ten voeten uit, met 18 regelig epigramma van Alardus van Amsterdam.

17 DOCAEI, JOAN., Homiliae seu enarrationes in Evangelia Dominicalia totius anni. Antwerp. Joan. Steelsius. 1561. 8°.

18 —— —— Dominicae passionis explicatio. Eiusdem Resurrectionis Domin. enarratio. Paris. Car. Perier. 1560. 4°.

Het tweede op den titel vermelde ontbreekt in dit exemplaar.

19 DORBELLI, PETRI, Sermones hortuli conscientiae, super Epistolas Quadragesimae. Parrhis. Joh. Petit. 1518. 8°.

20 EISENGREIN, MART., Aurea postilla Evangeliorum Dominicalium et Festivorum totius anni. Colon. Gerv. Calenius. 1573. 8°.

21 FAGELLI, SIM., Opuscula: Conciones de Coena domini, Hymna, Epigrammata, Tumula, Disticha. Lips. Nic. Wolrab. 1538. 4°.

22 FERI, JOAN., Postillae sive Conciones in Epistolas et Evangelia, quae in Ecclesia legi consueverunt, interpr. JOAN. GUNTHERO. Antverp. Joan. Steelsius. 1558, 59. 3 vol. 8°.

23 —— —— Epitome Sermonum Dominicalium, nunc pr. in luc. ed. (cura JOANN. à VIA.) Colon. haer. Arn. Birckmanni. 1571. 8°.

24 FISCHERI, OSW., In Septem Psalmos poenitentiales explanatio. Ingolstad. A. et S. Weissenhorn. 1564. — VALENTINI CRATOALDI, In tria priora capita lib. Geneseos annotata. Argentor. P. Schaefer et J. Apronianus. 1530. — JANOC. DE MANECTIS, de dignitate et excellentia hominis. Ex bibl. J. A. BRASSICANI. Basil. Andr. Cratander. 1532. 1 vol. 8°.

25 FRANCISCHINI, F., Homelia in S. S. Evangelia de Adventu, et de Quadragesima. Nec non in Catechismum Romanum. Venet. Haer. Hier. Scoti. 1576. 4°.

26 GRANATENSIS, LUDOV., Conciones de tempore. Antverp. Chr. Plantinus. 1586—88. 4 tom. 8°.

27 —— —— Conciones de praecipuis Sanctorum festis. Antv. Chr. Plantinus. 1584. 2 tom. 1 vol. 8°.

28 GUILLIAUDI, CL., Homiliae Quadragesimales. Paris. Mich. de Roigny. 1568. 8°.

29 HAYMONIS, *episc. Halberstatt.*, Homiliae in Evangelia Dominicalia totius anni et de Sanctis praecipuis. Antv. Joan. Steelsius. 1559. 12°.

30 —— —— Homiliae, nunc sexte maxima diligentia excusae. Colon. Jasp. Gennepaeus. 1561. 2 vol. 8°.

31 HELMESII, HENR., Passio Jesu Christi secundum quatuor Evangelistas, in Monotessaron comportata ac brevi exposit. illustr. Colon. Jasp. Gennep. 1557. — JOAN. ROYARDI, Enarratio passionis Jesu Christi. Antv. Joan. Steelsius. 1560. 8⁰.

32 —— —— Homiliae in Epistolas et Evangelia Dominicalia et de Sanctis. Lugd. Car. Pesnot. 1575. 3 vol. 8⁰.

33 HERBORN, NIC., Enarrationes Evangeliorum per Quadragesimae tempus occurrentium. Antv. Mich. Hellenius. 1533. 8°.

Op den titel dit inschrift (dat ook in eenige der volgende werkjes gevonden wordt): *Liber henrici Vechonii Pastoris in Apeldorn.*" — Daaronder met Buyck's hand: „*Emi ab eius haeredibus Calcariae.*"

HESSELS, JOH., *Explicatio Domin. passionis*, vide Moses Bar Cephas, *de paradiso*, cet. (Afdeeling Bijbelsche Geschiedenis, enz.)

34 JANSENII, CORN., Homiliae in Evangelia, quae in Ecclesia populo proponi solent. Nunc pr. a GEORG. BRAUN collectae. Colon. Agr. Joan. Gymnicus. 1578. 8⁰.

35 JANSSONII, JAC., In Psalterium et Cantica, quibus utitur Ecclesia, expositio. Lovan. Jo. Masius et Ph. Zangrius. 1597. 4⁰.

36 LANSPERGII, JOA. JUSTI, In omnes totius anni Dominicales Epistolas et Evangelia paraphrases et exegeses Catholicae. Omnia revisa castigata etc. studio F. BRUNO LOHER A STRATIS. Colon. Joh. Novesianus ac Mat. Cholinus. 1554. — *Ejusdem* in omnes Epistolas et Evangelia quae in festivitat. Sanctorum recitantur paraph. et exegeses. Ibid. 1554. 1 vol. fol.

37 —— —— Paraphrases et exegeses Catholicae in omnes Epistolas et Evangelia dominicales et de Sanctis. Antverp. Vid. et haer. Joan. Stelsii. 1570. 4 vol. 8°.

38 LOSSII, LUC., Annotationes scholasticae in Evangelia Dominic. et ea quae in Festis leguntur in Ecclesia. Francof. Haered. Chr. Egen. 1564. 8⁰. C. fig.

39 —— —— Annotationes scholast. in Epistolas Dominicales et eas quae in Festis leguntur in Eccles. Franc. Haered. Chr. Egen. 1560. 8⁰.

40 LUTZ, RENHARD, Homiliae in Evangelia et Epistolas, quae in Dominicis et aliis festis diebus leguntur. Antv. Joan. Stelsius. 1562. 2 vol. 12°.

41 LUYTENII, HENR., Enarrationes Evangel. Dominical. Antverp. Christ. Plantinus. 1565. — *Ejusdem*, de nativitate Jesu Christi explicatio. Item de septem donis Spirit. Sancti et alia. Ibid. 1565. 1 vol. 8⁰.

42 MAILLARDI, OLIV., Opus quadragesimale. quod in civit. Nannetensi fuit per eundem publ. declaratum. Paris. Joh. Petit. 1513. — *Ejusdem*, Passio Jesu Christi, Parisiis declamata. Ibid. S. a. — ANTONII *Parmensis*, Quadragesimale super Evangelia tam dominicalia quam ferialia. Paris. Reg. Chaudier. 1515. — OLIV. MAILLARDI, Quadragesimale opus, declamatum Parisiis. Ibid. J. Petit. 1516. In 1 vol. 8⁰.

43 MONTANI, PETRI, Septem Psalmorum, quos poenitentiales vocant, elucidatio. Antv. haer. Joan. Stelsii. 1569. 12°.

44 —— —— Dominicae passionis sec. IV evangelistas, dilucida enarratio. Ibid. 1571. 8°.

45 MUSSI, CORN., Conciones Evangeliorum de dominicis aliquot et festis solenn. totius anni, etc. Nunc pr. Latin. donatae studio MICH. AB ISSELT. Colon. Gerv. Calenius. 1594. 2 vol. 8°.

46 NAUSEAE, FRID., Epitome Catholic. postill. et homiliarum in totius anni Euangelia. Colon. Gerv. Calenius. 1576. 8°.

47 OSORII, JOAN., Conciones. Lugd. Fratres de Gabiano, J. B. Buysson, Antv. Joan. Keerbergius. 1594—96. 5 vol. 8°.

48 PALUDE, PETRI DE, Sermones sive enarrationes in Euangelia de tempore ac Sanct. festis. Antv. haer. Joan. Stelsii. 1572. 2 vol. 8°.

49 —— —— Sermones s. enarratt. in Evangelia et Epistolas Quadragesimales. Ibid. 1572. 8°.

50 PAREZ DE VALENTIA, JAC., Expositiones in centum et quinquaginta Psalmos Davidicos; Cantica ferialia in bybliis contenta; Cantica evangelica; Canticum Ambrosii et Augustini; Te deum laudamus; Cantica Canticorum. Praemissis quaestion. et earum resolution. contra Judaeos fidei nostrae adversarios. Parrhis. Jo. Parvus et Jod. Badius Ascensius. 1518. fol.

51 PEPIN, GUILL., Expositio Evangeliorum Quadragesimalium. Paris. Claud. Chevallon. 1523. 8°.

52 —— —— Sermones Dominicales totius anni. Paris. Joan. Parvus. 1537. 2 vol. 8°.

53 —— —— de Imitatione Sanctorum tractatus, noviss. recognitus. (Sermones de Sanctis.) Paris. Joan. Parvus. 1528. 8°.

54 PERALDI, GUIL., Homeliae s. Sermones super Evangelia Dominicalia totius anni. Lugd., Car. Pesnot. 1576. 8°.

55 —— —— Sermones super Epistolas Dominicales totius anni. Ibid. 1576. 8°.

56 POLYGRANI, FRANC., Postillae s. enarrationes in Evangelia et Epistolas juxta ritum S. Eccles. Colon. haer. Arn. Birckmanni. 1561—62. 4 vol. 8°.

57 RADULPHI ARDENTIS, Homiliae in Epistolas et Euangelia Dominicalia, nunc pr. in luc. editae. Antverp. Vid. et haer. Joan. Stelsii. 1571. 8°.

58 —— —— Homiliae in Epistolas et Euangelia (ut vocant) Sanctorum, nunc pr. in luc. editae. Ibid. 1573. 8°.

59 ROYARDI, JOAN., Homiliae in Euangelia Dominicalia, adjectis homil. in Euang. feriarum Pentecostalium, etc. Antw. Joan. Steelsius. 1559. 2 vol. 8°.

60 —— —— Homiliae in Epistolas Dominicales et festivitates Sanctorum. Antverp. haer. Joan. Steelsii. 1567. 2 tom. — *Ejusdem*, Homiliae in Evang. et Epist. feriales Quadragesimae. Ibid. 1557, 61. 2 tom. In 2 vol. 8°.

61 SELNECCERI, NICOL., Evangeliorum et epistolarum dominical. explicatio. Francof. 1575. 3 tom 2 vol. 8o. c. fig.

Op den titel: „*Wernherus Elcherius* (?) *pastor in Anholt me habet a⁰.* 76."

62 SLOTANI, JOAN., *Geffensis*, de Octo beatitudinibus sermones XIV. Colon. Joan. Novesianus. 1556. 8°.

63 THAULERI, JOANN., Homiliae de tempore et de sanctis, studio LAUR. SURII interpr. recognitae. Colon. haer. Joa. Quentel. 1553. fol.

64 TOPIARII, AEGID., Conciones in Evangelia et Epistolas dominicales et feriales, e tabulis LAUR. A VILLAVICENTIO elaboratae. Antv. Chr. Plantinus. 1574. 4 tom. 2 vol. 8o.

65 —— —— Conciones in Epistolas et Evangelia quadragesimales, e tabulis JAC. VELDII concinnatae. Ibid. 1573. 8o.

66 TURRECREMATA, JOH. DE, Quaestiones spiritualis convivii delitias preferentes super Evangeliis tam de tempore quam de sanctis. Paris. Franc. Regnault. 1513. 8o.

67 VITRIACO, JAC. DE, Sermones in Epistolas et Evangelia Dominicalia totius anni, nunc pr. in luc. editi (stud. F. DAMIANI A LIGNO). Antverp. Vid. et haer. Joan. Stelsii. 1575. fol.

68 VORAGINE, JAC. DE, Sermones dominicales per totum annum. Venet. J. B. Somaschus. 1572. 8o.

69 —— —— Sermones de Sanctis. Ibid. 1573. 8°.

70 —— —— Sermones quadragesimales. Ibid. 1575. 8°.

71 ZANGERI, MELCH., Passionis dominicae conciones XI. Colon. Mat. Cholinus. 1581. 12o.

72 Precationum piarum enchiridion ex Patr. et recent. auct. scriptis a SIM. VERREPAEO concinnatum. Antv. Joa. Bellerus. 1571. 12°.

VIII. Godsdiensten buiten het Christendom.

A. INLEIDING. ALGEMEENE SCHRIFTEN.

1 Chr. Hoffmann, Umbra in luce: sive consensus et dissensus religionum profanarum, Judaismi, Samaritanismi, Muhammetismi, Gingis-chanismi etc. cum verit. Christiana. Ed. 2a. Jenae. 1780. 4⁰. Cum fig.

Court de Gebelin, *Monde primitif etc.*, zie de Afdeeling: Algemeene Taalkunde.

B. JOODSCHE GODSDIENST. [1]

1 **Mischna** sive totius Hebraeorum juris rituum, antiquitatum, ac legum oralium systema. Cum MAIMONIDIS et BARTENORAE commentt. integris. Acc. variorum auctorum notae et versiones in eos, quos edid. codices. Latinit. don. ac notis illustr. G. SURENHUSIUS. Amst. G. et J. Borstius. 1698—1703. 6 ptes. 3 vol. fol.

2 **Talmud Jeruschalmi**, Talmud Hierosolymitanum. Venet. Dan. Bomberg. 1578, 79. fol.

3 **Talmud Babli**, Talmud Babylonicum, ab omnibus iis qui contra religionem Christianam faciebant recognitum a MARCO MARINO et juxta mentem S. Concilii Tridentini expurgatum et approbatum. Basil. Frobenius. 339 (1579). 12 tomi. 9 vol. fol.

4 **Talmud Babli**, Babylonischer Talmud. Tractat Berachoth: Segensprüche. Mit deutscher Uebers., den Comment. Raschi und Tosephoth, Einl. in den Talmud etc. von E. M. PINNER. 1er Bd. Berlin. 1842. fol.

5 E. M. PINNER, Compendium des Hierosolymit. und Babylon. Talmud, übersetzt und erläutert. Mit einer Vorrede von J. J. BELLERMANN. 1er Band. Berl. 1832. 4°.

6 **Pirke Abhoth** (Tract. Talmud.) sive Capitula patrum. Una cum vers. Hebraica duorum capit. Danielis (c. text. Chald.) Ed. JOH. LEUSDEN. Ultraj. 1665. 4°.

7 **Tractatus Talmudicus**, de culto quotidiano templi. Vers. Lat. don. et notis illust. CONR. IKEN. Bremae. 1736. 4°.

8 R. JESCHUA HA-LEWI (*ben Josef*), Halichoth Olam, i. e. Cursus mundi, s. liber continens methodologiam Thalmudicam. Cum R. SCHEMUEL HA-LEVI HA-NAGID (*Ismaël Ibn Nagdelah*), Sefer Mebo ha-Gemara, i. e. introductio ad Gemara. s. liber de eadem materia, Hebraice. Mantuae. J. et S. Norzi. officin. Th. Rupinello. 353 (1593). — R. JOSEF IBN-VIRGA, Sepher Scheërith Joseph, i. e. reliquiae Josefi, appendix libelli praeced. Ibid. 353 (1593). 1 vol. 4°.

9 R. NATHAN BEN JECHIEL, Sepher Mosaph he-Aruch s. Lexicon Talmudicum, c. accession. ad Aruch a. R. BINJAMIN MUSAFIA. Amst. 415 (1655). fol.

10 R. SALOM. LORIA, Chochmath Schelomo i. e. Sapientia Salomonis, s. annotatt. criticae in 19 tract. Talmud. Hebraice. Cracov. 347. (1587.) 4°.

---

1) Vergelijk de afdeeling: Verklaring van het Oude Testament.

11 R. MOSCHEH MAIMUNI, s. *Maimonides*, Mischneh Torah, c. commentt. Jos. KARO, etc. (Hebraice.) Venet. Giov. di Gara. 334 — 336. (1574—75). 4 tomi. 3 vol. fol.

12 —— —— Constitutiones de primitivis (Hebr.) c. vers. Lat. et notis exhib. a. J. R. CRAMERO. Lugd. Bat. 1702. — J. J. CRAMERI, De Ara exteriore templi secundi exercitatt. Ibid. 1717. — J. H. HOTTINGERI, Historiae Creationis examen theolog.-philolog. Heidelb. 1759. 1 vol. 4°.

13 —— —— Porta Mosis, sive dissertationes aliquot, suis in varias Mishnaioth partes commentariis praemissae. Nunc pr. Arabice et Latine editae. Cum Append. notarum miscellan. op. et stud. ED. POCOCKII. Oxon. 1655. 4°.

14 R. JACOB BEN ASCHER, Arba Turim s. quatuor ordines, Hebraice. Cum comment. R. JOSEPH KARO. Venet. 349. (1589.) 4 vol. fol.

15 R. MOSCHEH DE COUCY (*ben Jacob, ben Chajim ha-Cohen, ben Chananěl*), Sepher Mizwoth Gadol, s. liber praeceptorum magnus, Hebraice. C. commentt. Is. STEIN et EL. MISRACHI. Venet. Dan. Bomberg. 307. (1547.) fol.

16 R. ISAAC DE CORBEIL, Amudé Goleh, i. e. Columnae captivitatis s. liber praeceptorum parvus, sec. septem hebdomadum dies descriptus, Hebraice. Cracov. 356. (1596). 4°. *Deèst titulus.*

17 R. AHARON HA-LEWI (*de Barcelona*). Sepher ha-Chinnuch, liber Institutionis s. commentar. in 613 Mos. Praecepta, Hebraice. Venet. Dav. Bomberg. 1523. 4°.

18 G. SURENHUSII, Diss. de natura Pandectarum Hebraicarum. Amst. 1704. 4°.

19 Sepher Kol Bo, i. e. liber qui omnia continet, in quo omnia legis praecepta, ritus et consuetudines ad politicam Judaicam pertinentes exponuntur, Hebraice. Venet. 327 (1567). fol.

20 PHILONIS JUDAEI in libros Mosis, de mundi opificio, historicos, de legibus. Ejusdem libri singulares. Graece. Ex bibliotheca Regia. Paris. Adr, Turnebus. 1552. — APPIANI *Alexandrini* Romanae historiae. Ex biblioth. Regia. Lutet. Car. Stephanus. 1551. 1 vol. fol.

Met geschreven aanteekeningen.

21 —— —— Opera, nunc pr. Latine ex Graecis factae, per SIGISM. GELENIUM. Basil. Nic. Episcopius Jr. 1554. — JUSTINI MARTYRIS, Opera omnia quae ex Regis Gall. Biblioth. prodierunt, JOACH. PERIONIO interprete. C. ejusd. observationibus. Paris. Jac. Dupuys. 1554. 1 vol. fol.

22 —— —— Omnia quae extant opera (Graece et Lat.). Ex SIGISM. GELENII et aliorum interpretat. Partim ab ADR. TURNEBO, part. a DAV. HOESCHELIO edita et illustr. Francof. J. Schey. 1691. fol.

23 R. BACHJA BEN JOSEF, *Ibn Bakoda*, Choboth ha-Lebaboth, i. e. Obligationes cordium. Ex Arab. in Hebraicam linguam versus a R. JEHUDA IBN TABON. Mantuae .... (1559). 4°.

R. LEVI BEN GERSCHOM (*Leon de Banolas*), Milchamoth ha-schem (opus philosophicum), Riva di Trento, 1560—1561. Zie: R. Eliëser Germanus, bij de Exegeten op het O. Testament.

24 Sepher Jezirah, s. liber de creatione, qui adscribitur Abrahamo Patriarchae, cum commentt. R. ABRAHAM BEN DAWID (*de Pousquières*), R. MOSCHE NACHMANI (*Nachmanides*), R. MOSCHE BOTAREL, (*Pseudo-*) SAADIAS, R. ELIESER WORMACENSIS. Mantuae. Jac. Gazolo. 322 (1562). — R. JEHUDA HA-LEWI, Kusari liber, ex Arab. in Hebr. linguam versus, a JEHUDA IBN TABON. Venet. D. Bomberg. 1547. 1 vol. 4°.

R. MOSCHE NACHMANI, *Schaär ha-Gemul*, i. e. porta retributionis; vide Elia ha-Levi, Grammatica Hebraea. (Afdeel. Hebreeuwsche Taalkunde.)

25 Liber Sohar sive Collectanea de dictis et gestis R. SCHIMEON Filii JOCHAI, *Doctoris Tannaei s. Mischnaici*, et Discipulorum ejus aliorumque coaetaneorum, qui ante et post excidium Hierosolymitanum in Palaestina floruerunt. Sec. ord. Pentateuchi in commentt. mystici et cabbalistici formam digesta. (Auctore R. MOSCHE BEN SCHEM-TOB DE LEON?) Quibus intermixta sunt Tractatus varii antiquiss. juxta tenorem textuum Legis Mosaicae varie distributi: una cum quorundam excerptis. Opus quod Corpus Cabbalae dici posset: nunc cum emendation. orientalium, commentario, parallelismis, indice loc. Bibl., multisque dissertatt. antehac omissis, recenter editum impressumque (studio CHRIST. KNORR a ROSENROTH). Sultzbach. Typis M. Bloch et opera Joh. Holst. 1684. fol.

26 P. GALATINI, de Arcanis Catholicae veritatis (contra Judaeos) Item, JOH. REUCHLINI *Phorcensis*, de Cabala seu de Symbolica receptione. (Frf.) Haer. Andr. Wecheli. 1603. — Artis Cabalisticae h. e. reconditae Theologiae et Philosophiae Scriptorum Tom. I. (PAULUS RICIUS, LEO HEBRAEUS, JOA. REUCHLINUS, ARCHANGELUS *Burgonovensis*), ed. cura Jo. PISTORII *Nidani*. Bas. Seb. Henricpetri. 1587. In 1 vol. fol.

27 R. SCHAPTHAI SCHEFTEL HORWITZ *Pragensis*, Schepha Tal, i. e. Abundentia roris s. introd. ad Cabbal., Hebraice. Hanau. 372 (1612). fol.

28 R. ABRAHAM SCHALOM B. ISAAC, Neveh Schalom, i. e. habitaculum pacis, Hebraice. Venet. Giov. di Gara, 5335 (1575). 4°.

29 R. MOSCHE MAIMUNI (*Maimonides*), Milloth ha-Higgajon, s. Dictiones logicae, ex Arab. in Hebr. ling. versae a Mos. IBN TABON, c. dupl. comment. Cremonae. 326 (1566). 4°.

30 Orde voor de Feestdagen, naar den ritus der Nederl. Portug. Israëlieten (Hebr. en Nederd.), op nieuw vert. door S. J. MULDER. Amst. 1843. 8°.

31 Het Boek der Levenden, bevatt. Gebeden en smeekingen op de begraafpl. enz. (Hebr. en Nederd.) vert. door S. J. MULDER. Amst. 1851. 8°.

C. MOHAMMEDAANSCHE GODSDIENST.

1 A. RELAND, Verhand. van de godsdienst der Mahometaanen, alsm. van het krijgs-regt bij haar tegens de Christenen gebruikelijk. Uyt het Latijn. Utr. 1718. 8°. Met pl.

2 P. J. VETH, Or. de relig. Islamiticae ejusque historiae studio a theol. Christianis minime negligendo. Amst. 1843. 4°.

3 Alcorani textus universalis ex correct. Arabum exempl. descriptus et ex Arab. in Latinum translatus. Appos. unic. cap. notis atque refutatione. Praemissus est: Prodromus (de Mahumete, de Alcorano etc.), auctore LUD. MARRACCIO. Patavii, ex typogr. Seminarii. 1698. fol

4 Coranus Arabice. Recens. Flügelianae textum recognitum iterum. exprimi cur. G. M. REDSLOB. Ed. Stereot. Lips. Tauchnitz. 1837. 8°.

5 J. MANTZEL, Historia literaria Alcorani. Rost. 1701. 4°.

6 M. C. LUDWIG, Diss. de Alcorani prima inter Europaeos editione Arabica, per Paganinum Brixiensem facta. S. l. 1703. 4°.

D. OUDE OOSTERSCHE GODSDIENSTEN.

1 T. P. Bergsma, De Zoroastris quibusdam placitis, cum doctr. Christiana comparatis. Traj. 1825. 8°.

2 I. J. Schmidt, Ueber die Verwandtschaft der gnostisch-theosophischen Lehren mit den Religionssyst. des Orients, vorzügl. dem Buddhaismus. Leipz. 1828. 4°.

3 —— —— Ueber die Tausend Buddhas einer Weltperiode der Einwohnung oder gleichmässigen Dauer. (Lpz. 1832.) 4°.

4 J. H. Halbertsma, Het Buddhisme en zijn Stichter. Dev. 1843. 8°.

5 Rigveda-Sanhita, liber primus, Sanskrite et Latine; edidit Frid. Rosen. London. For the Oriental transl. fund. 1838. 4°.

6 The Sanhitá of the Sáma Veda, translated by J. Stevenson. London. For the Oriental transl. fund. 1842. 8°.

7 The Vishnu Purána, a system of Hindu mythology and tradition, transl. from the orig. Sanscrit and illustr. by H. H. Wilson. London. For the Oriental transl. fund. 1840. 4°.

8 Iswara Krishna, The Sánkhya Káriká, or memorial verses on the Sánkhya philosophy, transl. from the Sanskrit by H. T. Colebrooke. Also the Bháshya or commentary of Gaurapáda, transl. and illustr. by H. H. Wilson. Oxford. For the Or. tr. fund. 1837. 4°.

9 The Kalpa Sútra and Nava Tatva; two works illustr. of the Jain religion and philos. Transl. from the Mágadhi. With remarks on the language of the orig. by J. Stevenson. London. For the Oriental transl. fund. 1848. 8°.

10 Confucius, Le Chou-king, un des livres sacrés des Chinois. Trad. avec des notes par le P. Gaubil. Revu et corr. avec des notes et addit. par Mr. de Guignes. Paris. 1770. 4°. Avec pl.

11 Le Livre des Récompenses et des Peines, en Chinois et en Français; accomp de 400 légendes, anecdotes et histoires, trad. du Chinois par Stan. Julien. Paris. For the Or. tr. fund. 1835. 8°.

E. GODSDIENST DER WESTERSCHE VOLKEN VOOR HET CHRISTENDOM.

a. *Grieken en Romeinen.*

1 L. PRELLER, Griechische Mythologie. Leipz. 1854. 2 Bde. 8°.

2 Sibyllina Oracula, ex vett. codd. aucta, renov. et notis illustr. a JOH. OPSOPOEO. C. interpret. Latina SEB. CASTALIONIS. Paris. (ad insigne navis.) 1599. — Oracula magica ZOROASTRIS cum scholiis PLETHONIS et PSELLI, nunc pr. editi, studio JOH. OPSOPOEI. (Gr. et Lat.) Ibid. 1599. — Oracula metrica Jovis, Apollinis, Hecates, Serapidis et aliorum, a JOH. OPSOPOEO collecta. Item ASTRAMPSYCHI Oneirocriticon a JOS. SCALIGERO dig. et castig. Gr. et Lat. Ibid 1599. 1 vol. 8°.

3 CORNUTI sive PHURNUTI de Natura Deorum gentilium commentarius (Gr. et Lat.), interpr. CONR. CLAUSERO. — PALAEPHATI poetic. fabularum explicationes (s. de incredibilibus, Gr. et Lat.) PHIL. PHASIANINO interpr. — JUL. AURELII *Lessigniensis* de Cognominibus deorum gentilium. Basil. 1543. 8°.

4 PALAEPHATI de Incredibilibus historiis, Graece, e recens. S. F. DRESIGII. Cum ejusd. notulis quibus suas animadvers. etc. adj. J. F. FISCHERUS. Gron. 1768. 8°.

APOLLODORI, *Bibliotheca, s. de deorum origine,* zie achter Alex. Sardi, *de moribus ac ritibus gentium* (Afdeel. Geschiedenis, Inleiding).

ARTEMIDORI, *Oneirocritica,* zie achter Aelianus (Afdeel. Oude Geschiedenis).

5 J. WAGENER, De Jove Homerico. Traj. 1850. 8°.

6 C. A. K. T. F. SICHERER, De Telchinibus. Traj. 1840. 8°.

7 Mythologi Latini in quibus HYGINI fabulae, FULGENTII mythologiae etc., JUL. FIRMICI MATERNI de errore profan. religion., ALBRICI, de deorum imaginibus. Omnes recens. HIERON. COMMELINUS (Heidelb.) Commel. 1599. — Historia antiqua, h. e. MYRSILI LESBII de origine Italiae, M. PORCII CATONIS Fragmenta, etc. Acc. GASP. VARRERII Censura in Berosum. Ibid. 1599. 1 vol. 8°.

8 Auctores Mythographi Latini: C. JUL. HYGINUS, FAB. PLANCIAD. FULGENTIUS, LACTANTIUS PLACIDUS, ALBRICUS *philosophus*, cum commentt. JAC. MICYLLI, JOAN. SCHEFFERI et THOM. MUNCKERI, quibus acc. THOM. WOPKENSII emendatt. ac conjecturae. Cur. AUG. VAN STAVEREN, qui et suas animadvers. adjecit. Lugd. Bat. et Amst. 1742. 4°. C. fig.

9 ANTONINI LIBERALIS Transformationum congeries. PHLEGONTIS *Tralliani* de Mirabilibus et longaevis. Eiusdem de Olympiis fragmentum. APOLLONII historiae mirabiles. ANTIGONI Mirabil. narrat. congeries. M. ANTONINI de vita sua. (Omnia) Graece Latineque, GUIL. XYLANDRO interprete. Cum annotation. Basil. Th. Guarinus. 1568. 8o.

Eerste uitgave van Antoninus Liberalis.

10 —— —— Idem liber (Gr. et Lat.) interpr. GUIL. XYLANDRO. THOM. MUNCKERUS recens. et notas adj. Amstelod. 1676. 12o.

FULGENTIUS PLACIADES, *in Mythologiis.* 1531. Zie: Fulgentius Afer (Afdeel. Kerkvaders).

b. *Noordsche volken.*

1 JAC. GRIMM, Deutsche Mythologie. Gött. 1844. 2 Th. 1 Bd. 8°.

2 L. PH. C. VAN DEN BERGH, Nederlandsche Volksoverleveringen en Godenleer. Utr. 1836. 8°.

J. AB UTRECHT DRESSELHUIS, *De Godsdienstleer der Aloude Zeelanders*, zie de Afdeel. Oudheidkunde enz. van Nederland. (Hoofdafd. Geschiedenis.)

SYSTEMATISCH REGISTER.

ALGEMEENE WERKEN.

(GENERALIA).

GODGELEERDHEID.

---

(1) Bij de Kerkvaders, zal men *alle* hunne werken, ook exegetische e. a. bijeengevoegd vinden, van de latere godgeleerden zijn alle werken die in de Ie of VIIe afdeeling behooren, aldaar geplaatst.

—

VERBETERINGEN.

BLZ.	N°.	
3.	13.	Lehr-buch etc., *lees*: (G. C. RECCARD), Lehr-buch.
11.	16.	Commentarii Academ. Petropolitanae. 58 vol., *lees*: 53 vol.
13.	11.	Symbolae litterariae Haganae 3 vol., *lees*: 2 vol.
14.	24.	Satura dissertatt. cet. Tiguri 1737—42. 6 tom. 3 vol., *lees*: Tiguri 1741—43. 4 tom. 1 vol.
33.	1.	SIXTI SENENSIS Bibliotheca Sancta cet. 8°., *lees*: 4°.
56.	18.	LUCAE, FRANC, Notationes in S. Biblia, cet. 8°., *lees*: 4°.
59.	4.	LUDOV. CAPELLI, Commentarii, cet. 1589, *lees*: 1689.
60.	26.	R. MOSE ALMOSINO, Jedé Mosche, cet. fol., *lees*: 4°.
61.		ATHENAGORAS, de resurrectione mortuorum, achter PHILE, de animalium proprietate etc., *lees*: achter CEBETIS *Thebani*, Tabula (Afdeeling Wijsbegeerte).
87.	38.	CHRYSOSTOMI Homiliae 1581 8°., *lees*: 4°.
89.	67.	EUSEBII PAMPHILII, Evangel. praeparat. lib. XV. cet. 1544; *bij te voegen*: *Ejusdem* Evangelicae demonstrationis. lib. X. Ibid. 1545. In 1 vol. fol.
101.	17.	BERNARDI *Abb. Clarevall.* Opera cet. 1642. 4 tom. 5 vol., *lees*: 5 tom. 6 vol.
104.	46.	RICHARDUS SANCTI VICTORIS, Opera 1535; *bijvoegen*: fol.
111.	27.	CANISII, PETRI, Institutiones, cet. 8°., *lees*: 12°.
115.	76.	FELISII, MATTH., Cathol. Praecept. decalogi elucid. 4°., *lees*: 8°.

BLZ.	N°.	
116.	90.	GRAMINEA DE VIGILIIS, DOMIN., Thesaurus cet. 1575; *bijvoegen*: DES. ERASMI, Epistola contra quosdam qui se falso jactant Evangelicos. *Ejusdem*, ad Gutbertum Tonstallum Episc. Londin. Epistola. Colon. J. Gymnicus. 1542. In 1 vol. 8°.
120.	132.	LINDANI, WILH. DAMASI, Tabulae cet. 1562; *tusschenvoegen*: Acc. Sectae Lutheranae trimembris epitome, per FRID. STAPHYLUM.
149.	5.	GUID. DE MONTE ROCHERII, Enchiridion, cet. 8°., *lees*: 12°.
157.	9.	Divum et Sanctum Evangelium, *lees*: Divinum, etc.
166.	15.	DIONYSII CARTHUSIANI, Epistolarum ac Evangeliarum *dominicalium* totius anni enarratio, *lees*: Epist. ac Evangel. totius anni enarratio.
166	30.	HAYMONIS, Homiliae. Colon. 1561, *lees*: 1551.

Drukfouten zoo als blz. 42: *Luxoriensis* voor *Luxoviensis* en blz. 59 *devina* voor *divina*, gelieve men zelf te verbeteren.

